

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Αναρτητέα στο διαδίκτυο

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. : 173/2025
(Απόσπασμα από το πρακτικό αριθμ. 16ης/2025)**

Θέμα : Έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028, έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028. Απόφαση - Εισηγήση αριθ. 274/2025 Δημοτικής Επιτροπής.

Την **26 Αυγούστου 2025** ημέρα **Τρίτη** και ώρα **13:30**, συνήλθε στο Πέραμα σε **τακτική** συνεδρίαση στο δημοτικό κατάστημα το Δημοτικό Συμβούλιο Μυλοποτάμου, κατόπιν της με αρ. πρωτ.: **10782/22-08-2025** πρόσκλησης του κ. Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε στο Δήμαρχο, σε καθέναν από τους Δημοτικούς Συμβούλους και στους Προέδρους Δημοτικών Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 74 του Ν. 4555/18 και ισχύει και τις οδηγίες της Αριθ. Εγκυκλίου 98 Α.Π. 8182/26-01-2024 του Υπ. Εσ..

Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου προσήλθαν και παρέστησαν οι κ.κ. Δημοτικοί Σύμβουλοι :

1. Κιαγιάς Γεώργιος Πρόεδρος	9. Χνάρης Φανούριος
2. Ρασούλη Άννα Γραμματέας	10. Σωπασής Μιχαήλ
3. Νύκταρης Ασρινός	11. Βουκάλης Ιωσήφ
4. Καλυβιανάκης Εμμανουήλ	12. Νύκταρης Ιωάννης
5. Παπαδάκης Βασίλειος	13. Κοσκινά Αιμιλία
6. Βαρδιάμπασης Ελευθέριος	14. Ρουμπάκης Μηνάς
7. Λαδιανός Ζαχαρίας	15. Ζερβός Μιχαήλ
8. Μιχόπουλος Δημήτριος	

Απόντες οι κ.κ. :

1. Σπυριδάκης Κωνσταντίνος Αντ/δρος
2. Κλάδος Δημήτριος
3. Πρωτογεράκης Εμμανουήλ
4. Χνάρης Τίτος
5. Μαθθαιακάκης Αντώνιος
6. Μαρής Γεώργιος
7. Κυριμάκης Μιχαήλ
8. Σωπασής Γεώργιος
9. Κάββαλος Χαρίλαος
10. Κλίνης Μιχαήλ

Δημοτικοί Σύμβουλοι οι οποίοι αν και κλήθηκαν με την αριθ. πρωτ. 10782/22-08-2025 πρόσκληση του Προέδρου δεν παρευρίσκονται.

Παρόντες στη συνεδρίαση οι κ.κ.: 1. Σωπασουδάκης Φώτιος (Μελιδονίου) και 2. Στεφανάκης Μιχαήλ (Περάματος), Πρόεδροι Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Μυλοποτάμου για τη συζήτηση των θεμάτων που τους αφορούν.

Απόντες οι κ.κ.: 1. Δασκαλάκη Ιωάννα (Αγγελιανών), 2. Πλεμένος Εμμανουήλ (Αγιάς), 3. Βασσάλος Βασίλειος (Αγ. Ιωάννης), 4. Φακιδάρης Στυλιανός (Αγ. Μάμας), 5. Τερζάκη Ελένη (Αίμονα), 6. Αλεξάκης Χαράλαμπος (Αλδίδες), 7. Μουντάκης Χαράλαμπος (Αλφάς), 8. Κουτάντος Εμμανουήλ (Αξός), 9. Λυρώνης Στυλιανός (Απλαδιανά), 10. Δαφνομήλης Νικόλαος (Αχλαδέ), 11. Μακρυπόδης Αντώνιος (Βενί), 12. Χατζάκης Ιωάννης (Γαράζο), 13. Βασσάλος Γεώργιος (Δαμαβόλου), 14. Αρετίνης Νικόλαος (Δοξαρού), 15. Καπνάκης Ιωάννης (Επισκοπής),

16. Παρασύρης Κωνσταντίνος (Ζωνιανών), 17. Κουγιουμουτζής Εμμανουήλ (Θεοδώρας), 18. Σταυρουλάκης Δημήτριος (Καλανδάρε), 19. Αρκαδιανός Βασίλειος (Καλύβου), 20. Αντωνιδάκη-Σαλούστρου Βασιλική (Κρυονερίου), 21. Βάμβουκας Γεώργιος (Λιβαδίων), 22. Κλάδος Πολυχρόνης (Μαργαριτών), 23. Παραγιουδάκης Εμμανουήλ (Μελισσουργακίου), 24. Κατσαμάς Στυλιανός (Ορθέ), 25. Βογιατζόγλου Γεώργιος (Πανόρμου), 26. Φραγκιαδάκης Κωνσταντίνος (Πασσαλιτών), 27. Μιχελάκης Ιωάννης (Ρουμελή), 28. Νύκταρης Ιωάννης (Σισών), 29. Σωπασουδάκης Απόστολος (Σκεπαστής), 30. Μαρκάκης Δημήτριος (Χουμερίου) και 31. Σωπασής Παναγιώτης (Χώνος), Πρόεδροι Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας και Πρόεδροι Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Μυλοποτάμου οι οποίοι αν και κλήθηκαν δεν παρευρίσκονται. Ο κ. Βάμβουκας Γ. προσήλθε στη συνεδρίαση κατά τη συζήτηση του 1^{ου} θέματος της ημερήσιας διάταξης.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν επίσης ο Δήμαρχος Μυλοποτάμου κ. Κλάδος Γεώργιος, ο κ. Μαυρογιάννης Γιάννης από την Εταιρεία Ανέλιξις Α.Ε. (για την συζήτηση του 1^{ου} θέματος της ημερήσιας διάταξης) και η Υπάλληλος με βαθμό Α' του Δήμου Μυλοποτάμου κ. Μαρή Μαρία, γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου αφού διαπίστωσε την ύπαρξη της απαρτίας, με την παρουσία **15** μελών από συνολικά **25** μέλη και υπενθύμισε ότι τα πρακτικά θα τηρούνται συνοπτικά, με τρόπο σαφή- ακριβή και παράλληλα θα καταγράφονται και θα τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή οι συζητήσεις που θα είναι προσιτές σε κάθε ενδιαφερόμενο, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Μετά την έναρξη της συνεδρίασης, προτάθηκαν από τον Πρόεδρο προς συζήτηση **2** θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης λόγω του κατεπείγοντος, τα οποία αποφασίστηκε ομόφωνα να συζητηθούν και συζητήθηκαν πριν τη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, αναφερόμενος στο **1^ο** θέμα της ημερήσιας διάταξης έθεσε υπόψη των μελών την αριθ. 274/2025 Απόφαση - Εισηγήση της Δημοτικής Επιτροπής του Δήμου που έχει αναλυτικά ως εξής :

**<ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. : 274/2025
(Απόσπασμα από το πρακτικό αριθμ. 22ης/2025)**

Θέμα : Έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028, έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028.

Την **5 Αυγούστου 2025** ημέρα **Τρίτη** και ώρα **12:00**, συνήλθε στο Πέραμα σε **τακτική** συνεδρίαση στο δημοτικό κατάστημα η Δημοτική Επιτροπή του Δήμου Μυλοποτάμου, κατόπιν της με αρ. πρωτ.: **10051/01-08-2025** πρόσκλησης του κ. Προέδρου που επιδόθηκε και δημοσιεύθηκε σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 75 του ν. 3852/2010 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 77 του ν.4555/18, τις οδηγίες της Αριθ. Εγκυκλίου 303 Α.Π. 30971/02.04.2024 του Υπ. Εσ. και τις σχετ. διατάξεις του ν.5056/2023.

Στη συνεδρίαση της Δημοτικής Επιτροπής προσήλθαν και παρέστησαν οι κ.κ. : **1. Κλάδος Γεώργιος Πρόεδρος, 2. Νύκταρης Ασρινός Τακτ. Μέλος, 3. Ρουμπάκης Μηνάς Τακτ. Μέλος, 4. Μαρής Γεώργιος Αναπλ. Μέλος, 5. Λαδιανός Ζαχαρίας Αναπλ. Μέλος και 6. Μιχόπουλος Δημήτριος Τακτ. Μέλος.**

Απόντες οι κ.κ.: **1. Κλάδος Δημήτριος Τακτ. Μέλος, 2. Βουκάλης Ιωσήφ Τακτ. Μέλος και 3. Χνάρης Τίτος Αντιπρόεδρος Τακτ. Μέλος** οι οποίοι αν και κλήθηκαν δεν παρευρίσκονται.

Παρόντες στη συνεδρίαση οι κ.κ. : **1. Στεφανάκης Μιχαήλ (Περάματος) και 2. Βογιατζόγλου Γεώργιος (Πανόρμου)** Πρόεδροι Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Μυλοποτάμου για τη συζήτηση των θεμάτων που τους αφορούν.

Απόντες οι κ.κ. : **1. Φακιδάρης Στυλιανός (Αγ. Μάμα) και 2. Μουντάκης Χαράλαμπος (Αλφάς)** Πρόεδροι Συμβουλίου Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Μυλοποτάμου οι οποίοι αν και κλήθηκαν δεν παρευρίσκονται.

Επίσης στη συνεδρίαση παρέστησαν ο κ. Τσιρίτας Ιωάννης Υπάλληλος της Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Δόμησης του Δήμου (για τη συζήτηση των θεμάτων του) και ως γραμματέας της Επιτροπής η κ. Μαρή Μαρία Υπάλληλος με βαθμό Α' του Δήμου Μυλοποτάμου. Ο Πρόεδρος της επιτροπής αφού διαπίστωσε την ύπαρξη της απαρτίας, με την παρουσία **6** μελών από συνολικά **7** μέλη, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Μετά την έναρξη της συνεδρίασης, προτάθηκαν από τον Πρόεδρο προς συζήτηση **9** θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης λόγω του κατεπείγοντος, τα οποία αποφασίστηκε ομόφωνα να συζητηθούν και συζητήθηκαν πριν τη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, αναφερόμενος στο **48^ο** θέμα της ημερήσιας διάταξης έθεσε υπόψη των μελών την από 31-07-2025 εισήγηση του Πρ/νου Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου κ. Νικηφόρου Μ. που έχει ως εξής :

<Θέμα: Έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028, έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028.

Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 266 του Ν.3852/2010 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 175 και την παρ.1Α του άρθρου 266 του Ν.3852/2010 όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 175 του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 133/19.07.2018 τεύχος Α):

«1. Για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων, εκπονείται Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης. Το τεχνικό πρόγραμμα αποτελεί μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης και επισυνάπτεται σε αυτό, ως παράρτημα.

Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, καθώς και με το Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου, δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Για το πρώτο έτος κάθε δημοτικής περιόδου, ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266Α, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο, τη δομή, τις προδιαγραφές ανά κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των δήμων, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.».

«1Α. Σκοπός των τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α` βαθμού είναι η προώθηση της εφαρμογής του θεσμοθετημένου χωρικού σχεδιασμού και η παρακολούθηση υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού στο τοπικό επίπεδο, καθώς και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των διοικητικών και γεωγραφικών υποενοτήτων του Δήμου και περιλαμβάνουν:

- α) στρατηγικές επιλογές,
- β) επιχειρησιακό σχέδιο και
- γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου του δήμου, ενώ απαιτείται εναρμόνιση με τον

υφιστάμενο θεσμοθετημένο χωρικό σχεδιασμό εθνικού, περιφερειακού επιπέδου και συμβατότητα με το θεσμοθετημένο σχεδιασμό τοπικού επιπέδου.

Κατά την κατάρτιση και υλοποίησή τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ν. 3882/2010 και του ν. 4305/2014.»

Σύμφωνα με τις παρ.1 έως 2 του άρθρου 1 του Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ 221/Α/12-09-2007) όπως τροποποιήθηκε από το Π.Δ. 89/2011 (ΦΕΚ 231/Α/29-09-2011):

1. Η κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος του δήμου πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου από την εκτελεστική επιτροπή η οποία εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο. Για το σκοπό αυτό η αρμόδια, κατά τις οργανικές διατάξεις κάθε δήμου, υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού συντάσσει σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του δήμου και των νομικών προσώπων του.
2. Η υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού, κατά τις οργανικές διατάξεις κάθε δήμου, είναι αρμόδια για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών του δήμου και των νομικών προσώπων του κατά τη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του επιχειρησιακού προγράμματος και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης, στα οποία εξειδικεύεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Σύμφωνα με το άρθρο 63 Ν.3852/10 η εκτελεστική επιτροπή:

«β) Συντονίζει την κατάρτιση και παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο.»

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ 221/Α/12-09-2007) όπως αντικαταστάθηκε από το Π.Δ. 89/2011 (ΦΕΚ 231/Α/29-09-2011):

«Το επιχειρησιακό πρόγραμμα καταρτίζεται ως ακολούθως:

1. Η αρμόδια, κατά τις οργανικές διατάξεις κάθε δήμου, υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού συγκεντρώνει τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, των νομικών προσώπων του, καθώς και τις εισηγήσεις των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του δήμου προς την εκτελεστική επιτροπή σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τις προτάσεις τους για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου και συντάσσει σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του δήμου, το οποίο υποβάλλει στην εκτελεστική επιτροπή.
2. Η εκτελεστική επιτροπή, πριν εισηγηθεί το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο δημοτικό συμβούλιο, συνεργάζεται με τους όμορους δήμους για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων υπερτοπικής ανάπτυξης και την προώθηση τυχόν διαδημοτικών συνεργασιών.
3. Η εκτελεστική επιτροπή εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο δημοτικό συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
4. Το εγκεκριμένο από το δημοτικό συμβούλιο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, τίθεται προς συζήτηση στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης (άρθρο 76 ν.3852/2010), και παράλληλα δημοσιοποιείται για διαβούλευση τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Κατά τη διάρκεια της δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά.
5. Οι υπηρεσίες του δήμου και των νομικών προσώπων του, αφού λάβουν υπόψη τους το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη της διαδικασίας κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος, προτείνουν, με γραπτή εισήγηση τους, κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του στρατηγικού σχεδίου, τους στόχους της κάθε υπηρεσίας για την επόμενη περίοδο και τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών, ιεραρχημένες κατά σειρά προτεραιότητας.
6. Το διοικητικό συμβούλιο του κάθε Νομικού Προσώπου του Δήμου, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, λαμβάνει απόφαση για τους στόχους και τις δράσεις που το αφορούν.
7. Η αρμόδια, κατά τις οργανικές διατάξεις κάθε δήμου, υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού επεξεργάζεται τις προτάσεις των υπηρεσιών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του δήμου, τις αποφάσεις των νομικών προσώπων του δήμου και τις προτάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και συντάσσει το σχέδιο του

επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο υποβάλει στην εκτελεστική επιτροπή.

8. Η εκτελεστική επιτροπή εισηγείται το σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος στο δημοτικό συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση, επισυνάπτοντας τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων του δήμου.

9. Το εγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο νομιμότητας για την τήρηση της διαδικασίας κατάρτισης του από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ (άρθρο 214 ν.3852/2010), καταχωρίζεται στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.»

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 74Α Ν.3852/10:

«1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά ή παραπομπή στην οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής και την εκτελεστική επιτροπή των δήμων, καθώς και στις αρμοδιότητες αυτών, εφεξής νοείται η δημοτική επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.»

Κατατέθηκε στο Δήμο από την εταιρεία ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., σε συνεργασία με τη Διεπιστημονική Ομάδα Έργου που συγκροτήθηκε με την 262/2025 απόφαση του Δημάρχου και το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής, το Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου 2024-2028.

Η Δημοτική Επιτροπή καλείται να εισηγηθεί στο Δημοτικό Συμβούλιο την έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028, την έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και τη συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028.>.

Στο σημείο αυτό ο Δήμαρχος και Πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής έθεσε υπόψη των μελών της το σχέδιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου 2024 - 2028 προς ενημέρωσή τους.

Ακολούθως έλαβε το λόγο από τον κ. Πρόεδρο ο κ. Μιχόπουλος Δ. Αντιδήμαρχος ο οποίος ενημέρωσε τα μέλη για το σχέδιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου.

Στη συνέχεια ο κ. Πρόεδρος κάλεσε την Επιτροπή να αποφασίσει σχετικά.

Αφού τελείωσε η εισήγηση, ακολούθησε διαλογική συζήτηση, όπως αυτή αποτυπώνεται στο πρακτικό αριθ. 22, μετά την οποία

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και είδε:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν.3852/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
2. Το επισυναπτόμενο σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου 2024 - 2028
3. Την Αριθ. Εγκύκλιο 303 Α.Π. 30971/02.04.2024 του Υπ. Εσ.
4. Το άρθρο 74Α παρ.2 ν.3852/10, όπως προστέθηκε από το άρθρο 9 του ν.5056/2023

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ Ομόφωνα

Εισηγείται θετικά στο Δημοτικό Συμβούλιο τη λήψη απόφασης για την έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028, την έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και τη συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης.

Η απόφαση έλαβε αύξοντα αριθμό **274/2025>**.

Ακολουθεί η αναλυτική συζήτηση (απομαγνητοφώνηση) της συνεδρίασης που έχει ως εξής:

<ΘΕΜΑ 1ο ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

Έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028,

έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028. Απόφαση - Εισήγηση αριθ. 274/2025 Δημοτικής Επιτροπής

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Μπαίνουμε στα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Θέμα πρώτο. Έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024-2028, έναρξη της Διαβούλευσης του Σχεδίου και συνέχιση της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου 2024-2028. Απόφαση - Εισήγηση αριθ. 274/2025 Δημοτικής Επιτροπής. Έχουμε την τιμή να έχουμε κοντά μας τον κύριο Μαυρογιάννη, ο οποίος θα μας ενημερώσει σχετικά με την έγκρισή του σχεδίου στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου. Κύριε Μαυρογιάννη, έχετε το λόγο.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Κύριε Πρόεδρε, να σας ευχαριστήσω, να ευχαριστήσω και το Δήμαρχο και όλους εσάς που είστε εδώ και για την πρόσκληση αλλά και για την αγαστή συνεργασία που έχουμε όλα αυτά τα χρόνια. Εγώ έχω ετοιμάσει μια παρουσίαση, απλά πρέπει λίγο να σας μετακινήσω λίγο με το Δήμαρχο...

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Βεβαίως...

.....

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Στο Συμβούλιο προσήλθε ο κύριος Βάμβουκας Γεώργιος, Πρόεδρος των Λιβαδίων, να θεωρηθεί παρών.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Λοιπόν, πριν την παρουσίαση να πούμε τι είναι το επιχειρησιακό σχέδιο για όσους τυχών έτσι είτε δεν γνωρίζουνε, είτε είναι πρώτη φορά που συμμετέχουν σε διαδικασία κατάρτισης. Ουσιαστικά το επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι το σχέδιο δράσης μίας Δημοτικής Αρχής σε μια συγκεκριμένη δημοτική περίοδο. Καταρτίζεται με βάση κάποιες διαδικασίες, κάποιες μεθόδους και κάποιες εγκυκλίους του Υπουργείου Εσωτερικών. Αποτελεί νομική υποχρέωση και θεσμική υποχρέωση κάθε Δημοτικής Αρχής που έχει πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων, αλλά πέρα από την όποια διαδικασία της θεσμικότητας και της τυπικότητας ουσιαστικά είναι ένα εύχρηστο εργαλείο, το οποίο αποτυπώνει την υφιστάμενη κατάσταση ενός Δήμου, σε εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, δηλαδή τα δημογραφικά, τα στατιστικά, τα κοινωνικά, τα αναπτυξιακά στοιχεία μιας περιοχής, αποτυπώνει τη δυναμική στο εσωτερικό του Δήμου, δηλαδή το πως είναι διαρθρωμένος ο Δήμος, τις υπηρεσίες τους, τα οικονομικά του και ούτω καθ' εξής. Και στη συνέχεια, με βάση όλα αυτά τα ευρήματα καταρτίζεται ένα σχέδιο δράσης, το οποίο θα πρέπει να υπηρετεί το όραμα και τους στόχους της Δημοτικής Αρχής. Στο τέλος όπως θα δούμε, καταλήγει σε άξονες, μέτρα και στόχους ειδικούς και δράσεις, έτσι ώστε τα έργα τα οποία υλοποιούνται ή σχεδιάζονται στο Δήμο, είτε από το τεχνικό πρόγραμμα είτε από... συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα να έρθουν και να κουμπώσουν, να υπηρετήσουν αυτό το όραμα.

Η πρώτη φάση ουσιαστικά είναι η υφιστάμενη κατάσταση και η στρατηγική. Θα το έχετε πάρει. Είναι περίπου 180 σελίδες, προσπαθήσαμε να είμαστε όσο γίνεται πιο συνοπτικοί και πιο περιεκτικοί γιατί είναι πολύ το περιεχόμενο που θα πρέπει να απεικονιστεί. Και αφού εγκριθεί, γιατί τώρα είναι σχέδιο, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Δήμου έτσι ώστε ο κάθε πολίτης, δημότης ή θεσμικός φορέας να μπορεί να κάνει τυχών σχόλια - παρατηρήσεις, να τα λάβουμε υπόψη και στη συνέχεια να προχωρήσουμε στη β' φάση που είναι ο προγραμματισμός με τα έργα. Άρα λοιπόν, ένα από τα ζητούμενα είναι ότι ουσιαστικά αυτό αφορά συμμετοχικό σχεδιασμό. Εμείς λάβαμε και κάποιες προτάσεις και από Προέδρους και από Τοπικές Κοινότητες, με βάση... έχει σταλεί σε όλους, οπότε και στην πρώτη φάση αλλά τώρα και στην πορεία μπορεί κάποιος να παρέμβει.

Θα περάσω λίγο γρήγορα από τα πρώτα τα θεσμικά, με το θεσμικό πλαίσιο. Ουσιαστικά σκοπός είναι η εφαρμογή ενός χωρικού σχεδιασμού, η παρακολούθηση της υλοποίησής του. Σε πολλά προγράμματα είναι προ απαιτούμενο, ζητάει δηλαδή τα ίδια τα συγχρηματοδοτούμενα

προγράμματα να υπάρχει εγκεκριμένο, ψηφισμένο επιχειρησιακό σχέδιο, γιατί θα πρέπει και τα έργα που αποτυπώνονται αυτά να αποτελούν μέρος ενός σχεδιασμού. Ουσιαστικά αν, επειδή έτσι να το πούμε και σε ένα λίγο πιο εύκολο, πιο επιχειρηματικό ορισμό είναι το επιχειρηματικό σχέδιο, είναι το business plan που λέμε, που πρέπει να έχει μια επιχειρήσει. Δηλαδή που είμαι, που πάω, τι κάνω, τι θέλω να κάνω... προφανώς βέβαια δεν είναι εφικτό πάντα, γιατί οι πόροι είναι περιορισμένοι οι οικονομική και οι ανθρώπινοι. Ωστόσο όμως αποτυπώνουμε το σχεδιασμό και το τι θέλουμε να κάνουμε, γιατί οι ανάγκες πάντα είναι πολύ περισσότερες από τους πόρους που έχουμε.

Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Είναι βασικό οργανικό στοιχείο καθημερινής λειτουργίας. Είναι πενταετές. Εκπονείτε με τη συμμετοχή εμπλεκόμενων μερών, δηλαδή και εδώ είναι κρίσιμο να έχουμε μία συμμετοχική ας πούμε διαδικασία και από τους φορείς, έχουμε πολιτιστικούς συλλόγους, έχουμε εμπορικό σύλλογο, έχουμε δηλαδή στην περιοχή φορείς θεσμικούς οι οποίοι μπορεί να κάνουν προτάσεις.

Είναι λοιπόν, αποτυπώνει που βρισκόμαστε, που θέλουμε να πάμε, ποια είναι τα εργαλεία... Ωστόσο, γιατί δε βλέπουμε (...); Γιατί; Εγώ αλλάζω τις διαφάνειες αλλά εσείς δε βλέπετε, έτσι δεν είναι;

.....

(.....) Επίσης να σας πω ότι 13 με 18 Οκτωβρίου, θα γίνει έκθεση στο ΜΕΤΡΟ, στο Σύνταγμα στην Αθήνα, έχει κλείσει μία αίθουσα η Πανελλήνια Ένωση Μυλοποταμιτών και (...) από τις 09:00 το πρωί μέχρι τις 09:00 το βράδυ, και περνάει 150-200.000 κόσμος κάθε μέρα. Όποιος, αν ξέρετε κάποιον γνωστό σας, χωριανό σας που ενδιαφέρεται να νοικιάσει κάποιο περίπτερο...

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Λοιπόν, ωραία...

(.....) Αν θέλει κάποιος δηλαδή και θέλει να πάρει κάποιο περίπτερο να...

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Οπότε εντάξει.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Το φτιάξαμε. Οπότε προχωράμε. Ουσιαστικά με βάση λοιπόν αυτή τη ροή εργασιών είναι που θέλουμε να πάμε. Απαντάει συνεχώς σε οποιαδήποτε στοιχείο περιλαμβάνεται στην υφιστάμενη κατάσταση, δηλαδή σε υποδομές ή σε οτιδήποτε άλλο στοιχείο είναι στοιχείο είτε εσωτερικό είτε εξωτερικό του Δήμου. Τα περνάω λίγο αυτά γρήγορα. Τώρα η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης έχει, τα βασικά δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά χαρακτηριστικά. Τη διάρθρωση της τοπικής οικονομίας, δηλαδή πως διαρθρώνεται η τοπική οικονομία καθώς και οτιδήποτε έχει σχέση με την ιστορία, τον πολιτισμό, τη λαογραφία και στη συνέχεια καταλήγουμε σε μία swot ανάλυση, δηλαδή τα βασικά, τα ισχυρά σημεία, τα αδύνατα σημεία και πάνω σε όλη αυτή τη διαδικασία θα έχουμε να προτείνουμε.

Τώρα, όσον αφορά τη περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης είναι πάρα πολύ μεγάλη. Έτσι να πούμε ενδεικτικά ότι υπάρχει λεπτομερή ανάλυση των πληθυσμιακών δημογραφικών δεδομένων, έτσι πράγματα τα οποία εντάξει πάνω κάτω τα γνωρίζουμε όλοι, αλλά θα πρέπει να τα λάβουμε υπόψη για το πώς γίνεται η διαδικασία του σχεδιασμού. Εγώ να πω ότι ουσιαστικά σε ένα σημείο που είναι πάρα πολύ σημαντικό να σταθούμε σε αυτή τη διαφάνεια είναι ουσιαστικά γιατί έχει σημασία όταν κάνουμε μελέτες να συγκρίνουμε πού είμαστε και που βρισκόμαστε. Ο Δήμος Μυλοποτάμου έχει δείκτη γήρανσης 112, όταν Περιφέρεια Κρήτης έχει 128,8 και οι το σύνολο της χώρας 168. Τι σημαίνει αυτό; Ο δείκτης γήρανσης μετράει το επίπεδο νεανικού πληθυσμού. Ένα δηλαδή από τα στοιχεία και νομίζω με βάση ανάλογες ας πούμε μελέτες είναι από τα πιο καλά δημογραφικά στοιχεία, δηλαδή δείχνει ότι έχουμε πάρα πολύ μεγάλο νεανικό πληθυσμό. Στοιχείο δηλαδή του δείχνει μία διαδικασία ενδογενής ας πούμε ανάπτυξης.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Για πήγαινε στην προηγούμενη σελίδα. Δημήτρη, αυτό εδώ όπως... ο δείκτης αντικατάστασης είναι διπλάσιος από το σύνολο της χώρας, δηλαδή τα...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης)
Επίσης...

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) (...) μπαίνουν στην αγορά, γιατί είναι καλό και (...)

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης)
Ουσιαστικά αυτό που λέει ο Σήφης τώρα είναι ότι... λέμε ας πούμε, αλλά εδώ έχουμε και κάποια δεδομένα. Καταρχάς υπάρχουν και άλλα δεδομένα. Για παράδειγμα αν πάρουμε, επειδή καταλαβαίνω το πνεύμα, σε επίπεδο αριθμού παραγωγής, έχει μιλήσει ποτέ κανείς σας να δει ότι η παραγωγή στο Μυλοπόταμο σε επίπεδο γάλακτος και κρέατος επίσημα είναι ας πούμε πάρα πολύ μεγάλη; Γιατί δεν έχουμε, είναι μεγάλη και η παραγωγή εξίσου. Δεν είναι μόνο μεγάλα τα νούμερα τα άλλα. Αλλά εν πάση περιπτώσει, πάμε σε αυτά τα δεδομένα. Όταν δηλαδή έχεις μία χώρα που καταρρέει, και έχεις μία περιοχή δυναμική αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν, δεν είναι ξέτερα...

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Σε όλα τα επίπεδα... Σε όλα τα επίπεδα, γιατί από τα έργα υποδομής, από τις σχολικές μονάδες, από τα πανεπιστήμια, απ' όλα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν τους αυτά. Σε σχέση με το 77,12, έτσι;

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Αυτό ακριβώς. Δηλαδή ουσιαστικά είναι η... και το επίπεδο και η διαφορές είναι μεγάλες. Υπάρχουν και άλλα στοιχεία, για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή... πάμε στην επόμενη διαφάνεια, ο πρωτογενείς τομέας είναι 45%, έτσι;

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Άλλος ένα μύθος ότι ο τουρισμός υπερτερεί από τον πρωτογενή τομέα.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Όχι...

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Γιατί υπάρχει ένας μύθος ότι ο τουρισμός στην περιοχή μας υπερτερεί του πρωτογενή τομέα.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Αυτά είναι επίσημα στοιχεία απασχόλησης. Δηλαδή με βάση τα επίσημα στοιχεία απασχόλησης το 45% του πληθυσμού είναι στον πρωτογενή τομέα. Ακολουθεί ο τριτογενείς, το οποίο αυτό δεν υπάρχει... Προσέξτε, σε επίπεδο χώρας είναι 6%.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Ποιο τώρα;

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Ο πρωτογενής τομέας.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Ο πρωτογενής είναι 6% σε επίπεδο χώρας...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Ναι, σε επίπεδο χώρας. Δηλαδή, όταν μιλάμε για πρωτογενή τομέα όσον αφορά την... λιγότερο, τώρα έχει πέσει, με βάση... μόλις οριστικοποιηθούνε είναι λιγότερο. Άρα δηλαδή ουσιαστικά, αυτά είναι επίσημα, αυτά είναι επίσημα στοιχεία. Ο τριτογενής τομέας είναι 70% στην υπόλοιπη χώρα, εδώ τουλάχιστον υπάρχει μια ισορροπία. Είναι πρόβλημα βέβαια ότι δεν έχουμε δευτερογενή... αλλά σε επίπεδο χώρας τόσο είναι. Δεν είμαστε δηλαδή σε επίπεδο χώρας πίσω.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Δεν έχουμε μεταποίηση.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Δεν έχουμε μεταποίηση. Και η όποια μεταποίηση που έχουμε είναι, η όποια μεταποίηση είναι καθαρά σε τυροκομικές μονάδες, ελαιόλαδο και λίγο, πολύ λίγο έχουμε λίγο τσιμέντα... Δηλαδή δεν έχουμε ουσιαστικές μεταποιητικές. Αλλά και το 11% δεν είναι, δηλαδή 18% είναι σε επίπεδο χώρας, και είναι 75, και το υπόλοιπο 5-6 είναι στον πρωτογενή τομέα. Αυτά λοιπόν είναι στοιχεία και πολλά άλλα, αλλά τώρα δεν είναι εντάξει έτσι, σε μία συνεδρίαση να τα παρουσιάσουμε. Και να μαζευτούνε Πρόεδρε στοιχεία που δείχνουν και την παραγωγή, γιατί υπάρχει τεράστια παραγωγή και γάλακτος και κρέατος η οποία είναι αποτυπωμένη. Απλά, αυτά δεν βγαίνουν. Και ίσως θα έπρεπε να είναι και λίγο πιο συγκροτημένη η απάντηση ας πούμε σε όλη αυτή τη διαδικασία συνολικά, ότι υπάρχει και αντίλογος. Εν πάση περιπτώσει. Επίσης, τοπική ιστορία, λαογραφία, πολιτισμός είναι πάρα πολύ, πάρα πολύ πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, και πάρα πολύ πλούσια τα αξιοθέατα που μπορούν να δώσουνε στην περιοχή μία πάρα πολύ μεγάλη δυναμική η οποία να ενισχύσει την τουριστική επισκεψιμότητα και κυρίως τι; Τον ποιοτικό τουρισμό, δηλαδή τον τουρισμό υπαίθρου και όχι μόνο το μαζικό τουρισμό που είναι μόνο σε ένα σημείο.

Τώρα, εγώ προσπαθώ, προσπαθώ δηλαδή όσο γίνεται να είμαι κάπως σύντομος. Στη συνέχεια αναλύουμε ας πούμε τα πλεονεκτήματα που έχουμε αυτή τη στιγμή σαν Δήμος, τα ισχυρά σημεία, στο περιβάλλον και την ποιότητα ζωής. Είναι πάρα πολύ σημαντικό ότι είμαστε μέσα σε μία περιοχή που ουσιαστικά αφορά ένα γεωπάρκο, το οποίο είναι μια προστατευμένη περιοχή, μέρος του δικτύου παγκοσμίων γεωπάρκων της Ουνέσκο. Έχουμε βιοποικιλότητα, έχουμε πάρα πολύ πλούσιο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, και επίσης ο Δήμος έχει εκπονήσει και όλα τα προαπαιτούμενα σχέδια, έτσι ώστε να έχει μια ωριμότητα σε επίπεδο ας πούμε αιρεσιμοτήτων, όπως τα (...), τα ΣΕΑΚ, τα ΣΑΠ, έτσι ώστε να μπορεί να διεκδικήσει ας πούμε και προγράμματα. Σε επίπεδο ας πούμε αθλητισμού, πολιτισμού, υγεία, έχουμε πολύ μεγάλο μέρος αριθμό αρχαιολογικών, ιστορικών, πολιτιστικών μνημείων. Έχουμε πλήθος παραδοσιακών οικισμών, οι οποίοι ακόμα έχουνε τεράστιο περιθώριο έτσι, αξιοποίησης...

(.....) Στα Λιβάδια, γιατί έχεις βάλει το μουσείο όμως...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Ναι, γι' αυτό... μπορεί να ξεφεύγει κάτι, γι' αυτό κάνουμε, αυτό δεν είναι τελικό...

(.....) Για να καταλάβετε, τα Λιβάδια (...).

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Είναι τα πιο ας πούμε... ναι, θα το συμπεριλάβουμε προφανώς, παράληψη... αλλά είναι ίσως τα πιο ας πούμε επισκέψιμα, έτσι που έχουνε τέτοιο, δεν είναι... γιατί υπάρχουνε και άλλα. Δηλαδή και σε άλλες περιοχές αλλά προφανώς θα το βάλουμε.

Στη συνέχεια έχουμε, δηλαδή αναδεικνύουμε ας πούμε τα σημεία τα βασικά. Επίσης, σε επίπεδο τοπικής οικονομίας, ανάπτυξης και απασχόληση έχουμε πολύ μεγάλο επίπεδο κοινωνικής συνοχής, δηλαδή ουσιαστικά υπάρχει μια δεμένη κοινωνία η οποία έχει με πολύ σημαντικό, το κομμάτι της κοινωνικής συνοχής, της υποστήριξης και της δράσης που υπάρχει.

Έχουμε αγροτικές καλλιέργειες και εξειδικευμένες μορφές τουρισμού, γειτνιάζουμε με χώρους υψηλής επισκεψιμότητας, αρχαιολογικούς χώρους, αστικά κέντρα. Έχουμε σημαντική αγροτική παραγωγή, ευνοϊκό κλίμα, δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Έχουμε, σχετικά σημαντικό ποσοστό σε σχέση ας πούμε με άλλους Δήμους κάποιες, κάποιων καλλιεργούμενων εκτάσεων στο μεγάλο πεδινό μέρος.

Όσον αφορά τις αδυναμίες, δεδομένου ότι έχουμε ας πούμε τα πολεοδομικά και τις χωροταξικές μελέτες οι οποίες είναι σε εκπόνηση. Το δίκτυο είναι κάπως παλαιωμένο. Έχουμε ας πούμε ενδοδημοτική συγκοινωνία δεν υπάρχει, είναι πάρα πολύ σημαντική αυτή. Επίσης όσον αφορά τις δομές υγείας υπάρχει ένα θέμα, με βάση αυτό που έχει καταγραφεί... ότι υπάρχει η ανάγκη δημιουργίας κοινωνικών δομών. Χαμηλό ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και καταρτισμένου προσωπικού στον τουρισμό. Είναι δηλαδή σημαντικό σημείο από τα ευρήματα, ακόμα και ο πληθυσμός που δεν απασχολείται στον τουρισμό έχει θέματα με κατάρτιση. Και στη συνέχεια μια σειρά από τα αδυναμίες οι οποίες όμως έχουν σχέση να κάνουν έτσι κυρίως με το

εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου.

Με βάση λοιπόν όλα αυτά τα οποία είναι πολλά και δεν έχει νόημα τώρα έτσι να τα... Κωδικοποιώντας αυτό που μπορούμε να πούμε είναι ότι ουσιαστικά, πάω από πίσω στη διαφάνεια να τη δει και ο Δήμαρχος που έλειπε, ότι...

(Δήμαρχος, Κλάδος Γεώργιος) Εγώ τα είδα...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) 112% ο δείκτης γήρανσης στο Δήμο Μυλοποτάμου, και είναι σε επίπεδο Περιφέρειας 130 και σε επίπεδο Περιφέρειας 130 και σε επίπεδο χώρας περίπου 170. Αυτό δείχνει ότι είμαστε σε σχέση και με τη... σε επίπεδο Περιφέρειας αλλά και σε επίπεδο χώρας, έχουμε δυναμικό νεανικό πληθυσμό. Και διπλάσιο δείκτη αντικατάστασης, δηλαδή μετράει πόσοι νέοι ετοιμάζονται να μπουν στην αγορά εργασίας σε σχέση με τους συνταξιούχους. Ειδικά οι δεύτεροι είναι ακόμα πιο σημαντικοί.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Αυτό δεν είναι τόσο καλό βέβαια. Είναι καλύτερο από την Ελλάδα, αλλά δεν είναι...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Εντάξει... Ε ναι, είναι όμως μεγάλη, είναι μεγάλη η διαφορά. Αλλά το δεύτερο ουσιαστικά τι δείχνει; Ότι ενώ στη χώρα ας πούμε σε λίγο καιρό θα έχουμε τεράστιο θέμα συνταξιοδοτικό, οικονομικό με τους συνταξιούχους με, με... με ένα γερασμένο πληθυσμό, εμείς έχουμε διπλάσιο δείκτη ότι άνθρωποι από δεκαπέντε έως είκοσι τέσσερα ετοιμάζονται να μπουν στην αγορά εργασίας.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Βγαίνουνε στη σύνταξη 100 και μπαίνουνε 144 στη δουλειά εδώ στο Μυλοπόταμο. Ενώ στην Ελλάδα, βγαίνουνε στη σύνταξη 100 και μπαίνουνε στην αγορά...

(Δήμαρχος, Κλάδος Γεώργιος) Είναι ο μοναδικός Δήμος στη χώρα που υπερτερούν οι γεννήσεις προς τους θανάτους...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Αυτό ακριβώς.

(Δήμαρχος, Κλάδος Γεώργιος) Και αυτό το χαρτί το βγάλαμε και το πήραμε στο Υπουργείο που πήγαμε απάνω και πήραμε τα σχολεία τα λεφτά του Δήμου μας (...)... Αυτός ήταν ένας σημαντικός λόγος, γιατί ήτανε εγγράφως ότι ο Δήμος ο δικός μας αν έχουμε 100 θανάτους έχουμε 100 γεννήσεις...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Αυτό ακριβώς και πολλά άλλα στοιχεία. Προχωράμε πάλι... Α, επίσης, σημαντικό είναι ότι ουσιαστικά έχουμε πολύ μεγάλο ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα. Ο πρωτογενής τομέας είναι από τους λίγους Δήμους που υπερτερεί έναντι του τριτογενή τομέα. Άρα είναι δηλωμένος ο πληθυσμός ότι είναι αγροτοκτηνοτροφικός, δεν είναι δηλαδή μόνο έτσι ας πούμε... είναι μόνιμη, είναι απασχόληση επίσημη με βάση τη στατική υπηρεσία.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Εδώ μόνο, επειδή γράφεις 43,63 και μέσα αναφέρεται πρωτογενής...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Όχι, όχι... ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, είναι ουσιαστικά το σύνολο πόσοι δουλεύουν. Δηλαδή είναι λίγο, είναι πόσοι είναι οικονομικά ενεργοί, το οποίο εντάξει, είναι... ακολουθεί ας πούμε το μέσο όρο της χώρας.

(Ειδική Σύμβουλος Δημ., Κουτάντου Ειρήνη) Το 45% Γιάννη είναι το (...)...

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Ο πρωτογενής τομέας.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Όχι, απ' αυτούς που εργάζονται το 45% είναι στον πρωτογενή τομέα.

(Ειδική Σύμβουλος Δημ., Κουτάντου Ειρήνη) Και το 45% είναι (...)...

Ομιλίες εκτός μικροφώνου

(Ειδική Σύμβουλος Δημ., Κουτάντου Ειρήνη) Αυτό εννοώ, ότι δεν είναι (...)...

(Δήμαρχος, Κλάδος Γεώργιος) Αυτοί που φαίνονται επίσημα, παίρνουν πάνω από 2.000 ευρώ επιδότηση και τηρούν βιβλία. Και φαίνεται ενεργός...

(Ειδική Σύμβουλος Δημ., Κουτάντου Ειρήνη) Αυτό λέω...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Είναι ενεργοί...

(Δήμαρχος, Κλάδος Γεώργιος) Το ποσοστό αυτό θα αλλάξει τώρα. (...), τα ποσοστά θα γυρίσουνε.

(Ειδική Σύμβουλος Δημ., Κουτάντου Ειρήνη) Αυτό λέω, ότι ίσως...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Καταγράφεται Ειρήνη μόνιμα, καταγράφεται επίσημα ότι είναι εργαζόμενος στον πρωτογενή τομέα.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Το σημαντικό είναι όμως ότι υπήρχε ένας μύθος ότι έχουμε τεράστια τριτογενή, λόγω των ξενοδοχείων, και ο πρωτογενής τομέας στο Δήμο, ασχέτως ότι είναι μεγαλύτερος ο όγκος του χώρου, δεν είναι τόσο πολύ ο πρωτογενής τομέας. Παρόλα αυτά είναι...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Και επίσης... και επίσης και η μόχλευση, η μόχλευση των οικονομικών, δηλαδή άμα πάμε να κάνουμε μια... να δούμε ίντα αυτό, θέλει λίγο δουλειά αλλά βγαίνουν αυτά τα στοιχεία. Άμα πάμε να δούμε τα εκκαθαριστικά της περιοχής το συντριπτικό ποσοστό είναι στα αγροτικά εισοδήματα. Δεν προέρχονται ούτε από τη μισθωτή υπηρεσία.

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Να προχωρήσουμε λίγο...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Ναι, ναι... Λοιπόν, ουσιαστικά πάμε όσον αφορά το όραμα του Δήμου. Είναι η δημιουργία ενός Δήμου που συνδυάζει με αρμονία το παρελθόν, το μέλλον και αξιοποιεί δυνατότητες φυσικού, ιστορικού και πολιτιστικού τμήματος της τοπικής ταυτότητας, της τουριστικής δυναμικής με τρόπο καινοτόμο και ανθεκτικό. Ουσιαστικά δηλαδή το όραμά μας είναι να δημιουργήσουμε ένα Δήμο ο οποίος θα αξιοποιεί της δυνατότητες του πλούσιου φυσικού, ιστορικού και πολιτιστικού πλούτου, της τουριστικής δυναμικής που έχει με τρόπο καινοτόμο και ανθεκτικό.

Στη συνέχεια το... διαρθρώνονται τέσσερις άξονες, ο πρώτος άξονας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής. Διαβίωση, παιδεία, υγεία, κοινωνική πολιτική. Τρίτο, τοπική οικονομία, επιχειρηματικότητα και απασχόληση. Και τέταρτο, διακυβέρνηση και διοικητική λειτουργία του Δήμου. Αυτοί είναι οι τέσσερις άξονες. Οι άξονες στη συνέχεια μετά έχουμε μέτρα και ειδικούς στόχους, είναι πάρα πολλοί... έτσι ώστε να είναι δομημένοι. Έχουμε καλύψει όλα τα, όλους τους βασικούς στόχους, τους άξονες, τις δράσεις, δηλαδή οικιστικό περιβάλλον, αξιοποίηση, διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, προστασία δασικών και βοσκοτόπων, καθαριότητα και διαχείριση απορριμμάτων, ύδρευση - αποχέτευση. Βιώσιμη κινητικότητα. Ασφάλεια και πολιτική προστασία. Στη συνέχεια αυτά διαρθρώνονται σε μέτρα.

Δεύτερος πάρα πολύ σημαντικός άξονας είναι υγεία - πρόνοια, παιδεία - εκπαίδευση δια βίου μάθηση. Πολιτισμός - αθλητισμός, κοινωνική μέριμνα και ενσωμάτωση και εθελοντισμός που υπάρχει πάρα πολύ πλούσιος στο Δήμο, ειδικά το κομμάτι που αφορά τον πολιτισμό εξίσου.

Τρίτος άξονας είναι η τοπική οικονομία, έχουμε τρεις βασικούς τομείς, τουρισμός, αγροτική ανάπτυξη, επιχειρηματικότητα και απασχόληση.

Και τέταρτος άξονας είναι η ενδυνάμωση εσωτερικά της λειτουργίας του Δήμου. Οργάνωση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ανάπτυξη των νομικών προσώπων, βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας, ενίσχυση της εξωστρέφειας και ανάπτυξη συνεργασιών.

Τα επόμενα βήματα: Αναρτούμε το σχέδιο, ήδη έχουμε, γιατί αυτό είναι σχέδιο. Έχουμε παρατηρήσεις, τις ενσωματώνουμε. Προχωράμε στα δεδομένα, θα αναρτηθεί δηλαδή δημόσια όποιος θέλει να μπορεί να κάνει παρουσιάσεις, γιατί αυτό προβλέπεται να υπάρχει μια διαφάνεια, δηλαδή πέρα από την ψήφιση του σώματος και στη συνέχεια προχωράμε στη β' φάση που είναι τα έργα τα οποία εκτελούμε, έχουμε εντάξει και θέλουμε να εκτελέσουμε το επόμενο χρονικό διάστημα.

Αυτά τα σύντομα και ευχαριστούμε πάρα πολύ. Είμαι στη διάθεσή σας για τυχών ερωτήσεις αν υπάρχουν. Αν υπάρχουν παρατηρήσεις τις βάζουμε και τις ενσωματώνουμε σε επόμενη φάση.

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Ευχαριστούμε τον κύριο Μαυρογιάννη για την αναλυτική ενημέρωση.

Ομιλίες εκτός μικροφώνου

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Εμένα δεν κλείνει.

(.....) Δημήτρη, εγώ θα ήθελα επειδή έχω μια απορία πολλά χρόνια...

(.....) Γιάννη, Γιάννη....

(.....) Γιάννη, μπράβο. Μπερδευτήκαμε, ναι. Γιάννη, εγώ έχω μια απορία χρόνια βέβαια τώρα, όχι πρόσφατη. Γιατί πάντα, σε όλα αυτά τις στατιστικές, τις μετρήσεις, δε λαμβάνουμε υπόψιν μας τις νόμιμες κλίνες με βάση τον ΕΟΤ; Δηλαδή, κάνουμε μία απογραφή, είναι και ψεύτικη βέβαια γιατί έγινε σε διαφορετικό χρόνο. Τη μία έγινε Απρίλιο, την άλλη είχε γίνει Ιανουάριο το οποίο δε δείχνει τα αληθινά στοιχεία. Αλλά εμείς σαν Δήμος θέλουμε, μάλλον σαν Ελλάδα θέλουμε μία υποδομή με βάση τις κλίνες. Δηλαδή, οι τουρίστες παράδειγμα, οι βίλες δεν λαμβάνονται υπόψιν τους στην απογραφή. Εμείς όμως θέλουμε βιολογικό, θέλουμε νερό, θέλουμε όλες τις υποδομές με βάση τις νόμιμες κλίνες να εξυπηρετήσουμε τον κόσμο και όχι με βάση την απογραφή που είναι και ψεύτικη στην ουσία.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Αυτό τώρα, αν (...) είναι εύλογο ερώτημα το οποίο πριν από... το ίδιο είχε τεθεί σε μεγάλο Δήμο που έκανε αντίστοιχη ας πούμε έτσι παρουσίαση, με παρόμοια χαρακτηριστικά, ότι ουσιαστικά έχουμε ένα πληθυσμό α, (...) στο ίδιο... Και αντίστοιχα ας πούμε, και στο Δήμο Αποκορώνου που έχει παρόμοια χαρακτηριστικά, διότι έχει τεράστιο έτσι, τεράστια πίεση από τουρισμό ειδικά σε μια περιοχή, αλλά η Χερσόνησος είναι... Είναι ότι έχουμε ας πούμε 15.000 πληθυσμό, τα χρήματα βγαίνουν με βάση τις 15.000, γίνεται η όλη διαδικασία, το μέγεθος, αλλά δεν

προσδιορίζεται η πίεση που έχει μια περιοχή σε μια περίοδο που ουσιαστικά γίνεται δέκα, δεκαπέντε, είκοσι φορές, άρα η πίεση που δέχεται από τα σκουπίδια, από νερό, από τα απορρίμματα, από το κυκλοφοριακό είναι πάρα πολύ παραπάνω. Αυτό τώρα είναι ένα θέμα το οποίο ουσιαστικά η απάντησή μας ξεπερνάει εδώ στα όρια. Είναι καθαρά ένα θέμα το οποίο σε ανώτερο επίπεδο θα πρέπει να απαντηθεί. Διότι έχουμε και το εξής ας πούμε θέμα. Ακόμα και τα τέλη αυτά που εσείς πληρώνετε, που πληρώνουν και οι επισκέπτες αλλά και εσείς οι ξενοδόχοι, δεν πάνε στους Δήμους αλλά το μεγαλύτερο μέρος πάει στους Κεντρικούς Αυτοτελής Πόρους, και δεν επιστρέφεται στην τοπική αυτοδιοίκηση. Αυτό είναι σημαντικό θέμα. Έχουμε (...), γι' αυτό και η φέρουσα ικανότητα κάθε περιοχής δεν προσδιορίζεται μόνο από τους κατοίκους αλλά και από την επισκεψιμότητα και την πίεση που δέχεται.

(.....) Ναι, αλλά στις μελέτες που κάνετε σαν Περιφέρεια, ή και άλλοι φορείς που κάνουν, στην ουσία είναι ψεύτικες οι μελέτες, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Δηλαδή πρέπει να προσαρμοστείτε κάποια στιγμή στην πραγματικότητα. Δηλαδή δεν μπορείς να έχεις 40.000 κατοίκους και εσείς να κάνετε μελέτες για 10.000 μόνο. Δε γίνεται.

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) (...) αυτό που σου λέει ο Γιάννης όμως είναι ότι οι κατευθύνσεις πως θα συνταχθούν αυτά τα σχέδια γίνονται βάση της απογραφής των γηγενή κατοίκων και όχι των τουριστών.

(.....) Αυτό πρέπει να αλλάξει κάποια στιγμή.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Ουσιαστικά (...) μέσα στην ανάλυση που κάνουμε αυτά τα καταγράφουμε και τα λέμε. Ουσιαστικά έχουμε περιοχές, δηλαδή για παράδειγμα εδώ έχουμε Μπαλί, Πάνορμο, ειδικά, τα οποία έχουν τεράστια τουριστική πίεση. Άρα ουσιαστικά έχεις μεγάλη επισκεψιμότητα και απλά θα πρέπει να (...) στα δίκτυα υποδομών και στην όλη διαδικασία. Αυτό είναι, είναι ξεκάθαρα πράγματα.

(.....) Ναι, αλλά δε γίνεται. Δε γίνεται ποτέ αυτό, δεν έχει γίνει ποτέ.

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Ναι, δε γίνεται, γιατί δεν μπαίνει κάθε περιοχή... στη Χερσόνησο, η οποία έχει ένα εκατομμύριο επισκέπτες, έτσι; Φανταστείτε ότι έχει ένα εκατομμύριο επισκέπτες αν θα έπρεπε να παίρνει ας πούμε από τους 20.000 που έχει, έπρεπε να παίρνει πεντακόσιες φορές παραπάνω επιχορηγήσεις από...

(Αντιδήμαρχος, Βουκάλης Ιωσήφ) Σε μια συνδιάσκεψη που είχαμε στην Αθήνα, για να καταλάβεις, υπολογίζοντας το τέλος διανυκτέρευσης ο Δήμος Χερσονήσου πέρυσι αν το έπαιρνε όλο (...) να πάει πενήντα εκατομμύρια. Φαντάσου τι χρήματα...

(Διευθύνων Σύμβουλος ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε., Μαυρογιάννης Ιωάννης) Αυτό ακριβώς.

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Ευχαριστούμε για τις διευκρινίσεις τον κύριο Μαυρογιάννη. Απευθύνομαι... να είστε καλά, σας ευχαριστούμε πολύ. Ζητώ την έγκριση από το Σώμα του σχεδίου στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου Μυλοποτάμου για τα έτη 2024 - 2028. Εγκρίνεται;

(.....) Ναι.

(Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Κιαγιάς Γεώργιος) Ομόφωνα ναι. >.

Οι κ.κ. Δημοτικοί Σύμβουλοι, Δήμαρχος και Πρόεδροι Δημ. Κοινότητας Δήμου ψήφισαν ναι επί του θέματος.

Στη συνέχεια ο κ. Πρόεδρος κάλεσε το Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά.

Αφού τελείωσε η εισήγηση, ακολούθησε διαλογική συζήτηση, όπως αυτή αποτυπώνεται στο πρακτικό αριθ. 16, μετά την οποία

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και είδε:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 65 Ν. 3852/2010 όπως ισχύει.
2. Την με αριθ. 274/2025 Απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής.
3. Τις σχετικές διατάξεις του Ν.3463/2006 (Δ.Κ.Κ.)
4. Την Αριθ. Εγκύκλιο 98 Α.Π. 8182/26-01-2024 του Υπ. Εσ.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ Ομόφωνα

Την έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού (Α' Φάση) του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2024-2028 του Δήμου Μυλοποτάμου, το οποίο επισυνάπτεται παρακάτω και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης.

Η απόφαση έλαβε αύξοντα αριθμό **173/2025**

Συντάχθηκε αποφασίστηκε και υπογράφηκε
Ο Πρόεδρος **Τα Μέλη**

Κιαγιάς Γεώργιος

(Ακολουθούν οι υπογραφές)

Ακριβές Αντίγραφο
Η Γραμματέας
Μαρή Μαρία

2024-2028

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Δήμου Μυλοποτάμου
Α΄ ΦΑΣΗ : Στρατηγικός
Σχεδιασμός**

Λ. Δημοκρατίας 3 71306 Ηράκλειο Κρήτης

T +30 2810 286088 F +302810 288242

E gm@anelixisc.gr W www.anelixisc.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	9
1.1 Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων	9
1.1.1 Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.....	10
1.1.2 Αντικείμενο, σκοπιμότητα και χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος	11
1.2 Δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος	14
1.3 Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	20
2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ....	21
2.1 Βασικά δημογραφικά, οικονομικά & κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού 21	
2.1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά της Περιοχής.....	21
2.1.2 Διοικητικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά.....	21
2.1.3 Δημοτικές Ενότητες και Κοινότητες.....	23
2.1.4 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	26
2.1.5 Επίπεδο εκπαίδευσης	37
2.1.6 Λοιπά κοινωνικά χαρακτηριστικά	38
2.2 Τοπική οικονομία και απασχόληση.....	43
2.2.1 Οικονομικά χαρακτηριστικά του Πληθυσμού	43
2.2.2 Γενικά Οικονομικά Στοιχεία	48
2.2.3 Οικονομικές Δραστηριότητες.....	52
2.3 Περιβάλλον και Ποιότητα ζωής.....	62
2.3.1 Προστατευόμενες Περιοχές.....	62

2.3.2	Πολιτιστικό Περιβάλλον	75
2.3.3	Υποδομές Δίκτυα.....	89
2.3.4	Υφιστάμενα-εκπονηθέντα Σχέδια	98
2.4	Δομές Κοινωνικής υποστήριξης.....	100
2.4.1	Υποδομές εκπαίδευσης.....	100
2.4.2	Δομές κοινωνικής υποστήριξης	102
2.4.3	Δομές υγείας	104
2.4.4	Αθλητικοί χώροι.....	105
2.5	Οργανόγραμμα Δήμου.....	106
2.5.1	Όργανα Διοίκησης του Δήμου	106
2.5.2	Διάρθρωση υπηρεσιών Δήμου	108
2.5.1	Στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου	112
2.5.2	Υλικοτεχνική Υποδομή Δήμου.....	132
2.5.3	Οικονομικά Στοιχεία	134
2.5.4	Νομικά Πρόσωπα Δήμου	146
2.6	Πίνακες αξιολόγησης προβλημάτων και αναγκών Κοινοτήτων του Δήμου Μυλοποτάμου	147
2.7	SWOT ANALYSIS	157
2.7.1	Η χρησιμότητα της SWOT Analysis	157
2.7.2	Πίνακας Ανάλυσης SWOT	159
3	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	163
3.1	Υπερκείμενος σχεδιασμός: Ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο Στρατηγικής.....	163
3.2	Μεθοδολογία εκπόνησης της Στρατηγικής.....	164
3.3	Η Αποστολή, το Όραμα και οι Αρχές του Δήμου Μυλοποτάμου.....	165
3.4	Καθορισμός της Στρατηγικής του Δήμου Μυλοποτάμου 2024-2028.....	167
3.5	Οι Άξονες Προτεραιότητας και τα Μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος..	172

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1 Βήματα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου.....	19
Εικόνα 2 Χάρτης Δήμου Μυλοποτάμου.....	22
Εικόνα 3 Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη.....	62
Εικόνα 4 Περιοχή Natura 2000: Όρος Ίδη.....	64
Εικόνα 5 Γυπαετός <i>Gypaetus barbatus</i>	66
Εικόνα 6 Γαλάζιες Σημαίες στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	67
Εικόνα 7 Ποτάμια συστήματα στο Δήμο Μυλοποτάμου.....	69
Εικόνα 8 Απόσπασμα Χάρτη Παραδοσιακών Οικισμών και Διατηρητέων Κτιρίων Δήμου Μυλοποτάμου.....	75
Εικόνα 9 Χάρτης Πολιτιστικού Περιβάλλοντος Δήμου Μυλοποτάμου.....	82
Εικόνα 10 Διαδρομές Ορειβασίας στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	85
Εικόνα 11 Χανοθιανά απο το DiscoverCrete.....	86
Εικόνα 12 Καταλύματα Βραχυχρόνιας Μίσθωσης στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	88
Εικόνα 13 Χαρτογραφική αποτύπωση Οδικού Δικτύου Δήμου Μυλοποτάμου.....	90
Εικόνα 14 Χάρτης Ενεργειακής παραγωγής και άδειας εγκατάστασης Δήμου Μυλοποτάμου.....	94
Εικόνα 15 Διεθνές, Ευρωπαϊκό & Περιφερειακό Στρατηγικό Πλαίσιο.....	163

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1 Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού 2001-2021.....	27
Γράφημα 2 Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού σε επίπεδο Δ.Ε., 2021.....	30
Γράφημα 3 Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού σε επίπεδο Δ.Κ., 2021.....	31
Γράφημα 4 Ηλικιακή κατάσταση Δήμου Μυλοποτάμου, 2021.....	32
Γράφημα 5 Επίπεδο εκπαίδευσης στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	38
Γράφημα 6 Ομάδες Νοικοκυριών ανάλογα με τον αριθμό μελών.....	39
Γράφημα 7 Είδος κατοικίας ανάλογα με τον αριθμό δωματίων.....	40
Γράφημα 8 Νέοι κάτοικοι - εγκατασταθέντες ανά χώρα προέλευσης.....	42
Γράφημα 9 Διασπορά οικονομικά ενεργού πληθυσμού, 2011.....	44

Γράφημα 10 Τομεακή διάρθρωση της οικονομίας στο Δήμο και την ευρύτερη περιοχή, 2022	47
Γράφημα 11 Διακύμανση Α.Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης και Ρεθύμνου	48
Γράφημα 12 Εξέλιξη Α.Ε.Π. της Π.Ε. Ρεθύμνου, 2017-2022	49
Γράφημα 13 Εξέλιξη κατά κεφαλή Α.Ε.Π. της Π.Ε. Ρεθύμνου, 2017-2022	50
Γράφημα 14 Κατανομή των ξενοδοχείων στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου, 2024	61
Γράφημα 15 Ακτοπλοϊκές αφίξεις επιβατών σε Ηράκλειο & Σούδα.....	93
Γράφημα 16 Εξέλιξη εσόδων Δήμου Μυλοποτάμου 2021-2023	138
Γράφημα 17 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εσόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου.....	140
Γράφημα 18 Εξέλιξη Οικονομικών Δεικτών εσόδων Δήμου Μυλοποτάμου 2021-2023	141
Γράφημα 19 Εξέλιξη Πληρωθέντων εξόδων 2021-2023 Δήμου Μυλοποτάμου.....	143
Γράφημα 20 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εξόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου.....	145
Γράφημα 21 Προτεινόμενοι Άξονες Επιχειρησιακού Σχεδίου.....	169

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Διοικητική Διαίρεση του Δήμου Μυλοποτάμου.....	23
Πίνακας 2 Ποσοστιαία Μεταβολή πληθυσμού Δήμου Μυλοποτάμου, 2001-2021	26
Πίνακας 3 Μεταβολή πληθυσμού στις Δ.Ε και Δ.Κ στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2001-2021 ..	28
Πίνακας 4 Βασικοί Δημογραφικοί δείκτες στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2021	33
Πίνακας 5 Συμμετοχή των γυναικών στο μόνιμο πληθυσμό του Δήμου Μυλοποτάμου, 2011-2021	36
Πίνακας 6 Μόνιμος Πληθυσμός κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2021	37
Πίνακας 7 Νοικοκυριά και μέλη αυτών σε επίπεδο Δήμου Μυλοποτάμου.....	39
Πίνακας 8 Οικογενειακός Πυρήνας.....	40
Πίνακας 9 Εγκατάσταση πληθυσμού στον Δήμο Μυλοποτάμου από άλλες χώρες (2021).....	41
Πίνακας 10 Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός στον Δήμο Μυλοποτάμου (2021).....	43
Πίνακας 11 Απασχολούμενοι και Άνεργοι στην περιοχή, 2021	45

Πίνακας 12 Απασχόληση ανά παραγωγικό τομέα στον Δήμο Μυλοποτάμου	46
Πίνακας 13 Κατανομή της Α.Π.Α. σε κλάδους, 2011-2021 (σε εκ. ευρώ, σε τρέχ. Τιμές)	51
Πίνακας 14 Χρησιμοποιούμενη Γεωργική γη στον Δήμο Μυλοποτάμου	52
Πίνακας 15 Εργαζόμενοι στον πρωτογενή τομέα 2021.....	56
Πίνακας 16 Αριθμός απασχολούμενων στο Δευτερογενή Τομέα στο Δήμο Μυλοποτάμου (2021).....	58
Πίνακας 17 Απασχολούμενοι στον τομέα των υπηρεσιών στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2021	59
Πίνακας 18 Ξενοδοχειακές μονάδες ανά Δ.Ε. στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2024	61
Πίνακας 19 Κύριες Παραλίες Δήμου Μυλοποτάμου	68
Πίνακας 20 Χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί.....	76
Πίνακας 21 Αρχαιολογικοί χώροι στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	78
Πίνακας 22 Κύριες Υποδομές Πολιτισμού στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	78
Πίνακας 23 Ιεροί ναοί και Ιερές μονές στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	79
Πίνακας 24 Κατάλογος Πολιτιστικών συλλόγων Δήμου Μυλοποτάμου	80
Πίνακας 25 Χώροι πολιτισμού στον Δήμο Μυλοποτάμου	82
Πίνακας 26 Αντιπροσωπευτικές Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στον Δήμο Μυλοποτάμου	83
Πίνακας 27 Καταλύματα Βραχυχρόνιας Μίσθωσης στον Δήμο Μυλοποτάμου	88
Πίνακας 28 Οδικό δίκτυο Δήμου Μυλοποτάμου	90
Πίνακας 29 Χιλιομετρικές αποστάσεις σημαντικών οικισμών στον Δήμο Μυλοποτάμου ...	91
Πίνακας 30 Αποβιβασθέντες επιβάτες ακτοπλοΐας ανά λιμένα (2020-2023)	92
Πίνακας 31: Διεθνείς Αεροπορικές αφίξεις επιβατών, 2023-2024	93
Πίνακας 32 Σταθμοί βιολογικού καθαρισμού λυμάτων	96
Πίνακας 33 Άρδευση Δήμου Μυλοποτάμου	97
Πίνακας 34 Δημοτικές Κοινότητες Δήμου Μυλοποτάμου Χωρίς Άρδευση.....	98
Πίνακας 35 Κατάλογος Δομών Εκπαίδευσης στον Δήμο Μυλοποτάμου	100
Πίνακας 36 Κοινωνικές Δομές στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	102
Πίνακας 37 Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία στον Δήμο Μυλοποτάμου.....	103
Πίνακας 38 Μονάδες πρωτοβάθμιας περίθαλψης στον Δήμο Μυλοποτάμου	104

Πίνακας 39 Υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και Αθλητικοί Σύλλογοι Δήμου Μυλοποτάμου.....	105
Πίνακας 40 Οργανικές Θέσεις Προσωπικού Δήμου Μυλοποτάμου σύμφωνα με το αρχικό ΟΕΥ (ΦΕΚ 2021/Β/ 09-09-2011).....	112
Πίνακας 41 Θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ.....	114
Πίνακας 42 Προσωρινές Θέσεις με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου	114
Πίνακας 43 Οργανικές Θέσεις Προσωπικού Δήμου Μυλοποτάμου πρώτης τροποποίησης Ο.Ε.Υ. (2013).....	114
Πίνακας 44 Προσωρινές Θέσεις με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου	116
Πίνακας 45 Θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ	117
Πίνακας 46 Οργανικές Θέσεις Νέου Ο.Ε.Υ. (ΦΕΚ 3215/Β/14-09-2017).....	118
Πίνακας 47 Οργανικές θέσεις νέου Ο.Ε.Υ. 2019 (ΦΕΚ 636/Β/27-2-2019).....	119
Πίνακας 48 Οργανικές θέσεις νέου Ο.Ε.Υ. 2022 (ΦΕΚ 4666/Β/05-09-2022).....	122
Πίνακας 49 Προσωρινές Θέσεις σε σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου	123
Πίνακας 50 Θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ	124
Πίνακας 51 Θέσεις προσωπικού σε σχέση εργασίας ΙΔΑΧ (ΦΕΚ 15/Β/10-01-2025).....	124
Πίνακας 52 Οχήματα Δήμου Μυλοποτάμου	132
Πίνακας 53 Μη Αυτοκινούμενα Μηχανήματα.....	134
Πίνακας 54 Εισπραχθέντα Έσοδα 2021-2023 Δήμου Μυλοποτάμου.....	137
Πίνακας 55 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εσόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου.....	138
Πίνακας 56 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Δήμου Μυλοποτάμου.....	140
Πίνακας 57 Πληρωθέντα έξοδα 2021-2023 Δήμου Μυλοποτάμου.....	142
Πίνακας 58 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εξόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου.....	144

1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1.1 Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων

Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και λειτουργίας, και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, θεσπίστηκε για πρώτη φορά, με τα άρθρα 203-207 του κεφαλαίου Ζ' του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), η υποχρέωση εκπόνησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Ο ρόλος των Ο.Τ.Α. α' βαθμού δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, καθώς οφείλουν να λειτουργούν παράλληλα και ως πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός θεσμός. Προκειμένου να βελτιώνουν συστηματικά την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας τους, είναι αναγκαία η ανάπτυξη, στο εσωτερικό τους, ενός μηχανισμού προγραμματισμού.

Ο μηχανισμός αυτός προγραμματισμού εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του πρωτοβάθμιου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το οποίο αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων του Ο.Τ.Α. α' βαθμού, να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δεν εστιάζει μόνο στην παραγωγή ενός προγραμματικού κειμένου, αλλά κυρίως στις διαδικασίες με τις οποίες αυτό εκπονείται, παρακολουθείται και αξιολογείται. Ως εκ τούτου, επειδή το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έχει πολυτομεακό χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικείμενου, αντίστοιχο του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τις δημοτικές αρχές, ενώ, παράλληλα, καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός Ο.Τ.Α. α' βαθμού και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων, η εκπόνησή του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών του Ο.Τ.Α. α' βαθμού, όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με αυτόν τον τρόπο το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του Ο.Τ.Α. α' βαθμού να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του περιφερειακού και εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Με την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος καταβάλλεται μία προσπάθεια αξιοποίησης της εμπειρίας που έχει προκύψει από τα Περιφερειακά και Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Ο.Τ.Α. α' βαθμού αναφέρονται σε έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και από άλλες εθνικές και τοπικές πηγές. Πρόκειται για έργα που θα υλοποιηθούν από τον ίδιο τον Δήμο και τα Νομικά του Πρόσωπα και για δράσεις που έχουν στόχο την οργάνωση των υπηρεσιών του Δήμου για την καλύτερη λειτουργία του και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

1.1.1 Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α..

Με το άρθρο 266 Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις και Εγκυκλίους που εξέδωσε, έδωσε κατευθύνσεις στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων:

1. Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13/4/2007 στην οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.
2. Αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών για το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
3. Αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. α' βαθμού
4. Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
5. Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η Υ.Α. 18183/13-4-2007
6. Προεδρικό Διάταγμα 89/2011, με το οποίο τροποποιείται το Π.Δ. 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».

Οι ανωτέρω θεσμικές ρυθμίσεις αποσκοπούν στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στους Ο.Τ.Α.. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων των Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό τους.

1.1.2 Αντικείμενο, σκοπιμότητα και χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4555/2018 Πρόγραμμα «Κλεισθένης Ι» (ΦΕΚ 133/Α/19-7-2018) αλλά και τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων Ν.3463/2006, οι Δήμοι της χώρας υποχρεούνται να εκπονήσουν πενταετές επιχειρησιακό σχέδιο. Σκοπός των πενταετών επιχειρησιακών προγραμμάτων των Δήμων είναι η προώθηση της τοπικής και της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Η υλοποίηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αποτελεί θεσμοθετημένη αρμοδιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενώ η παρακολούθηση υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο, η ανατροφοδότηση και η προσαρμογή του σχεδιασμού στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών, συνιστά μέρος της συγκεκριμένου θεσμού.

Οι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος παρατίθενται και αναλύονται παρακάτω.

1.1.2.1 Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κυρίως θα προσδιορίζει νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελεστούν από το Δήμο στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, έχοντας σκοπό:

- i) Την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
  - της βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
  - των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης
- ii) Τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - της Κοινωνικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
  - της Υγείας
  - της Παιδείας / Δια βίου μάθησης/ Πολιτισμού / Αθλητισμού
  - της Ισότητας των Φύλων και των Ευκαιριών
- iii) Τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, με παρεμβάσεις στους τομείς:
  - των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων
  - της απασχόλησης

1.1.2.2 Εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού

Εκτός από τις δράσεις για την προώθηση της Δημοτικής και τοπικής ανάπτυξης, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ως δημόσιου οργανισμού, ως φορέα παροχής συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών αλλά και ως θεσμού διασφάλισης

της υλοποίησης πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, με σκοπούς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας της. Ειδικότερα οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν:

- ➔ στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη
- ➔ στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών της, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και κτιριακών εγκαταστάσεων
- ➔ στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης.

1.1.2.3 Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου

Ο ρόλος του Δήμου, πλέον των οριοθετημένων από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων, είναι η μέριμνα για τη συνολική ευημερία της περιοχής του. Η διοίκηση γίνεται αντιληπτή όχι μόνο ως διοίκηση για τη παροχή ορισμένων πάγιων υπηρεσιών του Δήμου, αλλά ως μέριμνα για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Στην κατεύθυνση αυτή, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου θα πρέπει να επισημαίνει τη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξή του Δήμου:

- ➔ Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς, ιδιωτικές επιχειρήσεις-σύλλογοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις
- ➔ Οι γειτονικοί όμοροι Δήμοι
- ➔ Οι λοιποί φορείς του πολιτικό-διοικητικού συστήματος της χώρας-Κεντρικοί φορείς και Περιφέρειες

Επομένως, το επιχειρησιακό πρόγραμμα εκτός από τις υπηρεσίες, τα έργα και τις ρυθμίσεις για τα οποία είναι αρμόδιος ο Δήμος, μπορεί να εντοπίζει δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων φορέων και να προσδιορίζει αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και συντονισμού με αυτές.

Στόχος του προγράμματος είναι επίσης η αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του Δήμου με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα, σε επίπεδο τοπικό, διαπεριφερειακό, εθνικό και διεθνές, με σκοπό τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών ή υλοποίηση δράσεων και συμφωνιών.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Μυλοποτάμου αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- ❖ Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Ο.Τ.Α

Αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του Ο.Τ.Α.. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

❖ **Αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του**

Στις προτεραιότητες του Προγράμματος αποτυπώνεται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές πρόγραμμα δράσης του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

❖ **Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου**

Η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελεί την αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και του Αυτοτελούς τμήματος προγραμματισμού, οργάνωσης και πληροφορικής.

❖ **Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του**

Η σύνταξη του ετήσιου προγράμματος δράσης έχει σκοπό την εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος.

❖ **Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων**

Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, Δ.Σ. Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Δημοτικών Κοινοτήτων)
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, στελέχη του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής)
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του Ο.Τ.Α.
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (πχ Περιφέρεια)

❖ Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα διατυπώνονται μετρήσιμοι στόχοι, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων/δαπανών, πόρων, εκρών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν γίνεται στηριζόμενη μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις διαδικασίες συμμετοχής. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα συντελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του Ο.Τ.Α., προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι ένα προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

1.2 Δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σύμφωνα με τον αναλυτικό οδηγό κατάρτισης, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ο.Τ.Α. α' βαθμού αποτελεί προϊόν μιας διαδικασίας, η οποία οργανώνεται στα παρακάτω εννέα (9) βήματα:

Βήμα 1: Προετοιμασία και οργάνωση

Σκοπός του βήματος είναι η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Το βήμα ολοκληρώνεται με τις εξής ενέργειες :

- Οργάνωση του έργου από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και την δυνητική σύσταση ομάδας έργου ή επιμέρους θεματικών ομάδων εργασίας, μία ανά θεματική ενότητα («Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση» «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»).
- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής
- Προγραμματισμό του έργου
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των Ν.Π. του Δήμου για τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Σκοπός του βήματος είναι η αποτύπωση και αξιολόγηση:

- της γενικής εικόνας της περιοχής του Δήμου και του Δήμου ως Οργανισμού.

- της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής».
- της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».
- της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στο θεματικό τομέα «Τοπική οικονομία και απασχόληση».
- του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των οριζόντιων υπηρεσιών.

Για τον σκοπό αυτό, η Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:

- περιγράφει συνοπτικά τη γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου αλλά και τον Δήμο ως Οργανισμό
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου και τα Νομικά του Πρόσωπα, όπου απαιτείται, αναφέρει τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Δήμου καθώς και των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεων του με την ευρύτερη περιοχή. Σειρά πινάκων διευκολύνουν τη συνοπτική και περιεκτική παρουσίαση των στοιχείων που απαιτούνται.
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου και τα Νομικά του Πρόσωπα, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων περιγραφής και αξιολόγησης της κατάστασης από τις υπηρεσίες και τα ΝΠ, προβαίνει σε εντοπισμό προβλημάτων για την τοπική ανάπτυξη σε κάθε θεματικό τομέα («Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»). Σειρά πινάκων διευκολύνουν τη συνοπτική και περιεκτική παρουσίαση των στοιχείων που απαιτούνται.
- σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, αποτυπώνει και παρουσιάζει συνοπτικά:
  - ✓ την οργανωτική δομή και τα συστήματα λειτουργίας
  - ✓ το ανθρώπινο δυναμικό
  - ✓ τις συνεργασίες
  - ✓ διαδικασίες, συστήματα και πρότυπα που υποστηρίζουν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση
  - ✓ την κτιριακή υποδομή και τον τεχνικό εξοπλισμό
  - ✓ οικονομικά στοιχεία και περιουσία.

Σειρά πινάκων διευκολύνουν τη συνοπτική και περιεκτική παρουσίαση των στοιχείων που απαιτούνται. Σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου και τα Νομικά του Πρόσωπα, μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, για τους ανωτέρω αναφερόμενους, προβαίνει η Υπηρεσία σε εντοπισμό προβλημάτων για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου.

Η αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου και της οργάνωσης και λειτουργίας του περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- 🏠 Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης (τοπικά και εσωτερικά), τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν από το Δήμο μεσοπρόθεσμα, ιεραρχημένα κατά σειρά προτεραιότητας.
- 🏠 Τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της περιοχής του Δήμου ως προς τα κρίσιμα ζητήματα, τις ανάγκες των πολιτών καθώς επίσης και την εκτιμώμενη ζήτηση για την παροχή υπηρεσιών σε επίπεδο Δήμου.
- 🏠 Τις δυνατότητες και τις υφιστάμενες αδυναμίες των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, σε σχέση α) με τις λειτουργίες που επιτελούν, το ανθρώπινο δυναμικό, την υλικοτεχνική τους υποδομή, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, και β) με την οικονομική κατάσταση του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.
- 🏠 Τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς από εξωγενείς παράγοντες (όπως θεσμικό πλαίσιο, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις).

Βήμα 3: Καθορισμός του Οράματος και της Στρατηγικής του Δήμου-Κατάρτιση Στρατηγικού Σχεδίου

Σκοποί του βήματος είναι:

- η διατύπωση του οράματος
- η διατύπωση των κατευθυντηρίων πολιτικών επιλογών της Δημοτικής Αρχής για την επόμενη περίοδο
- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος
- ο προσδιορισμός των Μέτρων (Αναπτυξιακές Προτεραιότητες) και των Στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες.

(Οι ενέργειες αυτές εκτελούνται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και την ομάδα έργου, εφόσον υφίσταται, σε συνεργασία με την Δημοτική Επιτροπή).

Η στρατηγική του Δήμου οργανώνεται σε τέσσερις άξονες:

Άξονας 1^{ος} : Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Άξονας 2^{ος}: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Άξονας 3^{ος}: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Άξονας 4^{ος}: Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου

για κάθε έναν από τους οποίους εξειδικεύονται Μέτρα και Στόχοι.

Αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής που καθοδηγούν και προσανατολίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων.

Βήμα 4: Συνεργασία με όμορους Δήμους και την Περιφέρεια

Σκοπός του βήματος είναι η διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων υπερτοπικής ανάπτυξης και η προώθηση πιθανών διαδημοτικών και διαβαθμιδικών συνεργασιών (Περιφέρειας-Δήμου).

Το βήμα, εκτός των άλλων, στοχεύει επίσης στην αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του Δήμου με όμορους Δήμους για τη συντονισμένη προώθηση της υπερτοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών ή την υλοποίηση δράσεων και συμφωνιών.

Επιπρόσθετα, το βήμα στοχεύει στη συνεργασία του Δήμου με την Περιφέρεια, ώστε να συντονιστούν δράσεις που αφορούν στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη.

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και Διαδικασίες Διαβούλευσης

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες :

- Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο
- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου μέσω των διαθέσιμων συστημάτων και διαδικασιών επικοινωνίας
- Διοργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων-Διαβούλευση
- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών
- Εφόσον κρίνεται απαραίτητο, με βάση τα συμπεράσματα της διαβούλευσης, αναθεωρούνται σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου.

Για τη διαδικασία διαβούλευσης προβλέπεται η έκδοση σχετικού οδηγού από την ΕΕΤΑΑ Α.Ε.

Βήμα 6: Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου, στο βήμα αυτό, καταρτίζεται το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την επίτευξη κάθε Στόχου του Στρατηγικού Σχεδίου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει Άξονες, Μέτρα, Στόχους, όπως έχουν καταρτιστεί στη φάση κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου, και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική του Δήμου. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης σε συνεργασία με την Υπηρεσία που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο. Για την επίτευξη των Στόχων του κάθε Μέτρου σχεδιάζεται σειρά Δράσεων.

Για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου απαιτούνται οι εξής ενέργειες:

1. Εξειδίκευση των Μέτρων και των Στόχων σε Δράσεις
2. Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου δράσης για κάθε αρμόδια υπηρεσία

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις τοπικής ανάπτυξης όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης.

Βήμα 7: Πενταετής Προγραμματισμός των Δράσεων - Οικονομικός Προγραμματισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σκοποί του βήματος είναι:

- Ιεράρχηση & προγραμματισμός των δράσεων: διάρκεια και χρονοδιάγραμμα, αρμόδια υπηρεσία, φορείς υλοποίησης και χωροθέτηση, προτεραιότητα, προσδιορισμός των αναγκαίων ανθρώπινων και υλικών πόρων για την υλοποίηση τους, εκροές, κλπ.
- Εκτίμηση του προϋπολογισμού των δράσεων
- Εκτίμηση των εσόδων και των πηγών χρηματοδότησης
- Κατανομή των εσόδων στα έτη για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων

Ο πενταετής προγραμματισμός των δράσεων και ο οικονομικός προγραμματισμός πραγματοποιούνται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για τις δράσεις.

Προκειμένου να αποκτηθεί η συγκεντρωτική εικόνα των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος αλλά και η εικόνα για επιμέρους κατανομές, η Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης δημιουργεί συγκεντρωτικούς πίνακες και τους ομαδοποιεί:

- ανάλογα με την υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για την υλοποίησή τους
- ανάλογα με το είδος τους (λειτουργία, ενέργεια, επένδυση/έργο, συνεχιζόμενη/νέα)
- ανάλογα με τη χωροθέτηση (στο σύνολο της επικράτειας του Δήμου, ανά δημοτική/τοπική κοινότητα, διαδημοτική, διαβαθμιακή, π, κλ.)
- ανάλογα με το έτος
- ανάλογα με τη πηγή χρηματοδότησης

Μέσω των προηγούμενων ομαδοποιήσεων διενεργούνται ποικίλοι έλεγχοι των δράσεων.

Τέλος, συντάσσονται οι Χρηματοδοτικοί Πίνακες του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Βήμα 8: Προσδιορισμός Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

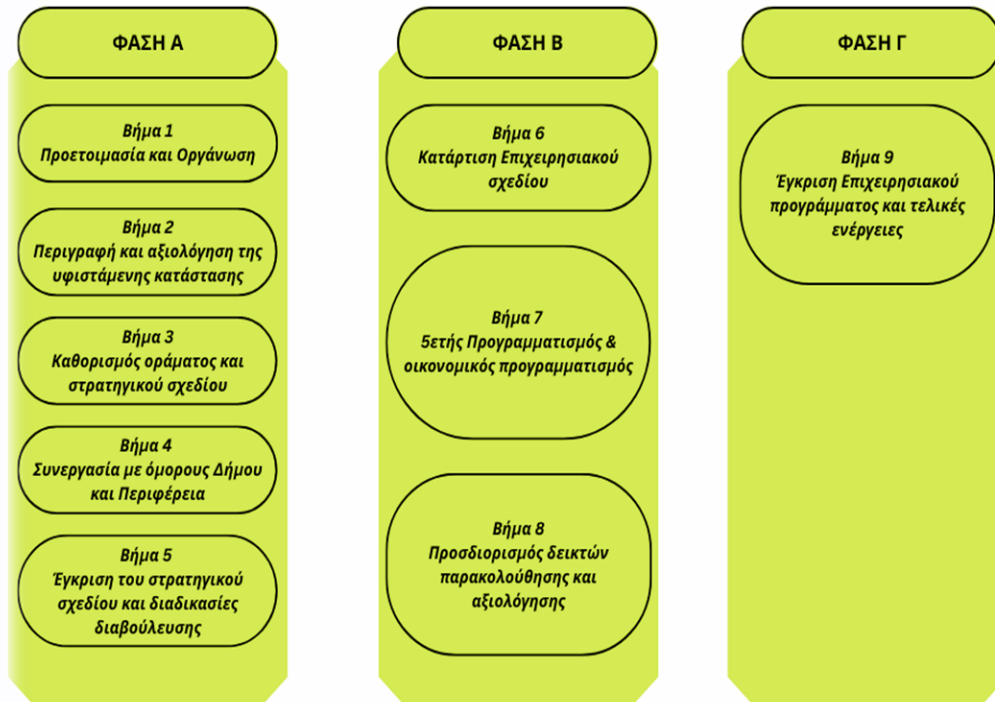
Στο βήμα αυτό προσδιορίζονται οι δείκτες με βάση τους οποίους θα πραγματοποιείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

Βήμα 9: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος & Τελικές Ενέργειες

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:

- έγκριση από το Δ.Σ. του κάθε Νομικού Προσώπου του Δήμου, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, των στόχων και των δράσεων του Επιχειρησιακού που το αφορούν.

- ολοκλήρωση του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- υποβολή του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Δημοτική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τις σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων του Δήμου για δράσεις/ σχέδια δράσης που τα αφορούν.
- έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο
- έλεγχο για τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.), με υποβολή σχετικής έκθεσης εγκεκριμένης από το Δημοτικό Συμβούλιο
- δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμου

Εικόνα 1 Βήματα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου

1.3 Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το μεθοδολογικό πλαίσιο εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Μυλοποτάμου προτείνεται με βάση:

- Τις απαιτήσεις και υποδείξεις των σχετικών νομοθετημάτων που αφορούν στο περιεχόμενο, στη δομή και στον τρόπο υποβολής των πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού
- Τη γνώση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας και εμπειρίας σε θέματα σχετικά με την περιφερειακή ανάπτυξη και τις σύγχρονες τάσεις ανάλυσης και προσέγγισης των περιφερειακών πολιτικών
- Τα ειδικά χαρακτηριστικά της περιοχής του Δήμου Μυλοποτάμου καθώς και τη θέση του στο περιφερειακό εθνικό και ευρύτερο γεωπολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον
- Την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης αλλά και ουσιαστικής εξειδίκευσης του αναπτυξιακού προγραμματισμού στοχεύοντας στη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων και ευκαιριών
- Τις κατευθύνσεις των Ευρωπαϊκών Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθώς και τις εφαρμοζόμενες διαρθρωτικές πολιτικές της Ε.Ε.

2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

2.1 Βασικά δημογραφικά, οικονομικά & κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού

2.1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά της Περιοχής

Ο Δήμος Μυλοποτάμου αποτελεί σημαντικό κέντρο του κρητικού λαϊκού πολιτισμού, καθώς διατηρεί πλήθος ζωντανών παραδόσεων και τοπικά αρχιτεκτονικά στοιχεία που συνθέτουν την ιδιαίτερη πολιτιστική του ταυτότητα. Οι οικισμοί του Δήμου, χαρακτηρίζονται από την υψηλή πολιτιστική και αρχιτεκτονική τους αξία. Συγκεκριμένα, ιδιαίτερης αξίας είναι η Επισκοπή, όπου έχουν αναπαλαιωθεί και διατηρηθεί παραδοσιακά αρχοντικά και ο ιστορικός νερόμυλος της οικογένειας Κυρίμη. Παράλληλα, οι Μαργαρίτες θεωρούνται το μεγαλύτερο κέντρο Παραδοσιακής Αγγειοπλαστικής στη δυτική Κρήτη, με έντονη παρουσία στην τέχνη μέχρι σήμερα, ενώ η Αξός έχει μια μακρά ιστορία και συνεχή παρουσία στην λαϊκή υφαντουργία.

Ο Μυλοπόταμος διαθέτει μακρά ιστορία, με αδιάλειπτη κατοίκηση από την αρχαιότητα, που γίνεται εμφανής από τα πολυάριθμα αρχαιολογικά ευρήματα και τις γραπτές ιστορικές πηγές. Η σημαντικότερη αρχαία πόλη της περιοχής ήταν η Όαξος, στη θέση της σημερινής Αξού, όπου δεσπόζουν τα επιβλητικά ταφικά μνημεία γνωστά ως «Ελληνόσπιτα». Μια ακόμη αξιόλογη αρχαία πόλη ήταν η Αυλών, στη θέση Γρίβιλα, βόρεια του Περάματος και δυτικά του Αχλαδέ. Στην τοποθεσία αυτή σώζεται και το λεγόμενο «Δέντρο της Ζωής», όπου επιβιώνει μέχρι σήμερα μια παγανιστική πρακτική ευχής μέσω του δεσίματος υφάσματος στην τραμιθιά, δίπλα από το εκκλησάκι του Αγίου Φανουρίου. Περαιτέρω, η περιοχή του Μυλοποτάμου είναι ιδιαίτερα πλούσια και σε βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία. Η Αξός αναδεικνύεται ως σπουδαίο θρησκευτικό και καλλιτεχνικό κέντρο, καθώς εκεί διασώζονται σαράντα (40) βυζαντινοί ναοί, με εντυπωσιακή αρχιτεκτονική και αξιόλογο αγιογραφικό διάκοσμο.

2.1.2 Διοικητικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Μυλοποτάμου χωροθετείται στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου, στην Περιφέρεια Κρήτης. Γεωγραφικά, εδράζεται σχεδόν στο κέντρο του νησιού, στο ανατολικό τμήμα της διοικητικής Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου, συνορεύοντας στα Ανατολικά με τους Δήμους Μαλεβιζίου (Π.Ε. Ηρακλείου) και Ανωγείων, στα Νότια με τους Δήμους Ανωγείων και Αμαρίου και Δυτικά με τους Δήμους Ρεθύμνης και Αμαρίου. Από το Βορρά βρέχεται από το Κρητικό Πέλαγος, ενώ στη νότια πλευρά προσεγγίζει τον ορεινό όγκο του Ψηλορείτη, του οποίου η υψηλότερη κορυφή στα 2.456 μέτρα, ο Τίμιος Σταυρός, ανήκει διοικητικά στην περιοχή.

– Ρεθύμνου που επίσης εξυπηρετεί την προσπελασιμότητα στην περιοχή. Σε γενικές γραμμές, στον ΒΟΑΚ έχουν άμεση πρόσβαση οι οικισμοί του Δήμου, από όπου αυτός διέρχεται (π.χ. Σίσσες, Μελιδόνι, Σκεπαστή, Ρουμελή, Πάνορμο), ενώ οικισμοί στον Πάνω και Μέσα Μυλοπόταμο έχουν έμμεση πρόσβαση. Οι τελευταίοι συνδέονται, μέσω του κόμβου του Πανόρμου (Δ.Ε. Γεροποτάμου), καθώς παρεμβάλλεται ο ορεινός όγκος Κουλούκωνα. Επίσης, ορισμένοι οικισμοί στο Μέσα Μυλοπόταμο έχουν πρόσβαση και μέσω της οδού Αλόιδες – Σίσσες.

Ως διοικητική έδρα του Δήμου Μυλοποτάμου έχει οριστεί ο οικισμός του Περάματος, ο οποίος αποτελεί και την ιστορική πρωτεύουσα της πρώην Επαρχίας Μυλοποτάμου. Το Πέραμα εδράζεται στο βόρειο τμήμα της περιοχής του Δήμου, απέχει από το Ρέθυμνο μόλις είκοσι οκτώ (28) χλμ. και από την πρωτεύουσα της Περιφέρειας και μεγαλύτερο αστικό κέντρο της Κρήτης, το Ηράκλειο εξήντα (60) χλμ..

Σύμφωνα με την τελευταία γενική απογραφή πληθυσμού και κατοικιών της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛΣΤΑΤ) του έτους 2021, ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Μυλοποτάμου, ανέρχεται σε 12.820 άτομα. Ακόμα, η συνολική έκταση ανέρχεται σε 360,703 τ. χλμ..

2.1.3 Δημοτικές Ενότητες και Κοινότητες

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 38522/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» και τον ν. 4555/2019 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Πρόγραμμα Κλεισθένης Ι», ο Δήμος Μυλοποτάμου συγκροτείται από τρεις (3) Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε. Γεροποτάμου, Δ.Ε. Ζωνιανών, και Δ.Ε. Κουλούκωνα), οι οποίες απαρτίζονται από τριάντα τρεις (33) συνολικά Δημοτικές Κοινότητες και ογδόντα δύο (82) Οικισμούς.

Πίνακας 1 Διοικητική Διαίρεση του Δήμου Μυλοποτάμου

ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	
Κοινότητες	Οικισμοί
Δημοτική Κοινότητα Περάματος	Πέραμα

	Δάφνη
Δημοτική Κοινότητα Αγγελιανών	Αγγελιανά
	Χάνιον Αλεξάνδρου
	Χανοθιανά
Δημοτική Κοινότητα Αγίου Μάμαντος	Άγιος Μάμας
	Αβδελλάς
	Αργουλιόν
	Καστρίον
Δημοτική Κοινότητα Αλφάς	Αλφά
	Καλλέργος
	Σκορδίλον
Δημοτική Κοινότητα Αχλαδέ	Αχλαδές
	Σιριπιδιανά
	Σολοχιανά
Δημοτική Κοινότητα Καλανδαρές	Καλανδαρέ
	Καλαμάς
Δημοτική Κοινότητα Μαργαριτών	Μαργαρίται
	Άνω Τριπόδον
	Βεργιανά
	Κυνηγιανά
	Λαγκά
	Πιγουνιανά
	Πλευριανά
	Σταυρωμένος
	Τζανακιανά
Δημοτική Κοινότητα Μελιδονίου	Μελιδόνιον
	Βλυχάδα
	Εξάντης
	Μπαλίον
Δημοτική Κοινότητα Μελισσουργακίου	Μελισσουργάκιον
Δημοτική Κοινότητα Ορθέ	Ορθές
Δημοτική Κοινότητα Πανόρμου	Πάνορμος
	Λαύρις
Δημοτική Κοινότητα Πασαλιτών	Πασαλίται
Δημοτική Κοινότητα Ρουμελής	Ρουμελή

Δημοτική Κοινότητα Σισών	Σίσαι
	Αλμυρίδα
	Καλό Χωράφι
Δημοτική Κοινότητα Σκεπαστής	Σκεπαστή
Δημοτική Κοινότητα Χουμερίου	Χουμέριον
	Γαρίπας
	Κεραμωτά
	Κρασούνας
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΩΝΙΑΝΩΝ	
Κοινότητες	Οικισμοί
Δημοτική Κοινότητα Ζωνιανών	Ζωνιανά
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ	
Κοινότητες	Οικισμοί
Δημοτική Κοινότητα Γαράζου	Γαράζον
	Μουρτζανά
	Ομάλα
	Φαράτσιον
Δημοτική Κοινότητα Αγιάς	Αγιά
Δημοτική Κοινότητα Αγίου Ιωάννου Μυλοποτάμου	Άγιος Ιωάννης
Δημοτική Κοινότητα Αίμονα	Αίμονας
Δημοτική κοινότητα Αλοιδων	Αλοίδες
	Χάνι Αλοιδων
Δημοτική Κοινότητα Αξού	Αξός
	Λιβάδα
	Χαλκηδιανά
Δημοτική Κοινότητα Απλαδιανών	Απλαδιανά
	Κάμπος Απλαδιανών
Δημοτική Κοινότητα Βενίου	Βενίον
	Κατεριανά
Δημοτική Κοινότητα Δαμαβόλου	Δαμαβόλος
	Αβδανίται
	Αλιακές
Δημοτική Κοινότητα Δοξαρού	Δοξαρόν
	Κάμπος Δοξαρού
	Μακρυγιάννης

	Μακρυγιάννιον
	Χελιάνα
Δημοτική Κοινότητα Επισκοπής	Επισκοπή
	Δαφνέδες
	Κεφάλιον
Δημοτική Κοινότητα Θεοδώρας	Θεοδώρα
Δημοτική Κοινότητα Καλύβου	Κάλυβος
Δημοτική Κοινότητα Κρουονερίου	Κρουονέριον
	Αγρίδια
	Τσαχιάνα
Δημοτική Κοινότητα Λιβαδίων	Λιβάδια
	Κράνα
	Μαρινιάνα
Δημοτική Κοινότητα Χώνου	Δροσιά
	Χώνος

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ Στοιχεία απογραφής Πληθυσμού και Κατοικιών 2021, Ιδία επεξεργασία)

2.1.4 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

2.1.4.1 Πληθυσμιακή μεταβολή

Η περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου συγκεντρώνει μόνιμο πληθυσμό 12.820 άτομα, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2021, έναντι 14.363 ατόμων το 2011 και 15.279 το 2001 αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, η περιοχή γνωρίζει μείωση στον αριθμό των κατοίκων που διαμένουν μόνιμα μέσα στην τελευταία δεκαετία.

Σε κάθε περίπτωση, η πληθυσμιακή μείωση τα τελευταία δέκα (10) χρόνια θεωρείται σημαντική και υπολογίζεται σε 16,10%, ενώ και η πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου φθίνει από το 2001-2021, την ίδια στιγμή που τόσο στην Π.Ε. Ρεθύμνης, όσο και στην Περιφέρεια Κρήτης καταγράφεται άνοδος της τάξης 7,48% και 5,05% αντίστοιχα.

Πίνακας 2 Ποσοστιαία Μεταβολή πληθυσμού Δήμου Μυλοποτάμου, 2001-2021

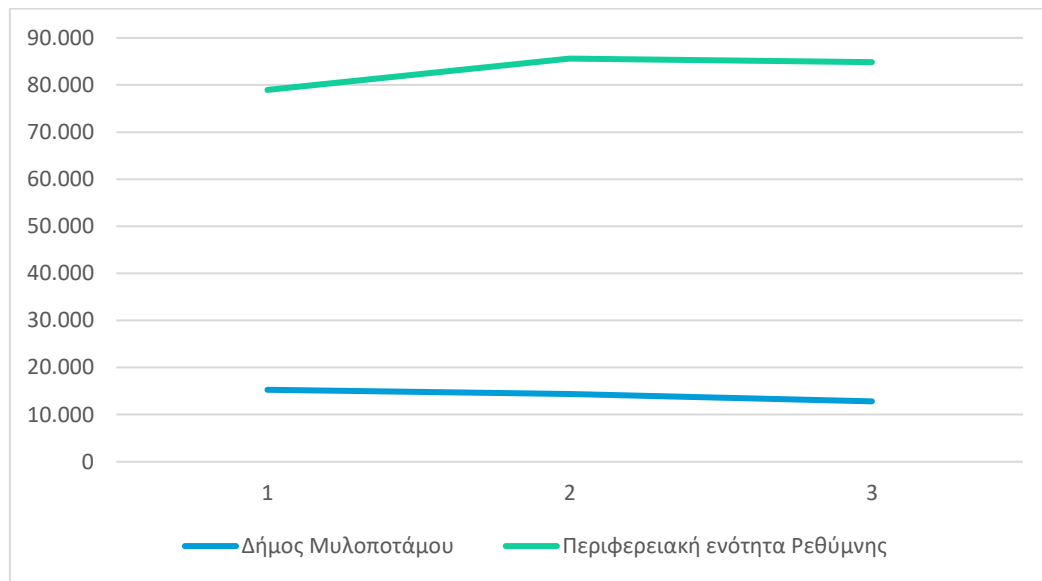
Χωρικό Επίπεδο	Έτος Απογραφής			Ποσοστιαία Μεταβολή 2001-2021
	2001	2011	2021	
Δήμος Μυλοποτάμου	15.279	14.363	12.820	-16,10%
Περιφερειακή ενότητα Ρεθύμνης	78.957	85.609	84.866	7,48%

Περιφέρεια Κρήτης	594.368	623.065	624.408	5,05%
Σύνολο Χώρας	10.934.097	10.816.286	10.482.487	-4,13%

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Στο παρακάτω διάγραμμα, αποτυπώνεται η μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού της περιοχής, με βάση τα στοιχεία των τελευταίων απογραφών.

Γράφημα 1 Εξέλιξη μόνιμου πληθυσμού 2001-2021

Σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων και Δημοτικών Κοινοτήτων, η γενική εικόνα αντικατοπτρίζει επίσης τη γενική δημογραφική μείωση. Το φαινόμενο καταγράφεται, παρότι διαφορετικής έντασης, στις περισσότερες Δημοτικές Κοινότητες, και σε όλες ανεξαιρέτως τις Δημοτικές Ενότητες. Όπως προκύπτει, την πιο μεγάλη μείωση την περίοδο 2001-2021 παρουσιάζουν οι περιοχές Πασαλιτών, Γαράζου, Αξού, Αϊμονα, Χώνου και Δοξαρού με -44%, -56%, -53%, -71%, -61%, -49% αντίστοιχα, με μεγάλη αύξηση να παρατηρείται στη κοινότητα Σκεπαστής, Περάματος, Καλανδαρέ και Αλοιδών, της τάξεως του 32%, 20%, 16% και 17% αντίστοιχα.

Ακόμα, σε επίπεδο Δημοτικών Κοινοτήτων η ταχύτερη υποχώρηση στο μόνιμο πληθυσμό, συναντάται στις Δ.Κ. Γαράζου, Αξού, Αϊμονα και Χώνου όπου η μεταβολή υπερβαίνει σε επίπεδο το 50%, αλλά και στις Κοινότητες Πανόρμου, Μελισσουργακίου, Πασαλιτών, Χουμερίου, Βενίου, Δοξαρού, Επισκοπής, Θεοδώρας και Κρουονερίου όπου ξεπερνά το 30%. Ωστόσο, αύξηση παρατηρείται επίσης σε ορισμένες Δημοτικές Κοινότητες, συνολικά σε επτά (7) από τις τριάντα τρεις (33), η οποία σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να αξιολογηθεί και ως σημαντική, όπως για παράδειγμα, εκείνη της Δ.Κ. Σκεπαστής και της Δ.Κ. Περάματος, όπου ο πληθυσμός αυξάνεται κατά περισσότερο από 20%.

Πίνακας 3 Μεταβολή πληθυσμού στις Δ.Ε και Δ.Κ στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2001-2021

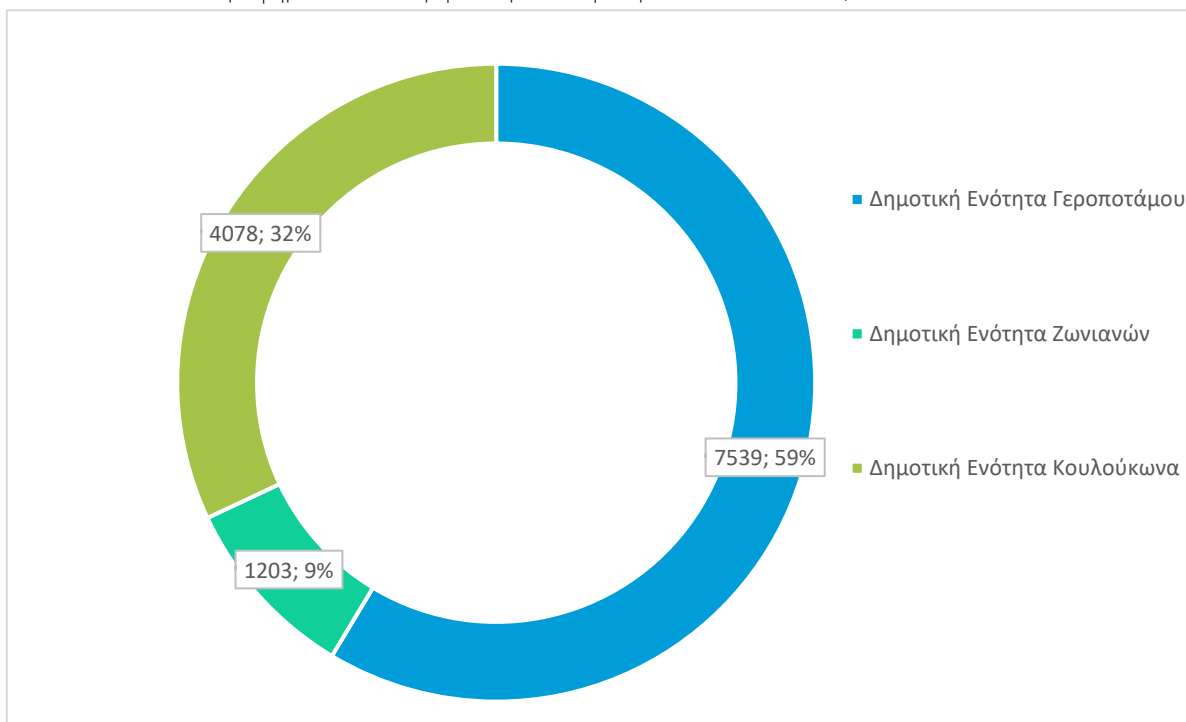
Δημοτικές Ενότητες	Έτος Απογραφής			Ποσοστιαία Μεταβολή 2001-2021
	2001	2011	2021	
Δημοτική Ενότητα Γεροποτάμου	7.901	7.777	7.539	-5,00%
Δημοτική Κοινότητα Περάματος	1.668	1.578	2.007	20,00%
Δημοτική Κοινότητα Αγγελιανών	669	653	688	3,00%
Δημοτική Κοινότητα Αγίου Μάμαντος	503	441	377	-24,00%
Δημοτική Κοινότητα Αλφάς	421	381	353	-16,00%
Δημοτική Κοινότητα Αχλαδέ	192	166	198	-1,00%
Δημοτική Κοινότητα Καλανδαρέ	19	24	23	16,00%
Δημοτική Κοινότητα Μαργαριτών	688	575	585	-16,00%
Δημοτική Κοινότητα Μελιδονίου	796	1.255	883	11,00%
Δημοτική Κοινότητα Μελισσουργακίου	46	32	33	-35,00%
Δημοτική Κοινότητα Ορθέ	148	130	123	-16,00%
Δημοτική Κοινότητα Πανόρμου	976	628	662	-32,00%
Δημοτική Κοινότητα Πασαλιτών	48	37	30	-44,00%
Δημοτική Κοινότητα Ρουμελής	426	519	386	-9,00%
Δημοτική Κοινότητα Σισών	497	673	490	-1,00%
Δημοτική Κοινότητα Σκεπαστής	222	267	300	32,00%
Δημοτική Κοινότητα Χουμερίου	582	418	401	-31,00%
Δημοτική Ενότητα Ζωνιανών	1.249	1.117	1.203	-3,00%
Δημοτική Κοινότητα Ζωνιανών	1.249	1.117	1.203	-3,00%
Δημοτική Ενότητα Κουλούκωνα	6.129	5.469	4.078	-33,00%
Δημοτική Κοινότητα Γαράζου	621	358	267	-56,00%
Δημοτική Κοινότητα Αγιάς	246	222	227	9,00%
Δημοτική Κοινότητα Αγίου Ιωάννου Μυλοποτάμου	64	74	49	-23,00%
Δημοτική Κοινότητα Αλοίδων	222	326	254	17,00%
Δημοτική Κοινότητα Αξού	680	424	322	-53,00%
Δημοτική Κοινότητα Απλαδιανών	325	408	229	-30,00%
Δημοτική Κοινότητα Αϊμονα	349	215	98	-71,00%
Δημοτική Κοινότητα Βενίου	310	317	200	-31,00%
Δημοτική Κοινότητα Δαμαβόλου	210	210	189	-9,00%
Δημοτική Κοινότητα Δοξαρού	245	294	115	-49,00%
Δημοτική Κοινότητα Επισκοπής	331	406	203	-42,00%
Δημοτική Κοινότητα Θεοδώρας	57	50	34	-42,00%

Δημοτική Κοινότητα Καλύβου	388	327	277	-28,00%
Δημοτική Κοινότητα Κρουονερίου	166	119	114	-31,00%
Δημοτική Κοινότητα Λιβαδίων	1.743	1.739	1.433	-18,00%
Δημοτική Κοινότητα Χώνου	172	80	67	-61,00%
Δήμος Μυλοποτάμου	15.279	14.363	12.820	-16,00%
Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	78.957	85.609	84.866	7,00%
Περιφέρεια Κρήτης	594.368	623.065	624.408	5,00%
Σύνολο Χώρας	10.934.097	10.816.286	10.482.487	-4,00%

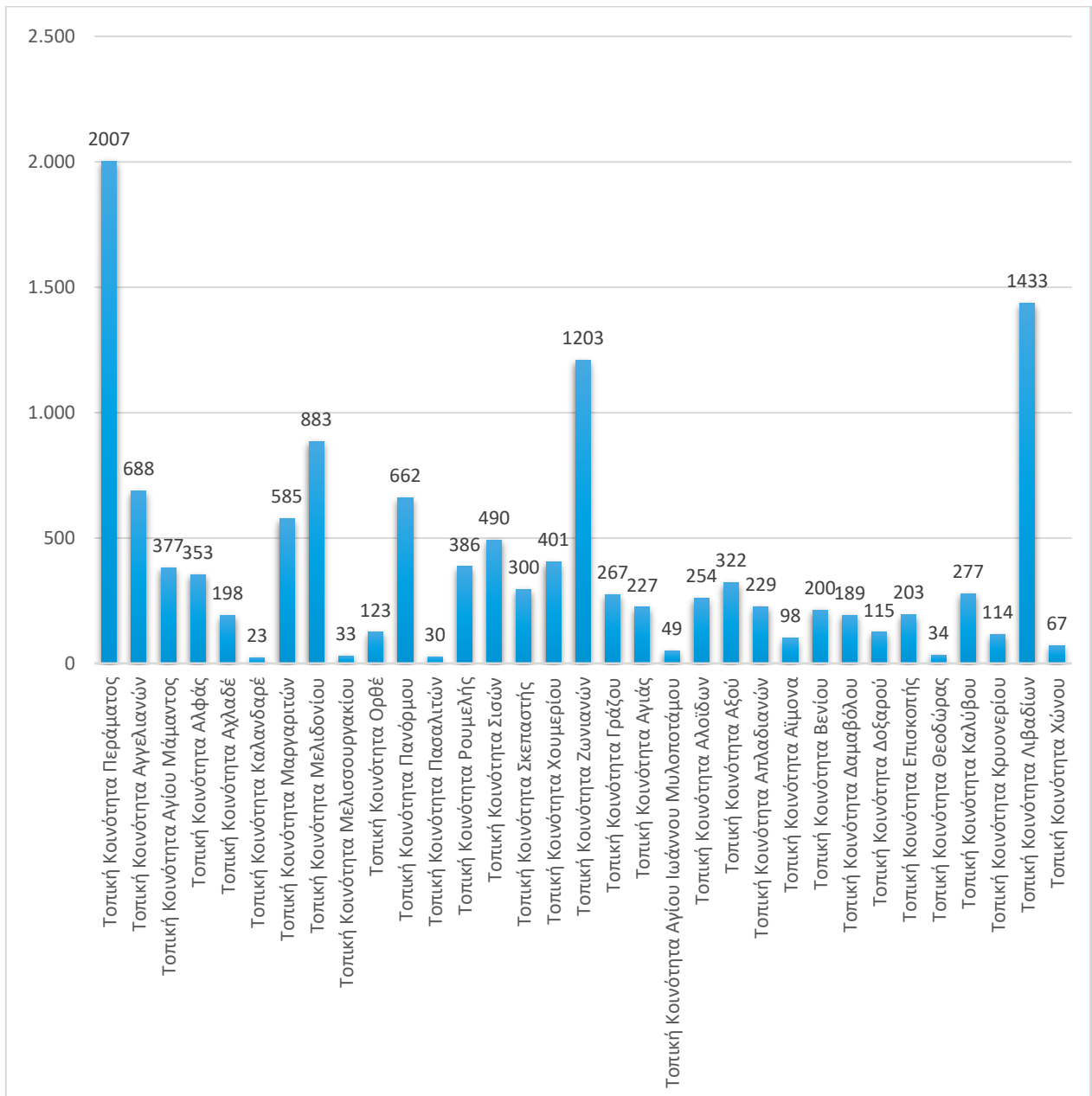
(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Το 2021 η κατανομή του πληθυσμού ανάμεσα στις Δ.Ε και τις Δ.Κ απεικονίζεται διαγραμματικά στη συνέχεια. Όπως διαπιστώνεται, τους περισσότερους κατοίκους συγκεντρώνουν, η Δ.Ε. Γεροποτάμου με περισσότερους από 7.514. κατοίκους, ήτοι 59% του πληθυσμού του Δήμου, ενώ ακολουθεί η Δ.Ε. Κουλούκωνα με 4.098 χιλ. κατοίκους ή 32% του πληθυσμού του Δήμου. Η Δ.Ε. Ζωνιανών αντιθέτως, σαφώς μικρότερη, καταγράφει 1.207 κατοίκους που αντιστοιχούν στο 9% του πληθυσμού. Αντίστοιχα, σε επίπεδο Δ.Κ, την πλειονότητα των κατοίκων φιλοξενεί η Δημοτική Κοινότητα Περάματος με 2.002 κατοίκους, ενώ ακολουθούν των Λιβαδίων, και των Ζωνιανών, με πάνω από 1.000 κατοίκους. Αντίθετα, με τη μικρότερη συγκέντρωση, και συγκεκριμένα με λιγότερα από 100 άτομα έκαστη, απογράφονται οι Δημοτικές Κοινότητες Καλανδαρέ, Μελισσουργακίου, Πασαλιτών Αγίου Ιωάννου Μυλοποτάμου, Θεοδώρας και τέλος η κοινότητα Χώνου.

Γράφημα 2 Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού σε επίπεδο Δ.Ε., 2021

Γράφημα 3 Κατανομή Μόνιμου Πληθυσμού σε επίπεδο Δ.Κ., 2021

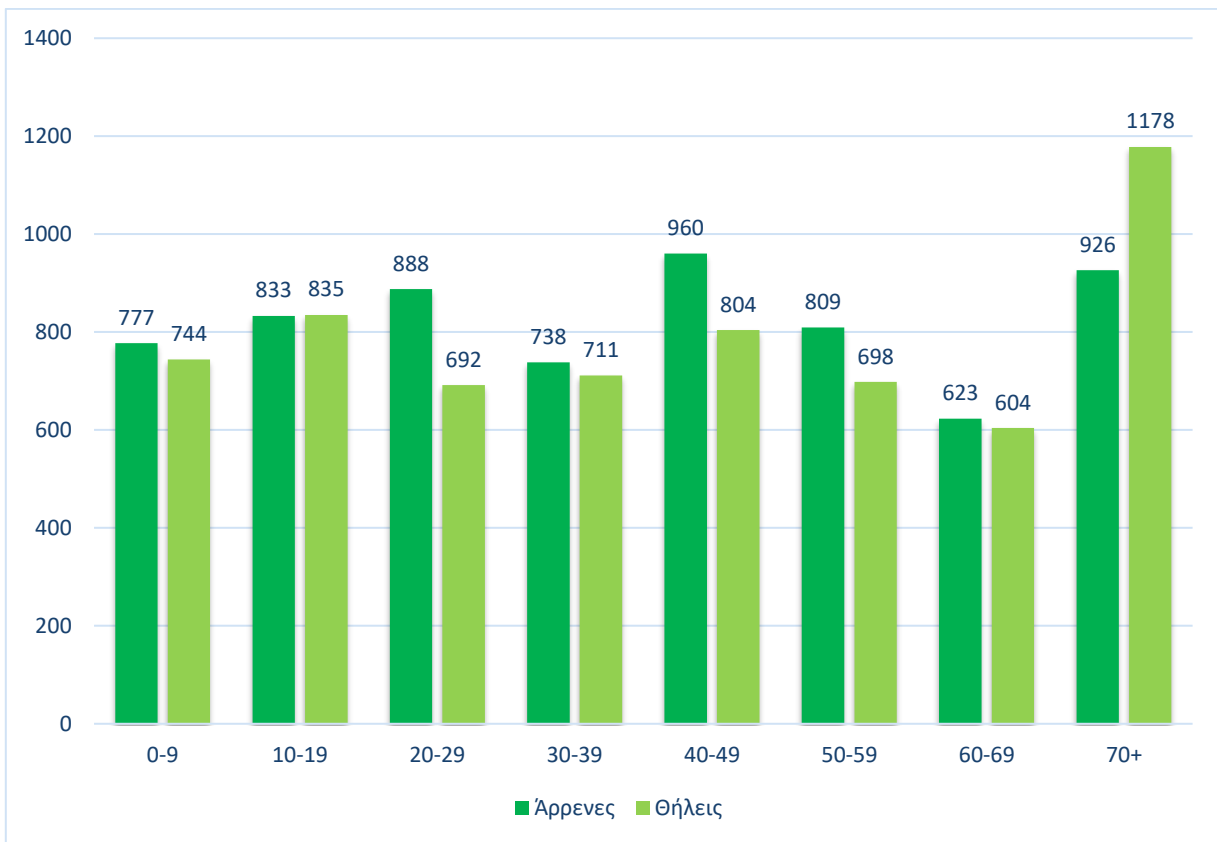

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.1.4.2 Ηλικιακή διάρθρωση

Μία σημαντική διάσταση επιπλέον των δημογραφικών χαρακτηριστικών κάθε περιοχής είναι η ηλικιακή διάρθρωση του μόνιμου πληθυσμού, καθώς επιτρέπει την βαθύτερη κατανόηση των μελλοντικών προοπτικών της περιοχής. Στον Δήμο Μυλοποτάμου προκύπτει αξιόλογο απόθεμα στις χαμηλότερες ηλικιακές βαθμίδες, όπως αυτό αποτυπώνεται στις ακόλουθες ηλικιακές πυραμίδες. Ειδικότερα, η ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού δείχνει ότι ένα σημαντικό μέρος του μόνιμου πληθυσμού ανήκει στα μεγαλύτερα ηλικιακά κλιμάκια, αλλά παράλληλα ένα αξιόλογο μέρος ανήκει στα χαμηλότερα ηλικιακά στρώματα.

Γράφημα 4 Ηλικιακή κατάσταση Δήμου Μυλοποτάμου, 2021

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.1.4.3 Δημογραφικοί δείκτες

Παράλληλα, απαραίτητο στοιχείο της δημογραφικής ανάλυσης αποτελούν οι βασικοί δημογραφικοί δείκτες, ήτοι οι δείκτες γήρανσης¹, αντικατάστασης² και ηλικιακής εξάρτησης³. Η ανάλυση των συγκεκριμένων δημογραφικών δεικτών πιστοποιεί ότι η μείωση του μόνιμου πληθυσμού στον Δήμο Μυλοποτάμου αποτελεί πιθανώς την αρχή ενός ευρύτερου δημογραφικού προβλήματος.

Ξεκινώντας από τον δείκτη γήρανσης, ο οποίος ανέρχεται σε 112%, διαπιστώνεται ότι ο Δήμος Μυλοποτάμου ναι μεν βρίσκεται σε ευνοϊκότερη θέση από το σύνολο της χώρας (168,6%) και της Περιφέρειας Κρήτης (128,8%), αλλά σε επίπεδο Δημοτικών Ενοτήτων δε, η εικόνα που παρουσιάζει δεν είναι τόσο ενθαρρυντική. Συγκεκριμένα, το πρόβλημα επικεντρώνεται στις Δ.Ε. Γεροποτάμου (122,2%) και Κουλούκωνα (124%). Αντιθέτως, η Δ.Ε. Ζωνιανών σημειώνει εξαιρετική επίδοση καθώς διαθέτει δείκτη γήρανσης μόλις 41,46%.

Ο δείκτης αντικατάστασης, στον Δήμο Μυλοποτάμου ανέρχεται σε 144%, ενώ εκείνος της χώρας είναι σε ύψος 97,85%, παρά το γεγονός ότι παρουσιάζει καλύτερη συγκριτική εικόνα η περιοχή του Δήμου, από το σύνολο της χώρας, και φαίνεται πως αντικαθίσταται το σύνολο του υπό συνταξιοδότηση «παραγωγικού» πληθυσμού, καθώς ο δείκτης είναι μεγαλύτερος του 100%. Επιπρόσθετα, συγκριτικά με την Περιφέρεια Κρήτης (97,85%), ο Δήμος Μυλοποτάμου φαίνεται να είναι σε καλύτερη θέση.

Τέλος, ο δείκτης ηλικιακής εξάρτησης στον Δήμο Μυλοποτάμου ανέρχεται σε 64%, δηλαδή μεγαλύτερος από εκείνον στο επίπεδο της χώρας (57%) και την Περιφέρειας Κρήτης (56,39%).

Πίνακας 4 Βασικοί Δημογραφικοί δείκτες στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2021

Περιοχή	Δημογραφικοί Δείκτες		
	Δείκτης Γήρανσης	Δείκτης Αντικατάστασης	Δείκτης Ηλικιακής Εξάρτησης
Δ.Ε. Γεροποτάμου	122,2	132,85	60,50
Πέραμα	67,88	207,81	49,9
Δάφνη	19,	150	64,1
Αγγελιανών	131	111,42	61,3
Χάνιον Αλεξάνδρους	32	0	106,45
Χανοθιανά	0	0	0
Άγιος Μάμας	196,15	115,38	81
Αβδελλάς	120	133	69

¹ Ο αριθμός των ατόμων άνω των 65 ετών ως προς 100 άτομα ηλικίας 0-14 ετών.

² Ο αριθμός των ατόμων 15-19 ετών ως προς 100 άτομα 60-64 ετών.

³ Ο αριθμός των ατόμων 0-14 ετών και 65 και άνω, ως προς 100 άτομα ηλικίας 15-64 ετών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ 2024-2028

Ενότητα Α: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Αργουλιόν	80	200	92
Καστρίον	0	0	0
Αλφρά	107	275	62,43
Καλλέργος	0	0	44,4
Σκορδίλον	0	0	93,5
Αχλαδέες	253	87,5	76,8
Σιριπιδιανά	130	233	65,71
Σολοχιανά	0	0	60
Καλανδαρέ	266	0	84
Καλαμάς	0	0	0
Μαργαρίται	253	64,7	66,2
Άνω Τριπόδον	44,4	0	29,54
Βεργιανά	0	0	0
Κυνηγιανά	300	0	44,4
Λαγκά	333,3	0	35
Πιγουνιανά	128,5	0	69,56
Πλευριανά	109	100	76,66
Σταυρωμένος	57,1	0	100
Τζαννακιανά	0	0	27
Μελιδόνιον	409	76	70,35
Βλυχάδα	29,41	150	73,3
Εξάντης	0	0	107
Μπαλίον	71,42	512,5	40,4
Μελισσουργάκιον	133,3	0	33,3
Ορθές	261,5	0	59,49
Πάνορμος	95	97	55,11
Λαύρις	0	0	0
Πασαλίται	133	0	116,42
Ρουμελή	303	107	52,56
Σίσαι	200	108	69,1
Αλμυρίδα	0	0	175
Καλό Χωράφι	0	0	0
Σκεπαστή	95,77	112	86,87
Χουμέριον	213,7	21,4	91

Γαρίπας	175	0	122
Κεραμωτά	314	466	67,43
Κρασούνας	400	0	142,8
Δ.Ε. Ζωνιανών	41,46	373	54,2
Ζωνιανά	41,46	373	54,2
Δ.Ε. Κουλούκωνα	124	130	76,74
Γαράζον	243	53,3	83,9
Μουρτζανά	600	0	140
Ομάλα	0	0	0
Φαράτσιον	0	0	200
Αγιά	142,1	64,7	74
Άγιος Ιωάννης	50	100	110
Αϊμονας	433	120	87,27
Αλόιδες	167	15	76,47
Χάνι Αλοΐδων	63	0	100
Αξός	158,92	23,52	97,31
Λιβάδα	0	0	88
Χαλκηδιανά	0	0	0
Απλαδιανά	123	200	59,78
Κάμπος Απλαδιανών	47	200	57,44
Βενίον	168,75	200	54,43
Κατεριανά	0	0	68,81
Δαμαβόλος	216	20	109
Αβδανίται	211	150	116
Αλιακές	0	0	32
Δοξαρόν	214	0	244
Κάμπος Δοξαρού	60	0	100
Μακρυγιάννης	233	0	142
Μακρυγιάννιον	0	0	0
Χελιανά	333,3	0	260
Επισκοπή	46	233	37
Δαφνέδες	95,8	140	90
Κεφάλιον	150	150	53,57
Θεοδώρα	0	0	94

Κάλυβος	150	700	86
Κρυονέριον	0	0	109
Αγρίδια	138	300	75
Τσαχιανά	566	0	500
Λιβάδια	46,26	308,8	66,9
Κράνα	152,9	0	55,84
Μαρινιανά	185,7	66,6	58,8
Δροσιά	25	0	100
Χώνος	0	0	76,4
Δήμος Μυλοποτάμου	112	144	64
Περιφέρεια Κρήτης	128,8	97,85	56,39
Σύνολο Χώρας	168,6	77,12	57

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.1.4.4 Κατανομή κατά φύλο

Η κατανομή του πληθυσμού ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες είναι ισόρροπη, και μάλιστα καταγράφει διαχρονική μείωση των γυναικών. Συγκεκριμένα, ένα ποσοστό 48,8% του συνολικού πληθυσμού στο Δήμο Μυλοποτάμου το 2021 είναι γυναίκες, έναντι 49,2% που ήταν το 2011. Η κατανομή είναι μικρότερη από αυτή στην Π.Ε. Ρεθύμνου, όπου οι γυναίκες αναπαριστούν 49,24% του πληθυσμού το 2021.

Πίνακας 5 Συμμετοχή των γυναικών στο μόνιμο πληθυσμό του Δήμου Μυλοποτάμου, 2011-2021

Περιγραφή	2011	2021
	% ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ	
Δήμος Μυλοποτάμου	49,20%	48,8%
Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	49,50%	49,24%
Περιφέρεια Κρήτης	50,50%	49,42%
Σύνολο Ελλάδας	49,57%	48,90%

Το γυναικείο φύλο υπερτερεί αριθμητικά όπως διαπιστώνεται στις μεγαλύτερες ηλικίες, ή διαφορετικά στις ηλικιακές ομάδες άνω των 70 ετών, ενώ υπολείπεται στις παραγωγικές – ενδιάμεσες και μικρότερες ηλικίες. Τα παραπάνω συσχετίζονται και με την παραγωγική εξειδίκευση της περιοχής σε δραστηριότητες της γεωργίας και ιδίως της κτηνοτροφίας.

Περαιτέρω ανάλυση για το μόνιμο πληθυσμό κατά φύλο, δίδονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 6 Μόνιμος Πληθυσμός κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2021

Έτος Απογραφής	Ηλικιακές Ομάδες	Άρρενες	Θήλεις	% Αρρένων	% Θηλέων
2021	0-9	778	742	11,87	11,84
	10-19	838	821	12,79	13
	20-29	875	707	13,35	11,28
	30-39	735	704	11,22	11,23
	40-49	951	799	14,5	12,75
	50-59	820	704	12,5	11,23
	60-69	618	573	9,4	9,1
	70-79	490	605	7,48	9,6
	80+	445	610	6,8	9,7

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία)

2.1.5 Επίπεδο εκπαίδευσης

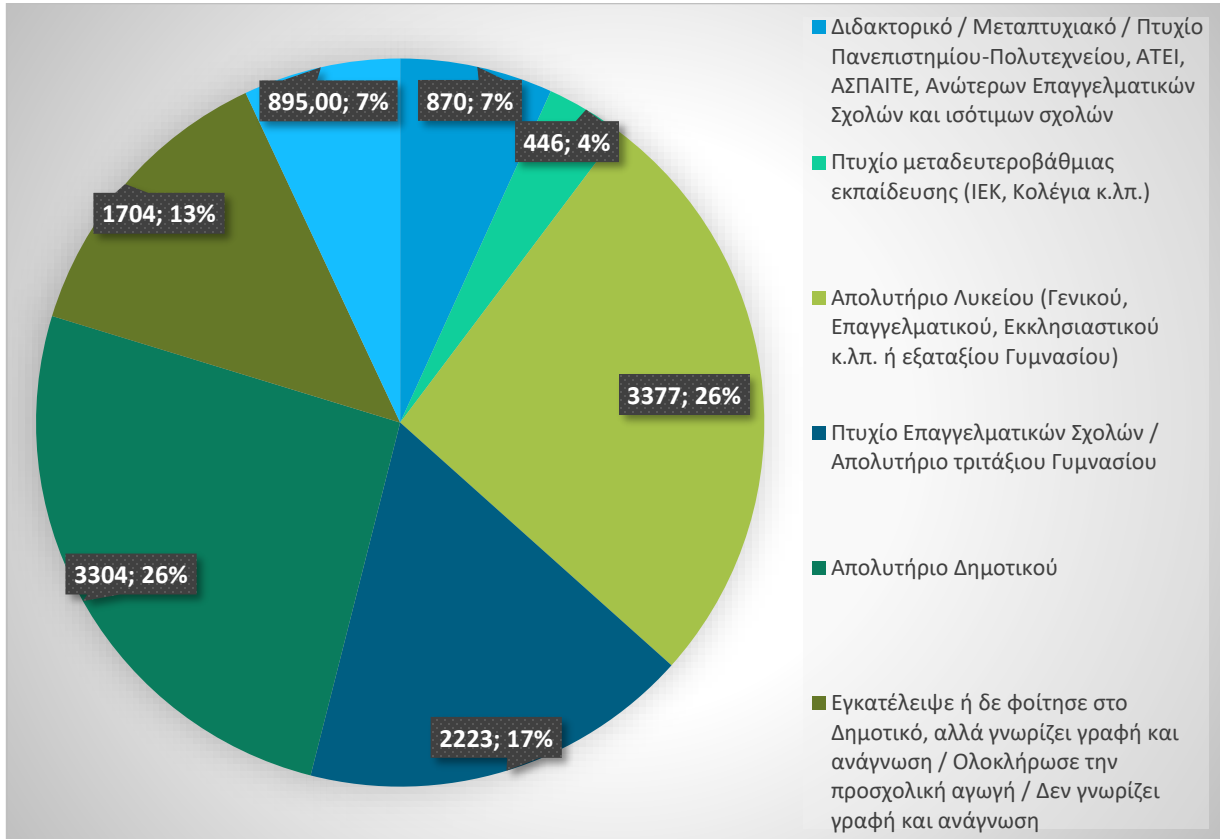
Το επίπεδο εκπαίδευσης καταγράφεται σχετικά χαμηλό στην περιοχή, ενώ είναι φανερά πιο χαμηλό σε ορισμένες κοινότητες, οι οποίες βρίσκονται σε ορεινά / πιο μειονεκτικά εδάφη. Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με στοιχεία για τον πληθυσμό το 2021, στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου, οι περισσότεροι κάτοικοι, ήτοι 3.304 άτομα ή το 26% του συνόλου του πληθυσμού, είναι απόφοιτοι Δημοτικού και της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ 1.704 άτομα ή 13% δηλώνουν ότι εγκατέλειψαν το σχολείο στην ηλικία Δημοτικού. Αθροιστικά επομένως, ποσοστό μεγαλύτερο από 30% του πληθυσμού δεν διαθέτουν τις βασικές γνώσεις, ή φτάνουν μέχρι το επίπεδο της Δημοτικής εκπαίδευσης.

Παράλληλα, το ποσοστό πληθυσμού που διαθέτουν κάποιο Πτυχίο Επαγγελματικών Σχολών ή Απολυτήριο τριτάξιου Γυμνασίου είναι μικρό και αντιστοιχεί σε 17% του πληθυσμού, και το ποσοστό των ατόμων που κατέχουν απολυτήριο λυκείου οποιασδήποτε κατηγορίας Γενικού, Εκκλησιαστικού ή Επαγγελματικού Λυκείου φτάνει το 26%, το οποίο είναι ένα αρκετά καλό ποσοστό σε σχέση με προηγούμενα έτη. Τέλος, ο αριθμός των ατόμων με κάποιο δίπλωμα μεταδευτεροβάθμιας ή ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό ή Διδακτορικό επίπεδο είναι πολύ χαμηλός και υπολογίζεται στα 895 άτομα ή 7% του συνόλου.

Συνεξετάζοντας την κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή, προκύπτει ότι οι συνθήκες είναι δυσμενέστερες σε σχέση με την περιφέρεια, όπως και ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις Δημοτικές Κοινότητες ή στις Δημοτικές Ενότητες, αν και είναι σημαντική η βελτίωση και η πρόοδος στον τομέα αυτό τα τελευταία χρόνια. Ειδικότερα, όλο και περισσότερα άτομα εκτιμάται ότι προχωρούν στη μεταδευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια εκπαίδευση ενώ περιορίζονται επίσης σταδιακά και αρκετά τα

επίπεδα του αναλφαβητισμού και τα προβλήματα σχολικής διαρροής που είναι γνωστό ότι διαχρονικά είναι οξυμένα, κυρίως σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.

Γράφημα 5 Επίπεδο εκπαίδευσης στον Δήμο Μυλοποτάμου

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.1.6 Λοιπά κοινωνικά χαρακτηριστικά

Στη συνέχεια αναλύονται κοινωνικά χαρακτηριστικά στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου, κυρίως σε ότι αφορά την οικογενειακή κατάσταση, αλλά και την κατάσταση κατοικίας, το μέγεθος των νοικοκυριών και τον τρόπο εγκατάστασης κατοίκων από το εξωτερικό.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την τελευταία Απογραφή (2021), στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου καταγράφονται 4.564 νοικοκυριά. Τα περισσότερα νοικοκυριά εμφανίζονται να έχουν 2 ή 1 μέλος που αντιστοιχούν σε 26,51% και 28,25%, όπως προκύπτει και από το διάγραμμα και τον πίνακα στη συνέχεια. Συνολικά, η τάση στην περιοχή συμβαδίζει με αυτές στην Π.Ε. Ρεθύμνου και στην Περιφέρεια Κρήτης, με βασική διαφορά ωστόσο ότι στις δύο τελευταίες είναι ενισχυμένη η παρουσία των μονομελών

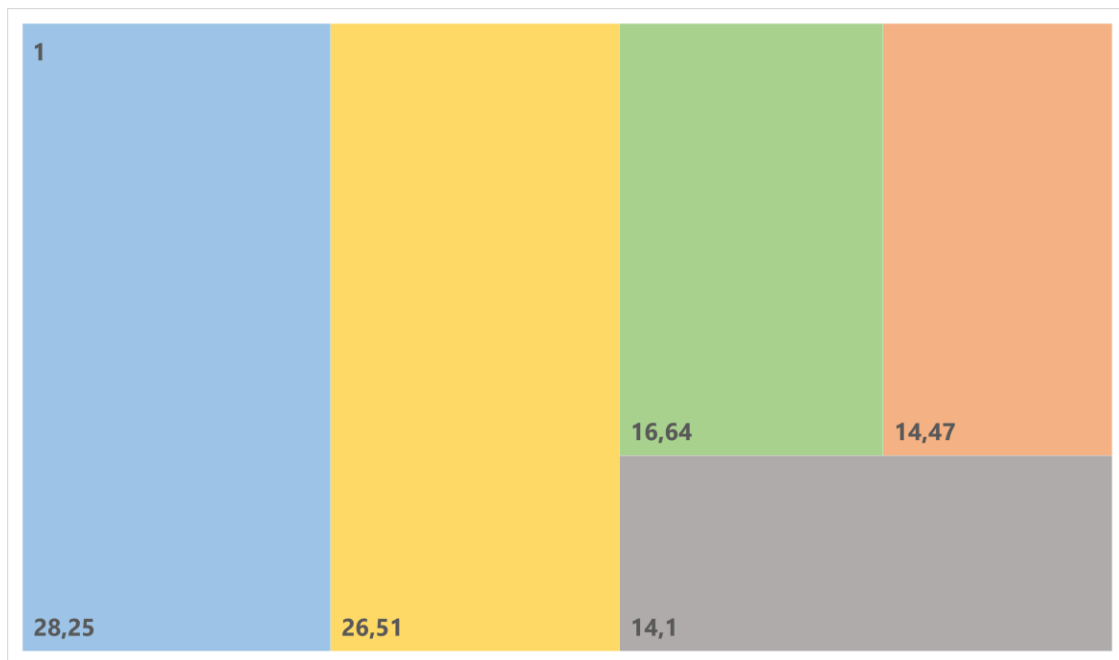
νοικοκυριών στο σύνολο των νοικοκυριών, και ότι τα νοικοκυριά με περισσότερα από πέντε (5+) μέλη έχουν σχεδόν το διπλάσιο ποσοστό από την Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου και την Περιφέρεια.

Συνεπώς, τα νοικοκυριά με ένα μέλος υπερτερούν σε αριθμό σε όλες τις Δ.Ε. στον Δήμο Μυλοποτάμου με 28,25% του συνόλου των νοικοκυριών.

Πίνακας 7 Νοικοκυριά και μέλη αυτών σε επίπεδο Δήμου Μυλοποτάμου

Περιοχή	Νοικοκυριά					
	1 μέλος	2 μέλη	3 μέλη	4 μέλη	5 μέλη	Σύνολο
Δήμος Μυλοποτάμου	1288	1209	643	660	759	4564
Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	11602	8417	5412	5076	3285	33791
Περιφέρεια Κρήτης	77671	69735	44411	40003	18570	250390

Γράφημα 6 Ομάδες Νοικοκυριών ανάλογα με τον αριθμό μελών

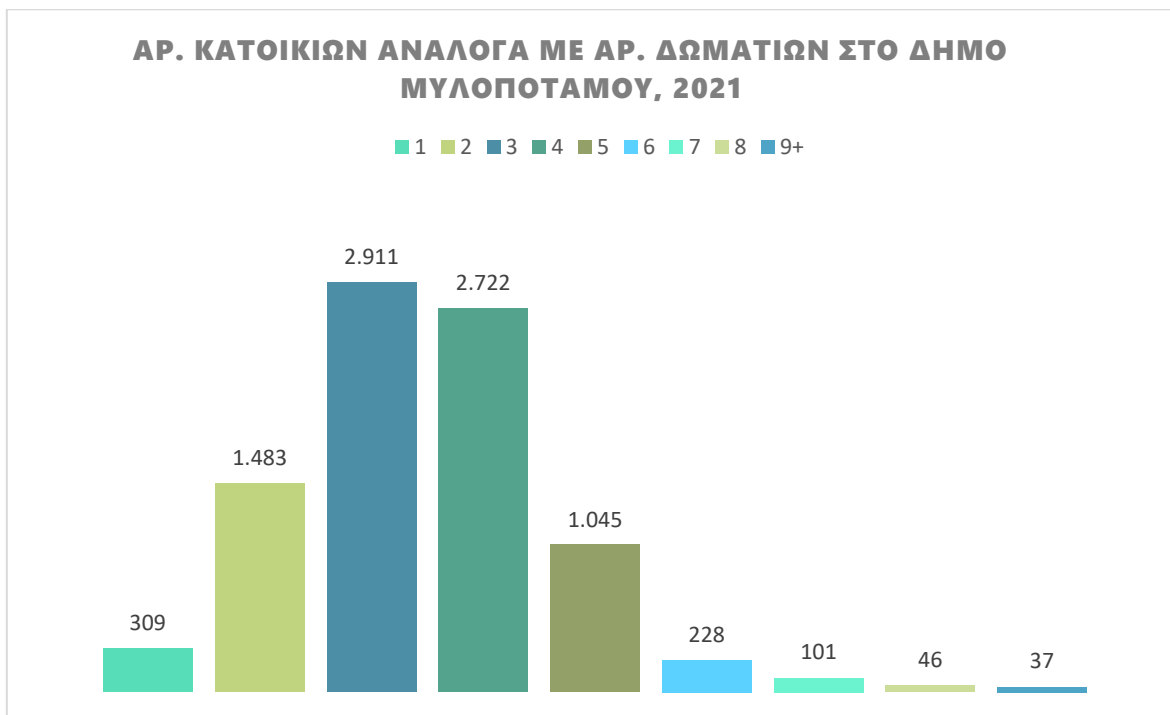

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Σε ό,τι αφορά την κατάσταση των κατοικιών, όπως διαπιστώνεται το 2021 στο σύνολο του Δήμου, η πλειονότητα διαθέτει τρία (3) δωμάτια, δηλαδή 32,77% του συνόλου, ενώ ακολουθούν οι κατοικίες με τέσσερα (4) και δύο (2) δωμάτια, σε ποσοστά 30,64% και 16,69% αντίστοιχα. Στις Δημοτικές Ενότητες η

κατανομή προκύπτει παρόμοια, με τις περισσότερες κατοικίες να είναι της κατηγορίας των τριών (3) δωματίων.

Γράφημα 7 Είδος κατοικίας ανάλογα με τον αριθμό δωματίων

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Επιπροσθέτως, σε σχέση με τον οικογενειακό πυρήνα της περιοχής, πλείστες οι οικογένειες είναι παντρεμένα ζευγάρια με παιδιά, ήτοι 1.790 ζευγάρια, 1.037 παντρεμένα ζευγάρια δεν έχουν παιδιά, οι συμβιούντες είναι ογδόντα έξι (86), εκ των οποίων είκοσι οκτώ (28) έχουν παιδιά ενώ πενήντα οκτώ (58) δεν έχουν παιδιά. Μια οικογένεια όμως δεν αποτελείται μονάχα από ζευγάρια. Στις μονογονεϊκές οικογένειες της περιοχής καταγράφονται εκατόν είκοσι (120) με μόνο πατέρες και τριακόσιες τριάντα μία (331) με μόνο μητέρες. Οι αριθμοί αυτοί αναλογικά, φτάνουν τα επίπεδα της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου εκτός από το κομμάτι της μόνης μητέρας όπου στο Ρέθυμνο συνολικά είναι κοντά στο 12% ενώ στον Δήμο Μυλοποτάμου κοντά στο 9%.

Πίνακας 8 Οικογενειακός Πυρήνας

Περιγραφή	Τύπος οικογενειακού πυρήνα								
	Σύνολο	Παντρεμένα ζευγάρια			Συμβιούντες			Μόνος πατέρας	Μόνη μητέρα
		Σύνολο	Με παιδιά	Χωρίς παιδιά	Σύνολο	Με παιδιά	Χωρίς παιδιά		
Ελλάδα	2.897.021	2.295.281	1.403.076	892.203	102.968	26.684	76.286	87.430	411.340

Περιφέρεια Κρήτης	171.649	138.371	86.374	51.994	7.206	1.815	5.392	4.914	21.156
Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	22.106	17.751	11.641	6.108	919	210	711	713	2.720
Δήμος Μυλοποτάμου	3.367	2.827	1.790	1.037	86	28	58	120	331

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Τέλος, στην περιοχή του Δήμου εγκαταστάθηκαν το 2021, σαράντα επτά (47) νέοι κάτοικοι από το εξωτερικό, αριθμός που αντιστοιχεί σε 13% των ατόμων που εγκαθίστανται ευρύτερα στην Π.Ε. Ρεθύμνου.

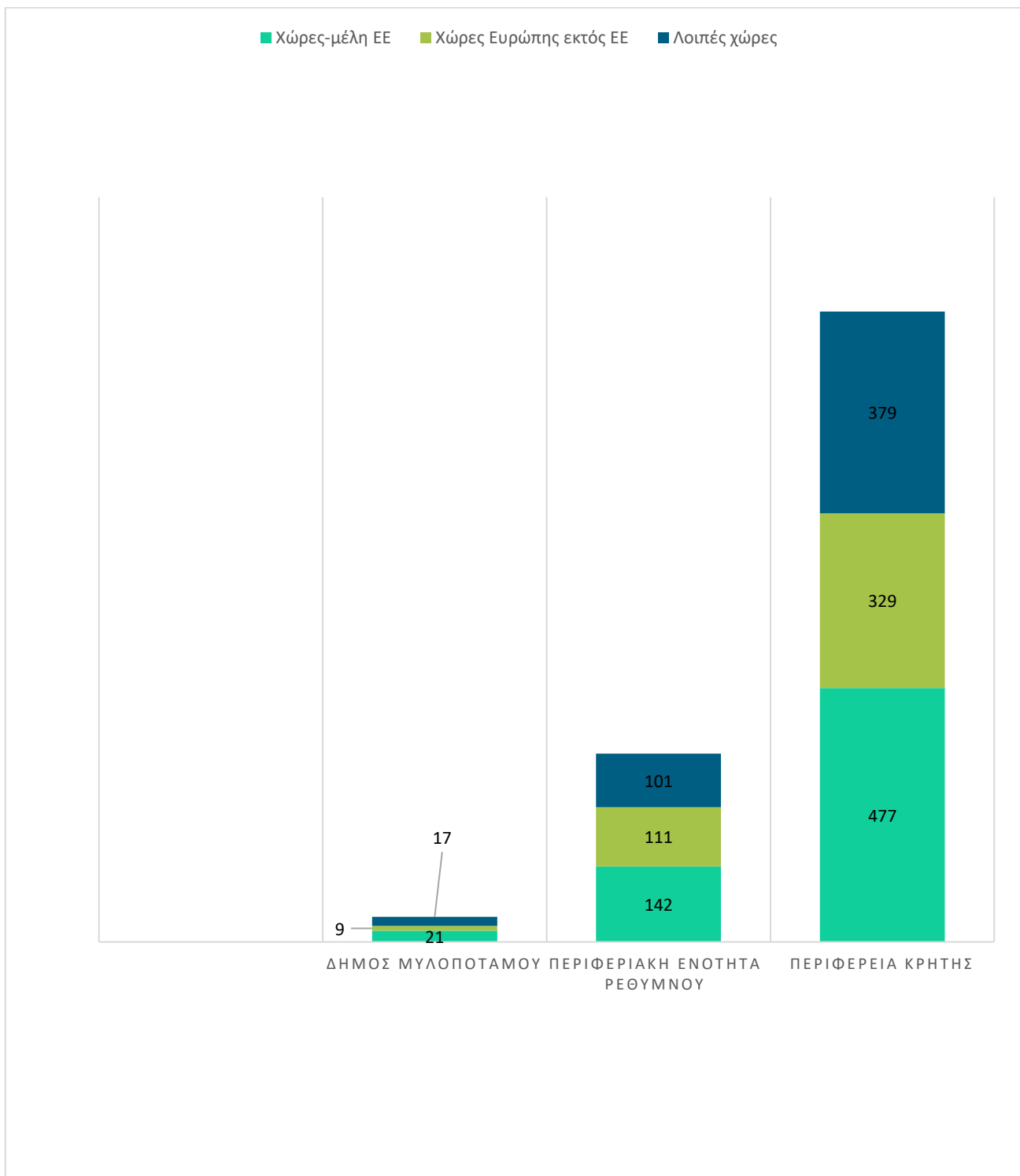
Όπως προκύπτει ακόμα, στο σύνολο Δήμου, η πλειονότητα των ατόμων αυτών προέρχεται από χώρες μέλη της Ε.Ε. (44,6%), ενώ αρκετοί έρχονται από λοιπές χώρες εκτός Ευρώπης ή Ε.Ε. (36,17%) και λιγότεροι από λοιπές ευρωπαϊκές χώρες-εκτός της Ε.Ε. (19,14%). Στο εσωτερικό του Δήμου παρατηρείται παρόλα αυτά μια μικρή διαφοροποίηση.

Πίνακας 9 Εγκατάσταση πληθυσμού στον Δήμο Μυλοποτάμου από άλλες χώρες (2021)

Περιγραφή	Σύνολο εγκατασταθέντων	Χώρες-μέλη ΕΕ	Χώρες-μέλη ΕΕ % του συνόλου των εγκατασταθέντων	Χώρες Ευρώπης εκτός ΕΕ	Χώρες Ευρώπης εκτός ΕΕ % του συνόλου των εγκατασταθέντων	Λοιπές χώρες	Λοιπές Χώρες % του συνόλου των εγκατασταθέντων
Δήμος Μυλοποτάμου	47	21	44,68%	9	19,14%	17	36,17%
Περιφερική Ενότητα Ρεθύμνου	353	142	40,22%	111	31,44%	101	28,61%
Περιφέρεια Κρήτης	1.185	477	40,25%	329	27,76%	379	32%
Ελλάδα	58.862	17.181	29,1	17.744	30,14%	23.935	40,66%

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Γράφημα 8 Νέοι κάτοικοι - εγκατασταθέντες ανά χώρα προέλευσης

2.2 Τοπική οικονομία και απασχόληση

2.2.1 Οικονομικά χαρακτηριστικά του Πληθυσμού

2.2.1.1 Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Ο Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός στην περιοχή του Δήμου ανέρχεται σε 5.593 άτομα που αντιστοιχεί σε 14% της Π.Ε. Ρεθύμνου. Όσον αφορά στον καταμερισμό στο εσωτερικό του Δήμου, το μεγαλύτερο ποσοστό 60,2% συγκεντρώνεται στη Δ.Ε. Γεροποτάμου (3.368 άτομα), ενώ ακολουθεί η Δ.Ε. Κουλούκωνα με 32% (1.796 άτομα). Τέλος, η Δ.Ε. Ζωνιανών, με 424 άτομα έχει πολύ μικρότερη συμμετοχή με 7,58%.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός κυμαίνεται σε ένα μέσο ποσοστό 43,63% του πληθυσμού σε επίπεδο Δήμου Μυλοποτάμου (Π.Ε. Ρεθύμνου 46,84% και Περιφέρεια 46,35%). Επιπροσθέτως, παρατηρείται ότι υφίστανται διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις Δ.Ε.. Για παράδειγμα, η Δ.Ε. Ζωνιανών έχει πολύ χαμηλότερο δείκτη –συμμετοχή του Ο.Ε.Π. στο σύνολο πληθυσμού- της τάξης 35%, ενώ η Δ.Ε. Κουλούκωνα φτάνει έως 43%, και Δ.Ε. Γεροποτάμου φτάνει το 44,82% ποσοστό που προσεγγίζει σαφώς περισσότερο το μέσο όρο της Περιφέρειας, και ξεπερνά το μέσο όρο της Π.Ε. Ρεθύμνου.

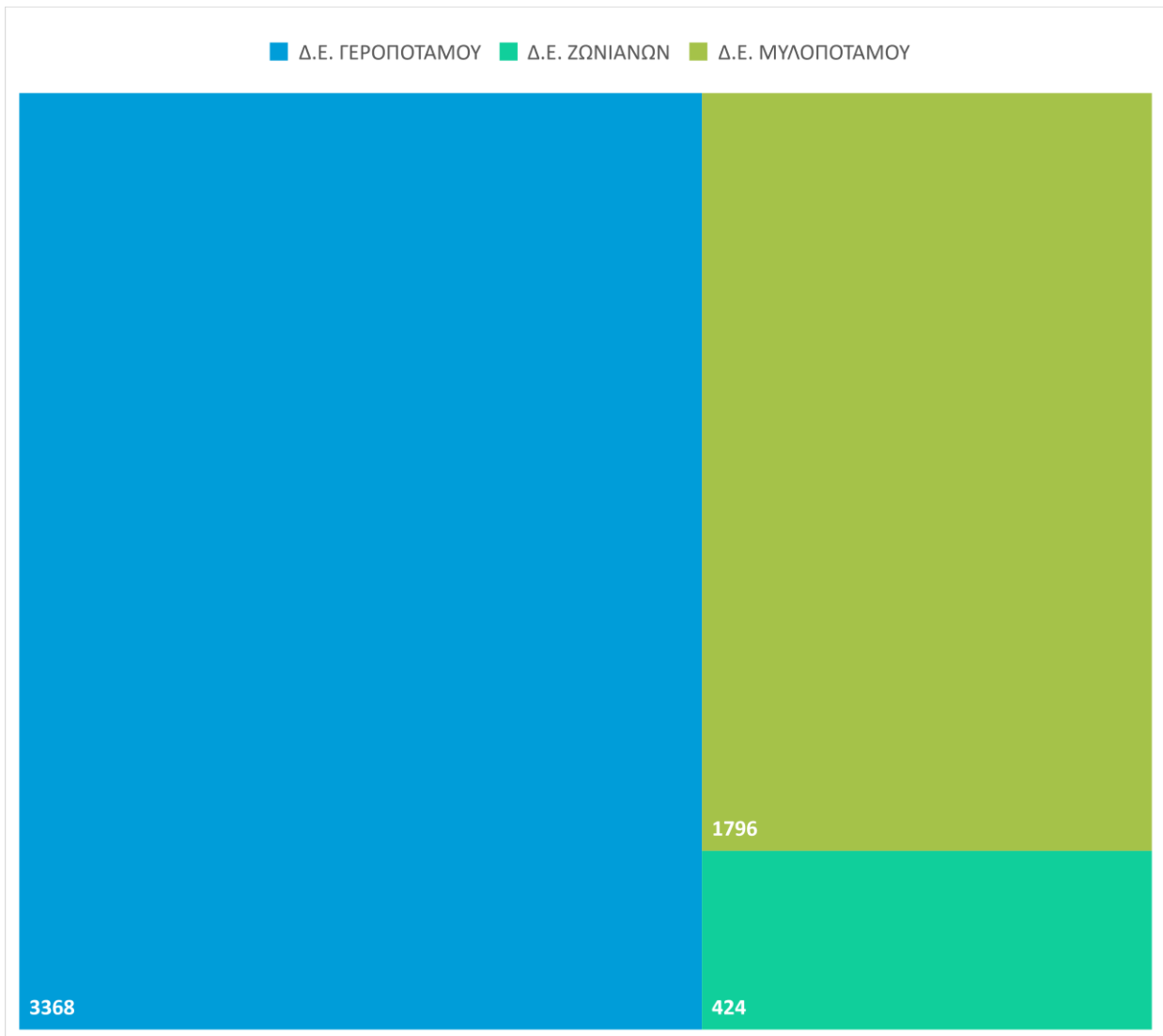
Πίνακας 10 Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός στον Δήμο Μυλοποτάμου (2021)

Περιοχή	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	% Επί του Συνολικού Πληθυσμού της Δ.Ε.
Δ.Ε. Γεροποτάμου	3.368	44,82%
Δ.Ε. Ζωνιανών	424	35,1%
Δ.Ε. Κουλούκωνα	1.796	43,82%
Δήμος Μυλοποτάμου	5.593	43,63%
Π.Ε. Ρεθύμνου	39.752	46,84%
Περιφέρεια Κρήτης	289.466	46,35%

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Σχετικά με τον καταμερισμό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο εσωτερικό του Δήμου, σχεδόν το 60,2% συγκεντρώνεται στη Δ.Ε. Γεροποτάμου (3.368 άτομα), λίγο παραπάνω από το 32% κατοικεί στη Δ.Ε. Κουλούκωνα (1796 άτομα) και το υπόλοιπο 8% βρίσκεται στη Δ.Ε. Ζωνιανών (424 άτομα). Σε γενικές γραμμές, η διασπορά του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ακολουθεί αυτήν του μόνιμου πληθυσμού, όμως αξίζει να σημειωθεί ότι παρατηρείται αυξημένη πυκνότητα οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην Δ.Ε. Γεροποτάμου και Ζωνιανών.

Γράφημα 9 Διασπορά οικονομικά ενεργού πληθυσμού, 2011

(Πηγή: Απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία)

2.2.1.2 Απασχόληση και Ανεργία

Η συνολική απασχόληση στον Δήμο Μυλοπόταμου σύμφωνα με την Απογραφή 2021, υπολογίζεται σε ποσοστό 93,72% (ή 5.242 άτομα) και ως εκ τούτου θεωρείται ότι βρίσκεται σε ικανοποιητικά υψηλά επίπεδα σε σύγκριση με την ευρύτερη περιοχή, με την Π.Ε. Ρεθύμνου ή με την Περιφέρεια Κρήτης (90% και 88% αντίστοιχα). Όπως διαπιστώνεται μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις, επιτυγχάνεται ακόμα και «πλήρης απασχόληση». Τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η Δημοτική Ενότητα και η Δημοτική Κοινότητα Ζωνιανών, όπου οι τετρακόσιοι δέκα τέσσερις (414) απασχολούμενοι εκπροσωπούν σχεδόν το σύνολο

(97%) του Ο.Ε.Π. Μεγάλα ποσοστά συναντώνται ωστόσο και στις μεγαλύτερες πληθυσμιακά Δημοτικές Ενότητες, όπως στη Δ.Ε. Γεροποτάμου (92%) ή στη Δ.Ε. Κουλούκωνα (95%) αν και ακόμα και σε αυτή την κατηγορία, οι επιδόσεις κρίνονται πολύ ικανοποιητικές σε σύγκριση με την κατάσταση στην ευρύτερη περιφέρεια.

Αντίστοιχα, το επίπεδο ανεργίας στην περιοχή είναι πολύ χαμηλό, ειδικά αν συγκριθεί με τους δείκτες της Π.Ε. και της Περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας στο Δήμο ανέρχεται σε 6,23% του Ο.Ε.Π., ενώ στην Π.Ε. Ρεθύμνου και στην Περιφέρειας Κρήτης οι δείκτες φτάνουν 9,3% και 11,2% αντίστοιχα. Σε όλη την περιοχή του Δήμου, οι άνεργοι υπολογίζονται σε 349 άτομα, τα οποία μοιράζονται ανάμεσα και στις τρεις Ενότητες, σε αυτή του Γεροποτάμου (252 άτομα) και σε αυτή του Κουκούλωνα (84 άτομα) και Ζωνιανών (13 άτομα). Όπως διαπιστώνεται, η Δ.Ε. Ζωνιανών έχει και πάλι την καλύτερη επίδοση με το ποσοστό ανεργίας να αντιστοιχεί σε μόνο 2,4% του συνολικά Ο.Ε.Π. Αντίθετα, στην περιοχή του Γεροποτάμου, ο δείκτης ανέρχεται σε σχεδόν 7,4% και στην περιοχή του Κουλούκωνα σε 4,67%.

Πίνακας 11 Απασχολούμενοι και Άνεργοι στην περιοχή, 2021

Περιγραφή	Απασχολούμενοι	Απασχολούμενοι ως ποσοστό του Ο.Ε.Π.	Άνεργοι	Άνεργοι ως ποσοστό του Ο.Ε.Π.
Περιφέρεια Κρήτης	256982	88,77%	32482	11,22%
Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	36046	90,67%	3704	9,31%
Δήμος Μυλοποτάμου	5242	93,72%	349	6,23%
Δημοτική Ενότητα Γεροποτάμου	3114	92,45%	252	7,49%
Δημοτική Ενότητα Ζωνιανών	414	97,64%	13	2,40%
Δημοτική Ενότητα Κουλούκωνα	1709	95,15%	84	4,67%

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.2.13 Δομή της απασχόλησης στους τομείς παραγωγής

Σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2021 που προκύπτουν από την επίσημη Απογραφή Πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ, η απασχόληση στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου συγκεντρώνεται κατά βάση στον Τριτογενή και Πρωτογενή Τομέα. Ο τομέας των υπηρεσιών απορροφά συνολικά 44,5% των απασχολούμενων (ή 2.334 άτομα), ενώ ο αγροτικός τομέας 45% (ή 2.356 άτομα). Από την άλλη, ο Δευτερογενής Τομέας συγκεντρώνει μόνο 10,6% της απασχόλησης (ή 558 άτομα).

Η διάρθρωση της απασχόλησης στο Δήμο, ανάμεσα στους τομείς, είναι αρκετά διαφορετική σε σχέση με την Π.Ε. και την Περιφέρεια Κρήτης. Ειδικότερα τα ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα στο Δήμο καταγράφονται πολύ υψηλότερα, ο πρωτογενής τομέας στην Π.Ε. Ρεθύμνου και την Περιφέρεια Κρήτης, είναι 17,37% και 14,6% αντίστοιχα ενώ αντίθετα ο τριτογενής τομέας ο Π.Ε. Ρεθύμνου και η Περιφέρεια Κρήτης φτάνουν τα ποσοστά 70% και 73% αντίστοιχα, αυτά τα ποσοστά είναι συγκριτικά πολύ πιο χαμηλά με τον Δήμο Μυλοποτάμου που είναι στο 44,5%. Ειδικά αυτό το τελευταίο στοιχείο, παραπέμπει και στην κυρίαρχη θέση που έχει ο τουρισμός και άλλες υπηρεσίες που συμπληρώνουν τη σύγχρονη αστική οικονομία στην Περιφέρεια τα τελευταία χρόνια.

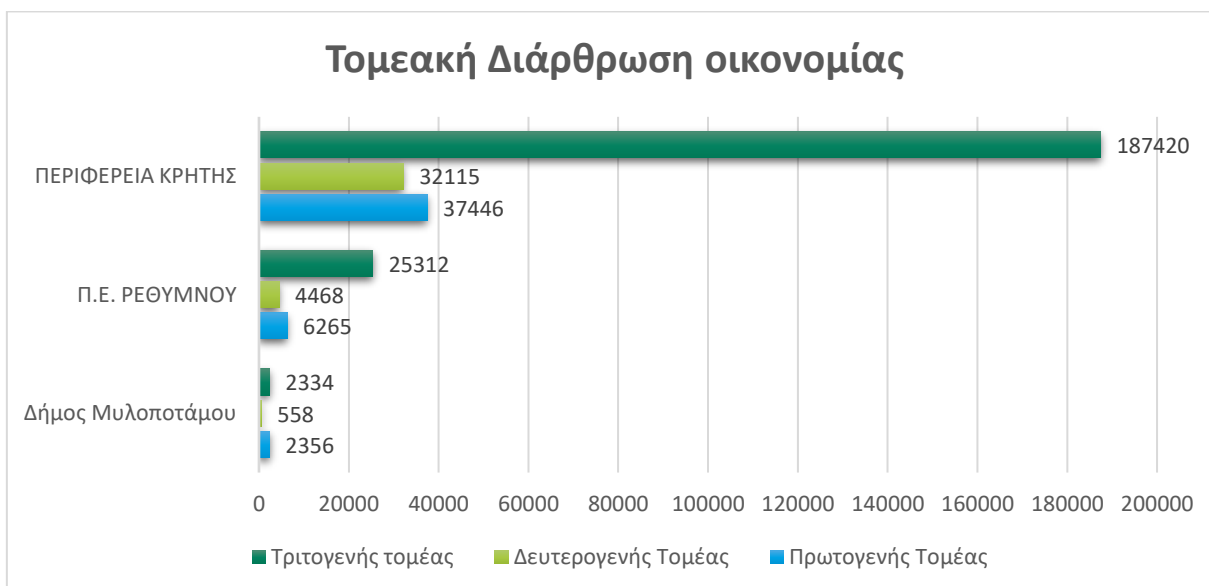
Πίνακας 12 Απασχόληση ανά παραγωγικό τομέα στον Δήμο Μυλοποτάμου

Περιοχή	Σύνολο Απασχολούμενων	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής τομέας
Δ.Ε. Γεροποτάμου	3.108	989	409	1.710
Δ.Κ Περάματος	907	321	106	480
Δ.Κ Αγγελιανών	276	74	44	158
Δ.Κ Αγίου Μάμαντος	141	91	5	45
Δ.Κ Αλφάς	127	31	26	70
Δ.Κ Αχλαδέ	70	29	4	37
Δ.Κ Καλανδαρές	8	0	3	5
Δ.Κ Μαργαριτών	214	68	38	108
Δ.Κ Μελιδονίου	396	102	39	255
Δ.Κ Μελισσουργακίου	22	8	4	10
Δ.Κ Ορθέ	48	19	4	25
Δ.Κ Πανόρμου	313	59	42	212
Δ.Κ Πασαλιτών	9	4	0	5
Δ.Κ Ρουμελής	165	49	25	91
Δ.Κ Σισών	180	60	34	86
Δ.Κ Σκεπαστής	114	31	16	67
Δ.Κ Χουμερίου	120	48	13	59
Δ.Ε. Ζωνιανών	414	251	34	129
Δ.Κ Ζωνιανών	414	251	34	129
Δ.Ε. Κουλούκωνα	1.714	1.111	114	489
Δ.Κ Γαράζου	89	30	9	50
Δ.Κ. Αγιάς	83	35	9	39

Δ.Κ Αγίου Ιωάννου Μυλοποτάμου	22	11	4	7
Δ.Κ Αλοίδων	123	63	26	34
Δ.Κ. Αξού	131	56	7	68
Δ.Κ. Απλαδιανών	84	62	3	19
Δ.Κ Αϊμονα	41	28	5	8
Δ.Κ. Βενίου	92	49	3	40
Δ.Κ Δαμαβόλου	69	30	13	26
Δ.Κ. Δοξαρού	39	19	0	20
Δ.Κ Επισκοπής	68	21	9	38
Δ.Κ Θεοδώρας	11	8	0	3
Δ.Κ Καλύβου	91	50	9	32
Δ.Κ. Κρουνερίου	32	19	4	9
Δ.Κ. Λιβαδίων	719	618	16	85
Δ.Κ Χώνου	30	15	3	12
Δήμος Μυλοποτάμου	5.248	2.356	558	2.334
Π.Ε. Ρεθύμνου	36.045	6.265	4.468	25.312
Περιφέρεια Κρήτης	256.981	37.446	32.115	187.420

(Πηγή: Απογραφή ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία)

Γράφημα 10 Τομεακή διάρθρωση της οικονομίας στο Δήμο και την ευρύτερη περιοχή, 2022

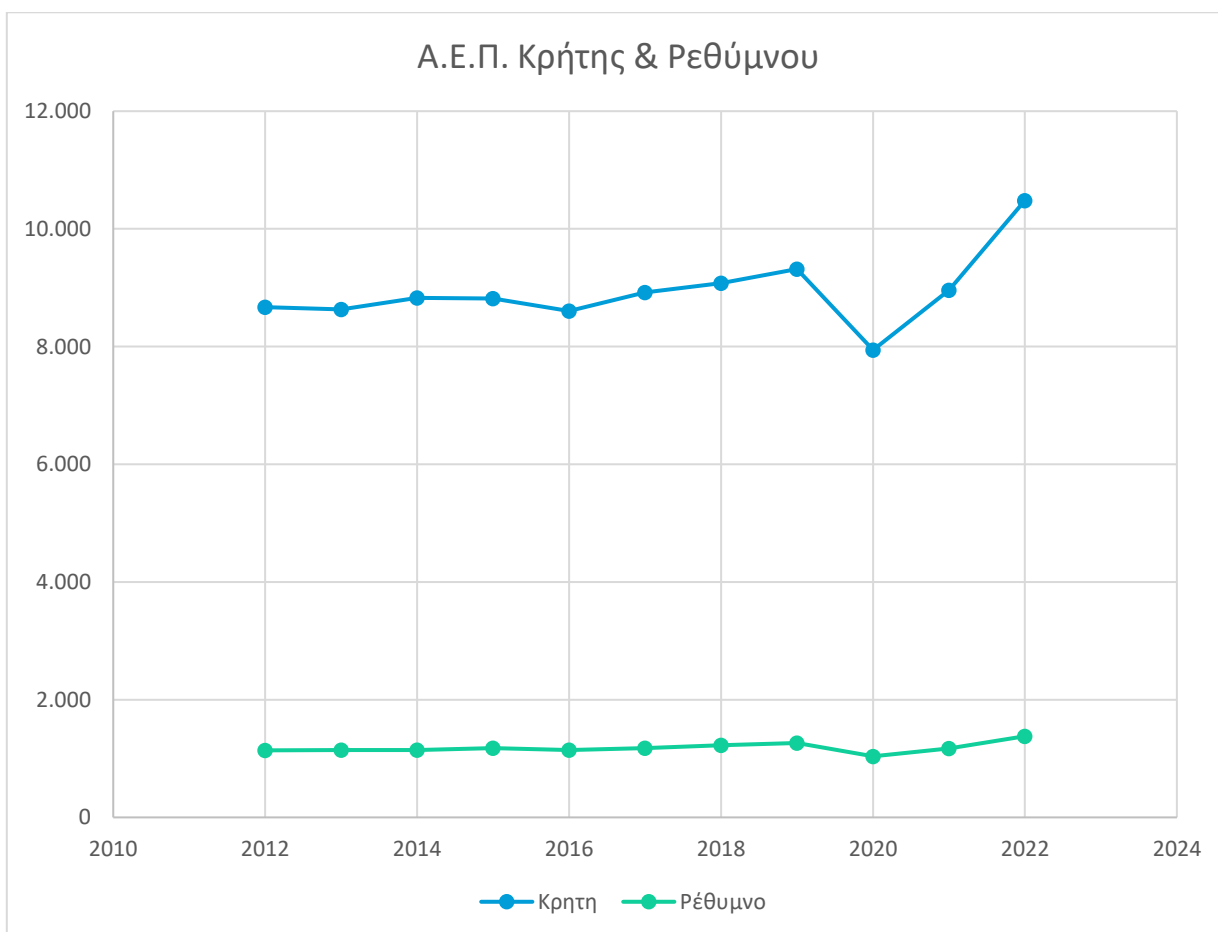

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.2.2 Γενικά Οικονομικά Στοιχεία

Στη συνέχεια αναφέρονται ενδεικτικά στοιχεία Α.Ε.Π., σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, τα οποία αντλούνται από τους Περιφερειακούς Οικονομικούς Λογαριασμούς της ΕΛΣΤΑΤ για την περίοδο 2012 – 2022. Το 2013 η οικονομία της Κρήτης φτάνει στο χαμηλότερο σημείο της λόγω της κρίσης, έπειτα ακολουθούν έτη ανάπτυξης μέχρι την περίοδο του Covid-19, όπου η οικονομία αγγίζει ακόμα πιο χαμηλά επίπεδα όμως πολύ σύντομα ανακάμπτει φτάνοντας το 2022 σε μεγέθη που έχει να απαντήσει από το 2010. Η Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου την περίοδο από το 2012 μέχρι το 2022 κατέγραψε μικρές αλλαγές στο Α.Ε.Π. της ώστε το 2022 να κλείνει με μέγεθος όμοιο του έτους 2010.

Γράφημα 11 Διακύμανση Α.Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης και Ρεθύμνου

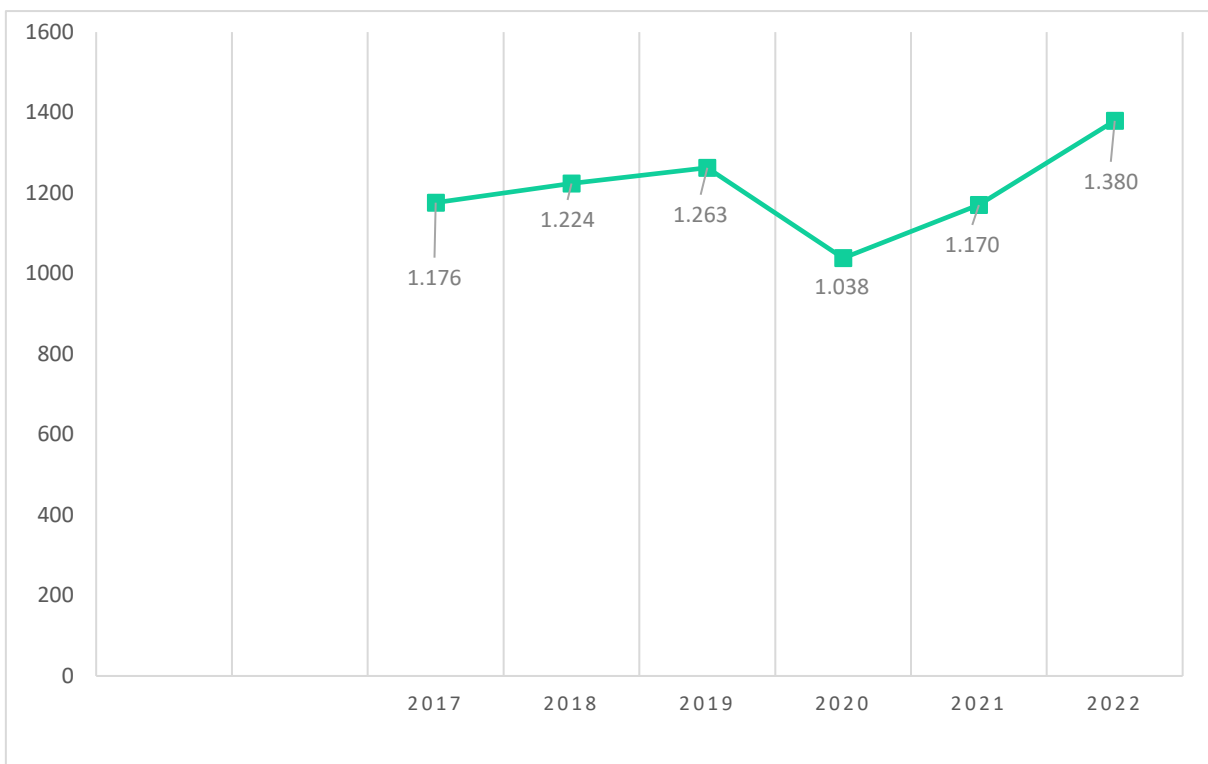
(Πηγή: Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.2.2.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Το συνολικό Α.Ε.Π. στην Περιφέρεια Κρήτης υπολογίζεται σε 1.176 εκατ. ευρώ το 2017, αυξάνεται διαχρονικά τουλάχιστον ως το 2019, όπου βλέπουμε την πρώτη πτώση το 2020 στα 1.038 εκατ. Επισημαίνεται ότι η πτώση οφείλεται στις συνέπειες της πανδημίας Covid-19. Το 2022 καταγράφεται μια τεράστια ανάπτυξη ύψους 1.380 εκατ.

Αναλύοντας τα διαθέσιμα στοιχεία για την Π.Ε. Ρεθύμνου, προκύπτει ότι το Α.Ε.Π. της καταγράφει αξιοσημείωτες επαναλαμβανόμενες θετικές μεταβολές κατά το διάστημα 2017-22, με μοναδική εξαίρεση το 2020, όταν σημείωσε μεγάλη πτώση, ομοίως απόρροια του Covid-19. Ειδικότερα, το 2017, το τοπικό Α.Ε.Π. ανέρχεται σε 1.176 εκατ. ευρώ και το 2022 μετρήθηκε 1.380 εκατ. ευρώ που αποτελεί και την υψηλότερη επίδοση στο διάστημα ανάλυσης. Τα πρώτα σημάδια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης έκαναν την εμφάνισή τους στην Π.Ε. Ρεθύμνου το 2020. Από εκεί και έπειτα, η ραγδαία βελτίωση της ελληνικής οικονομίας είναι εμφανής και στην Π.Ε. Ρεθύμνου μέσω των απαντωτών ραγδαίων αυξήσεων του Α.Ε.Π. της, το οποίο καταλήγει το 2022 να ανέρχεται σε 1.380 εκατ. Ευρώ.

Γράφημα 12 Εξέλιξη Α.Ε.Π. της Π.Ε. Ρεθύμνου, 2017-2022

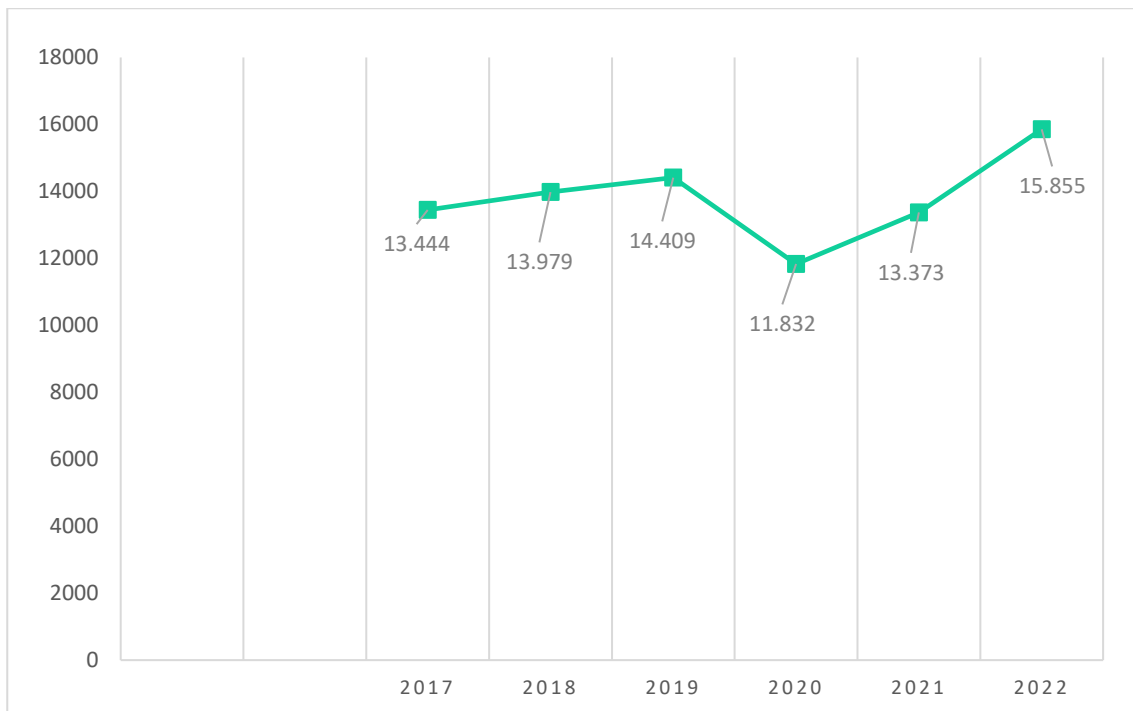

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία)

Η εξέλιξη του κ.κ. Α.Ε.Π. ακολουθεί παρόμοιες τάσεις οι οποίες αποτυπώνονται στο παρακάτω διάγραμμα. Καταρχάς, το ύψος του κ.κ. εισοδήματος στην Περιφέρεια Κρήτης σημείωσε μεταβολή το 2022, από 14.087 ευρώ το 2017 σε 16.618 ευρώ. Όμως, η συγκεκριμένη αύξηση δεν συνεπάγεται την άνοδο της οικονομικής ευημερίας της Περιφέρειας Κρήτης.

Το 2017, η Π.Ε. Ρεθύμνου διέθετε κκ Α.Ε.Π. 13.444 ευρώ, το οποίο παρουσίασε διαδοχικές αυξήσεις μέχρι το ανώτερο σημείο του, το 2022, που ήταν 15.855 ευρώ. καταγράφοντας πτώση το 2020, λόγω των συνέπειων του Covid-19, στα 11.832.

Γράφημα 13 Εξέλιξη κατά κεφαλή Α.Ε.Π. της Π.Ε. Ρεθύμνου, 2017-2022

(Πηγή: Στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία)

2.2.2.2 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

Όπως προκύπτει από τον κάτωθι συγκεντρωτικό πίνακα, η Α.Π.Α. της Π.Ε. Ρεθύμνου μετατοπίζεται από τον κωδικό Α, δηλαδή τον Πρωτογενή τομέα, προς άλλους κωδικούς που ανήκουν στον Τριτογενή τομέα. Πιο αναλυτικά, το 2011, ο κωδικός Α ανερχόταν σε 67 εκατ. ευρώ, ενώ το 2021 σε μόλις 97 εκατ. ευρώ, σημείωσε δηλαδή αύξηση της τάξης του 44,77%. Παράλληλα, ο κλάδος των κατασκευών υφίσταται σε μεγάλο βαθμό τις επιπτώσεις την οικονομικής κρίσης καθώς βαίνει μειούμενος κατά 39% σε σχέση με το επίπεδο του 2011. Γενικά, ο πιο δυναμικός κλάδος είναι αυτός των τουριστικών επιχειρήσεων (κωδικός Δ), ο οποίος ανέρχεται σε 375 εκατ. ευρώ το 2021, το οποίο είναι και μείωση 22 εκατ. Από το 2011. Τέλος, το 2021 το συνολικό Α.Π.Α. είναι μικρότερο κατά 8,2% από το 2011.

Πίνακας 13 Κατανομή της Α.Π.Α. σε κλάδους, 2011-2021 (σε εκ. ευρώ, σε τρέχ. Τιμές)

ΚΛΑΔΟΙ	Α		Β				Γ		Δ		Ε		ΣΤ		Ζ		Η		Θ		Ι		Συνολική Α.Π.Α.	
	2011	2021	ΣΥΝΟΛΟ	Από αυτά Μεταποίηση		2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021	2011	2021	
Π.Ε Ρεθύμνου	67	97	80	74	53	50	54	33	397	375	17	14	35	38	184	167	26	33	214	158	41	32	1.113	1.021
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	557	627	783	851	480	477	363	181	2.744	2.539	158	153	275	319	1.171	1.054	312	367	1.773	1.460	309	261	8.446	7.813

Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία * Προσωρινά στοιχεία.

Α	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία
Β	Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης
Γ	Κατασκευές
Δ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης
Ε	Ενημέρωση και επικοινωνία
ΣΤ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες
Ζ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
Η	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες
Θ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα
Ι	Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.2.3 Οικονομικές Δραστηριότητες

2.2.3.1 Πρωτογενής τομέας

Γεωργία-κτηνοτροφία

Η περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου παρουσιάζει κατεξοχήν αγροτικό χαρακτήρα. Το μεγαλύτερο μέρος της καλύπτεται από καλλιεργημένες εκτάσεις, όπως ελαιώνες και αμπελώνες, και ένας βασικός τομέας με κριτήριο τη συμβολή στην απασχόληση και το εισόδημα είναι ο πρωτογενής.

Βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, οι καλλιεργημένες εκτάσεις ή η χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση στον Δήμο Μυλοποτάμου υπολογίζεται σε 244,612,2 τ.μ. και αντιστοιχεί σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, περίπου 34% αυτής της ΠΕ Ρεθύμνου. Η ίδια διανέμεται σε 3.325 εκμεταλλεύσεις που αντιστοιχούν σε περίπου στο 1/3 του αριθμού σε επίπεδο ΠΕ.

Πίνακας 14 Χρησιμοποιούμενη Γεωργική γη στον Δήμο Μυλοποτάμου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ			Δήμος Μυλοποτάμου	Περιφερειακή ενότητα Ρεθύμνου	Περιφέρεια Κρήτης
ΑΡΔΕΥΘΕΙΣΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	280	1543	5587
		ΕΚΤΑΣΗ	6605,6	46453,7	135594,3
	ΠΟΛΥΕΤΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	3091	9407	62747
		ΕΚΤΑΣΗ	51068,9	189020,1	1274208,4
		ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	717	3445	19554

ΑΜΠΕΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΦΙΔΑΜΠΕΛΑ	ΕΚΤΑΣΗ	2079,6	8239,5	88267,1
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	9	82	2841
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΣΕ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ	17	404,5	15195,5
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	1182	3757	11530
ΜΟΝΙΜΑ ΛΙΒΑΔΙΑ ΚΑΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	ΕΚΤΑΣΗ	181025,6	459248	1643817,1
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	224	687	3465
ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΗ	1709,9	8855,5	66092,4
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	1474	4340	21040
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟ	ΕΚΤΑΣΗ	990,6	2777,5	12086
	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ	69	149	427
ΦΥΤΩΡΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΠΟΛΥΕΤΕΙΣ ΦΥΤΕΙΕΣ	ΕΚΤΑΣΗ	1115	2148,3	3838

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2020)

Οι κυρίαρχες καλλιέργειες στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου είναι πολυετείς καλλιέργειες που αποτελούνται εξ' ορισμού από ελιές, κεράσια, λεμόνια. Ακολουθούν τα αμπέλια και τα σταφιδάμπελα. Το μεγαλύτερο ποσοστό γης χρησιμοποιείται για βοσκοτόπους.

Σε ό,τι αφορά τις δενδροκομικές καλλιέργειες, η ελαιοκαλλιέργεια είναι επικρατέστερη, σε όλη την έκταση και στις κοινότητες του Δήμου, προσφέροντας κυρίως καρπό για ελαιοποίηση, αν και μια πιο πρόσφατη τάση γενικά είναι η αναδιάρθρωση των ελαιώνων με φυτά ψιλλιάς. Ακολουθεί σε ό,τι αφορά τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις δενδρωδών, η ήμερη χαρουπιιά, η οποία εντοπίζεται περισσότερο σε ορισμένες Κοινότητες και περιοχές, όπως στο Μελιδόνι, τις Σίσες, την Αγιά, το Γαράζο, το Δοξαρό και τον Άγιο Ιωάννη Μυλοποτάμου. Οι λοιπές δενδροκομικές καλλιέργειες αντιστοιχούν σε ένα πολύ μικρό ποσοστό επί του συνόλου των δενδρωδών και αφορούν περισσότερο τα εσπεριδοειδή, πορτοκαλιές, κιτριές και μανταρινιές. Στο μεγαλύτερο μέρος τους φύονται στις περιοχές των κοινοτήτων Μελιδονίου, Σισσών, Βενίου, Γαράζου, Δοξαρού και Επισκοπής.

Πέραν των παραπάνω, η κτηνοτροφία αποτελεί ένα βασικό τομέα στην αγροτική οικονομία της περιοχής. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η ελεύθερη ημινομαδική κτηνοτροφία γενικότερα, είναι κυρίαρχη στην ευρύτερη περιοχή του Ψηλορείτη και μάλιστα αποτελεί μία ιστορική παραδοσιακή δραστηριότητα που διαμορφώνει έθιμα και συνήθειες από τα αρχαία χρόνια.

Η πλειονότητα των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στον Δήμο Μυλοποτάμου φέρει οικογενειακό χαρακτήρα, με χαμηλή κεφαλαιακή ένταση και μικτή παραγωγική κατεύθυνση, η οποία περιλαμβάνει την παραγωγή γάλακτος, τυροκομικών προϊόντων και κρέατος. Η κυρίαρχη μορφή εκτροφής είναι η αιγοπροβατοτροφία, που εντοπίζεται κυρίως στα ορεινά και ημιορεινά τμήματα του Δήμου. Παράλληλα, καταγράφεται περιορισμένη δραστηριότητα στους τομείς της χοιροτροφίας, κονικλοτροφίας, ορνιθοτροφίας και μελισσοκομίας.

Ο κλάδος της κτηνοτροφίας, ωστόσο, αντιμετωπίζει σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα που δυσχεραίνουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του. Μεταξύ αυτών, εξέχουσα θέση κατέχει η έλλειψη τεχνικής υποστήριξης προς τους παραγωγούς, το υψηλό κόστος παραγωγής, καθώς και η αδυναμία υιοθέτησης σύγχρονων μεθόδων εκτροφής, είτε λόγω της γεωμορφολογίας της περιοχής, είτε λόγω ανεπαρκούς κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού. Επιπλέον, η απουσία προληπτικών και συστηματικών μοντέλων διαχείρισης υγειονομικών και ποιοτικών ζητημάτων, λειτουργεί ανασταλτικά για την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα. Σε αυτά προστίθεται και η έλλειψη οργανωμένων μηχανισμών προώθησης και εμπορίας της τοπικής ζωικής παραγωγής, γεγονός που περιορίζει τη διείσδυση των τοπικών προϊόντων σε ευρύτερες αγορές. Το αυστηρά ανταγωνιστικό περιβάλλον στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθιστά ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη για βελτίωση της ποιότητας, της τυποποίησης και της εμπορικής ταυτότητας των τοπικών προϊόντων.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην εξάρτηση του κλάδου από τις Κοινοτικές ενισχύσεις, οι οποίες επί σειρά ετών αξιοποιήθηκαν χωρίς στρατηγικό προσανατολισμό. Η επικείμενη σταδιακή μείωση των επιδοτήσεων σε συνδυασμό με τη μη σύνδεσή τους με τον εκσυγχρονισμό ή τη βελτίωση της παραγωγής, συνιστά σοβαρή απειλή για τη βιωσιμότητα πολλών εκμεταλλεύσεων.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προκλήσεων, απαιτείται ολοκληρωμένη στρατηγική ενίσχυσης του τομέα, με παρεμβάσεις που θα επικεντρώνονται στην τεχνική υποστήριξη, την κατάρτιση, την καινοτομία στην παραγωγή, την ενίσχυση των δικτύων διάθεσης και την ενδυνάμωση της τοπικής αγροδιατροφικής ταυτότητας.

Περαιτέρω προβλήματα που αντιμετωπίζει περισσότερο η φυτική παραγωγή είναι η επιμονή σε παραδοσιακές καλλιέργειες (αμπέλι-ελιά) και ο περιορισμός σε είδη με διαχρονικά προβλήματα σε όρους απόδοσης και διάθεσης στην αγορά. Η τάση αυτή επιβαρύνει όπως και τα προηγούμενα, το κόστος παραγωγής, παρότι η βελτίωση των ποικιλιών, ο εκσυγχρονισμός του τρόπου καλλιέργειας και η αλλαγή του χρόνου παραγωγής γίνεται με αργά βήματα σε ορισμένες περιπτώσεις.

Τα κύρια τοπικά προϊόντα της γεωργοκτηνοτροφικά αποτελούν το ελαιόλαδο και η σταφίδα, αλλά και το κρέας, το γάλα και τα γαλακτοκομικά. Αυτά διατίθενται πρωτίστως στην αγορά του Ρεθύμνου και της Περιφερειακής Ενότητας, όπως και της Κρήτης, ενώ άλλα είδη που επίσης παράγονται, όπως τα κηπευτικά χρησιμοποιούνται συνήθως για ιδιοκατανάλωση ή προσφέρονται στα όρια της τοπικής αγοράς.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ η έλλειψη σε αποτελεσματικές δομές προώθησης και εμπορίας, αν και οι συνθήκες βελτιώνονται σταδιακά χάριν στα σωρευμένα αποτελέσματα επενδυτικών προγραμμάτων που εφαρμόστηκαν στο παρελθόν. Ακόμα, επισημαίνεται ότι οι όροι εμπορίας βελτιώνονται, και είναι σαφώς καλύτεροι για τις μονάδες θερμοσκοπικής καλλιέργειας, όπως και για τη βιολογική καλλιέργεια που σταδιακά επεκτείνεται στην περιοχή, βελτιώνοντας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προϊόντος.

Δασοπονία

Οι προοπτικές αξιοποίησης των δασικών πόρων (για παραγωγή ξυλείας, βοσκήσιμης ύλης) είναι μηδαμινές.

Εν γένει, τα δασικά οικοσυστήματα στην ευρύτερη περιοχή του Ψηλορείτη εμφανίζουν τα εξής δυσμενή χαρακτηριστικά σε ό,τι ενδιαφέρει ιδιαίτερα τη δασοπονία:

- Υποβαθμισμένα, γερασμένα δάση, που καλύπτουν ορεινές άγονες εκτάσεις, υπολείμματα των περίφημων αρχαίων δασών και καταλαμβάνουν μόνο μικρό τμήμα της συνολικής έκτασης. Τα δάση αυτά δεν έχουν ικανότητα παραγωγής ξυλείας, ασκούν υδρονομικό και υδρολογικό ρόλο και εξυπηρετούν σκοπούς δασικής αναψυχής.
- Δασικές εκτάσεις με θαμνώδη δασική βλάστηση και αραιά δέντρα.
- Χορτολιβαδικές εκτάσεις. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν κυρίως τα ορεινά λιβάδια που φέρουν μόνο χορτολιβαδική βλάστηση
- Δασωμένοι αγροί. Πρόκειται για οριακές γεωργικές εκτάσεις που εγκαταλείφθηκαν με αποτέλεσμα να δασώσουν. Βρίσκονται κυρίως στην ημιορεινή ζώνη και εναλλάσσονται με γεωργικές εκτάσεις και χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι.
- Εκτάσεις που έχουν δασωθεί στα πλαίσια του κανονισμού 2080/92 της ΕΟΚ.

Σύμφωνα με την ισχύουσα δασική νομοθεσία, οι εκτάσεις δασικού χαρακτήρα (δάση, δασικές εκτάσεις, χορτολιβαδικές και γυμνές), καθώς και οι εκτάσεις που στο παρελθόν δεν καλλιεργούνταν

συστηματικά αλλά με την πάροδο του χρόνου απέκτησαν δασική μορφή (οι λεγόμενοι «δασωθέντες αγροί»), θεωρούνται δημόσιες.

Μέσα σε αυτό το θεσμικό πλαίσιο, και καθώς δεν αναγνωρίζεται κανένας ιδιωτικός τίτλος ιδιοκτησίας—πλην των περιπτώσεων που ρητά ορίζονται από τον νόμο—δημιουργούνται σημαντικά εμπόδια στην οικονομική αξιοποίηση αυτών των εκτάσεων. Η παραγωγή δασοκομικών προϊόντων στην περιοχή είναι σχεδόν ανύπαρκτη, γεγονός που αποδίδεται αφενός στην υποβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων και αφετέρου στην απουσία υψηλών δασών ικανών να αποδώσουν τεχνική ξυλεία με τις απαραίτητες προδιαγραφές.

Η μόνη σχετική παραγωγική δραστηριότητα που απαντάται στον Δήμο αφορά την παραγωγή καυσόξυλων από δασικά είδη όπως η δρυς, ο πρίνος και η αριά, τα οποία φύονται κυρίως στα όρια καλλιεργούμενων εκτάσεων, που εντοπίζεται κυρίως στη Δ.Ε. Κουλούκωνα (π.χ. Αγιά, Αξός), με μικρές μονάδες παραγωγής ξυλανθράκων προς τοπική διάθεση.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι παρατηρούνται φαινόμενα παράνομης υλοτομίας στα εναπομείναντα αισθητικά και προστατευτικά δάση του Ψηλορείτη—κυρίως κατά μήκος αγροτικών δρόμων—προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της παραπάνω δραστηριότητας.

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί τον ζωντανό παλμό της τοπικής οικονομίας στον Δήμο Μυλοποτάμου. Είναι βαθιά συνδεδεμένος με την ταυτότητα και την καθημερινότητα των ανθρώπων του, καθώς ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού αντλεί τα προς το ζην από δραστηριότητες που σχετίζονται με τη γη, τη φύση και τη θάλασσα. Η διατήρηση, η στήριξη και η αναβάθμιση του τομέα αυτού δεν αποτελούν απλώς αναπτυξιακή προτεραιότητα, αλλά προϋπόθεση για τη βιωσιμότητα και την ευημερία της περιοχής. Συγκεκριμένα, στον τομέα της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας απασχολούνται 2.346 κάτοικοι του Δήμου. Η μεγάλη πλειοψηφία – 2.167 άτομα – είναι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς, αποδεικνύοντας ότι η περιοχή βασίζεται στον παραδοσιακό, αλλά και παραγωγικό χαρακτήρα αυτών των δραστηριοτήτων. Επιπλέον, εκατόν εξήντα πέντε (165) άτομα καταγράφονται ως ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτες και μικροεπαγγελματίες, υποστηρίζοντας πρακτικά τον πυρήνα της αγροτικής εργασίας. Σε πιο ειδικές θέσεις, συναντάμε επτά (7) χειριστές μηχανημάτων και εξοπλισμού, τρεις (3) τεχνικούς συναφών επαγγελματιών και τέσσερις (4) υπαλλήλους γραφείου που καλύπτουν ανάγκες διοικητικής υποστήριξης.

Αντίστοιχα, στον κλάδο των ορυχείων και της εξόρυξης, όπου η παρουσία είναι πιο περιορισμένη λόγω των γεωγραφικών και παραγωγικών χαρακτηριστικών της περιοχής, απασχολούνται συνολικά έξι (6) άτομα, εκ των οποίων τρεις (3) είναι οι χειριστές εξοπλισμού ή συναρμολογητές και τρεις (3) κατατάσσονται στους ανειδίκευτους εργάτες και χειρωνακτες.

Πίνακας 15 Εργαζόμενοι στον πρωτογενή τομέα 2021

Πρωτογενής Τομέας		
Τοποθεσία	Γεωργία, Δασοκομία & Αλιεία	Ορυχεία και Λατομία
Δήμος Μυλοποτάμου	2346	6
Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου	6240	28
Περιφέρεια Κρήτης	37320	129

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία επεξεργασία)

2.2.3.2 Δευτερογενής τομέας

Το κυριότερο χαρακτηριστικό του Δευτερογενούς τομέα στην περιοχή είναι η άμεση σύνδεσή του με την Πρωτογενή παραγωγή, και ειδικότερα με τη μεταποίηση γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Επικρατούν κυρίως μικρές, οικογενειακού τύπου επιχειρήσεις, με περιορισμένο ή ελλιπή μηχανολογικό εξοπλισμό, οι οποίες απασχολούν μικρό αριθμό εργαζομένων, με τη συνδρομή εποχιακού προσωπικού κατά περιόδους αιχμής.

Ένα περαιτέρω βασικό χαρακτηριστικό είναι ο περιορισμένος προσανατολισμός στην αγορά. Τα περισσότερα προϊόντα διατίθενται εντός της τοπικής αγοράς και στις κοντινές αστικές αγορές, όπως του Ηρακλείου και του Ρεθύμνου. Ορισμένες κατηγορίες προϊόντων, όπως τα γαλακτοκομικά, έχουν μεγαλύτερη εμβέλεια, φτάνοντας σε περιφερειακές αγορές και σε μικρότερο βαθμό στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Κύριοι τομείς δραστηριότητας είναι:

- Η επεξεργασία και τυποποίηση ελαιολάδου,
- Η μεταποίηση γαλακτοκομικών προϊόντων,
- Η παραγωγή και επεξεργασία αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών,
- Η παραγωγή και συσκευασία κάρβουνου,
- Η παραγωγή αρτοποιημάτων και τοπικών παραδοσιακών γλυκισμάτων.

Επιπλέον, δραστηριότητα αναπτύσσεται και σε άλλους κλάδους, όπως:

- Ξυλουργικές και σιδηρουργικές εργασίες (μεταλλικές κατασκευές και αλουμίνιο),
- Εξόρυξη και επεξεργασία πέτρας και μαρμάρου, κλάδος που γνώρισε αυξημένη ζήτηση λόγω της ανοικοδόμησης των τελευταίων ετών.

Σημαντική παρουσία στον τομέα έχει ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Μυλοποτάμου, που αποτελεί την πιο οργανωμένη μονάδα στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.

Παράλληλα, παρατηρείται έντονη δραστηριότητα στο πεδίο της παραδοσιακής χειροτεχνίας, κυρίως:

- Αγγειοπλαστική και κεραμική (ιδιαίτερα στις Μαργαρίτες),
- Ξυλογλυπτική,
- Παραγωγή υφαντών και κεντημάτων.

Τα προϊόντα αυτά διατίθενται όχι μόνο στην τοπική και τουριστική αγορά του Δήμου, αλλά και σε αγορές εκτός περιοχής, φτάνοντας ακόμα και στο εξωτερικό.

Οι κυρίαρχοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή είναι η Γεωργική μεταποίηση όπου απασχολεί τριακόσια τριάντα πέντε (335) η 61% των εργαζομένων στον Δευτερογενή τομέα, οι κατασκευές με 34% και το υπόλοιπο 5% μοιράζεται μεταξύ παροχής νερού, επεξεργασίας λυμάτων και ηλεκτρικού ρεύματος.

Πίνακας 16 Αριθμός απασχολούμενων στο Δευτερογενή Τομέα στο Δήμο Μυλοποτάμου (2021)

Δήμος Μυλοποτάμου	Κλάδος Οικονομικής Δραστηριότητας			
	Γ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	Δ.ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	Ε.ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
Απασχολούμενοι	335	9	18	186
Σύνολο	548			

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

2.2.3.3 Τριτογενής Τομέας

Ο τριτογενής τομέας αποτελεί τα τελευταία χρόνια κλάδο ζωτικής οικονομικής σημασίας για την περιοχή, παρουσιάζοντας δυναμική ανάπτυξη τόσο λόγω εξωτερικών παραγόντων όσο και χάρη στη στενή του διασύνδεση με τους παραδοσιακούς τομείς εξειδίκευσης της περιοχής, δηλαδή τη μεταποίηση και τη γεωργοκτηνοτροφία.

Το εισόδημα και η απασχόληση στον τομέα προέρχονται από:

- Εμπορικά καταστήματα,
- Τουριστικά καταλύματα,
- Επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής,
- Υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής μέριμνας.

Οι δραστηριότητες αυτές είναι γεωγραφικά κατανεμημένες, δηλαδή το εμπόριο και οι λοιπές υπηρεσίες επικεντρώνονται στις μεγαλύτερες και κεντρικές κοινότητες, ενώ ο τουρισμός αναπτύσσεται κυρίως στην παραλιακή ζώνη και σε παραδοσιακούς οικισμούς, συνήθως χωρίς ενιαίο χωρικό σχεδιασμό.

Ο τουρισμός αποτελεί την σημαντικότερη πηγή τοπικού εισοδήματος και στηρίζει σημαντικά την απασχόληση. Στην παραθαλάσσια ζώνη και ειδικότερα στο Πάνορμο, εντοπίζονται μεγάλα ξενοδοχεία υψηλών προδιαγραφών (5 αστέρων). Αντίστοιχα, στην ορεινή περιοχή υπάρχει ένα σημαντικό απόθεμα μικρότερων τουριστικών μονάδων (επαύλεις, ενοικιαζόμενα δωμάτια κ.ά.).

Δύο βασικές τάσεις έχουν ενισχύσει την τουριστική ανάπτυξη:

1. Η αύξηση της τουριστικής ροής, με συμβολή τόσο του εσωτερικού τουρισμού όσο και της σταθερής ζήτησης από το εξωτερικό.
2. Η ποιοτική αναβάθμιση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, μέσα από στοχευμένες ιδιωτικές επενδύσεις και δράσεις τοπικών φορέων, που αναδεικνύουν τον πολιτισμό, το τοπίο και τις παραδόσεις του Ψηλορείτη.

Ακολουθούν τα στατιστικά στοιχεία για την απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών. Σύμφωνα με αυτά, στον τομέα απασχολείται ένα μεγάλο ποσοστό στο σύνολο των απασχολούμενων, ένα ποσοστό 44,7% ή διαφορετικά 2.323 άτομα.

Πίνακας 17 Απασχολούμενοι στον τομέα των υπηρεσιών στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2021

Κλάδος Οικονομικής Δραστηριότητας	Δήμος Μυλοποτάμου
	Απασχολούμενοι
Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	462
Η.ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	97
Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	1056
Ι.ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	16
Κ.ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	17
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0
Μ.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	104
Ν.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	48
Ξ.ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	154
Ο.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	142
Π.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	82

Ρ.ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	30
Τ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ. ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ -ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ- ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	87
Τ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ. ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ -ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ- ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	28
Υ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	0
ΣΥΝΟΛΟ	2323

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία)

Ο αριθμός των απασχολούμενων που δραστηριοποιούνται σε κλάδους των υπηρεσιών φθάνει συνολικά τις 2.323 στην περιοχή του Δήμου, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Από αυτούς, οι περισσότεροι συγκεντρώνονται στον κλάδο των υπηρεσιών σε επιχειρήσεις καταλυμάτων και εστίασης, ενώ έπεται δεύτερη σε σημασία η δραστηριότητα λιανικού εμπορίου και επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων με τετρακόσιους εξήντα δύο (462) εργαζόμενους.

Τουριστική Προσφορά

Την τουριστική προσφορά στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου συναποτελούν ξενοδοχειακές μονάδες, τουριστικά καταλύματα και τουριστικές επαύλεις και ακόμα, άλλες τουριστικές υπηρεσίες (π.χ. εκμίσθωση αυτοκινήτων, ταξιδιωτικά γραφεία), καθώς προαναφέρθηκε.

Ξεκινώντας από τις ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες αποτελούν και το μεγάλο μέρος της δυναμικότητας μετρούμενο ως αριθμό δωματίων και κλινών, παρατηρείται ότι αυτές βρίσκονται στη μεγάλη πλειοψηφία τους στην περιοχή της Δ.Ε. Γεροποτάμου και σε συγκεκριμένες κοινότητες με παράκτιο μέτωπο όπως στο Μελιδόνι και το Πάνορμο.

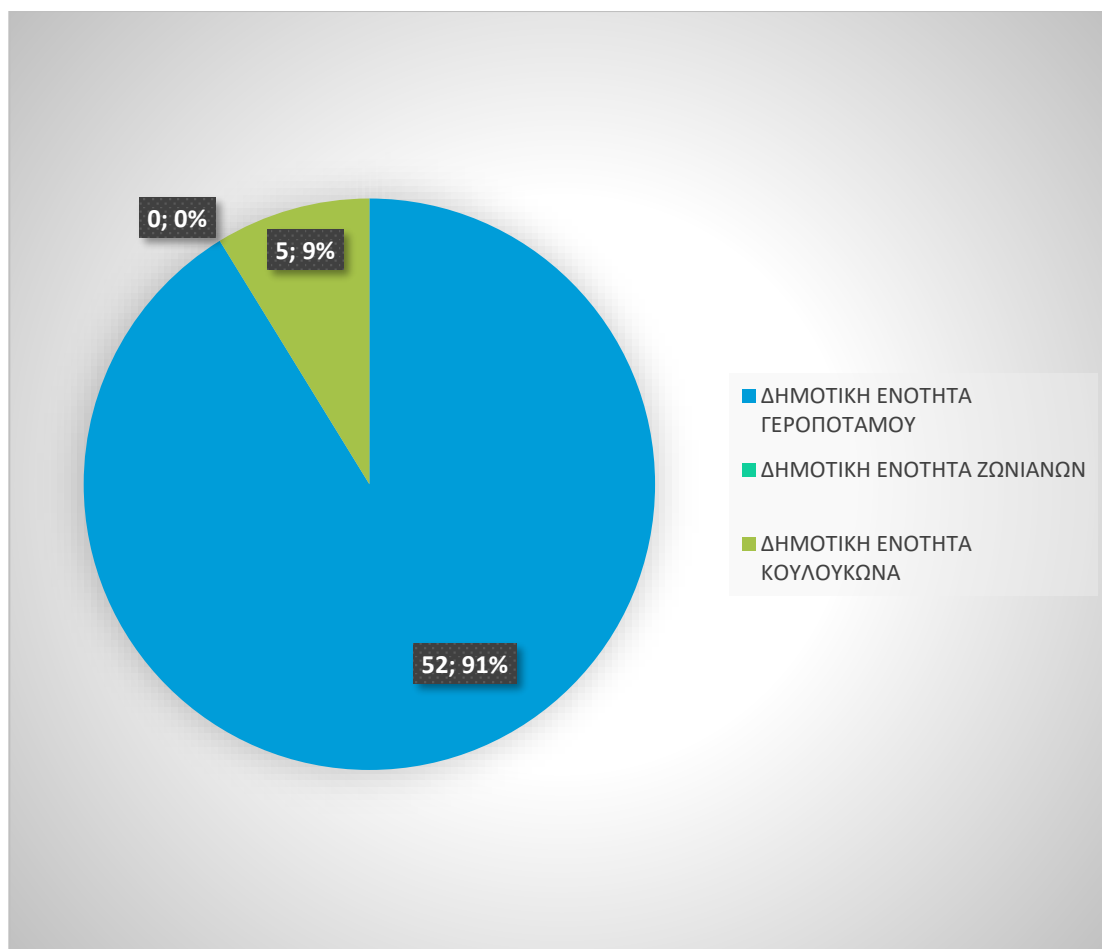
Ειδικότερα, η περιοχή της Δ.Ε. Γεροποτάμου φιλοξενεί πλείστα εκ των ξενοδοχείων, συνολικά πενήντα δύο (52) από τις πενήντα επτά (57) μονάδες που καταγράφονται στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, ειδικά η περιοχή του Γεροποτάμου αλλά ακόμα και ο Δήμος στο σύνολο του, μπορούν να θεωρηθούν ως υψηλής τουριστικής ανάπτυξης και ότι διαθέτουν ένα σημαντικό απόθεμα τουριστικής υποδομής. Στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου έχουμε τριακόσιες τριάντα εννέα (339) Ξενοδοχειακές μονάδες, άρα ο Δήμος Μυλοποτάμου φιλοξενεί το 16,8% της περιφερειακής ενότητας Ρεθύμνου. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό ποσοστό για δυο μόνο Δημοτικές Ενότητες.

Πίνακας 18 Ξενοδοχειακές μονάδες ανά Δ.Ε. στον Δήμο Μυλοποτάμου, 2024

Περιγραφή	Ξενοδοχειακές Μονάδες
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	1643
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	339
ΔΗΜΟΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	57
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	52
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΩΝΙΑΝΩΝ	0
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ	5

(Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, <https://www.grhotels.gr/>)

Γράφημα 14 Κατανομή των ξενοδοχείων στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου, 2024

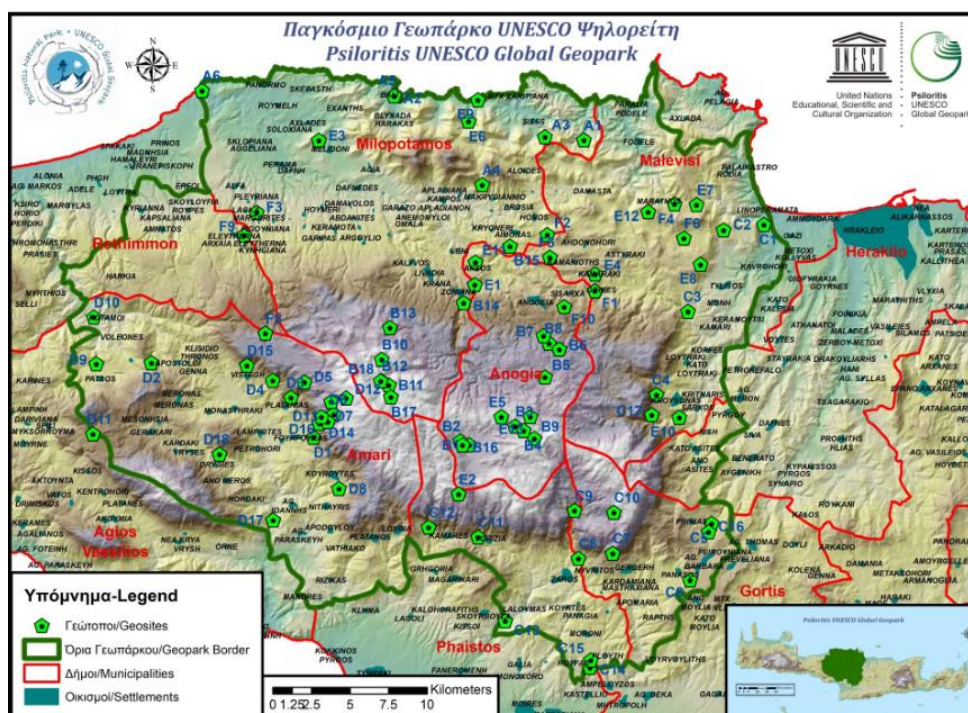
2.3 Περιβάλλον και Ποιότητα ζωής

2.3.1 Προστατευόμενες Περιοχές

2.3.1.1 Φυσικό Πάρκο -Γεωπάρκο Ψηλορείτη

Το Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Ψηλορείτη αποτελεί έναν μοναδικό προορισμό για γεωτουρισμό, προσφέροντας ένα πλούσιο μίγμα αναψυχής, εκπαίδευσης και βιωματικής εμπειρίας. Οι επισκέπτες του μπορούν να απολαύσουν δραστηριότητες στην ύπαιθρο, πεζοπορίες σε εντυπωσιακά φυσικά τοπία, να ανακαλύψουν τη μακρά ιστορία της περιοχής, να γευτούν την τοπική κουζίνα και να γνωρίσουν από κοντά την αυθεντική ζωή των κατοίκων του Ψηλορείτη. Το γεωπάρκο ιδρύθηκε το 2001 ως άτυπο Φυσικό Πάρκο, με πρωτοβουλία της εταιρείας Α.Κ.Ο.Μ.Μ. – Ψηλορείτης Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α., και με την επιστημονική υποστήριξη του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Χάρη στην πλούσια γεωποικιλότητα, το ιδιαίτερο ανάγλυφο και την ισχυρή πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής, το Γεωπάρκο εντάχθηκε από τα πρώτα κιόλας χρόνια λειτουργίας του τόσο στο Δίκτυο των Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων, όσο και στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων, αποκτώντας διεθνή αναγνώριση.

Εικόνα 3 Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη

(Πηγή: Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη - Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO,

<https://www.psiloritisgeopark.gr/>, Ιδία Επεξεργασία)

Έκτοτε, σε συνεργασία με τους τοπικούς δήμους και φορείς, έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο υποδομών και δράσεων που υποστηρίζουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων και προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση του φυσικού πλούτου.

Η διεθνής αναγνώριση επισφραγίστηκε στις 17 Νοεμβρίου 2015, όταν η Γενική Διάσκεψη της UNESCO ενέκρινε ομόφωνα το νέο πρόγραμμα του οργανισμού με τίτλο «Διεθνές Πρόγραμμα για τις Γεωεπιστήμες και τα Γεωπάρκα» (*International Geosciences and Geoparks Programme*), καθιερώνοντας επίσημα τον τίτλο «Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO». Από τότε, ο Ψηλορείτης αποτελεί μέλος αυτού του παγκόσμιου θεσμού, συμμετέχοντας ενεργά στην προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω του γεωτουρισμού και άλλων μορφών εναλλακτικού τουρισμού.

2.3.1.2 Περιοχές Natura-Οικότοποι

Το δίκτυο Natura 2000 αφορά σε ένα Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο περιοχών οι οποίες φιλοξενούν φυσικούς τύπους οικοτόπων και οικοτόπους ειδών. Στόχος του εν λόγω δικτύου αποτελεί η προστασία και η διατήρηση της βιοποικιλότητας και των πλέον απειλούμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη θεσμοθέτηση (Κ.Υ.Α. 50743-ΦΕΚ 4432Β/15-12-2017) οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

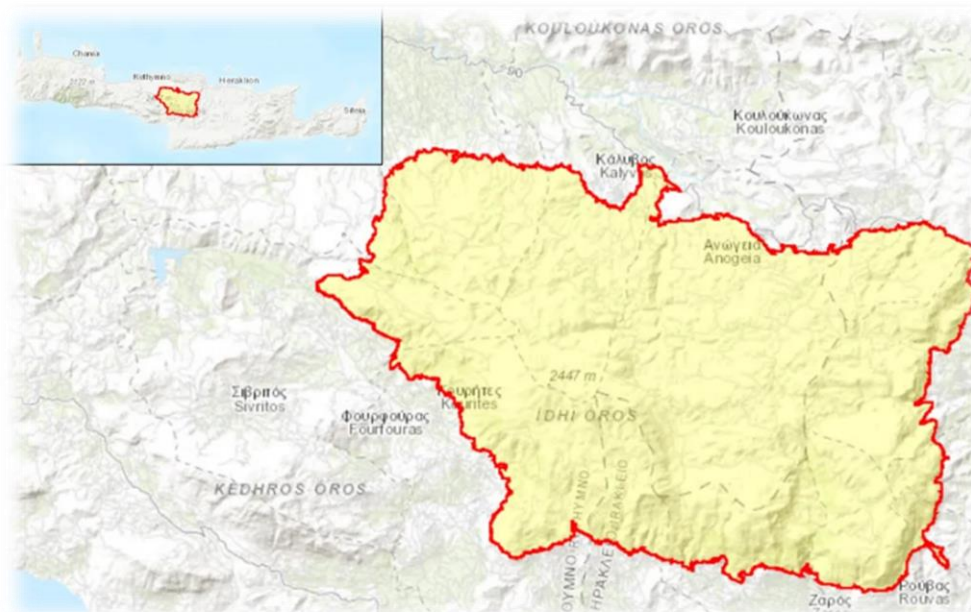
- Τις «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» (Special Protection Areas - SPA) για την Οрниθοπανίδα, όπως ορίζονται στην Οδηγία για τα Πουλιά (79/409/ΕΚ) «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών», δηλαδή εκτεταμένες περιοχές οι οποίες έχουν ορισθεί με σκοπό τη διασφάλιση της επιβίωσης και της αναπαραγωγής ειδών ορνιθοπανίδας -μεταναστευτικών και μη- και των βιοτόπων τους στον ευρωπαϊκό χώρο
- Τους «Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)» (Sites of Community Importance – SCI) όπως ορίζονται στην Οδηγία για του Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ), δηλαδή περιοχές οι οποίες έχουν αξιολογηθεί από το κάθε κράτος μέλος για τη σημασία τους σχετικά με τη διατήρηση των ζωικών και φυτικών ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Στον Δήμο Μυλοποτάμου συναντάμε ένα κομμάτι της παρακάτω περιοχής του Δικτύου Natura 2000:

- GR4330005 SCI A - Όρος Ίδη (Βορίζα, Γεράνοι, Καλή Μανδάρα)

Νότια του Δήμου Μυλοποτάμου βρίσκεται τμήμα της προστατευόμενης περιοχής «Όρος Ίδη (Βορίζα, Γεράνοι, Καλή Μανδάρα) με κωδικό GR4330005- - SCI A. Η συνολική έκταση της περιοχής ανέρχεται περίπου στα 40 χιλ. εκτάρια και η περίμετρος στα 154χλμ. Βρίσκεται στον Ψηλορείτη, μία από τις κύριες οροσειρές της Κρήτης η οποία χαρακτηρίζεται από ποικιλία τοπίων, υψηλή βιοποικιλότητα και παρουσία πολλών κρητικών και ελληνικών ενδημικών ειδών χλωρίδας και πανίδας.

Εικόνα 4 Περιοχή Natura 2000: Όρος Ίδη

(Πηγή: <http://votaniki.gr/prostasia/diktio-natura-2000/oros-idi-vorizia-geranoi-kali-madara-gr4330005/>)

2.3.1.3 Καταφύγια Άγριας Ζωής

Σύμφωνα με τον Ν. 3937/2011 για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, ως Καταφύγια Άγριας Ζωής χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές (χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες), που έχουν ιδιαίτερη σημασία ως σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, ή, τέλος, ως σημαντικοί θαλάσσιοι οικότοποι. Ως Καταφύγια Άγριας Ζωής μπορούν να χαρακτηρίζονται και οι οικολογικοί διάδρομοι μεταξύ άλλων κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών.

Μέσα στα καταφύγια άγριας ζωής απαγορεύονται το κυνήγι, οι αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών, η σύλληψη της άγριας πανίδας, η συλλογή της άγριας χλωρίδας, η καταστροφή ζώνης με φυσική βλάστηση με κάθε τρόπο, η καταστροφή φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση, η επιχωμάτωση και η αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδάτινων συστημάτων, η διάθεση ή απόρριψη αποβλήτων, η διενέργεια στρατιωτικών ασκήσεων, η ιχθυοκαλλιεργητική δραστηριότητα, καθώς και η υπαγωγή έκτασης του καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Επιτρέπεται η εγκατάσταση παρατηρητηρίων της άγριας πανίδας. Η εκτέλεση λατομικών και μεταλλευτικών δραστηριοτήτων όπως και δρόμων επιτρέπεται, κατόπιν περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Στον Δήμο Μυλοποτάμου καταγράφεται μέρος του καταφυγίου Κ550 Προφ. Ηλίας (Αγγελιανών- Πρίνου- Αλφά) (ΦΕΚ 161757/32167/16-07-81).

2.3.1.4 Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ)

Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ), αποτελούν ένα διεθνές δίκτυο περιοχών που είναι ζωτικές για την διατήρηση παγκοσμίως απειλούμενων ειδών, ενδημικών ειδών ή ειδών πουλιών που εξαρτώνται από τους συγκεκριμένους βιοτόπους για την επιβίωσή τους. Το δίκτυο αυτό φιλοδοξεί να εξασφαλίσει στα πουλιά κατάλληλους τόπους για αναπαραγωγή, διαχείμαση, ή στάση κατά μήκος των μεταναστευτικών διαδρόμων. Οι περιοχές αυτές έχουν αναγνωρισθεί με βάση καθαρά επιστημονικά κριτήρια και στην Ελλάδα υπάρχουν 208.

- GR185 Όρος Ίδη Κρήτης

Η περιοχή GR185 Όρος Ίδη Κρήτης αποτελεί σημαντική περιοχή για αναπαραγόμενα και διαβατικά αρπακτικά και είδη των ανοικτών ορεινών οικοτόπων.

2.3.1.5 Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ)

Το Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ) είναι ένας τόπος που διακρίνεται για την αισθητική του αξία και παραμένει σε αξιόλογο βαθμό φυσικός, αν και συχνά είναι δομημένος. Το μέγεθός του έχει οριστεί με ανθρώπινα μέτρα και δεν υπερβαίνει τη δυνατότητα πεζοπορίας μιας μέρας, εκτός ειδικών εξαιρέσεων. Συχνά τα ΤΙΦΚ περιλαμβάνουν παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς ή ιστορικούς χώρους. Σε εθνικό επίπεδο έχουν χαρακτηριστεί 449 Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ), με συνολική έκταση 6.270 τετραγωνικά χιλιόμετρα, από αυτά, δύο (2) συναντώνται στην περιοχή μελέτης, ήτοι:

- AT6011008 - Ψηλορείτης (Ίδη)
- Σπήλαιο Μελιδονίου Ιδαίον Άντρο, Σπήλαιο Μελιδονίου

Βιότοπος CORINE

Βράχος Πρασιές, Κουλούκωνας Βράχος με γκρεμούς κατάλληλους για φώλιασμα και κούρνιασμα γυπών. Βρίσκεται σε μια πλαγιά του όρους Κουλούκωνας, μεταξύ θαμνώνων και μακίας. Τα χαμηλότερα μέρη ενώνονται με την πιο δασώδη κοιλάδα του Μυλοποτάμου.

2.3.1.6 Σπήλαια

Το ανάγλυφο και η μορφολογία της περιοχής είναι ένα συνδυαστικό αποτέλεσμα της διάβρωσης, της πετρολογικής σύστασης και της τεκτονικής διεργασίας. Οι δομές και οι εικόνες του ανάγλυφου δημιουργούν τοπία με μεγάλη αισθητική και φυσική αξία για τα οποία ο Ψηλορείτης και οι ρίζες του είναι φημισμένα από τα Ομηρικά ακόμα χρόνια, με μικρά φαράγγια, πόλγες, δολίνες, τάφκους και εντυπωσιακά σπήλαια αποτέλεσμα της καρστικής αποσάθρωσης.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τα σπήλαια, ο αριθμός τους είναι μεγάλος και η ποικιλία τους ανεξάντλητη. Χιλιόμετρα σπηλαιοβαράθρων και συστημάτων υπόγειων αγωγών νερού, εκατοντάδες σπήλαια και κοιλότητες απαντούν σε κάθε γωνία του βουνού. Εδώ συναντάει κανείς το σπήλαιο «Σφεντόνη» ή «του Σφεντόνη η Τρύπα», το οποίο βρίσκεται στην θέση Σκαφίδια των Ζωνιανών. Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα σπήλαια της Ελλάδος με επιφάνεια 3400μ. και μήκος 145 μ. Η απαράμιλλη και σπάνια φυσική ομορφιά του, καθλώνει τον επισκέπτη και το καθιστά ως ένα από τα ωραιότερα της Κρήτης. Ένα ακόμα, σημαντικό σπήλαιο είναι αυτό του Μελιδονίου, που είναι γνωστό και ως

«Γεροντόσπηλιος» και βρίσκεται 2 χλμ. ΒΔ από το χωριό Μελιδόνι. Είναι υψηλής αξίας, τόσο από σπηλαιολογική σκοπιά όσο και από αρχαιολογική, καθώς υπήρξε σπουδαίο λατρευτικό κέντρο από τη νεολιθική εποχή έως και τους ρωμαϊκούς χρόνους. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν και άλλα σπήλαια ιδιαίτερου φυσικού κάλλους όπως τα σπήλαια Πάνω και Κάτω Περιστερές, Κουρουπητού, Καταφειγίου, Τσουπά, Μούγκρη κ.α.

2.3.1.7 Χλωρίδα

Λόγω της γεωγραφικής της θέσης, η Κρήτη αποτελεί ένα από τα βασικότερα κέντρα ενδημισμού σε εθνικό, μεσογειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι χαρακτηριστικό ότι στον Ψηλορείτη ευδοκίμούν 168 ενδημικά φυτά, ενώ στην Κρήτη γενικότερα απαντώνται 268 από τα 1.130 ενδημικά είδη χλωρίδας της Ελλάδας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν το δίκταμο (*Origanum dictamnus*), η κόκκινη τουλίπα (*Tulipa doefleri*), ο κρόκος (*Crocus oreoreticus*), η νευρίδα (*Polygonum idaeum*) και η αμπελιτσά (*Zelkova abelicea*).

2.3.1.8 Πανίδα

Στην περιοχή μελέτης απαντώνται πληθυσμοί διαφόρων ειδών αμφιβίων, ερπετών, θηλαστικών και πτηνών, αρκετά εκ των οποίων προστατεύονται από την ελληνική και διεθνή νομοθεσία. Στο Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη, μεγάλο μέρος του οποίου βρίσκεται εντός των ορίων του Δήμου Μυλοποτάμου, έχουν καταγραφεί 155 είδη πτηνών. Η πλούσια αυτή орνιθοπανίδα οφείλεται στη γεωγραφική θέση και την οικολογική ποικιλομορφία της περιοχής. Σημαντικά προστατευόμενα είδη περιλαμβάνουν τον γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), τον χρυσαετό (*Aquila chrysaetos*), το όρνιο (*Gyps fulvus*) και την κοκκινοκαλιακούδα (*Pyrhacorax pyrrhacorax*), όπως και άλλα είδη που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση της Βόννης και της Βέρνης.

Στην πανίδα της περιοχής ξεχωρίζουν και ενδημικά θηλαστικά, όπως η Κρητική Μυγαλή (*Crocidura zimmermannii*) και ο Κρητικός αγριόγατος (*Felis sylvestris cretensis*), καθώς και διάφορα είδη τρωκτικών και νυχτερίδων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη *Rhinolophus ferrumequinum ssp. creticum*.

Αρκετά είδη ερπετών είναι επίσης παρόντα, όπως τα σαμιαμίθια (*Mediodactylus kotschy*, *Hemidactylus turcicus*), η τρανόσαυρα (*Lacerta trilineata*), το λιακόνη (*Chalcides ocellatus*) και τρία ακίνδυνα είδη φιδιών (Αγιόφιδο, Νερόφιδο, Σπιτόφιδο), όλα προστατευόμενα από τη σχετική νομοθεσία. Όσον αφορά τα αμφίβια, στην περιοχή συναντώνται ο πράσινος φρύνος (*Bufo viridis*), ο δεντροβάτραχος (*Hyla arborea*) και ο ενδημικός Κρητικός βάτραχος (*Rana cretensis*), με την παρουσία τους να υπογραμμίζει τη σημασία των οικοσυστημάτων της περιοχής για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Τέλος, εντοπίζονται και πολλά

Εικόνα 5 Γυπαετός *Gypaetus barbatus*

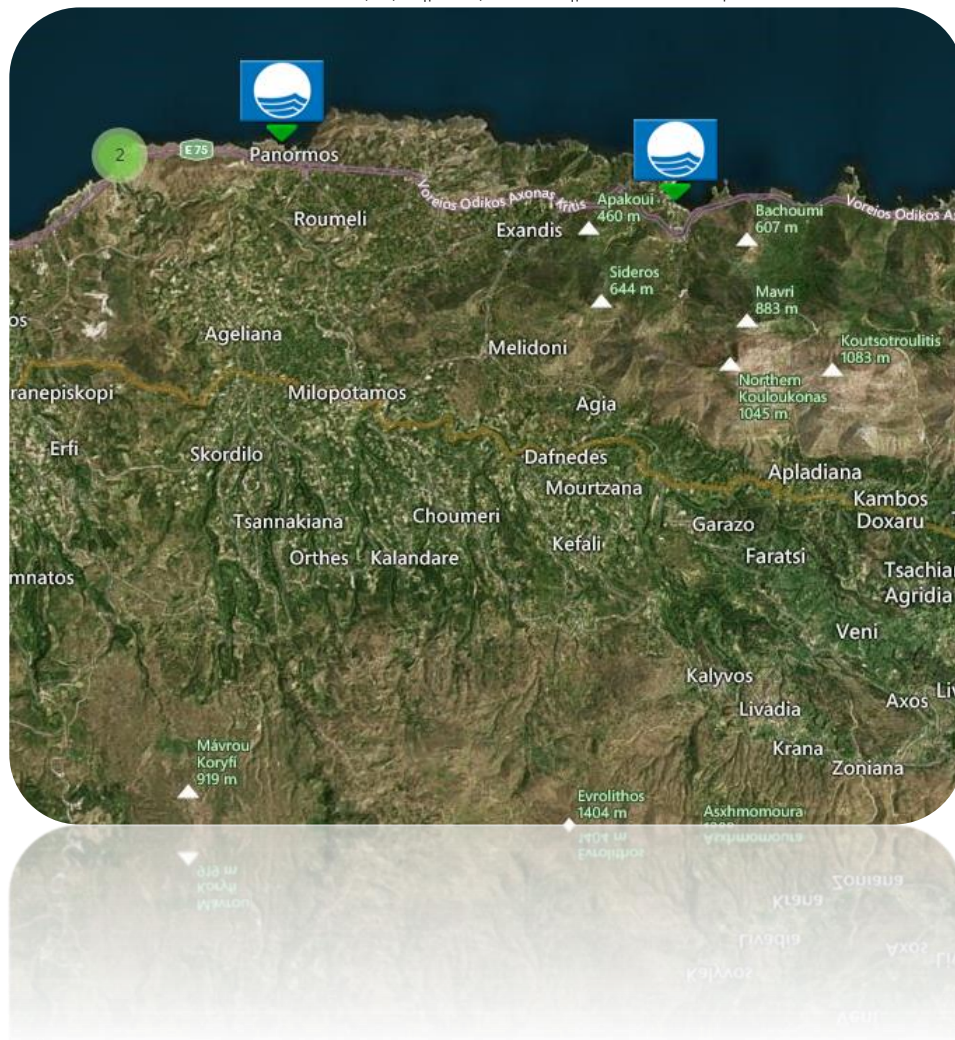

ενδημικά ασπόνδυλα, κυρίως σαλιγκάρια όπως τα *Albinaria terebra*, *Helicopsis bathyptera* και *Mastus turcidus*, που συμπληρώνουν την εικόνα μιας περιοχής με εξαιρετικό φυσικό πλούτο και οικολογική αξία.

2.3.1.9 Θαλάσσιο περιβάλλον

Αν και η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται κυρίως από τον ορεινό της χαρακτήρα, διαθέτει και ένα σημαντικό θαλάσσιο μέτωπο, το οποίο αποτελεί ισχυρό πόλο έλξης για Έλληνες και ξένους επισκέπτες. Στο παραλιακό τμήμα του Δήμου Μυλοποτάμου περιλαμβάνονται οργανωμένες ακτές υψηλής ποιότητας, ορισμένες από τις οποίες έχουν τιμηθεί με τη διάκριση της «Γαλάζιας Σημαίας». Ειδικότερα, οι παραλίες «Λιανός Κάβος Λαυρίς», «Λιανός Κάβος», «Πάνορμο Λίμνη» και «Μπαλί Λιβιάδι» πληρούν τα κριτήρια του διεθνούς αυτού προγράμματος, το οποίο αξιολογεί περιοχές βάσει της ποιότητας των υδάτων, της περιβαλλοντικής διαχείρισης, της ενημέρωσης και της ασφάλειας.

Εικόνα 6 Γαλάζιες Σημαίες στον Δήμο Μυλοποτάμου

(Πηγή: <https://www.blueflag.gr/el>)

Παράλληλα, η περιοχή διαθέτει και άλλες παραλίες ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, κατάλληλες για κολύμπι και θαλάσσιες δραστηριότητες, οι οποίες παραμένουν εξαιρετικά δημοφιλείς, ανεξάρτητα από την επίσημη πιστοποίηση. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί το Μπαλί, όπου οι απάνεμοι και διαδοχικοί κόλποι προσφέρουν ασφαλές περιβάλλον για λουόμενους, ακόμη και κατά τις ημέρες έντονων μετεμίων, οι οποίες πλήττουν συνήθως τις υπόλοιπες βόρειες ακτές της Κρήτης.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι σημαντικότερες παραλίες του Δήμου, συνοδευόμενες από βασικές πληροφορίες, ενώ στη συνέχεια παρατίθεται χάρτης με τη γεωγραφική τους κατανομή.

Πίνακας 19 Κύριες Παραλίες Δήμου Μυλοποτάμου

Παραλία	Βάθος νερών	Κυματισμός	Συνωστισμός	Υποδομές λουόμενων	Θαλάσσια σπορ
Γεροπόταμος	Μεγάλο	Έντονος	Μέτριος	Επαρκείς	Όχι
Πάνορμο	Μικρό	Έντονος	Μέτριος	Επαρκείς	Ναι
Σκεπαστή	Μεγάλο	Πολύ έντονος	Μικρός	Όχι	Όχι
Μπαλί	Μικρό	Χαμηλός	Έντονος	Επαρκείς	Ναι
Γλάρος	Μέτριο	Χαμηλός	Μικρός	Όχι	Όχι
Καλό Χωράφι	Μέτριο	Έντονος	Μικρός	Ελλιπείς	Όχι
Αλμυρίδα	Μέτριο	Έντονος	Μικρός	Επαρκείς	Όχι
Πέρα Γαλήνοι	Μέτριο	Έντονος	Μικρός	Όχι	Όχι

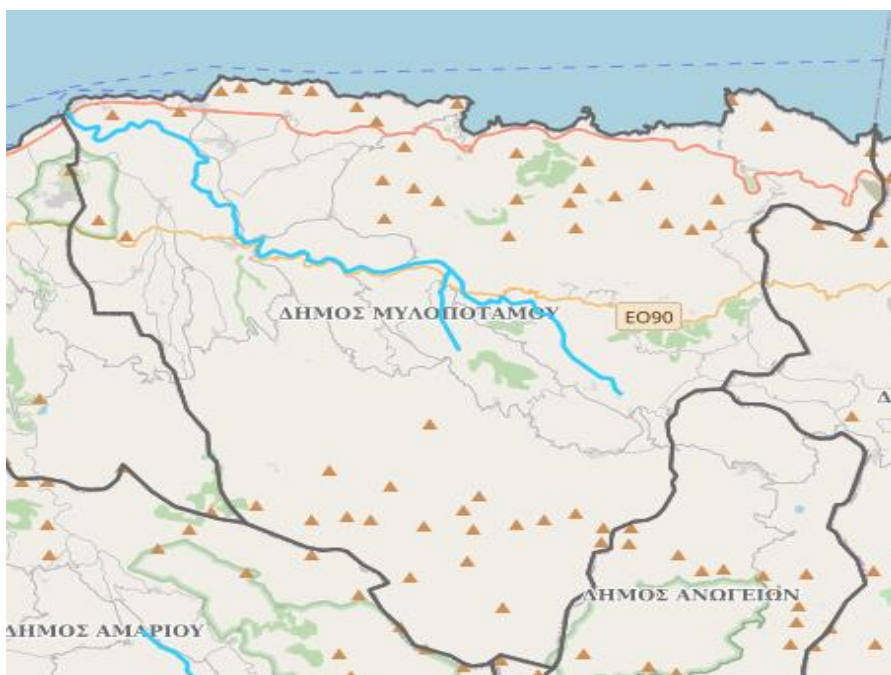
(Πηγή: <https://www.cretanbeaches.com>)

2.3.1.1 Υδάτινοι πόροι

Το υδατικό διαμέρισμα Κρήτης (GR13), στο οποίο ανήκει η περιοχή μελέτης, είναι το νοτιότερο υδατικό διαμέρισμα της χώρας, καταλαμβάνει έκταση 8.345 τ.χλμ. και αποτελείται από την Κρήτη μαζί με τα μικρά νησιά που βρίσκονται γύρω από αυτήν, με κυριότερα τη Γαύδο και τη Ντία. Η Λεκάνη Απορροής Ποταμών (Λ.Α.Π.) των «Ρεμάτων Βορείου Τμήματος Χανίων – Ρεθύμνου - Ηρακλείου» (GR39), των «Ρεμάτων Νοτίου Τμήματος Χανίων – Ρεθύμνου – Ηρακλείου» (GR40) και των «Ρεμάτων Ανατολικής Κρήτης» (GR41) συνιστούν το υδατικό διαμέρισμα Κρήτης, ενώ εντός της περιοχή μελέτης εκτείνεται μόνο η πρώτη.

Η έκταση της Λ.Α.Π. Ρεμάτων Βορείου Τμήματος Χανίων – Ρεθύμνου - Ηρακλείου είναι 3.676 τ.χλμ., δηλαδή καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του βόρειου τμήματος του νησιού. Ειδικότερα, περιλαμβάνει εκτάσεις όλων των νομών, καθώς οριοθετείτε στον άξονα Δύση-Ανατολή από τις κορυφογραμμές των Λευκών Όρων και του Ψηλορείτη, ενώ στο ανατολικότερο της τμήμα περιλαμβάνει και το οροπέδιο Λασιθίου.

Εικόνα 7 Ποτάμια συστήματα στο Δήμο Μυλοποτάμου (Πηγή: <http://wfdgis.ypeka.gr/>)

2.3.1.2 Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Κρήτης

Το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κρήτης – Σ.Δ.Λ.ΑΠ. Κρήτης, είναι ένα σχέδιο για την ορθολογική διαχείριση και προστασία όλων των υδατικών πόρων του νησιού και έχει θεσπιστεί σε εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για το Νερό - Οδηγία 2000/60/ΕΚ.⁴

Στο Σ.Δ.Λ.ΑΠ. Κρήτης προσδιορίζονται όλα τα Υδατικά Συστήματα στην Κρήτη:

- Τα Υπόγεια
- Τα Παράκτια
- Τα Μεταβατικά
- Τα Ποτάμια
- Οι Λίμνες - φράγματα

Τα Υδατικά αυτά Συστήματα παρακολουθούνται συστηματικά και με τα αποτελέσματα των μετρήσεων και τα δεδομένα (χημικά, ποσοτικά, οικολογικά) αξιολογούνται βάσει ειδικής μεθοδολογίας ώστε τελικά τα Υδατικά Συστήματα να ταξινομούνται σε «υψηλή», «καλή», «μέτρια», «ελλιπή» ή «κακή» κατάσταση.

Στόχος του Σ.Δ.Λ.ΑΠ. είναι όλα τα Υδατικά Συστήματα να βρίσκονται σε τουλάχιστον «καλή» κατάσταση. Για την επίτευξη του στόχου αυτού προβλέπεται ένα πρόγραμμα ολοκληρωμένης προστασίας και διαχείρισης καθώς και υλοποίηση συγκεκριμένων μέτρων και δράσεων από διάφορους φορείς όπως οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, η Διεύθυνση Υδάτων Α.Δ. Κρήτης, οι Δήμοι, οι Δ.Ε.Υ.Α. κλπ. Το Σ.Δ.Λ.ΑΠ. είναι ένα δυναμικό σχέδιο δράσης και αναθεωρείται

⁴ <https://www.apdkritis.gov.gr/el>

κάθε έξι (6) χρόνια. Στο χρονικό αυτό διάστημα επαναπροσδιορίζεται η κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων. Την τρέχουσα περίοδο έχει ολοκληρωθεί η 2η Αναθεώρηση του Σ.Δ.Λ.Α.Π., στο ΦΕΚ 112/Α/2024. Όλα τα υδατικά συστήματα παρουσιάζονται από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων στην ειδική Γεωπύλη ΣΔΛΑΠ <https://wfdver.ypeka.gr/el/geoportal-gr/>. Συγκεκριμένα η Γεωπύλη περιλαμβάνει:

- Τα όρια των Υδατικών Διαμερισμάτων (River Basin Districts – RBD) στο σύνολο της χώρας
- Τα όρια των Λεκανών Απορροής Ποταμών (River Basins –RB) στο σύνολο της χώρας
- Τα όρια και το χαρακτηρισμό των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων (Ground Water Bodies – GWB) ανά Υδατικό Διαμέρισμα
- Τα όρια και το χαρακτηρισμό των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων (Surface Water Bodies – SWB) ανά Υδατικό Διαμέρισμα, τα οποία διακρίνονται σε:
  - Ποτάμια Υδατικά Συστήματα (River Water Bodies – RWB)
  - Λιμναία Υδατικά Συστήματα (Lake Water Bodies – LWB)
  - Μεταβατικά Υδατικά Συστήματα (Transitional Water Bodies – TWB)
  - Παράκτια Υδατικά Συστήματα (Coastal Water Bodies – CWB)

Επιπρόσθετα, στη Γεωπύλη έχουν ενταχθεί σύνολα δεδομένων αναφορικά με:

- Προστατευόμενες περιοχές πόσιμου νερού (περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας)
- Ευπρόσβλητες περιοχές στη Νιτρορύπανση (Οδηγία 91/676/ΕΟΚ)
- Τα δεδομένα παρέχονται μέσω υπηρεσιών Απεικόνισης, Τηλεφόρτωσης και Αναζήτησης. Οι υπηρεσίες έχουν αναπτυχθεί με χρήση ανοιχτών προτύπων του OGC και πιο συγκεκριμένα των WMS, WFS, CSW αντίστοιχα.

2.3.1.3 Πολεοδομική οργάνωση

Στον Δήμο Μυλοποτάμου δεν υπάρχει θεσμοθετημένο ΣΧ.Ο.Ο.Α.Π., παρόλο που η εκπόνηση και εφαρμογή του αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την οργάνωση του μη αστικού χώρου. Ωστόσο, για την οργάνωση του αστικού χώρου υπάρχουν εγκεκριμένα Ρυμοτομικά Σχέδια για την Δ.Κ. Περάματος (ΦΕΚ 1126Δ/93), την ΤΚ Πανόρμου (ΦΕΚ 1127Δ/93) και τον οικισμό Μπαλί της Δ.Κ. Μελιδονίου (ΦΕΚ 1039Δ/93), ενώ υπάρχουν και Πολεοδομικές Μελέτες για το Πέραμα, Μπαλί και Πάνορμο. Στο Πάνορμο η πράξη εφαρμογής του Ρυμοτομικού Σχεδίου κυρώθηκε το 2010.

Για τον οικισμό του Περάματος, ορίζονται από το ΦΕΚ 1126/Δ/15-09-1993 «Έγκριση μελέτης πολεοδόμησης οικισμού Περάματος επαρχίας Μυλοποτάμου Νομού Ρεθύμνης» οι παρακάτω πολεοδομικοί κανονισμοί:

Καθορίζονται δύο τομείς στο ρυμοτομικό σχέδιο:

1. Τομέας Ι που περιλαμβάνει την περιοχή εντός του ορίου που καθορίστηκε με την απόφαση Τ.Π. 3751/22-07-1992.

Ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου καθώς και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης, καθορίζονται ως εξής: Ελάχιστο εμβαδό 500 τ.μ., ελάχιστο πρόσωπο 12 μ.

Κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα οικόπεδα στα οποία εγγράφεται κάτοψη 50 τ.μ. Επίσης, θα θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα οικόπεδα που θα προκύπτουν από την πράξη εφαρμογής ή αναλογισμού, εφόσον εγγράφεται σε αυτά κάτοψη 50 τ.μ.

- Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: 70% της επιφάνειας των οικοπέδων.
- Συντελεστής δόμησης σύμφωνα με το Π.Δ./14-02-1987 (ΦΕΚ 133/Δ/1987) που διαμορφώνεται κλιμακωτά ως εξής:
  - ✓ Για τα πρώτα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 1,60
  - ✓ Για τα επόμενα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,80
  - ✓ Για τα επόμενα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,60
  - ✓ Για το πέραν των 300 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,40 για χρήση κατοικίας και συντελεστής δόμησης 0,60 για τις λοιπές χρήσεις
- Ύψος κτιρίων 7,5 μέτρα και 1,5 μέτρο για την κατασκευή στέγης

2. Τομέας ΙΙ που περιλαμβάνει την περιοχή εκτός των ορίων του Τομέα Ι.

Ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου, καθορίζονται ως εξής: Ελάχιστο εμβαδό 800 τ.μ., ελάχιστο πρόσωπο 12 μέτρα.

Οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης είναι αυτοί που καθορίζονται και στον Τομέα Ι αναφορικά με την αρτιότητα, το μέγιστο ποσοστό κάλυψης, το συντελεστή δόμησης και το ύψος κτιρίου.

Για τον οικισμό του Πανόρμου, ορίζονται από το ΦΕΚ 1127/Δ/15-09-1993 «Έγκριση μελέτης πολεοδόμησης οικισμού Πανόρμου επαρχίας Μυλοποτάμου Νομού Ρεθύμνης» οι παρακάτω πολεοδομικοί κανονισμοί:

Καθορίζονται δύο τομείς στο ρυμοτομικό σχέδιο:

1. Τομέας Ι που περιλαμβάνει την περιοχή εντός του ορίου που καθορίστηκε με την απόφαση Τ.Π. 3755/22-07-1992.

Ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου καθώς και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης, καθορίζονται ως εξής: Ελάχιστο εμβαδό 500 τ.μ., ελάχιστο πρόσωπο 12 μ.

- Κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα οικόπεδα στα οποία εγγράφεται κάτοψη 50 τ.μ. Επίσης, θα θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα οικόπεδα που θα προκύπτουν από την πράξη εφαρμογής ή αναλογισμού, εφόσον εγγράφεται σε αυτά κάτοψη 50 τ.μ.
- Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: 70% της επιφάνειας των οικοπέδων.
- Συντελεστής δόμησης σύμφωνα με το Π.Δ./14-02-1987 (ΦΕΚ 133/Δ/1987) που διαμορφώνεται κλιμακωτά ως εξής:
  - ✓ Για τα πρώτα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 1,60
  - ✓ Για τα επόμενα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,80
  - ✓ Για τα επόμενα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,60
  - ✓ Για το πέραν των 300 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,40 για χρήση κατοικίας και συντελεστής δόμησης 0,60 για τις λοιπές χρήσεις
- Ύψος κτιρίων 7,5 μέτρα και 1,5 μέτρο για την κατασκευή στέγης

2. Τομέας ΙΙ που περιλαμβάνει την περιοχή εκτός των ορίων του Τομέα Ι.

Ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου, καθορίζονται ως εξής: Ελάχιστο εμβαδό 800 τ.μ., ελάχιστο πρόσωπο 12 μέτρα.

Οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης είναι αυτοί που καθορίζονται και στον Τομέα Ι αναφορικά με την αρτιότητα, το μέγιστο ποσοστό κάλυψης, το συντελεστή δόμησης και το ύψος κτιρίου.

Για τον οικισμό του Μπαλί, ορίζονται από το ΦΕΚ 1039/Δ/27-08-1993 «Εγκριση μελέτης πολεοδόμησης οικισμού Μπαλί, Δημοτική Κοινότητα. Μελιδονίου επαρχίας Μυλοποτάμου Νομού Ρεθύμνης» οι παρακάτω πολεοδομικοί κανονισμοί:

Καθορίζονται δύο τομείς στο ρυμοτομικό σχέδιο:

1. Τομέας Ι που περιλαμβάνει την περιοχή εντός του ορίου που καθορίστηκε με την απόφαση Τ.Π. 3756/22-07-1992.

- Ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου καθώς και οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης, καθορίζονται ως εξής: Ελάχιστο εμβαδό 500 τ.μ., ελάχιστο πρόσωπο 12 μ.
- Κατά παρέκκλιση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα οικοπέδα στα οποία εγγράφεται κάτοψη 50 τ.μ. Επίσης, θα θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα οικοπέδα που θα προκύπτουν από την πράξη εφαρμογής ή αναλογισμού, εφόσον εγγράφεται σε αυτά κάτοψη 50 τ.μ.
- Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: 70% της επιφάνειας των οικοπέδων.
- Συντελεστής δόμησης σύμφωνα με το Π.Δ./14-02-1987 (ΦΕΚ 133/Δ/1987) που διαμορφώνεται κλιμακωτά ως εξής:
  - ✓ Για τα πρώτα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 1,60
  - ✓ Για τα επόμενα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,80
  - ✓ Για τα επόμενα 100 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,60 Για το πέραν των 300 τ.μ. επιφάνειας → Συντελεστής δόμησης 0,40 για χρήση κατοικίας και συντελεστής δόμησης 0,60 για τις λοιπές χρήσεις
- Ύψος κτιρίων 7,5 μέτρα και 1,5 μέτρο για την κατασκευή στέγης

2. Τομέας ΙΙ που περιλαμβάνει την περιοχή εκτός των ορίων του Τομέα Ι.

Ελάχιστα όρια εμβαδού και προσώπου, καθορίζονται ως εξής: Ελάχιστο εμβαδό 800 τ.μ., ελάχιστο πρόσωπο 12 μέτρα.

Οι λοιποί όροι και περιορισμοί δόμησης είναι αυτοί που καθορίζονται και στον Τομέα Ι αναφορικά με την αρτιότητα, το μέγιστο ποσοστό κάλυψης, το συντελεστή δόμησης και το ύψος κτιρίου.

Οι υπόλοιποι οικισμοί μελέτης, υπάγονται στους όρους και περιορισμούς δόμησης που ισχύουν για οικισμούς μικρότερους των 2.000 κατοίκων, όπως ορίζονται από το ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/04-11-2011 «Όροι και περιορισμοί δόμησης εντός των ορίων των οικισμών με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους».

Ειδικότερα:

Το ελάχιστο μήκος προσώπου του γηπέδου, ορίζεται σε 10 μ., για εμβαδόν γηπέδου έως 500 τ.μ. και 15 μ. για εμβαδόν μεγαλύτερο των 500 τ.μ.. Εξαιρούνται τα γήπεδα που έχουν δημιουργηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ΦΕΚ και οι παραδοσιακοί οικισμοί.

Το μέγιστο ποσοστό κάλυψης των γηπέδων ορίζεται σε 60% της επιφάνειάς τους.

Για γήπεδα μικρότερα των 700 τ.μ. επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίου οποιασδήποτε χρήσης (κύριας και βοηθητικής) μέγιστης επιτρεπόμενης συνολικής επιφάνειας ορόφων 240 τ.μ.. Επιπλέον της επιφάνειας αυτής, επιτρέπεται η κατασκευή παταριού ξηράς δόμησης επιφάνειας έως 40 τ.μ. Για γήπεδα μεγαλύτερα ή ίσα των 700 τ.μ. επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίου οποιασδήποτε χρήσης (κύριας και βοηθητικής) μέγιστης επιτρεπόμενης συνολικής επιφάνειας ορόφων 400 τ.μ. Για γήπεδα μικρότερα των 200 τ.μ. ορίζεται συντελεστής δόμησης 1,0. Προκειμένου να είναι δυνατή η μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση συνολικής επιφάνειας 200 τ.μ. η κάλυψη επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη του 60% χωρίς σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το 70% της επιφάνειας του γηπέδου.

Για κτίρια τουριστικών και αμιγώς επαγγελματικών χρήσεων, ο συντελεστής δόμησης ορίζεται ως εξής:

- ✓ Για τα πρώτα 1.000 τ.μ. της επιφάνειας του γηπέδου → Συντελεστής δόμησης 0,6
- ✓ Για τα επόμενα 1.000 τ.μ. της επιφάνειας του γηπέδου → Συντελεστής δόμησης 0,5
- ✓ Για τα επόμενα 1.000 τ.μ. της επιφάνειας του γηπέδου → Συντελεστής δόμησης 0,4
- ✓ Για τα επόμενα 1.000 τ.μ. της επιφάνειας του γηπέδου → Συντελεστής δόμησης 0,3
- ✓ Για το τμήμα της επιφάνειας άνω των 4.000 τ.μ. → Συντελεστής δόμησης 0,2

Το μέγιστο ύψος των κτιρίων ορίζεται σε 7,5 μέτρα και μετράται σε κάθε σημείο της τομής του περιγράμματος αυτών με το φυσικό έδαφος. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος των προβολών των κτιρίων σε κατακόρυφα επίπεδα, διερχόμενα από την τομή του περιγράμματος αυτών με το έδαφος, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανωτέρω οριζόμενο. Σε περίπτωση μη εξάντλησης της επιτρεπόμενης δόμησης, επιβάλλεται η διάσπαση του κτιρίου σε ανεξάρτητα κτίρια εντός του γηπέδου.

Όταν η κλίση του γηπέδου είναι μεγαλύτερη από 15%, το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος του πρώτου κτιρίου που εμφανίζει όψη προς το δρόμο στα ανηφορικά οικοπέδα ανάντη του δρόμου, ορίζεται ως εξής:

- Όταν το κτίριο τοποθετείται στο όριο του γηπέδου με το δρόμο, επιτρέπεται ύψος μέχρι 7,5 μέτρα.
- Όταν αυτό τοποθετείται καθ' υποχώρηση σε απόσταση έως 20 μέτρα από το όριο του γηπέδου με το δρόμο επιτρέπεται το ύψος του να είναι μέχρι 4,5 μέτρα από το πέριξ φυσικό έδαφος.
- Όταν αυτό τοποθετείται σε απόσταση μεγαλύτερη των 20 μέτρων από το όριο του γηπέδου με το δρόμο επιτρέπεται να έχει ύψος μέχρι 7,5 μέτρα.

Όταν η κλίση του γηπέδου είναι μεγαλύτερη από 15% και βρίσκεται κατάντη του δρόμου, η προβολή του κτιρίου πάνω από τη στάθμη του δρόμου δεν δύναται να υπερβαίνει τα 4,5 μέτρα. Σε γήπεδα που βρίσκονται κατάντη του δρόμου, όταν η φυσική στάθμη του γηπέδου στο όριο του δρόμου βρίσκεται χαμηλότερα των 3 μέτρων από τη στάθμη του δρόμου, η προβολή του κτιρίου πάνω από τη στάθμη του δρόμου δεν δύναται να υπερβαίνει τα 3 μέτρα. Σε κάθε περίπτωση, η στάθμη οροφής τυχόν υπογείου ορόφου δεν δύναται να υπερβαίνει σε κανένα σημείο τη στάθμη του φυσικού εδάφους περιμετρικά της κατασκευής.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπουν υποχρεωτική διάσπαση του όγκου των κτιρίων, σε οικοδομήσιμο γήπεδο, με εμβαδόν τουλάχιστον 1.800 τ.μ. και πρόσωπο σε νομίμως υφιστάμενο κατά τις ισχύουσες διατάξεις κοινόχρηστο χώρο, εφόσον δεν πραγματοποιείται η επιτρεπόμενη κατά τις οικείες διατάξεις νόμιμη κατάτμησή του, η συνολική δόμηση του ενιαίου γηπέδου δύναται να ισούται με το άθροισμα της επιτρεπόμενης δόμησης για την ανέγερση κατοικίας στα άρτια και οικοδομήσιμα γήπεδα, τα οποία θα προέκυπταν από την κατάτμηση του ενιαίου γηπέδου, σύμφωνα με την κατά τον κανόνα ισχύουσα αρτιότητα του οικισμού, μειωμένη κατά 10 %. Η κατά τα ως άνω δόμηση πρέπει να ακολουθεί τα παραδοσιακά πρότυπα της αρχιτεκτονικής του οικισμού και το κτίσμα ή τα κτίσματα να τοποθετούνται σε τμήμα ή τμήματα του γηπέδου, ανεξάρτητα αν αυτά τα τμήματα βρίσκονται σε συνεκτικό ή μη τμήμα του οικισμού σε τέτοια θέση και με τέτοια διάταξη, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής ενιαίος ακάλυπτος χώρος, μετά από έγκριση των αρμοδίων οργάνων. Επίσης, οι κτηριακοί όγκοι πρέπει να ποικίλουν σε ισόγειους ή /και διώροφους όγκους, ώστε να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή αρμονική ένταξή τους στο τοπίο και τον ιστό του οικισμού.

Δεν επιτρέπεται ενιαίος κτηριακός όγκος με περισσότερες από μία (1) κλιμάκωση ορόφων (ισόγειο και διώροφο) κατά τη διάσταση του κτιρίου που ακολουθεί την επικρατέστερη κλίση. Προκειμένου περί τουριστικών εγκαταστάσεων και καταλυμάτων σε γήπεδα μεγαλύτερα από 1000 τ.μ., η κάλυψη με διώροφους όγκους κτιρίων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 70% της πραγματοποιούμενης κάλυψης.

Για κτίρια όγκου πάνω από 2.000 κυβικά μέτρα πάνω από την οριστική στάθμη του εδάφους (φυσικού ή διαμορφωμένου), επιβάλλεται η διάσπαση του όγκου αυτού σε μικρότερους όγκους ή σε ανεξάρτητα κτίρια, έστω και αν πρόκειται για λειτουργικά ενιαίο οικοδόμημα. Οι μικρότεροι όγκοι ή τα ανεξάρτητα κτίρια δεν επιτρέπεται να επαναλαμβάνουν την ίδια ακριβώς μορφή, όγκο και τυπολογία και η ελάχιστη απόσταση μεταξύ τους είναι 5 μέτρα. Επιπλέον, δεν επιτρέπεται όλοι οι κτηριακοί όγκοι να εφάπτονται στα όρια του γηπέδου. Για κτίρια, στα οποία το μήκος της όψης του πρώτου κτιρίου προς το δρόμο υπερβαίνει τα 15μ. δύναται να δημιουργείται βατό ισόγειο πέρασμα (εσωτερική στοά), ελάχιστου πλάτους 7,5 μέτρων προς τον ακάλυπτο χώρο διαμέσου του κτιρίου, η επιφάνεια του οποίου δεν προσμετράται στο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης και το συντελεστή δόμησης. Εφόσον για λόγους λειτουργικούς του κτιρίου δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων, αποφαινεται για τη μελέτη του κτιρίου η οικεία Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου.

2.3.1.4 Κοινόχρηστοι χώροι

Διαπιστώνεται επομένως, ότι η χωροταξική - πολεοδομική οργάνωση του Δήμου είναι υπαρκτή για ορισμένες μόνο Δημοτικές Κοινότητες και Οικισμούς. Πιο συγκεκριμένα, το εσωτερικό οδικό δίκτυο των οικισμών χαρακτηρίζεται κυρίως από στενούς δρόμους, άλλοτε μεταβλητής διεύθυνσης σπανίως γραμμικούς, που κατά τόπους παρουσιάζουν μεγάλες κλίσεις λόγω της μορφολογίας του εδάφους. Η δυνατότητα διαπλάτυνσης ή ακόμη και χάραξης νέων οδών, περιορίζεται σε αρκετές περιπτώσεις εξαιτίας της άναρχης και πυκνής δόμησης, ενώ η κακή κατάσταση του οδοστρώματος (άσφαλτος) και η έλλειψη των απαραίτητων υποδομών αυξάνει την επικινδυνότητα κατά την κυκλοφορία τόσο των πεζών όσο και των οδηγών.

Επιπλέον, παρατηρείται έλλειψη χώρων στάθμευσης σε αρκετούς οικισμούς (Αξός, Ζωνιανά, Λιβάδια, Πέραμα κ.α.), αλλά ιδιαίτερα σε εκείνους που δέχονται την μεγαλύτερη τουριστική πίεση, δυσχεραίνει την ζωή των κατοίκων, καθώς δημιουργείται έντονη κυκλοφοριακή συμφόρηση.

Οι κοινόχρηστοι χώροι παρουσιάζουν αρκετές ελλείψεις όσον αφορά τις υποδομές τους (ηλεκτροφωτισμός, πράσινο, υποδομές αναψυχής κτλ.) και λόγω της έλλειψης προστασίας υπάρχουν αρκετές φθορές και καταπατήσεις από ιδιώτες.

Από τα παραπάνω, γίνεται φανερό ότι είναι απαραίτητο να ολοκληρωθούν οι διάφοροι πολεοδομικοί σχεδιασμοί, που είναι σε αρχικές φάσεις έγκρισης ή / και σχεδιασμού και να επεκταθούν στους οικισμούς που δεν έχουν ξεκινήσει καθόλου. Στο πλαίσιο των μελετών αυτών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, η αναβάθμιση του δημοτικού οδικού δικτύου, η δημιουργία κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου (πλατείες, πάρκα, παιδικές χαρές κτλ.), η πρόβλεψη χώρων στάθμευσης, προστατεύοντας και αναδεικνύοντας τον παραδοσιακό χαρακτήρα των οικισμών.

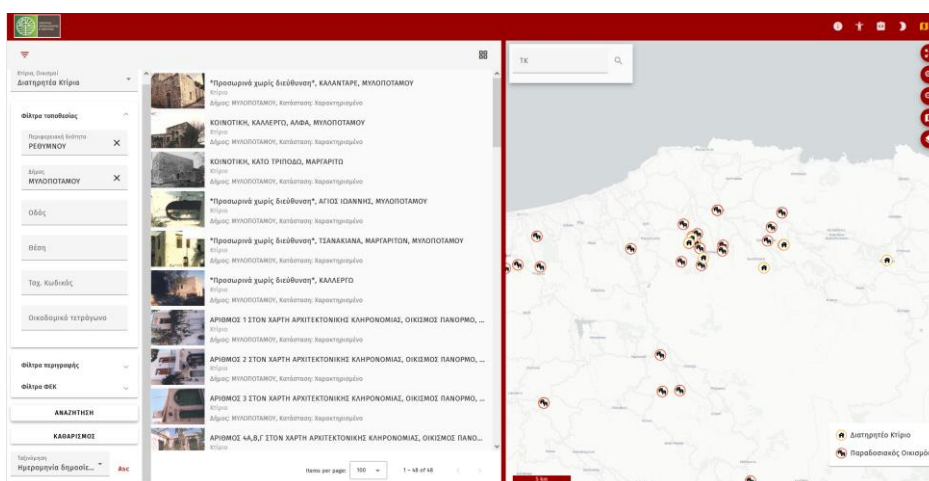
2.3.2 Πολιτιστικό Περιβάλλον

2.3.2.1 Παραδοσιακοί – ιστορικοί οικισμοί

«Η αρχιτεκτονική κληρονομιά αποτελεί μια αναντικατάστατη έκφραση πλούτου της πολιτιστικής κληρονομιάς και ανεκτίμητη μαρτυρία του παρελθόντος. Στην έννοια της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς περιλαμβάνονται παραδοσιακά κτίρια, οικιστικά σύνολα, παραδοσιακοί οικισμοί και γενικότερα στοιχεία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος με ιδιαίτερη ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική φυσιογνωμία και αξία» (Υ.Π.Ε.Κ.Α.).

Οι παραδοσιακοί οικισμοί αφορούν ομογενή σύνολα αστικών ή αγροτικών κατασκευών που συγκεντρώνουν τις παραπάνω αξίες και χρήζουν προστασίας και ανάδειξης. Όπως έχει ήδη γίνει αναφορά, η περιοχή μελέτης πέραν του αναμφίβολου φυσικού πλούτου συγκεντρώνει σημαντικά στοιχεία αρχιτεκτονικής και ιστορικής κληρονομιάς, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τον μεγάλο αριθμό χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών που βρίσκονται σ' αυτήν.

Εικόνα 8 Απόσπασμα Χάρτη Παραδοσιακών Οικισμών και Διατηρητέων Κτιρίων Δήμου Μυλοποτάμου

(Πηγή : Estia <https://estia.minenv.gr/>, Ιδία επεξεργασία)

Με βάση το ΦΕΚ 594/Δ/1978, «Περί χαρακτηρισμού ως παραδοσιακών οικισμών του κράτους και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικισμών αυτών» και το ΦΕΚ 728/Δ/01.01.1995 «Χαρακτηρισμός ως παραδοσιακών οικισμών του Νομού Ρεθύμνης και καθορισμός χρήσεων και ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης αυτών», καθώς και το Π.Δ. 594/19-10-78, οι παρακάτω οικισμοί χαρακτηρίζονται ως παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 20 Χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί

Οικισμός	Δημοτική Ενότητα	ΦΕΚ Χαρακτηρισμού
Άγιος Μάμας	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Αλφά	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Άνω Τρίποδο,	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Βεργιανά	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Δάφνη	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Καλαμάς	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Καλανδρέ	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Καστρί	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Κρασούνας	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 594/13.11.1978 ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Λαγκά	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Μαργαρίτες	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Μπαλί	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Πλευριανά	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Σταυρωμένος	Δ.Ε. Γεροποτάμου	ΦΕΚ Δ 594/13.11.1978 ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Άγιος Ιωάννης	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Γαράζο	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Δαμάβολος	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Δαφνέδες	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Επισκοπή	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 594/13.11.1978 ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Μουρτζανά	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 594/13.11.1978 ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995
Ομάλα	Δ.Ε. Κουλούκωνα	ΦΕΚ Δ 728/01.01.1995

Τέλος, στον Δήμο Μυλοποτάμου έχουν χαρακτηριστεί συνολικά σαράντα οκτώ (48) κτήρια ως διατηρητέα.

2.3.2.2 Αρχαιολογικοί Χώροι, Μουσεία, Χώροι Πολιτισμού

Η ανθρώπινη παρουσία στον Δήμο Μυλοποτάμου από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα συνυπάρχει στενά με τη φύση και το περιβάλλον, διαμορφώνοντας ένα δίκτυο ορεινών και ημιορεινών

κοινοτήτων με έντονη πολιτισμική ταυτότητα και βαθιές παραδόσεις. Η ιδιαίτερη γεωμορφολογία της περιοχής, με κυρίαρχα τα ορεινά τοπία, έχει προσδιορίσει «εσωτερικές» παραγωγικές και πολιτισμικές ζώνες. Αυτές οι φυσικές ενότητες αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη ποικίλων μορφών ανθρώπινης δραστηριότητας και έκφρασης. Τα ίχνη αυτής της αλληλεπίδρασης παραμένουν ορατά σε όλο τον Δήμο: σε ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία, στις τοπικές παραγωγικές πρακτικές, στις καθημερινές συνήθειες των κατοίκων και στην αρχιτεκτονική των παραδοσιακών οικισμών.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν κοινότητες με σημαντικό ιστορικό υπόβαθρο. Εξέχον παράδειγμα αποτελεί η Αξός, χτισμένη πάνω στην αρχαία πόλη Όαξος. Η αρχαία αυτή πόλη κατείχε σημαντική θέση στα πολιτικά και πολιτιστικά δρώμενα της Κρητικής Πολιτείας, κυρίως κατά την Αρχαϊκή περίοδο (7ος-6ος αι. π.Χ.), και υπήρξε κέντρο εμπορίου, στρατιωτικής δραστηριότητας και πολιτισμού. Το Πάνορμο είναι χτισμένο στη θέση του αρχαίου Αμφιατρίου, το οποίο αποτελούσε το επίνειο της Αρχαίας Ελεύθερνας, συνδέοντας την ενδοχώρα με τη θάλασσα. Ο οικισμός της Επισκοπής οφείλει το όνομά του στην έδρα της Επισκοπής Αυλοποτάμου, που φιλοξενήθηκε εκεί για κάποιο διάστημα· σήμερα, στην περιοχή σώζονται αξιόλογα ιστορικά μνημεία, όπως ο επισκοπικός ναός και το επισκοπικό μέγαρο. Τα Λιβιάδια ξεχωρίζουν επίσης για τη συμβολή τους στους εθνικούς αγώνες· υπήρξαν έδρα της προσωρινής κυβέρνησης το 1868 και φημίζονται για τη γενναιότητα και την ιστορική δράση πολλών ηρωικών μορφών της Κρήτης.

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου διατηρείται ένας σπουδαίος ιστορικός και θρησκευτικός πλούτος, με κεντρικό άξονα τη χριστιανική πίστη και τον πολιτισμό της. Πολλά μοναστήρια παρουσιάζουν σημαντικό αρχιτεκτονικό και ιστορικό ενδιαφέρον και φιλοξενούν σπάνιους θησαυρούς τέχνης και θρησκευτικής δημιουργίας. Μονές όπως η Μονή Βωσάκου, η Μονή Χαλέπας, η Μονή Αττάλης και η Μονή Αγίου Γεδεών αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα. Ιδιαίτερη σημασία έχουν επίσης οι μονές του Αγίου Γεωργίου Δισκουρίου και του Αγίου Ιωάννη στο Μπαλί, που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα μνημεία (ΦΕΚ 209/Β/1980). Ο συνδυασμός φυσικής ομορφιάς, οικολογικής αξίας και πνευματικής κληρονομιάς καθιστά τα μοναστήρια αυτού του τόπου ιδανικούς προορισμούς για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, όπως ο θρησκευτικός και ο περιπατητικός τουρισμός.

Ένα ακόμα στοιχείο που προσδίδει ιδιαίτερο χαρακτήρα στον Μυλοπόταμο είναι η λαϊκή καλλιτεχνική δημιουργία. Σε πολλά χωριά, παραδοσιακοί τεχνίτες μεταδίδουν τις γνώσεις και τις τεχνικές τους στις νεότερες γενιές, δημιουργώντας εργαστήρια που μαρτυρούν τη συνέχεια της πολιτισμικής κληρονομιάς. Οι καλλιτέχνες εμπνέονται από το τοπίο, την παράδοση και τα ήθη του τόπου, προσφέροντας έργα που αντανakλούν τη ζωή και τον χαρακτήρα των ανθρώπων του. Ο επισκέπτης μπορεί να ανακαλύψει εργαστήρια υφαντικής, ξυλογλυπτικής, πετρογλυπτικής, κατασκευής μουσικών οργάνων (όπως η κρητική λύρα), μαχαιροποιίας, καλαθοπλεκτικής, τυροκομίας, κηροπλαστικής και πολλά ακόμη. Ξεχωριστή θέση κατέχει η κεραμική παράδοση στο χωριό Μαργαρίτες, γνωστή σε όλη την Κρήτη για τη μακρά ιστορία και την ποιότητα της τέχνης της. Αντίστοιχα εργαστήρια και μορφές χειροτεχνικής παραγωγής συναντώνται σε πολλούς μεγάλους οικισμούς του Δήμου, λειτουργώντας ως εναλλακτική πηγή εισοδήματος αλλά και ως μέσο έκφρασης της καλλιτεχνικής δημιουργικότητας των κατοίκων.

Πίνακας 21 Αρχαιολογικοί χώροι στον Δήμο Μυλοποτάμου

#	Αρχαιολογικοί χώροι
1	Μπαλί Μυλοποτάμου ΕΦΑ Ρεθύμνου, Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων
2	Αξός Μυλοποτάμου ΕΦΑ Ρεθύμνου, ΥΠΕΚΑ
3	Στέρνες Μουρί, ΕΦΑ Ρεθύμνου
4	Λαριά Χουμερίου ΕΦΑ Ρεθύμνου
5	Σπήλαιο Μελιδονίου
6	Μελιδόνι, Γρίβιλα και Κόφυνας
7	Πάνορμος, ΕΦΑ Ρεθύμνου
8	Αγγελιανά Μυλοποτάμου
9	Πέρα Γαλήνοι Σισών
10	Σίσεσ Μυλοποτάμου
11	Αλμυρίδα Σισών
12	Καλό χωράφι
13	Καλό χωράφι, Σίσεσ, Ενάλιος Χώρος

(Πηγή: Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων
<https://www.arxaiologikoktimatologio.gov.gr/el>)

Πίνακας 22 Κύριες Υποδομές Πολιτισμού στον Δήμο Μυλοποτάμου

#	Κύριες Υποδομές Πολιτισμού
1	Μουσείο Κέρινων Ομοιωμάτων Ζωνιανών
2	Θεματικό πάρκο Μελιδονίου
3	Μουσείο μελιού Μελιδονίου
4	Μουσείο χρηστικής κεραμικής Γαράζου
5	Λαογραφικό μουσείο Γαράζου
6	Πνευματικό κέντρο Γαράζου
7	Πολιτιστικό κέντρο Μελιδονίου
8	Πνευματικό κέντρο Αλφάς
9	Δανειστική βιβλιοθήκη Μαργαριτών
10	Μουσείο Ξυλογλυπτικής Αξού

(Πηγή: Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας Δήμου Μυλοποτάμου)

2.3.2.3 Θρησκευτικοί χώροι και χώροι

Ο Δήμος Μυλοποτάμου, που υπάγεται στην Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου, είναι διάσπαρτος από σημαντικούς ιερούς ναούς και μονές διαφόρων περιόδων, όπως παρουσιάζει ο ακόλουθος πίνακας.

Πίνακας 23 Ιεροί ναοί και Ιερές μονές στον Δήμο Μυλοποτάμου

#	Κύριοι Ιεροί Ναοί	Μοναστήρια
1	Ευαγγελισμός της Θεοτόκου (1965), Αγγελιανά	Αγίου Γεωργίου Δισκουρίου
2	Άγιος Νικόλαος, Αγιά	Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χαλέπας
3	Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Άγιος Ιωάννης	Τιμίου Προδρόμου Ατάλης-Μπαλίου (Αγίου Ιωάννου)
4	Άγιος Μάμας, σύγχρονος ναός (1998), Άγιος Μάμας	Τιμίου Σταυρού Βωσσάκου
5	Άγιος Βασίλειος, Αϊμονας	Σωτήρος Χριστού
6	Άγιος Γεώργιος, Αλόιδες	Αγίου Γεδεών, Μαργαρίτες
7	Άγιος Χαράλαμπος, Άλφα	Ιερά προσκυνήματα
8	Τίμιος Σταυρός, Αξός	Κοίμηση Θεοτόκου στο Χάρακα (Παναγία Χαρακιανή)
9	Αγία Πελαγία, Απλαδιανά	
10	Άγιος Δημήτριος, Αχλαδέες	
11	Αγία Παρασκευή (1917), Βενί	
12	Κοίμηση της Θεοτόκου, Γαράζο	
13	Μεταμόρφωση του Σωτήρα, Δαμαβόλου	
14	Άγιος Γεώργιος, Δαφνέδες	
15	Κοίμηση της Θεοτόκου, Δοξαρό	
16	Κοίμηση της Θεοτόκου, Γαράζο	
17	Άγιος Κυπριανός, Εξάντη	
18	Άγιος Γεώργιος, Ζωνιανά	
19	Άγιος Γεώργιος, Θεοδώρα	
20	Ταξιάρχες, Κάλυβος	
21	Αγία Παρασκευή, Κεραμωτά	
22	Κοίμηση της Θεοτόκου, Κράνα	
23	Κοίμηση της Θεοτόκου (1810), Κρυονέρι	
24	Υπαπαντή του Χριστού, Λαγκά	
25	Μεταμόρφωση του Σωτήρα, Λιβάδια	
26	Αγία Σοφία, Μελιδόνι	
27	Αγία Σοφία, Μουρτζανά	
28	Αγία Τριάδα, Μπαλή	
29	Άγιος Φανούριος, Ορθές	
30	Ανάληψη του Χριστού, Πάνορμο	
31	Μεταμόρφωση του Σωτήρα, Πασαλίτες	
32	Άγιος Γεώργιος, Πέραμα	
33	Άγιος Βασίλειος, Πλευριανά	
34	Αγία Ζώνη, Ρουμελή	
35	Άγιος Γεώργιος, Σίσες	

36	Άγιος Νικόλαος, Σκεπαστή	
37	Άγιος Γεώργιος, Χελιανά	
38	Αγία Κυριακή, Χώνος	

(Πηγή: Ιερά Μητρόπολις Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου, <https://www.imra.gr/>)

2.3.2.4 Πολιτιστικοί Σύλλογοι και Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

Στον Δήμο Μυλοποτάμου δραστηριοποιούνται ενεργά σαράντα εννέα (49) Πολιτιστικοί Σύλλογοι και σε συνεργασία με το Δήμο οργανώνουν και πραγματοποιούν εκδηλώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Οι περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις είναι συνυφασμένες αφενός με τα πολιτισμικά στοιχεία και την ιστορία και αφετέρου με την γεωργοκτηνοτροφική φυσιογνωμία της περιοχής. Πανηγύρια, εκδηλώσεις σε επετείους ιστορικών γεγονότων, αγροτικά πανηγύρια, αλλά και γιορτές προς τιμή Αγίων, στοιχειοθετούν την πολιτιστική δραστηριότητα της περιοχής. Πολλές από τις εκδηλώσεις αυτές ξεχωρίζουν τα τελευταία χρόνια, έχουν μετατραπεί σε θεσμό και αποτελούν πόλο έλξης μεγάλου αριθμού επισκεπτών. Οι πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζουν τους πολιτιστικούς συλλόγους καθώς και τις εκδηλώσεις με πολιτιστικό χαρακτήρα που διοργανώνονται της περιοχής.

Πίνακας 24 Κατάλογος Πολιτιστικών συλλόγων Δήμου Μυλοποτάμου

#	Όνομασία Συλλόγου
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγγελιάντων
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγιομαμιτών
3	Πολιτιστικός Σύλλογος Αλφάς
4	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αχλάδες
5	Πολιτιστική Κίνηση Μαργαριτών
6	Πολιτιστικό Κέντρο «Το Σπίτι των Κουρητών»
7	Πολιτιστικό Κέντρο Μαργαρίτες
8	Δημιουργική Ομάδα Μαργαριτών
9	Πολιτιστικός Σύλλογος Χελιδονιού Ο «Γεροντοσπήλιος»
10	Πολιτιστικός Σύλλογος Πανόρμου
11	Πολιτιστική Εταιρεία Πανόρμου «Επιμενίδης»
12	Πολιτιστικός Σύλλογος Πλευριανών
13	Πολιτιστικός Σύλλογος Ορθέ
14	Πολιτιστικός Σύλλογος «Άγιος Στέφανος» Πασσαλιτών
15	Πολιτιστικός Σύλλογος Σισών
16	Πολιτιστικός Σύλλογος Χουμερίου
17	Πολιτιστικός Σύλλογος Σκεπαστής
18	Πολιτιστικός Σύλλογος Ρουμελής
19	Εκπολιτιστικός Επιμορφωτικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Μπαλίου «Η Ασταλή»
20	Πολιτιστικός Σύλλογος Λαγκά
21	Λαογραφική Εταιρεία Ορθέ

#	Ονομασία Σύλλογου
22	Πολιτιστικός Σύλλογος Περάματος
23	Πολιτιστικός Σύλλογος Κεραμωτών
24	Πολιτιστικός Σύλλογος των Απανταχού Καλανδαριανών «Η Καλανδαρέ»
25	Πολιτιστικός Σύλλογος Αβδελλών
26	Πολιτιστικός Σύλλογος Τρίποδο
27	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγιάς
28	Πολιτιστικός Σύλλογος Αϊμονα «Ο Πλάτων»
29	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγριδίων
30	Πολιτιστικός Σύλλογος Αξού
31	Πολιτιστικός Σύλλογος Απλαδιανών
32	Πολιτιστικός Σύλλογος Βενίου
33	Πολιτιστικός Σύλλογος Γαράζου
34	Πολιτιστικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Δαμαβόλου « Η Μεταμόρφωση Του Σωτήρα»
35	Πολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Δοξαριανών
36	Πολιτιστικός Σύλλογος Επισκοπής
37	Πολιτιστικός Σύλλογος Χελιανών
38	Πολιτιστικός Σύλλογος Θεοδώρας
39	Πολιτιστικός Σύλλογος Καλύβου
40	Πολιτιστικός Σύλλογος Λιβαδίων
41	Πολιτιστικός Σύλλογος Κρυονερίου
42	Πολιτιστικός Σύλλογος Κράνας
43	Πολιτιστικός Σύλλογος Μουρτζανών
44	Πολιτιστικός Σύλλογος Δαφνέδων
45	Πολιτιστικός Σύλλογος Αλόιδων
46	Πολιτιστικός Σύλλογος Αβδανιτών
47	Πολιτιστικός Σύλλογος Χώνου
48	Πολιτιστικός Σύλλογος Ομαλού
49	Πολιτιστικός Σύλλογος Ζωνιανών

Στους χώρους όπου δραστηριοποιούνται οι πολιτιστικοί σύλλογοι, οι οποίοι είναι κυρίως υπαίθριοι με κτιριακή εγκατάσταση εντός του υπαίθριου χώρου, πραγματοποιούνται κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, δραστηριότητες για παιδιά κλπ. Τέτοιου είδους υποδομές εντοπίστηκαν στους οικισμούς Αλόιδες, Αγγελιανά, Λιβάδια, Απλαδιανά, Άγιος Μάμας και Αϊμονας. Στον οικισμό του Περάματος, δίπλα στην περιοχή του δημαρχείου, βρίσκεται το ανοιχτό θέατρο Περάματος. Στο χώρο αυτό, κυρίως κατά τη θερινή περίοδο φιλοξενείται πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων όπως συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, θεματικά φεστιβάλ και άλλα πολιτιστικά δρώμενα. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι υποδομές που εντοπίστηκαν στους οικισμούς μελέτης και η αξιολόγησή τους ως προς την προσβασιμότητά τους σε ΑΜΕΑ.

Εικόνα 9 Χάρτης Πολιτιστικού Περιβάλλοντος Δήμου Μυλοποτάμου

(Πηγή: Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο <https://www.arxaiologikoktimatologio.gov.gr/>.)

Πίνακας 25 Χώροι πολιτισμού στον Δήμο Μυλοποτάμου

#	Χώροι Πολιτισμού
1	Ανοιχτό θέατρο Περάματος
2	Πολιτιστικός σύλλογος Λιβαδίων
3	Πολιτιστικός σύλλογος Αγγελιανών
4	Πολιτιστικός σύλλογος Αλίδων

5	Πολιτιστικός σύλλογος Απλαδιανών
6	Πολιτιστικός σύλλογος Αγίου Μάμα
7	Πολιτιστικός σύλλογος Αϊμονα

Πίνακας 26 Αντιπροσωπευτικές Πολιτιστικές Εκδηλώσεις στον Δήμο Μυλοποτάμου

#	Οικισμός	Εκδήλωση
1	Μελιδόνι	Εκδήλωση για το ολοκαύτωμα του Μελιδονίου στις 24 Ιανουαρίου Καθαρή Δευτέρα: Αναβίωση του εθίμου «Η αρπαγή της νύφης» στο Μελιδόνι
2	Πάνορμο	Γιορτή του «Κλήδονα» στις 24 Ιουνίου στο Πάνορμο
3	Μαργαρίτες	«Μπουρντάλια» Πολιτιστικές εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου των Μαργαριτών
4	Χάρακας	1-15 Αυγούστου «Δεκαπενταύγουστος» στη Παναγία του Χάρακα
5	Ορθές	Πανηγύρι Αγίου Φανουρίου στον Ορθέ 27 Αυγούστου
6	Γαράζο	Γιορτή κίτρου στο Γαράζο τον Αύγουστο
7	Βενί	Γιορτή Κερασιού στο Βενί, τέλη Μαΐου με αρχές Ιουνίου
8	Κρυονέρι	Πανηγύρι στις 6 Αυγούστου, γιορτή Σωτήρος Χριστού στη Μονή Χαλέπας
9	Ζωνιανά	Γιορτή Βοσκού-Τυριού Ιούλιο ή Αύγουστο
10	Ρούμελη	Αγίας Ζώνης στο Ρουμελή 31 Αυγούστου
11	Άγιος Μαρμας	Αγίου Μάμα στον ομώνυμο οικισμό 2 Σεπτεμβρίου Γιορτή Κουράς τον Ιούλιο
12	Δοξαρό	Πανηγύρι στις 14 Σεπτεμβρίου στη Μονή Βωσάκου
13	Λιβιάδια	Η Στράτα του Ψηλορείτη τον Αύγουστο Γουρνόλαγκος 5 Σεπτεμβρίου Πανηγύρι Αγίας Μαρίνας 17 Ιουλίου
14	Αξός	Πανηγύρι Αγίου Αθανασίου Πατελάρου τον Αύγουστο

2.3.2.5 Τουρισμός και πολιτισμός

Ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους βασικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας, αλλά και ένα ουσιαστικό μέσο ανάδειξης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της χώρας. Ο Δήμος Μυλοποτάμου δεν αποτελεί εξαίρεση από τον κανόνα αυτόν· αντιθέτως, ο τουριστικός τομέας διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στον τοπικό αναπτυξιακό σχεδιασμό. Οι παραθαλάσσιες περιοχές του Δήμου υποδέχονται κάθε χρόνο χιλιάδες επισκέπτες, που αναζητούν την αυθεντικότητα, τη φυσική ομορφιά και την ποιοτική φιλοξενία.

Ωστόσο, η δημοφιλία και η θετική πορεία του τουριστικού ρεύματος δεν αντιμετωπίζονται εφησυχαστικά. Ο Δήμος προσανατολίζεται στη συνεχή αναβάθμιση του τουριστικού του προϊόντος, με έμφαση σε μορφές εναλλακτικού τουρισμού που υπερβαίνουν το παραδοσιακό μοντέλο «ήλιος και θάλασσα». Ο στρατηγικός στόχος είναι η ανάδειξη της ενδοχώρας, της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, της γαστρονομικής παράδοσης, καθώς και της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας κάθε οικισμού.

Μέσα από αυτή τη στρατηγική κατεύθυνση, ο τουρισμός στον Μυλοπόταμο επαναπροσδιορίζεται από απλή οικονομική δραστηριότητα μετασχηματίζεται σε μία ολιστική, βιωματική εμπειρία που συνδέει τον επισκέπτη με τον τόπο, τους ανθρώπους και τις αξίες τους. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού εκφράζονται μέσω ποικίλων δράσεων, όπως πολιτιστικές εκδηλώσεις, γαστρονομικά φεστιβάλ, ανάπτυξη υποδομών και διαμόρφωση ισχυρής τοπικής ταυτότητας (branding), μεταξύ άλλων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιας προσπάθειας αποτελεί η δημιουργία της ψηφιακής πλατφόρμας [Visit MYLOPOTAMOS](#), η οποία λειτουργεί ως ένα σύγχρονο εργαλείο προβολής του τόπου. Μέσα από τη συγκεκριμένη πρωτοβουλία, αναδεικνύεται η τοπική γαστρονομία, το φυσικό τοπίο, η πολιτιστική δραστηριότητα και οι δυνατότητες υπαίθριων εμπειριών που προσφέρει η περιοχή.

Εξίσου σημαντική είναι η διοργάνωση του [Θερινού Φεστιβάλ Πολιτισμού Μυλοποτάμου](#), το οποίο επαναφέρει στο προσκήνιο την τοπική παράδοση, τις τέχνες, τις μουσικές και τη γαστρονομία, ενισχύοντας το πολιτιστικό αποτύπωμα του Δήμου. Το στοιχείο της φιλοξενίας παραμένει κεντρικό· πρόκειται για το χαρακτηριστικό που συνθέτει την ουσία του εναλλακτικού τουρισμού, ήτοι την αίσθηση οικειότητας, σύνδεσης και αυθεντικής εμπειρίας.

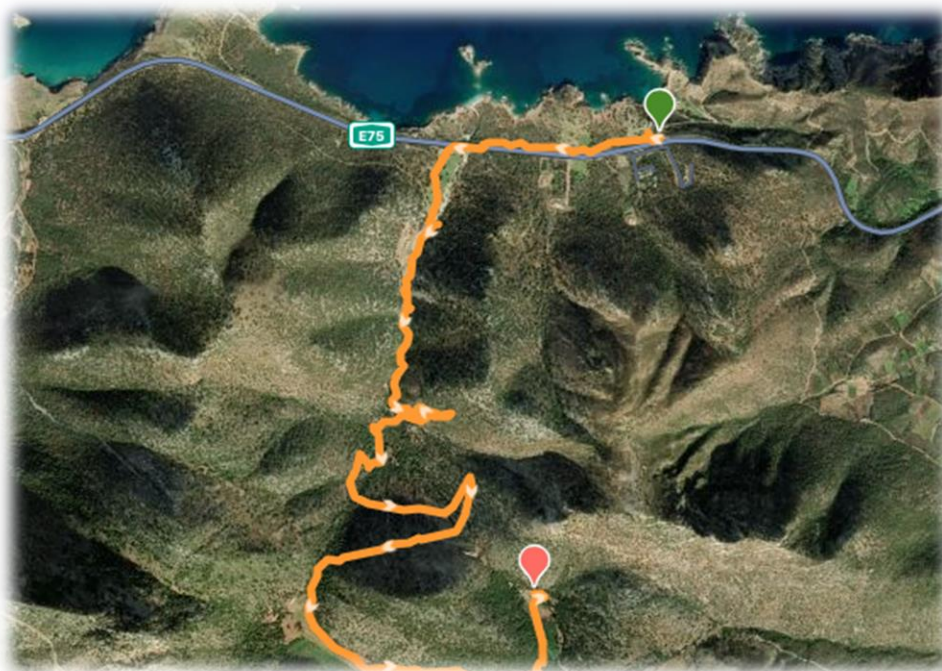
Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενίσχυσης του θεματικού τουρισμού, διερευνάται η δυνατότητα δημιουργίας τεχνητών υποβρύχιων αξιοθέατων, ένα φιλόδοξο έργο που, εφόσον σχεδιαστεί με περιβαλλοντική ευαισθησία, μπορεί να μετατρέψει τον Μυλοπόταμο σε αναγνωρισμένο προορισμό καταδυτικού τουρισμού. Η αύξηση της επισκεψιμότητας αναμένεται να επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην τοπική οικονομία, αλλά και στην εξωστρέφεια του Δήμου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Οι παραπάνω πρωτοβουλίες, όπως το Visit MYLOPOTAMOS και το Θερινό Φεστιβάλ Πολιτισμού, αποτελούν ενδεικτικά παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών που συντελούν στη σταδιακή ανάδειξη της περιοχής. Η επιτυχία τους προϋποθέτει τη συνέχιση της προσπάθειας και την προσαρμογή στις αυξανόμενες απαιτήσεις των επισκεπτών. Ο Δήμος Μυλοποτάμου διαθέτει όλα τα απαραίτητα συγκριτικά πλεονεκτήματα για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις αυτές. Από το Σπήλαιο Ζωνιανών, έως τους παραδοσιακούς οικισμούς και τις κορυφές του Ψηλορείτη, η περιοχή προσφέρει αυθεντικές εμπειρίες που συνδυάζουν φυσική ομορφιά, ιστορικότητα και πολιτιστική συνέχεια.

Ιδιαίτερα αρμόζουσα για την περιοχή είναι και η ανάπτυξη του ορειβατικού και πεζοπορικού τουρισμού. Το εκτεταμένο δίκτυο μονοπατιών και φυσικών διαδρομών προσφέρει ιδανικές συνθήκες για πεζοπορικές διαδρομές, περιηγήσεις σε φαράγγια και παλιούς οικισμούς, με φόντο το εντυπωσιακό φυσικό περιβάλλον.

Συνεπώς, πρόκληση για τον Δήμο παραμένει η ενσωμάτωση όλων αυτών των δυνατοτήτων σε ένα ενιαίο, συνεκτικό και ελκυστικό αφήγημα για τον τόπο. Ένα αφήγημα που δεν περιορίζεται στη μεταφορά του επισκέπτη σε έναν τόπο διακοπών, αλλά στοχεύει να προσφέρει μία εμπειρία ζωής – μία αυθεντική σύνδεση με τον τόπο, τους ανθρώπους και την κουλτούρα του.

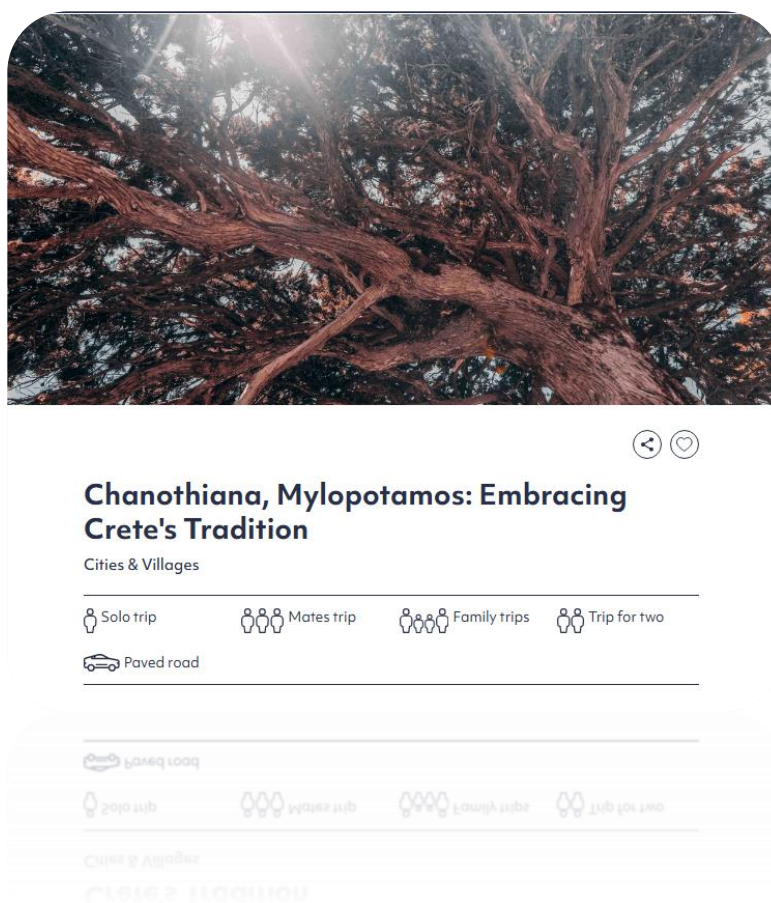
Εικόνα 10 Διαδρομές Ορειβασίας στον Δήμο Μυλοποτάμου

(Πηγή: <https://el.wikiloc.com/>)

Παράλληλα, η σημασία του τουρισμού για την περιφερειακή ανάπτυξη έχει αναγνωριστεί έμπρακτα και από την Περιφέρεια Κρήτης, η οποία έχει προχωρήσει στη δημιουργία μιας σύγχρονης ψηφιακής πλατφόρμας ενημέρωσης και προβολής. Η πλατφόρμα αυτή προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες τόσο στους επισκέπτες όσο και στους κατοίκους, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα περιοχών, οικισμών και δραστηριοτήτων σε ολόκληρο το νησί. Περιλαμβάνει δημόσιες και ιδιωτικές πρωτοβουλίες, οι οποίες αναδεικνύουν την τουριστική πολυμορφία και δυναμική της Κρήτης. Ο Δήμος Μυλοποτάμου κατέχει εξέχουσα θέση στο εν λόγω ψηφιακό περιβάλλον, προβάλλοντας τον φυσικό, πολιτιστικό και τουριστικό του πλούτο. Ειδικότερη αναφορά γίνεται στην περιοχή Χανοθιανά, η οποία αναδεικνύεται ως ένας αυθεντικός και λιγότερο γνωστός προορισμός. Περιγράφεται ως "κρυμμένο διαμάντι" της Κρήτης, προσφέροντας στους επισκέπτες μια αδιαμεσολάβητη εμπειρία της παραδοσιακής ζωής, της φιλοξενίας και της σύνδεσης με το φυσικό τοπίο.

Εικόνα 11 Χανοθιανά απο το DiscoverCrete

Στο επιχειρηματικό πεδίο, απαντώνται πολύ αξιόλογα παράδειγμα και δράσεις, όπως ορεινά καταλύματα, που αξιοποιούν την αγριότητα του τοπίου και την αυθεντικότητα της τοπικής φιλοξενίας. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, ο επισκέπτης έρχεται σε άμεση επαφή με τις τοπικές γεύσεις, το φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμικό χαρακτήρα της περιοχής. Η παρεχόμενη εμπειρία ξεπερνά τα όρια της συμβατικής τουριστικής υπηρεσίας, προσφέροντας μία πολυαισθητηριακή, βιωματική σύνδεση με τον τόπο. Αξιοσημείωτο είναι, επίσης, ότι οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να προμηθευτούν κουπόνια φιλοξενίας ή παροχών, τα οποία διευκολύνουν την οργάνωση της

επίσκεψής τους και παρέχουν πρόσβαση σε επιλεγμένες δραστηριότητες, γεύματα και τοπικά προϊόντα. Τέτοιου είδους εργαλεία ενισχύουν τη συνολική εμπειρία, προσδίδοντας ευελιξία και προστιθέμενη αξία. Οι ιδιωτικές αυτές πρωτοβουλίες, όταν λειτουργούν σε συνέργεια με τον δημόσιο στρατηγικό σχεδιασμό, συμβάλλουν ουσιαστικά στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και στη διαμόρφωση ενός αναγνωρίσιμου, εναλλακτικού μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης – με έμφαση στην ποιότητα, τη βιωσιμότητα και την τοπική αυθεντικότητα.

Η πλατφόρμα DiscoverCrete, όπως και άλλες αντίστοιχες προσπάθειες, συνιστά μια εξαιρετική ευκαιρία για τους Δήμους και τις τοπικές επιχειρήσεις να αποκτήσουν ψηφιακή παρουσία με χαμηλό ή μηδενικό κόστος. Ανεξαρτήτως του αρχικού επιπέδου επισκεψιμότητας, αυτές οι πρωτοβουλίες αποτελούν το απαραίτητο πρώτο βήμα για τη διαμόρφωση μιας ισχυρής ψηφιακής ταυτότητας του προορισμού. Στη σύγχρονη τουριστική πραγματικότητα, η διαδικτυακή προβολή ενός τόπου αποκτά βαρύνουσα σημασία, συχνά μεγαλύτερη από την άμεση επιτόπια παρουσία. Ένα συνεκτικό ψηφιακό προφίλ, εμπλουτισμένο με οπτικοακουστικό υλικό και ελκυστικό περιεχόμενο, μπορεί να ενισχύσει την αναγνωρισιμότητα του προορισμού, να προσελκύσει νέους επισκέπτες και να προβάλει την τοπική ταυτότητα με τρόπο ανταγωνιστικό και σύγχρονο. Τέτοιες συντονισμένες προσπάθειες μπορούν να λειτουργήσουν ως θεμέλιο για τη δημιουργία ενός ενιαίου brand τουριστικής προβολής, το οποίο θα ενώνει τις τοπικές κοινωνίες, τους επαγγελματίες του τουρισμού και την τοπική αυτοδιοίκηση γύρω από έναν κοινό στρατηγικό στόχο: την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη με σεβασμό στην πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον.

Όπως και στο υπόλοιπο νησί έτσι και στον Δήμο Μυλοποτάμου η βιομηχανία φιλοξενίας επισκεπτών έχει ξεπεράσει την κάποτε συμβατική, ξενοδοχειακή φιλοξενία.

Τα καταλύματα τύπου Airbnb στην Κρήτη ανέρχονται συνολικά στις 26.164 αναρτήσεις, από τις οποίες:

- 90% αφορά ολόκληρα σπίτια ή διαμερίσματα
- 9% αφορά ιδιωτικά δωμάτια
- Το υπόλοιπο 1% περιλαμβάνει κοινόχρηστα δωμάτια ή δωμάτια ξενοδοχείων.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Μυλοποτάμου διαθέτει 720 καταχωρήσεις στην πλατφόρμα, με έντονη συγκέντρωση στις παραλιακές ζώνες του δήμου. Η κατανομή έχει ως εξής:

- 637 ολόκληρα σπίτια/διαμερίσματα (ποσοστό 88,5%)
- 80 ιδιωτικά δωμάτια (ποσοστό 11,1%)
- Τα υπόλοιπα (λιγότερο από 1%) περιλαμβάνουν κοινά δωμάτια ή δωμάτια ξενοδοχείων.

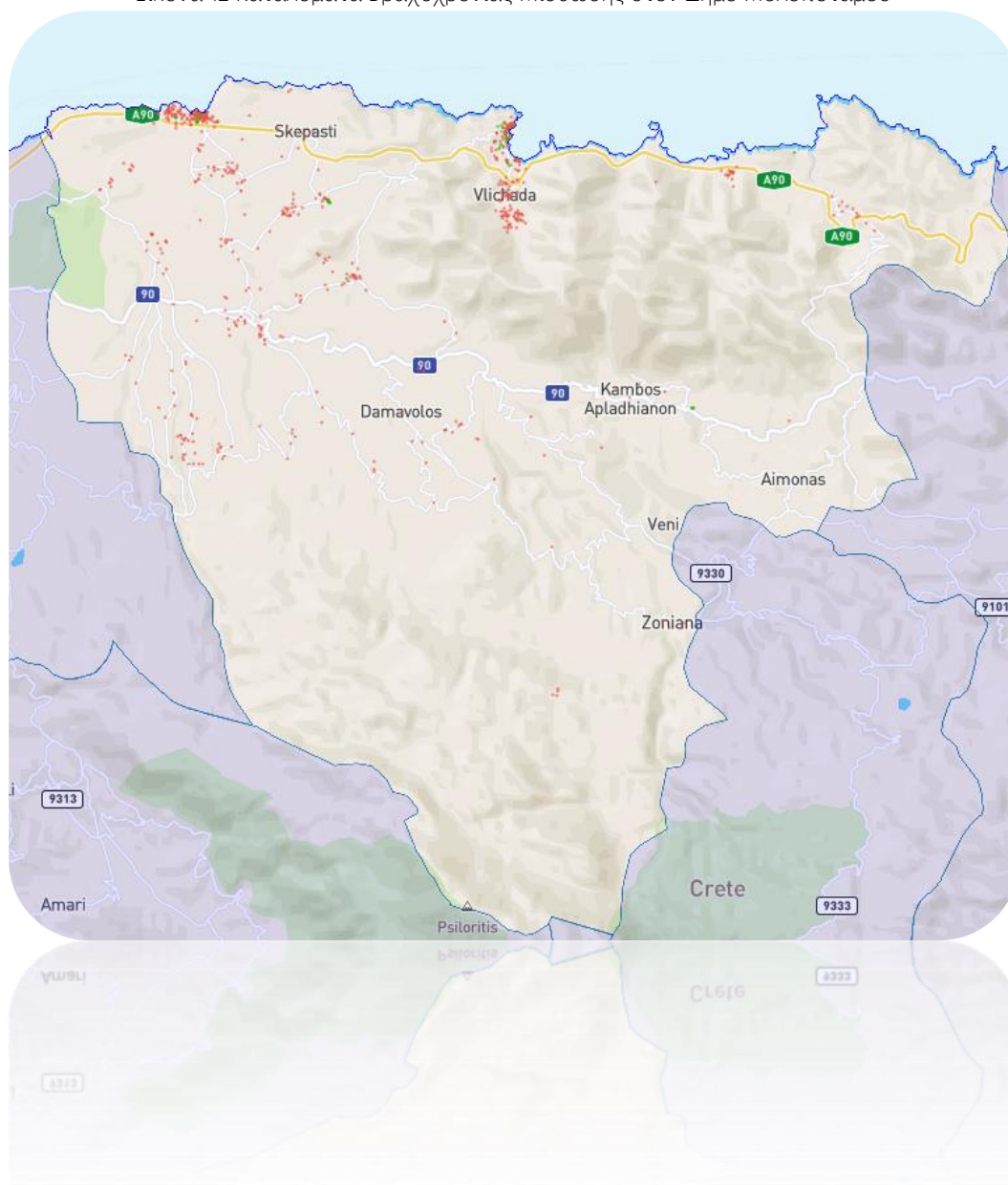
Η εικόνα αυτή αποτυπώνει την αυξανόμενη στροφή προς τον παραθεριστικό και αυτοεξυπηρετούμενο τουρισμό, ενώ υπογραμμίζει τη δυναμική του παραλιακού μετώπου ως κύριο άξονα τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή. Παράλληλα, αναδεικνύει την ανάγκη για ισορροπημένη τουριστική διασπορά και την ενίσχυση της επισκεψιμότητας και στην ενδοχώρα του δήμου.

Πίνακας 27 Καταλύματα Βραχυχρόνιας Μίσθωσης στον Δήμο Μυλοποτάμου

Μη κύρια καταλύματα					
Τοποθεσία	Σπίτια/ Διαμερίσματα	Δωμάτια	Κοινά Δωμάτια	Δωμάτια Ξενοδοχείου	Σύνολο
Κρήτη	23.539 (90%)	2.354 (9%)	18 (0,1%)	253 (1%)	26164
Μυλοπόταμος	637 (88,5%)	80 (11,1%)	0 (0%)	3 (0,4%)	720

(Πηγή : <https://insideairbnb.com/crete/>)

Εικόνα 12 Καταλύματα Βραχυχρόνιας Μίσθωσης στον Δήμο Μυλοποτάμου

(Πηγή : <https://insideairbnb.com/crete/>)

2.3.3 Υποδομές Δίκτυα

2.3.3.1 Μεταφορικές Υποδομές

Οι οικισμοί του Δήμου, καλύπτονται για εξυπηρητήσεις δεύτερου και πρώτου επιπέδου από την πόλη του Ρεθύμνου. Ωστόσο σημαντική είναι η έλξη που ασκεί το Ηράκλειο στις σχετικά απομακρυσμένες, από την έδρα του Δήμου, περιοχές της Δροσιάς (γνωστή περιοχή ως Μέσα Μυλοπόταμος) και των Σισών.

Οδικό δίκτυο – Οδικές Μεταφορές

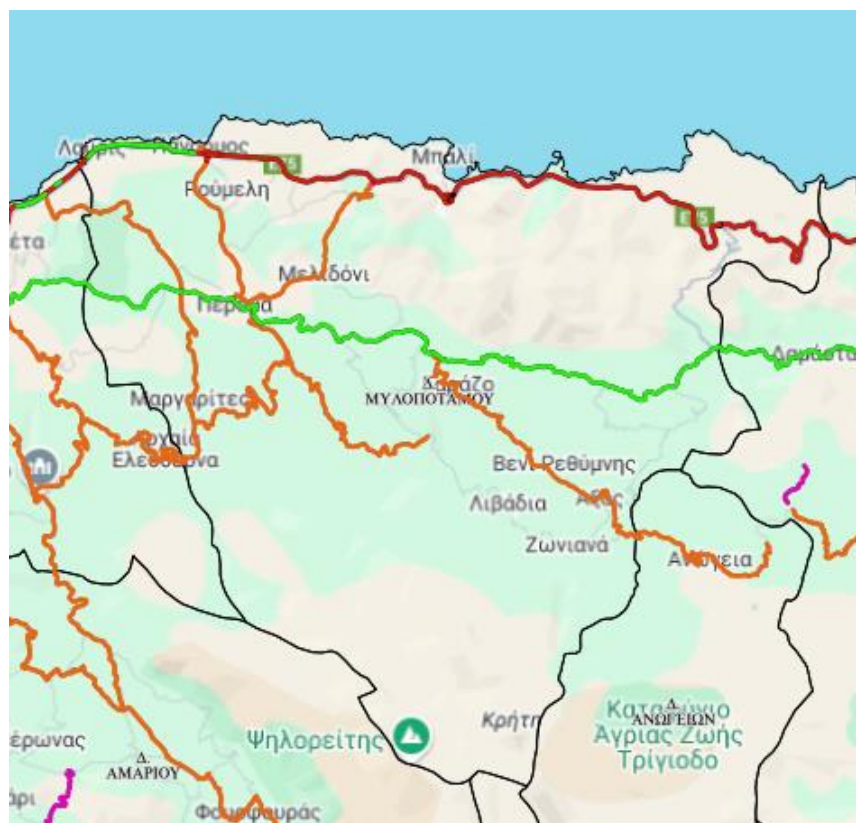
Όπως έχει προαναφερθεί, ο Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) αποτελεί τη βασική οδική αρτηρία του νησιού και εξυπηρετεί άμεσα ή έμμεσα τη σύνδεση των οικισμών του Δήμου Μυλοποτάμου. Η προσβασιμότητα εντός του Δήμου συμπληρώνεται από το τοπικό επαρχιακό οδικό δίκτυο και την παλαιά εθνική οδό Ηρακλείου–Ρεθύμνου. Παρά το γεγονός ότι το οδικό δίκτυο του Δήμου χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητικό όσον αφορά τη σύνδεση των οικισμών, η κατάσταση των υποδομών σε αρκετά σημεία παραμένει προβληματική.

Συγκεκριμένα, το οδόστρωμα, τα προστατευτικά κιγκλιδώματα, η σήμανση και η γεωμετρική χάραξη παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις, προκαλώντας δυσκολίες στην κυκλοφορία και αυξάνοντας τον κίνδυνο ατυχημάτων. Η κατάσταση αυτή αποτελεί διαχρονικό αίτημα βελτίωσης από κατοίκους και τοπικούς φορείς, καθώς ο συνδυασμός κακής οδικής συμπεριφοράς, δυσμενών καιρικών συνθηκών, κυκλοφορίας οχημάτων μεγάλου κυβισμού και φθαρμένου οδικού δικτύου επιτείνει την επικινδυνότητα για τους διερχόμενους πολίτες.

Αντίστοιχα προβλήματα παρατηρούνται και στο αγροτικό οδικό δίκτυο. Οι έντονες κλίσεις του εδάφους, η απουσία απαραίτητων τεχνικών έργων (όπως τοιχία, οχετοί, αντιπλημμυρικά) και η ελλιπής συντήρηση καθιστούν τη χρήση του δικτύου ιδιαίτερα απαιτητική, επηρεάζοντας αρνητικά τον χρόνο και το κόστος μεταφοράς αγροτικών προϊόντων. Τα κατά καιρούς έντονα καιρικά φαινόμενα, σε συνδυασμό με τις κατασκευαστικές αστοχίες, αυξάνουν περαιτέρω το κόστος και τις ανάγκες συντήρησης, καθώς απαιτούνται επανειλημμένες παρεμβάσεις για την απομάκρυνση φερτών υλικών, πεσμένων δέντρων, βράχων, λιμναζόντων υδάτων και χιονιού.

Ένα επιπλέον πρόβλημα αφορά την αλλαγή χρήσης πολλών αγροτικών δρόμων, οι οποίοι πλέον λειτουργούν ως επαρχιακές συνδέσεις μεταξύ οικισμών. Η νέα αυτή χρήση, ωστόσο, απαιτεί διαφορετικό επίπεδο υποδομών και τεχνικών προδιαγραφών, καθιστώντας επιτακτική την αναβάθμισή τους προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια των μετακινήσεων.

Εικόνα 13 Χαρτογραφική αποτύπωση Οδικού Δικτύου Δήμου Μυλοποτάμου

- Εθνικό και Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο της ΔΟΥ - 2 (Δεκέμβριος 2023)
- Πρωτεύουσα εθνική οδός
  - Δευτερεύουσα εθνική οδός
  - Τριτεύουσα εθνική οδός
  - Πρωτεύουσα επαρχιακή οδός
  - Δευτερεύουσα επαρχιακή οδός
  - Αποχαρακτηρισμένη οδός
  - Αποχαρακτηρισμένη οδός που έχει περιέλθει στη Δημόσια Περιουσία
  - Εκκρεμής/Προτεινόμενος/Ανεπιβεβαίωτος χαρακτηρισμός οδού

(Πηγή: Γεωπληροφορική Πύλη Περιφέρειας Κρήτης, <https://gis.crete.gov.gr/>, Ιδία επεξεργασία)

Πίνακας 28 Οδικό δίκτυο Δήμου Μυλοποτάμου

Είδος Οδοστρώματος	Μήκος (Σε Χλμ.)	Κατάσταση
Άσφαλτος	50	Ανεκτή
Τσιμέντο	50	Μέτρια
Χώμα	1.050	Κακή

Σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη του τουρισμού εντός των ορίων του Δήμου Μυλοποτάμου αποτελούν οι χιλιομετρικές αποστάσεις που πρέπει να διανύσουν οι επισκέπτες ώστε να φτάσουν στους πιο σημαντικούς οικισμούς, από τα μεγάλα αστικά κέντρα του Ηρακλείου και του Ρεθύμνου καθώς και για να μετακινηθούν από οικισμό σε οικισμό. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι αποστάσεις από οικισμό σε οικισμό, όπως δίνονται από το Google Maps και με κριτήριο την μικρότερη διάρκεια διαδρομής.

Πίνακας 29 Χιλιομετρικές αποστάσεις σημαντικών οικισμών στον Δήμο Μυλοποτάμου

	Αλόιδες	Ζωνιανά	Ηράκλειο	Λιβιάδια	Μπαλί	Πάνορμο	Πέραμα	Ρέθυμνο	Σίσσες
Αλόιδες		17,4	37,9	20,3	22,0	29,8	23,9	50,3	7,4
Ζωνιανά	17,4		44,6	3,7	37,9	28,1	23,6	51,1	24,6
Ηράκλειο	37,9	44,6		49,9	51,7	59,4	66,6	81,5	38,8
Λιβιάδια	20,3	3,7	49,9		34,2	24,5	18,1	45,4	27,6
Μπαλί	22,0	37,9	51,7	34,2		10,7	16,6	31,5	15,3
Πάνορμο	29,8	28,1	59,4	24,5	10,7		6,8	22,5	23,1
Πέραμα	23,9	23,6	66,6	18,1	16,6	6,8		27,8	28,4
Ρέθυμνο	50,3	51,1	81,5	45,4	31,5	22,5	27,8		43,6
Σίσσες	7,4	24,6	38,8	27,6	15,3	23,1	28,4	43,6	

(Πηγή: [Google Maps](#), ίδια επεξεργασία)

Οι αποστάσεις των οικισμών μεταξύ τους αλλά και από τα μεγάλα αστικά κέντρα δεν είναι απαγορευτικές για την πραγματοποίηση ακόμα και ημερήσιων εκδρομών, σύμφωνα με τα δεδομένα που παρατίθενται στον σχετικό πίνακα. Αξίζει να σημειωθεί πως ο υπό κατασκευή οδικός άξονας Ηράκλειο – Ανώγεια – Γαράζο - Πέραμα – Πάνορμο θα συνδέσει με ασφάλεια και ταχύτητα το Ηράκλειο με τον Ορεινό και Μέσα Μυλοπόταμο, διευκολύνοντας τη ζωή των μόνιμων κατοίκων και επισκεπτών της περιοχής.

Πέραν των ιδιωτικών μέσων μεταφοράς, το Κ.Τ.Ε.Λ. Ηρακλείου και Ρεθύμνου καλύπτει το υπόλοιπο μεταφορικό έργο των κατοίκων της περιοχής. Όμως, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, τα δρομολόγια του Κ.Τ.Ε.Λ. δεν καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες της περιοχής, μιας και τα λεωφορεία δεν διέρχονται από το σύνολο των οικισμών και δεν πραγματοποιούν συχνά δρομολόγια λόγω του μικρού πληθυσμού και του κακού οδικού δικτύου.

Στο σύνολο του οδικού δικτύου του Δήμου Μυλοποτάμου, τα κακή κατάσταση του οδοστρώματος (άσφαλτος), έλλειψη οδικής σήμανσης, έλλειψη προστατευτικών κιγκλιδωμάτων και διαγραμμίσεων

ασφαλείας, ανάγκες για διαπλάτυνση δρόμων, ανάγκες για ασφαλτοστρώσεις και τσιμεντοστρώσεις, δημιουργία κόμβων για την πρόσβαση σε μεγάλους οδικούς άξονες. Άμεση προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στην βελτίωση και αναβάθμιση της Παλαιάς Εθνικής Οδού Ηρακλείου-Ρεθύμνου η οποία διασχίζει τον Δήμο, καθώς και του τμήματος Γεροποτάμου-Εξάντη και στην επέκταση του μέχρι το Φόδελε ο οποίος συνδέει την ενδοχώρα του Δήμου με τον ΒΟΑΚ. Επίσης ζωτικής σημασίας αποτελεί η επιτάχυνση των διαδικασιών μελέτης και κατασκευής του δρόμου ταχείας κυκλοφορίας Ηράκλειο-Ανώγειο-Γαράζο-Πέραμα -Πάνορμο, ο οποίος θα συνδέσει το Ηράκλειο με τον Μέσα Μυλοπόταμο, δίνοντας οριστική λύση στην ασφαλή και χωρίς καθυστερήσεις μετακινήσεις προς το Ηράκλειο.

Θαλάσσιες μεταφορές

Εντός της περιοχής μελέτης δεν υπάρχουν επιβατικά λιμάνια ή μαρίνες. Συνεπώς, οι ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών καλύπτονται μέσω των κοντινών λιμανιών Ηρακλείου, Σούδας και κατά περιόδους του Ρεθύμνου. Τα συγκεκριμένα λιμάνια βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση και υποδέχονται επιβατικά οχηματαγωγά πλοία και κρουαζιερόπλοια. Τα λιμάνια Ηρακλείου και Σούδας έχουν, μεταξύ άλλων, καθημερινή σύνδεση με το λιμάνι του Πειραιά ενώ εκείνο του Ρεθύμνου εξυπηρετεί κυρίως εποχιακές ανάγκες. Τέλος, εντός του Δήμου Μυλοποτάμου υπάρχουν τα αλιευτικά καταφύγια στο Μπαλί και στο Πάνορμο για την εξυπηρέτηση μικρών αλιευτικών σκαφών και τουριστικών πλοιαρίων. Σύμφωνα με τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία, η εικόνα ως προς την εποχικότητα δεν μεταβάλλεται ανάμεσα στην επιβατική και την ακτοπλοϊκή κίνηση, καθώς και πάλι η πλειονότητα των επιβατών μετακινείται στο 2^ο και 3^ο τρίμηνο τους έτους.

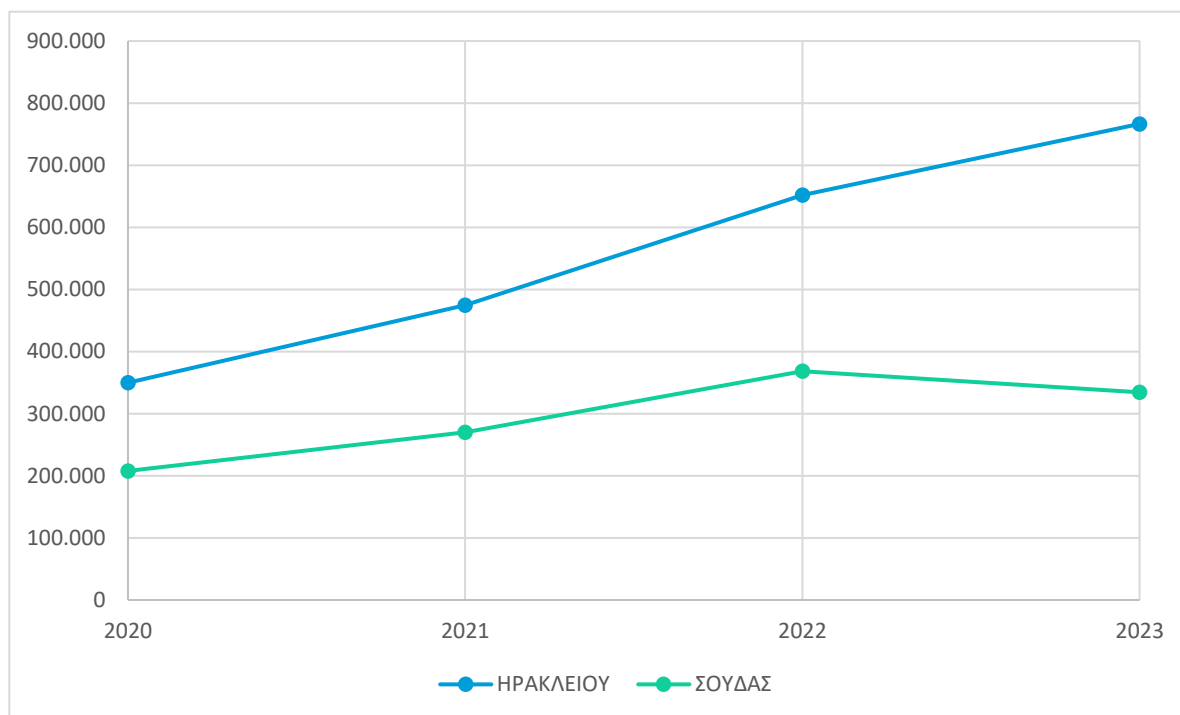
Πίνακας 30 Αποβιβασθέντες επιβάτες ακτοπλοΐας ανά λιμένα (2020-2023)

Τρίμηνο	Λιμένας			
	Ηρακλείου	Σούδας	Ρέθυμνου	Αγίου Νικολάου
2020	349.868	207.793	10934	0
2021	474.788	269808	23408	2480
2022	651.905	368318	27639	1542
2023	766.526	334.540	26.032	2.786
Σύνολο	2.243.087	1.180.459	88.013	6.808

(Πηγή: INSETE Intelligence, Ιδία επεξεργασία)

Στο παρακάτω διάγραμμα αποτυπώνεται η μεγάλη εποχικότητα της ακτοπλοϊκής κίνησης καθώς και η διαφορά ανάμεσα στα λιμάνια Ηρακλείου και Σούδας.

Γράφημα 15 Ακτοπλοϊκές αφίξεις επιβατών σε Ηράκλειο & Σούδα

(Πηγή: Αποβιβασθέντες ακτοπλοϊας ανά λιμένα, ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία)

Αεροπορικές μεταφορές

Εντός των ορίων του Δήμου Μυλοποτάμου ή ακόμα και της Π.Ε. Ρεθύμνου δεν υπάρχουν πολιτικά αεροδρόμια, επομένως, οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της περιοχής εξυπηρετούνται από το αεροδρόμιο «Νίκος Καζαντζάκης» του Ηρακλείου και το αεροδρόμιο «Ιωάννης Δασκαλογιάννης» των Χανίων.

Πρόκειται για αεροδρόμια με πολύ μεγάλη επιβατική κίνηση, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες, τα οποία καλύπτουν, σχεδόν, το σύνολο των αναγκών του νησιού. Το αεροδρόμιο Ηρακλείου χρήζει άμεσων δραστικών παρεμβάσεων, με την σχεδιαζόμενη μετεγκατάσταση του να έχει μπει σε τροχιά υλοποίησης. Το ανερχόμενο αεροδρόμιο Χανίων ιδιωτικοποιήθηκε πρόσφατα και αναμένονται τα απαραίτητα βελτιωτικά έργα που προβλέπει η σύμβαση με την Fraport.

Πίνακας 31: Διεθνείς Αεροπορικές αφίξεις επιβατών, 2023-2024

Αεροδρόμιο	Επιβατική Κίνηση 2023	Επιβατική Κίνηση 2024	Διαφορά	% Διαφορά 2023-2024
Ηράκλειο	3.554.705	3.789.527	234.822	6,6%
Χανιά	1.413.485	1.530.227	116.742	8,3%
Σύνολο	4.968.190	5.319.754	351.564	7%

(Πηγή: INSETE Intelligence, Ιδία επεξεργασία)

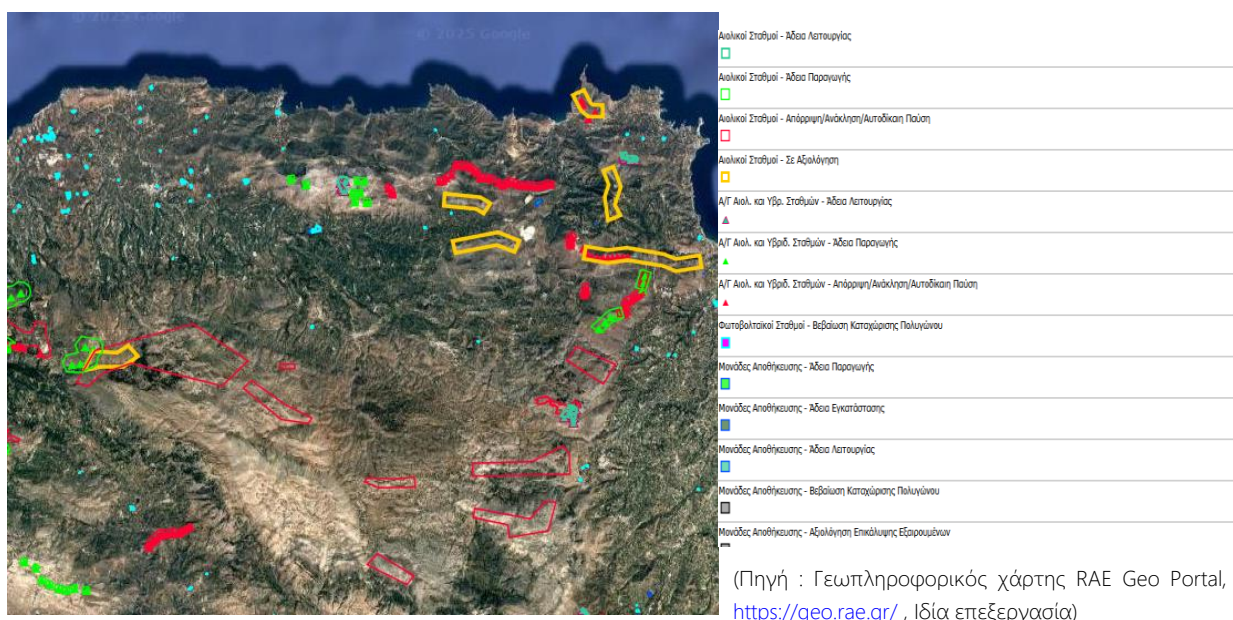
Το αεροδρόμιο Ηρακλείου καταλαμβάνει την πρώτη θέση σε διεθνείς αφίξεις στην Κρήτη και τη Δεύτερη σε εθνικό επίπεδο, υποδεχόμενο περίπου 3,7 εκατομμύρια επιβάτες από το εξωτερικό. Αντίστοιχα, το αεροδρόμιο Χανίων εξυπηρετεί περίπου 1,5 εκατομμύρια διεθνείς αφίξεις. Η έντονη αυτή τουριστική κίνηση αναδεικνύει τον κομβικό ρόλο των δύο αεροδρομίων και υπογραμμίζει τις σημαντικές προοπτικές που υπάρχουν για περαιτέρω αξιοποίηση, μέσα από στοχευμένες επενδύσεις και κατάλληλο σχεδιασμό

Υποδομές ενέργειας

Ο Δήμος Μυλοποτάμου δεν αποτελεί εξαίρεση στο έντονο ενεργειακό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Κρήτη. Η σημαντική διακύμανση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά την τουριστική περίοδο, ιδίως τους θερινούς μήνες, δημιουργεί αυξημένες ανάγκες τόσο για κατοίκους όσο και για επισκέπτες.

Παρατηρείται μια έντονη κινητικότητα στο κομμάτι της παραγωγής εναλλακτικής ενέργειας, όπως βλέπουμε στην παρακάτω εικόνα.

Εικόνα 14 Χάρτης Ενεργειακής παραγωγής και άδειας εγκατάστασης Δήμου Μυλοποτάμου

2.3.3.2 Υποδομές τηλεπικοινωνιών

Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές στον Δήμο Μυλοποτάμου θα μπορούσαν να αξιολογηθούν σε γενικές γραμμές ως μέτριες. Η κατάσταση αυτή οφείλεται εν μέρει στο μικρό πληθυσμιακό μέγεθος του Δήμου, τη μειωμένη χρήση διαδικτύου από τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες, καθώς και τον απομονωμένο χαρακτήρα αρκετών περιοχών.

Όλοι οι οικισμοί του Δήμου καλύπτονται από ευρυζωνικό δίκτυο (υπόγειο ή υπέργειο) και συνδέονται με ψηφιακά τερματικά κέντρα. Ωστόσο, οι πραγματικές ταχύτητες σύνδεσης παραμένουν χαμηλές, και δεν υπάρχουν σχέδια για την ανάπτυξη δικτύου οπτικών ινών. Στις πιο απομακρυσμένες περιοχές, όπου το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο είναι παρωχημένο και αναλογικό, παρατηρούνται προβλήματα λειτουργίας, ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο λόγω καιρικών φαινομένων. Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν το σύνολο της περιοχής μελέτης, περιλαμβανομένων και των ορεινών εκτός οικισμών περιοχών, καλύπτεται από δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, ενώ έχουν ήδη υλοποιηθεί σημαντικές αναβαθμίσεις στο πλαίσιο της 5G κάλυψης.

2.3.3.3 Υποδομές Διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων

Ο Δήμος Μυλοποτάμου έχει επιτύχει την πλήρη αποκατάσταση και παύση λειτουργίας όλων των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (Χ.Α.Δ.Α.) που λειτουργούσαν στο παρελθόν εντός των διοικητικών του ορίων. Σήμερα, η διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων εξυπηρετείται από τον Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.) Αμαρίου, γεγονός που, λόγω της μεγάλης απόστασης, συνεπάγεται σημαντική αύξηση στο συνολικό κόστος αποκομιδής και διάθεσης.

Παράλληλα, στον Δήμο εφαρμόζεται πρόγραμμα ξεχωριστής διαλογής βασικών ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, το οποίο έχει τύχει θερμής αποδοχής από την πλειονότητα των κατοίκων. Υπάρχει αυξανόμενη κοινωνική πίεση για επέκταση του προγράμματος σε όλους τους οικισμούς, προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών και να βελτιωθεί το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της διαχείρισης.

Η αποκομιδή των απορριμμάτων διενεργείται από τις δημοτικές υπηρεσίες με χρήση ιδιόκτητων απορριματοφόρων οχημάτων. Ωστόσο, τα διαθέσιμα οχήματα είναι περιορισμένου αριθμού και παλαιάς τεχνολογίας, γεγονός που επηρεάζει αρνητικά την αποτελεσματικότητα και την κάλυψη των αναγκών, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένους ή ορεινούς οικισμούς. Παρά την επίσημη παύση των Χ.Α.Δ.Α., παρατηρείται ακόμη σε ορισμένα σημεία του Δήμου η ανεξέλεγκτη απόθεση απορριμμάτων από ιδιώτες. Το φαινόμενο αυτό δημιουργεί σημαντικά ζητήματα τόσο περιβαλλοντικής φύσεως όσο και δημόσιας υγείας, ενώ υποβαθμίζει αισθητικά το φυσικό τοπίο και τους οικισμούς, ιδίως σε περιοχές με τουριστικό ενδιαφέρον.

Όσον αφορά τη διαχείριση υγρών αποβλήτων, μεγάλος αριθμός οικισμών εξακολουθεί να στερείται οργανωμένου αποχετευτικού δικτύου. Αυτό συνεπάγεται σημαντικές δυσκολίες για την καθημερινότητα των κατοίκων και επιβαρύνει τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στον τομέα της εστίασης και της φιλοξενίας. Το κόστος της ατομικής διαχείρισης των λυμάτων (μέσω βόθρων, εκκενώσεων, κ.ά.) είναι αυξημένο και συχνά ανεπαρκές περιβαλλοντικά.

Η πλειονότητα του υφιστάμενου αποχετευτικού δικτύου είναι μικτού τύπου, δηλαδή συγκεντρώνει σε κοινό αγωγό τόσο τα όμβρια ύδατα όσο και τα αστικά λύματα. Η πρακτική αυτή προκαλεί τεχνικές δυσκολίες στη μεταφορά και επεξεργασία των αποβλήτων, αυξάνει τον κίνδυνο υπερχειλίσης και μειώνει την αποτελεσματικότητα των εγκαταστάσεων επεξεργασίας. Αντίθετα, τα χωριστικά δίκτυα,

τα οποία διαθέτουν διακριτούς αγωγούς για τις δύο κατηγορίες, θεωρούνται βέλτιστη πρακτική από άποψη τεχνικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Στον Δήμο Μυλοποτάμου καταγράφεται μέτρια συνολική κατάσταση στα αποχετευτικά δίκτυα, και σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχουν περιοχές χωρίς επαρκή αποχέτευση.

Εντός των ορίων του Δήμου Μυλοποτάμου, βρίσκονται σε πλήρη λειτουργία σταθμοί βιολογικού καθαρισμού λυμάτων, καλύπτοντας τις ανάγκες των μεγαλύτερων οικισμών, όπως αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα. Από τα τέλη του 2023 τέθηκε σε λειτουργία και ο νέος σταθμός Βιολογικού Καθαρισμού Λυμάτων στα Μουρτζανά που εξυπηρετεί τις Δημοτικές Κοινότητες Αξός, Βενί, Γαράζο, Επισκοπή, Άγιος Ιωάννης, Κάλυβος, Λιβάδια και Ζωνιανά.

Πίνακας 32 Σταθμοί βιολογικού καθαρισμού λυμάτων

Βιολογικός Καθαρισμός	Συνδεδεμένοι Οικισμοί
Μπαλίου	Μπαλί
	Βλυχάδα
Πανόρμου	Πάνορμο
	Ρουμελή
	Σκεπαστή
	Αχλαδές
	Σιριπιδιανά
Περάματος	Αλφά
	Πέραμα
	Αγγελιανά
	Μαργαρίτες
	Τζανακιανά
	Δάφνη
	Χουμέρι
	Άγιος Μάμας
	Αβδελά
	Κεραμωτά
	Αργουλιό
	Κρασουνάς
	Αξός
	Βενί
	Γαράζο
Επισκοπή	
Μουρτζανών	Άγιος Ιωάννης
	Κάλυβος
	Λιβάδια
	Ζωνιανά

2.3.3.4 Ύδρευση-Άρδευση

Η ύδρευση του Δήμου γίνεται από πηγές και γεωτρήσεις. Όλοι οι οικισμοί της περιοχής διαθέτουν δίκτυα ύδρευσης, τα περισσότερα των οποίων όμως χρήζουν μερικής ή πλήρους αντικατάστασης, λόγω διάβρωσης των χαλυβδοσωλήνων και των επιπτώσεων που το φαινόμενο αυτό έχει στην υγεία. Επιπλέον η παλαιότητα του υδρευτικού δικτύου και η έλλειψη συντήρησης και εκσυγχρονισμού του προκαλεί συχνά μεγάλες απώλειες ύδατος. Η ποιότητα του νερού για ύδρευση αναφέρεται καλή έως μέτρια.

Το δίκτυο άρδευσης του Δήμου Μυλοποτάμου έχει συνολικό μήκος περίπου 500 χλμ και καλύπτει σχεδόν το σύνολο της εδαφικής επικράτειας του Δήμου, με εξαίρεση την Δημοτική Κοινότητα Ζωνιανών, όπου το δίκτυο απουσιάζει πλήρως. Παρά την ευρεία κάλυψη, το δίκτυο δεν επαρκεί για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και απαιτείται η επέκτασή του, καθώς και η βελτίωση της λειτουργικότητας και της απόδοσής του.

Πίνακας 33 Άρδευση Δήμου Μυλοποτάμου

Δημοτικές Κοινότητες στο Δίκτυο Άρδευσης	
Δ.Ε. ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	Αγγελιανών
	Αγίου Μάμαντος
	Αλφάς
	Αχλαδέ
	Καλανδαρές
	Μελιδονίου
	Μελισσουργακίου
	Ορθέ
	Πανόρμου
	Πασαλιτών
	Περάματος
	Ρουμελής
	Σισών
	Σκεπαστής
	Χουμερίου
Δ.Ε. ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ	Αγιάς
	Αξος
	Απλαδιανών
	Βενίου
	Γαράζου
	Δαμαβόλου
	Δοξαρού
	Επισκοπή
	Θεοδώρα
Κρυονέρι	

	Χώνος
--	-------

Πίνακας 34 Δημοτικές Κοινότητες Δήμου Μυλοποτάμου Χωρίς Άδρευση

Κοινότητες χωρίς Άδρευση
ΔΕ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ
Μαργαριτών
ΔΕ ΖΩΝΙΑΝΩΝ
Ζωνιανών
ΔΕ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ
Αγίου Ιωάννου η Μυλοποτάμου
Αϊμονα
Αλοΐδων
Καλύβου
Λιβαδίων

Ανταποκρινόμενος στις ανάγκες αυτές, ο Δήμος έχει ήδη προχωρήσει στην ίδρυση μονάδας αφαλάτωσης, για την ενίσχυση της διαθεσιμότητας υδάτινων πόρων, ιδιαίτερα σε περιοχές που πλήττονται από έντονη λειψυδρία ή δεν διαθέτουν επαρκείς φυσικές πηγές.

2.3.4 Υφιστάμενα-εκπονηθέντα Σχέδια

Στο πλαίσιο της βελτίωσης της λειτουργίας του ως πρωτοβάθμιος Ο.Τ.Α., ο Δήμος Μυλοποτάμου προχώρησε σε μια σειρά θεσμικά υποχρεωτικών πονημάτων που δημιουργούν προϋποθέσεις και φέρουν πλεονεκτήματα στην αναπτυξιακή του δυναμική.

Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.) Δήμου Μυλοποτάμου

Με απώτερο σκοπό τη δημιουργία προσβάσιμων διαδρομών σε κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους θεσπίστηκε για πρώτη φορά, με την απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887 (ΦΕΚ 5553/Β/30-11-2021), η υποχρέωση εκπόνησης Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας από τους ΟΤΑ α' βαθμού. Το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.) αποτελεί πρόγραμμα καθορισμού απαραίτητων παρεμβάσεων εξασφάλισης της προσβασιμότητας, των υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένων των δικτύων πεζής μετακίνησης, των οδεύσεων διαφυγής, των σημείων προσωρινής περίθαλψης και σημείων καταφυγής των πολιτών εντός των διοικητικών τους ορίων.

Η εκπόνηση του Σ.Α.Π. πραγματοποιείται είτε με ίδιους πόρους του δήμου είτε κατόπιν χρηματοδότησης από πόρους του Πράσινου Ταμείου ή του Ε.Σ.Π.Α. Στόχος ενός Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας είναι η δημιουργία συνολικών διαδρομών προσβασιμότητας σε επίπεδο δήμου, προς τους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους. Οι διαδρομές αυτές θα καθιστούν εύκολες τις μετακινήσεις από και προς δημόσια κτίρια και κτίρια που στεγάζουν κοινόχρηστες και κοινωφελείς χρήσεις, μέσα από προσβάσιμα πεζοδρόμια, προσβάσιμες διαβάσεις πεζών και νησίδες, προσβάσιμους χώρους στάθμευσης για ΑΜΕΑ και προσβάσιμους χώρους πρασίνου/αναψυχής.

Με την εκπόνηση του Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας του Δήμου Μυλοποτάμου, καταβάλλεται μία προσπάθεια βελτίωσης της υφιστάμενης προσβασιμότητας, τόσο του βασικού οδικού δικτύου όσο

και των υποδομών κοινόχρηστου και κοινωφελούς χαρακτήρα, με απώτερο σκοπό την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων μειωμένης κινητικότητας. Μεταξύ άλλων, προσδιορίζονται οι απαιτήσεις και τα κριτήρια για:

- ❖ Προσβάσιμα πεζοδρόμια, πεζόδρομους, πλατείες, χώρους πρασίνου & άλση, (πρόβλεψη ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών και όδευσης τυφλών χωρίς εμπόδια, φυσικά ή τεχνητά)
- ❖ Προσβάσιμες διαβάσεις (πρόβλεψη ραμπών και τρόποι ορθής κατασκευής αυτών, καθώς και πρόβλεψη σήμανσης)
- ❖ Προσβάσιμους χώρους πρασίνου και άλση (πρόβλεψη προσβάσιμων χώρων υγιεινής και κτιριακών υποδομών)
- ❖ Προσβάσιμους χώρους στάθμευσης (πρόβλεψη ειδικών θέσεων για οχήματα ατόμων με αναπηρία, ραμπών και σήμανσης)
- ❖ Προσβάσιμα κτίρια (είσοδοι κτιρίων σύμφωνα με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις)

Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Σ.Ε.Α.Κ) Δήμου Μυλοποτάμου

Το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Σ.Ε.Α.Κ.) εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο του υποδειγματικού ρόλου του δημόσιου τομέα και σκοπεύει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων κτιρίων της χώρας, συμπληρωματικά με τις λοιπές υφιστάμενες διατάξεις. Με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, αποτελεί ένα αναπόσπαστο και πολύ σημαντικό στάδιο για την αποτύπωση και εν συνεχεία μείωση της κατανάλωσης ενέργειας των δημοσίων κτιρίων. Αυτό συμπληρώνεται από την υποχρέωση των φορέων κτιρίων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα να ορίζουν ενεργειακό υπεύθυνο, τις υποχρεώσεις του ενεργειακού υπευθύνου για την παροχή στοιχείων μέσω της υποστηρικτικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας ενεργειακών υπευθύνων που συνεπικουρεί το έργο του, καθώς και την υποχρέωση (όπου απαιτείται) έκδοσης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) των δημοσίων κτιρίων.

Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) Δήμου Μυλοποτάμου

Το Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) συντάσσεται για την κάλυψη των αναγκών φόρτισης των ηλεκτρικών οχημάτων που προβλέπεται να κυκλοφορούν/σταθμεύουν στο Δήμο, με χρονικό ορίζοντα πενταετίας. Η Μεθοδολογία του Σ.Φ.Η.Ο. περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Ανάλυση και χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης (π.χ. πολεοδομικά και κυκλοφοριακά χαρακτηριστικά, υφιστάμενοι δημοτικοί χώροι στάθμευσης, θέσεις στάθμευσης ταξί/ τουριστικών λεωφορείων/ ΑμεΑ/ οχημάτων τροφοδοσίας & Διερεύνηση σεναρίων χωροθέτησης σταθμών φόρτισης και θέσεων στάθμευσης Ηλεκτρικών Οχημάτων και τεκμηρίωση της βέλτιστης χωροθέτησης αυτών

Στάδιο 2: Συμμετοχικές διαδικασίες – διαβούλευση

Στάδιο 3: Ολοκλήρωση – εφαρμογή του Σ.Φ.Η.Ο. (π.χ. χρονικός προγραμματισμός, δυνατότητες χρηματοδότησης, πολιτική κινήτρων, προδιαγραφές)

2.4 Δομές Κοινωνικής υποστήριξης

2.4.1 Υποδομές εκπαίδευσης

Στον Δήμο Μυλοποτάμου στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν δέκα πέντε (15) Νηπιαγωγεία και δέκα πέντε (15) Δημοτικά σχολεία τα οποία φιλοξενούν περίπου 1.000 μαθητές. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ακόμα και τα δημοτικά σχολεία που λειτουργούν σήμερα αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λόγω παλαιότητας κτιρίων και ελλείψεις σε εξοπλισμό.

Στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση τις ανάγκες της περιοχής καλύπτουν τέσσερα (4) Γυμνάσια και τέσσερα (4) Γενικά Λύκεια και ΕΠΑΛ (Επαγγελματικό Λύκειο).

Τέλος η ιδιωτική εκπαίδευση προέρχεται από τα ελάχιστα ιδιωτικά φροντιστήρια ξένων γλωσσών και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, από τα οποία τα περισσότερα λειτουργούν στην έδρα του Δήμου. Στον πίνακα που ακολουθεί, καταγράφονται οι δομές εκπαίδευσης της περιοχής.

Πίνακας 35 Κατάλογος Δομών Εκπαίδευσης στον Δήμο Μυλοποτάμου

Διεύθυνση Εκπαίδευσης	Δομή Εκπαίδευσης	Πλήθος	Τοποθεσία
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	Νηπιαγωγεία	15	Σίσες
			Αξός
			Ζωνιανών
			Λιβιάδια
			Κάλυβος
			Αγιος Μάμας
			Μαργαρίτες
			Απλαδιανά
			Γαράζο
			Αγιά
			Πέραμα
			Αγγελιανά
			Πάνορμο
			Σκεπαστή
			Μπαλί
	Δημοτικά σχολεία	15	Σίσες
			Αξός
			Ζωνιανών
			Λιβιάδια
			Κάλυβος
Αγιος Μάμας			
Μαργαρίτες			
Απλαδιανά			

			Γαράζο	
			Αγιά	
			Πέραμα	
			Αγγελιανά	
			Πάνορμο	
			Σκεπαστή	
			Μπαλί	
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Δομές Λυκειακής Εκπαίδευσης	4	Κράνα	
			Γαράζο	
			Πέραμα	
			Πάνορμο	
	Γενικό Λύκειο	4	Μελιδόνι	
			Πέραμα	
			Πάνορμο	
	Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.)	4	Γαράζο	

(Πηγή: Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ρεθύμνου <https://dipe.reth.sch.gr/> , Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ρεθύμνου, <https://dide.reth.sch.gr/> , Ιδία Επεξεργασία)

Στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεν λειτουργεί Δημοτικό σχολείο σε κάθε Δημοτική Κοινότητα (16 σχολεία για 33 Δ.Κ.). Η κατάσταση αυτή οφείλεται τόσο στην έλλειψη μαθητών σε ορισμένους οικισμούς αλλά και λόγω των υποχρεωτικών συνενώσεων από το Υπουργείο Παιδείας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη για μετακίνηση μαθητών, η οποία παρουσιάζει ειδικές δυσκολίες λόγω της μικρής ηλικίας των μαθητών.

Επίσης, πολλά από τα λειτουργικά σχολικά κτίρια, είναι αρκετά παλιά χωρίς κεντρική θέρμανση και χρήζουν συντηρήσεων ή βελτιώσεων με σύγχρονες προδιαγραφές, τα περισσότερα δεν έχουν τον κατάλληλο εκπαιδευτικό εξοπλισμό, ενώ στερούνται άλγειου χώρου και αθλητικών υποδομών ή βρίσκονται κοντά σε κεντρικούς δρόμους.

Στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε όλη την περιοχή παρέμβασης, δεν λειτουργούν δομές τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, με αποτέλεσμα οι μαθητές να εγκαταλείπουν την περιοχή και να εγκαθίσταται στα μεγάλα αστικά κέντρα (κυρίως Ρέθυμνο και Ηράκλειο) ή να εγκαταλείπουν το

σχολείο. Επίσης δεν υπάρχουν Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) ώστε να υπάρχει η δυνατότητα στους νέους για εναλλακτικές σπουδές.

Συνεπώς, κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η μεταφορά των μαθητών είναι ένα σημαντικό πρόβλημα που επιλύεται τις περισσότερες φορές με πρωτοβουλία της Δημοτικής Αρχής.

Επιπροσθέτως, στην περιοχή δεν υπάρχουν επαρκή φροντιστήρια, δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ξένων γλωσσών, γεγονός που καθιστά τους μαθητές της περιοχής μη ανταγωνιστικούς σε σχέση με τους μαθητές των μεγάλων αστικών κέντρων που τους παρέχονται όλα τα παραπάνω.

2.4.2 Δομές κοινωνικής υποστήριξης

Οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και υποστήριξης που λειτουργούν στην περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

Οι περισσότερες κοινωνικές υπηρεσίες είναι συγκεντρωμένες στην έδρα του Δήμου, εκτός από μερικές εξαιρέσεις (πχ. Παιδικοί σταθμοί στα Λιβάδια, στην Αλφά και στα Ζωνιανά).

Πίνακας 36 Κοινωνικές Δομές στον Δήμο Μυλοποτάμου

Δομή	Αριθμός	Οικισμός
Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η)	1	Πέραμα
Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η)	1	Πέραμα
Κέντρο Κοινότητας	1	Πέραμα
Βρεφικός Σταθμός	1	Πέραμα
Βρεφονηπιακός Σταθμός	1	Λιβάδια
Παιδικός Σταθμός	4	Αλφά
		Λιβάδια
		Ζωνιανά
		Πέραμα
Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι	3	Πέραμα
		Λιβάδια
		Γαράζο

(Πηγή: Δήμος Μυλοποτάμου)

Πίνακας 37 Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία στον Δήμο Μυλοποτάμου

#	Διακριτικός Τίτλος	Επωνυμία	Επιμέρους Κατηγορία
1	ΑΙΓΛΗ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας Γυναικών Ζωνιανών	Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας
2	Ο ΑΝΑΒΑΤΗΣ ΤΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας Ο Αναβάτης του Ψηλορείτη	Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας
3	ΡΟΔΑΚΑΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας Ρόδακας	Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας
4	Ολιστικό	Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας Ολιστικό	Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας

(Πηγή: Μητρώο Κ.Α.Ο, <https://kalo.gov.gr/>)

Ο Δήμος Μυλοποτάμου αντιμετωπίζει σημαντικές ελλείψεις στον τομέα των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών. Οι υπάρχουσες δομές αδυνατούν να καλύψουν πλήρως τις ανάγκες του πληθυσμού, ιδιαίτερα στις πιο απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, οι παρεχόμενες υπηρεσίες παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις τόσο σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις και τεχνικό εξοπλισμό.

Παιδικό, Βρεφικό και Βρεφονηπιακό Σταθμοί

Στον Δήμο Μυλοποτάμου λειτουργούν τέσσερις (4) παιδικό σταθμοί, 1 βρεφικός και 1 βρεφονηπιακός σταθμός, όπως περιγράφονται αναλυτικά στον προηγούμενο πίνακα.

Τα εγγραφόμενα παιδιά προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Δήμου Μυλοποτάμου στον οποίο κατοικούν, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα εγγραφής εκείνων των παιδιών που διαμένουν σε όμορο Δήμο αν υπάρχει κενή θέση ή αν με την εγγραφή τους εξυπηρετείται οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων, η οποία αιτιολογείται επαρκώς από τους ενδιαφερόμενους γονείς.

Έλλειψη Δομών Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)

Στον Δήμο δεν λειτουργεί Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ), γεγονός που δυσχεραίνει τη φύλαξη των παιδιών κατά τις απογευματινές ώρες, τις σχολικές διακοπές και τους καλοκαιρινούς μήνες. Η απουσία τέτοιων δομών αποτελεί εμπόδιο στην επαγγελματική ενασχόληση των γυναικών, ενισχύοντας την ανεργία στον Δήμο.

Υποστήριξη Ηλικιωμένων – Δομές για την Τρίτη Ηλικία

Η φροντίδα της Τρίτης Ηλικίας χαρακτηρίζεται από περιορισμένες δυνατότητες. Στο Πέραμα λειτουργεί ένα Κέντρο Απασχόλησης Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) που εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο τον

τοπικό πληθυσμό. Επιπλέον, λειτουργούν τρεις Μονάδες «Βοήθεια στο Σπίτι» (Πέραμα, Λιβάδια και Γαράζο), οι οποίες όμως αδυνατούν να καλύψουν το σύνολο των αναγκών στους διάσπαρτους οικισμούς. Τέλος, λειτουργεί ένα Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) στο Πέραμα.

2.4.3 Δομές υγείας

Η 7η Υγειονομική Περιφέρεια Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο, έχει υπό την εποπτεία της όλο το υγειονομικό σύστημα της Κρήτης. Σε αυτήν ανήκουν όλες οι δομές της πρωτοβάθμιας φροντίδας (Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας), ήτοι οι ΠΕΔΥ/Μονάδες Υγείας, τα ΠΕΔΥ/Κέντρα Υγείας και τα ΠΕΔΥ/Περιφερειακά Ιατρεία. Επίσης συντονίζει και ελέγχει τα νοσοκομεία, ώστε να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του υγειονομικού συστήματος, σε όλα τα επίπεδα φροντίδας (πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο, τριτοβάθμιο). Ο ρόλος της συνεπώς είναι⁵:

- Η εποπτεία του υγειονομικού συστήματος υγείας
- Ο έλεγχος των μονάδων υγείας
- Η παρακολούθηση και ο σχεδιασμός δράσεων, για την αναβάθμιση της φροντίδας υγείας
- Η ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας
- Η προώθηση της αγωγής και προαγωγής υγείας
- Η συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, για το συντονισμό και την εφαρμογή των πολιτικών κατευθύνσεων
- Η συστηματική καταγραφή των εισροών και των εκροών κάθε μονάδας υγείας

Η δευτεροβάθμια ιατρική περίθαλψη παρέχεται για τους κατοίκους της περιοχής του Δήμου Μυλοποτάμου από το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Ρεθύμνου, το Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου (ΠΑ.Γ.Ν.Η.) και από το Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου.

Η πρωτοβάθμια ιατρική περίθαλψη των κατοίκων της περιοχής γίνεται από ένα Κέντρα Υγείας (Περάματος), και συνολικά οκτώ (8) περιφερειακά ιατρεία (αγροτικά) από τα οποία εξυπηρετούνται οι κάτοικοι του Δήμου, όπως φαίνεται στο παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 38 Μονάδες πρωτοβάθμιας περίθαλψης στον Δήμο Μυλοποτάμου

Δήμος και Δημοτική Ενότητα	ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ	Περιφερειακά Ιατρεία
Δήμος Μυλοποτάμου	1	8
	Περάματος	Πανόρμου

⁵<https://www.hc-crete.gr>

	Μελιδονίου
	Μαργαριτών
	Χουμερίου
	Γαράζου
	Λιβαδίων
	Ζωνιανών
	Δροσιάς

(Πηγή: 7^η Υγειονομική περιφέρεια Κρήτης, Ιδία Επεξεργασία)

Σε μία σφαιρική ανάλυση, η περιοχή μελέτης διαθέτει αριθμητικά επαρκείς μονάδες υγείας. Το μεγάλο πρόβλημα εντοπίζεται στην στελέχωση των συγκεκριμένων μονάδων με ειδικευμένο προσωπικό και στην αναβάθμιση και συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής. Το πρόβλημα δε λύνεται ούτε με τα ιδιωτικά ιατρεία καθώς είναι λιγοστά, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι του δήμου να καταφεύγουν στις ιατρικές μονάδες του Ηρακλείου και του Ρεθύμνου προκειμένου να εξυπηρετηθούν με αξιοπιστία.

Ο Δήμος Μυλοποτάμου εξυπηρετείται παράλληλα από το Κέντρο Υγείας του όμορου Δήμου των Ανωγείων, ενώ τα τελευταία χρόνια, η ιδιωτική υγεία ενισχύεται με ιδιωτικές μονάδες όπως κέντρα υγείας και διαγνωστικά κέντρα, που παρέχουν αξιόπιστες γενικές αλλά και πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας στους δημότες.

2.4.4 Αθλητικοί χώροι

Οι υποδομές σχετικά με τον αθλητισμό στην περιοχή παρέμβασης συνίσταται κυρίως σε γήπεδα ποδοσφαίρου. Στο σύνολο της περιοχής καταγράφονται συνολικά ένδεκα κύριες αθλητικές εγκαταστάσεις, όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί (9 γήπεδα ποδοσφαίρου, ένα γήπεδο καλαθοσφαίρισης και μικρό γήπεδο ποδοσφαίρου 5X5 -Αθλητικό Κέντρο Λιβαδίων), ενώ δεν υπάρχει κανένα γήπεδο πετοσφαίρισης ή σκοπευτήριο, για τις οποίες απαιτείται διαρκής ανάγκη αναβάθμισης, συντήρησης και διαμόρφωσης (βελτιώσεις και επεκτάσεις όπως: χαλικοστρώσεις, διαμορφώσεις, κερκίδες και ανακατασκευή βοηθητικών χώρων).

Καθώς το πιο διαδεδομένο άθλημα των κατοίκων της περιοχής αναδεικνύεται το ποδόσφαιρο, ερασιτεχνικοί σύλλογοι έχουν την έδρα τους στην πλειονότητα εκ των κοινοτήτων του Δήμου Μυλοποτάμου. Επιπροσθέτως, στην περιοχή παρέμβασης δραστηριοποιούνται αθλητικοί σύλλογοι, όμως με ποδοσφαιρικές κυρίως δραστηριότητες.

Πίνακας 39 Υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και Αθλητικοί Σύλλογοι Δήμου Μυλοποτάμου

Αθλητικές Εγκαταστάσεις	Αθλητικοί Σύλλογοι
Γήπεδο Αγγελιανών	Ερμής Ζωνιανών
Γήπεδο ποδοσφαίρου Αλφάς	ΑΟ Λιβαδίων
Γήπεδο ποδοσφαίρου Περάματος	ΑΟ Καλύβου
Γήπεδο ποδοσφαίρου Γαράζου	ΑΟ Τάλως Μελιδονίου

Γήπεδο ποδοσφαίρου Κάλυβου	ΑΕ Μυλοποτάμου
Γήπεδο ποδοσφαίρου Ζωνιανών	ΠΑΟ Αλφάς
Γήπεδο ποδοσφαίρου Μελιδονίου	ΑΟ Πανόρμου
Γήπεδο καλαθοσφαίρισης Μελιδονίου	ΑΟ Τάλως Γαράζου
Αθλητικές εγκαταστάσεις Λιβαδίων	ΑΟ Μαργαριτών
Γήπεδο Μαργαριτών	
Γήπεδο ποδοσφαίρου Αξού	

2.5 Οργανόγραμμα Δήμου

2.5.1 Όργανα Διοίκησης του Δήμου

Ο Δήμος Μυλοποτάμου έρχεται ως αρωγός στην τοπική ανάπτυξη της περιοχής. Έχει τον ρολό του συντονιστή αλλά και της εκτέλεσης σε μια σειρά από ζητήματα που αφορούν στο σύνολο της ζωής του τόπου. Με την δράση και τις παρεμβάσεις του στηρίζει την τοπική κοινωνία και ευρύτερα την ανάπτυξη της πόλης και διαφυλάττει τα συμφέροντα των δημοτών του. Οι αρμοδιότητες των Δήμων, περιγράφονται αναλυτικά στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006). Οι μεταβιβαζόμενες πρόσθετες αρμοδιότητες στους Δήμους αναφέρονται αναλυτικά στα άρθρα 94 και 95 του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης». Σύμφωνα με το άρθρο 7 του παραπάνω νόμου (και την τροποποίηση αυτού) ο Δήμος διοικείται από το Δημοτικό συμβούλιο, την Δημοτική Επιτροπή και τον Δήμαρχο.

Για την Δημοτική περίοδο 2024-2026 έχουν ορισθεί με την υπ. αρ. 5/03-01-2024 Απόφαση Δημάρχου, επτά (7) Αντιδήμαρχοι, ως ακολούθως:

1. Αντιδήμαρχος Οικονομικών και Παιδείας με τις εξής αρμοδιότητες:

- Την εποπτεία και ευθύνη των οικονομικών και των αντίστοιχων οργανικών μονάδων του Δήμου και συγκεκριμένα: των προσόδων, ΤΑΠ και Τελών Καθαριότητας – Φωτισμού, Ελέγχου, Δημοτικής Περιουσίας, Ταμειακής Βεβαίωσης Εισπράξεων Κοινοποιήσεων Φορολογητέας Υλης, Εκκαθάρισης Δαπανών, Προμηθειών, Λογιστηρίου-Διπλογραφικού.
- Την οργάνωση, διοίκηση, παρακολούθηση, συντονισμό και τον έλεγχο όλων των λειτουργικών τμημάτων Παιδείας-Δια Βίου Μάθησης
- Την εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του στα Συλλογικά όργανα του δήμου, σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των αρμόδιων Διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του.
- Την υπογραφή των εγγράφων που είναι συναφή με τις αρμοδιότητες του, καθώς και των βεβαιωτικών καταλόγων πλην των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής δαπανών.

2. Αντιδήμαρχος Ποιότητας Ζωής με τις εξής αρμοδιότητες:

- Την εποπτεία και ευθύνη του Πολεοδομικού Σχεδιασμού και των αντίστοιχων οργανικών μονάδων του Δήμου και συγκεκριμένα των αρμοδιοτήτων Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Χρήσεων Γης, Πολεοδομικών Μελετών, Τοπογραφικών Εφαρμογών, Οικοδομικών Αδειών και ελέγχου, Αυθαιρέτων, Τεχνικού Αρχείου –Γραμματείας.
- Θέματα Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τη μετατροπή του Δήμου σε έξυπνο Δήμο με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών του.
- Θέματα Καταστημάτων, επιχειρήσεων και εμπορίου
- Θέματα Προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής των κατοίκων με τη συμμετοχή του Δήμου σε αντίστοιχα δίκτυα Ανταλλαγής πληροφοριών και τεχνογνωσίας.
- Δράσεις για την προστασία των αδέσποτων ζώων
- Την εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του στα Συλλογικά όργανα του δήμου, σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των αρμόδιων Διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του.
- Την υπογραφή για θέματα που άπτονται της αρμοδιότητάς του.

3. Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής, Πολιτισμού, Τουρισμού, Αθλητισμού με τις εξής αρμοδιότητες

- Την Διοίκηση, οργάνωση και παρακολούθηση και έλεγχο της Διεύθυνσης Κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου
- Την Διοίκηση, οργάνωση και παρακολούθηση και έλεγχο των τμημάτων Πολιτισμού, Μουσικής Παιδείας, Τουρισμού και Αθλητισμού του Δήμου.
- Την εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του στα συλλογικά όργανα του Δήμου, σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των αρμόδιων διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του.
- Την υπογραφή για θέματα που άπτονται της αρμοδιότητάς του.

4. Αντιδήμαρχος Καθημερινότητας του Πολίτη με τις εξής αρμοδιότητες

- Την ευθύνη και τον έλεγχο της σωστής λειτουργίας του δημοτικού φωτισμού και του φωτισμού πλατειών και πάρκων όλης της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.
- Την ευθύνη και τον έλεγχο της σωστής λειτουργίας των πάρκων και των παιδικών χαρών όλης της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.
- Την υπογραφή για θέματα που άπτονται της αρμοδιότητάς του.
- Την εισήγηση των θεμάτων της αρμοδιότητας του στα συλλογικά όργανα του Δήμου σε συνεργασία με τους προϊσταμένους των αρμόδιων διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του.

5. Αντιδήμαρχος Πολιτικής Προστασίας με τις εξής αρμοδιότητες

- Την οργάνωση, διοίκηση και έλεγχο των λειτουργιών της πολιτικής προστασίας όλης της εδαφικής περιφέρειας του Δήμου.
- Την υπογραφή των εγγράφων που είναι συναφή με τις αρμοδιότητες του.
- Την εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του στα συλλογικά όργανα του Δήμου σε συνεργασία με τους προϊστάμενους των αρμόδιων διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του.

6. Αμισθο Αντιδήμαρχος Καθαριότητας με τις εξής αρμοδιότητες

- Την ευθύνη και λειτουργία της υπηρεσίας αποικοδόμησης στερεών αποβλήτων για όλη την εδαφική περιφέρεια του Δήμου.
- Την εποπτεία και διαχείριση του στόλου οχημάτων και μηχανημάτων της υπηρεσίας καθαριότητας του Δήμου
- Την μελέτη και τον σχεδιασμό νέων συστημάτων καθαριότητας και ανακύκλωσης.
- Την υπογραφή των εγγράφων που είναι συναφή με τις αρμοδιότητες του.
- Την εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του στα συλλογικά όργανα του Δήμου σε συνεργασία με τους προϊστάμενους των αρμόδιων διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του.

7. Αμισθος Αντιδήμαρχος Ανάπτυξης και Προγραμματισμού για τα θέματα του Πρωτογενούς τομέα (Αγροτικής Ανάπτυξης, Κτηνοτροφίας & Αλιείας) με τις εξής αρμοδιότητες

- Την υπογραφή των εγγράφων που είναι συναφή με τις αρμοδιότητες του.
- Την εισήγηση θεμάτων της αρμοδιότητας του στα συλλογικά όργανα του Δήμου σε συνεργασία με τους προϊστάμενους των αρμόδιων διευθύνσεων.
- Την εκπροσώπηση του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του

2.5.2 Διάρθρωση υπηρεσιών Δήμου

Η διοικητική οργάνωση του Δήμου Μυλοποτάμου ακολουθεί την τυπική οργάνωση των Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) ο οποίος συντάχθηκε σύμφωνα με τα πρότυπα του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ο Ο.Ε.Υ. του Δήμου Μυλοποτάμου έχει δημοσιευτεί στο ΦΕΚ 2021 Β / 09-09-2011, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Ειδικότερα ο Ο.Ε.Υ. προβλέπει Κεντρικές Υπηρεσίες στην έδρα του Δήμου, Πέραμα και αποκεντρωμένες υπηρεσίες) στους οικισμούς Γαράζο, Ζωνιανά, Λιβάδια και Αλφά. Η διάρθρωση του Ο.Ε.Υ. του Δήμου Μυλοποτάμου έχει ως εξής:

2.5.2.1 Κεντρικές Υπηρεσίες

Οι κεντρικές υπηρεσίες ανάλογα με το αντικείμενο και τους σκοπούς τους, μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου
2. Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
3. Νομική Υπηρεσία
4. Αυτοτελές Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας
5. Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

➤ ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής:

1. Γραφείο Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης
2. Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

1. Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής
2. Γραφείο Αλιείας
3. Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων -Απασχόλησης και Τουρισμού
4. Γραφείο Συντήρησης Πρασίνου

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού:

1. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
2. Τμήμα Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
3. Τμήμα Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών:

- ο Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών
- ο Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών
- ο Τμήμα ΚΕΠ

2. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Περιβάλλοντος και Δόμησης:

- ο Τμήμα Τεχνικών, Ηλεκτρομηχανολογικών (Η/Μ) Έργων και Συγκοινωνιών
- ο Τμήμα Άρδευσης
- ο Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
- ο Τμήμα Περιβάλλοντος και Δόμησης

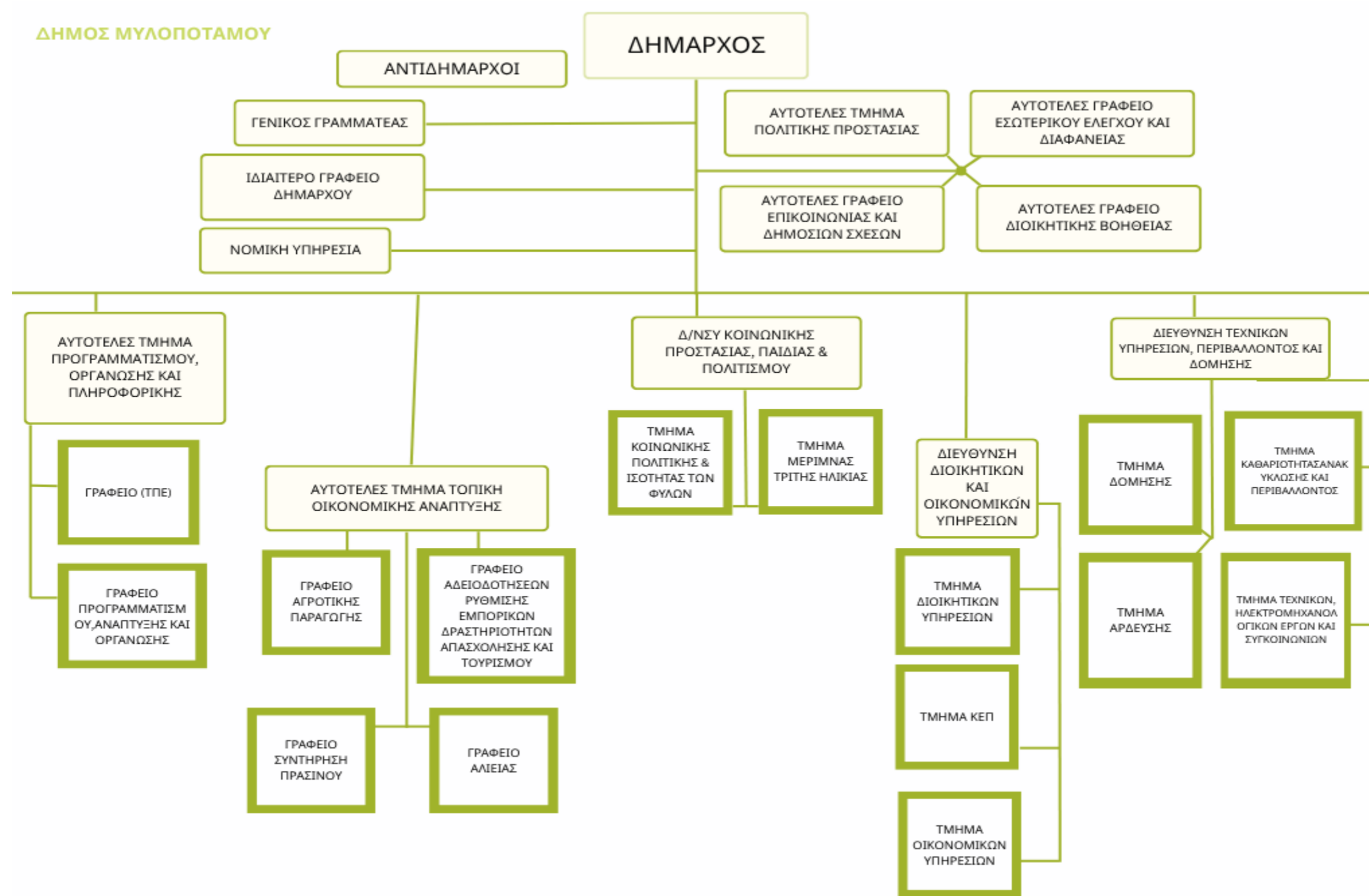
2.5.2.2 Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες

Ο αποκεντρωμένες υπηρεσίες εξυπηρετούν τους Δημότες των απομακρυσμένων και δυσπρόσιτων περιοχών της ενδοχώρας του Δήμου και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά

σε αντίστοιχες Διευθύνσεις ή Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου. Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του Δήμου λειτουργούν στις παρακάτω Τοπικές Κοινότητες:

- **Γαράζο:**
  - Γραφείο ΚΕΠ και Γραφείο Συντήρησης Υποδομών για την εξυπηρέτηση των Δημοτών των Δημοτικών Ενοτήτων Κουλούκωνα και Ζωνιανών
  - Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη για την εξυπηρέτηση των Δημοτών της Δημοτικής Ενότητας Κουλούκωνα
- **Ζωνιανά:**
  - Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη,
  - Παιδικός Σταθμός
- **Λιβάδια:**
  - Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
  - Παιδικός Σταθμός
- **Αλφά:**
  - Παιδικός Σταθμός

2.5.2.3 Οργανόγραμμα του δήμου

2.5.1 Στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου

Η στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου Μυλοποτάμου προσδιορίζεται αναλυτικά στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παρουσιάζεται διαδοχικά στους πίνακες που ακολουθούν.

Πίνακας 40 Οργανικές Θέσεις Προσωπικού Δήμου Μυλοποτάμου σύμφωνα με το αρχικό ΟΕΥ (ΦΕΚ 2021/Β/ 09-09-2011)

Κατηγορία Εκπαίδευσης	Ειδικότητα/ Κλάδος	Αριθμός Θέσεων
ΠΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	1
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	1
	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	4
	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2
	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2
	ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	1
	ΓΕΩΠΟΝΩΝ	3
	ΗΛΕΚΤΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Η/Υ	1
	ΙΑΤΡΩΝ	1
	ΚΤΗΝΙΑΤΡΩΝ	1
	ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	1
	ΙΧΘΥΟΛΟΓΩΝ	1
	ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	2
	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2
	ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	1
	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ	1
ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	2	
ΤΕ	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ	1
	ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	1

	ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	1	
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	2	
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	1	
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	1	
	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2	
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ	1	
	ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ	1	
	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	4	
	ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	1	
	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ	1	
	ΔΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	2
ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ		1	
ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ		1	
ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ		1	
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ		4	
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ		2	
ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ		1	
ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ		4	
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ		3	
ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ		2	
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ		1	
ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ		2	
ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΑΡΧΩΝ		2	
ΜΑΓΕΙΡΩΝ		4	
ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ-ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ		4	
ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΩΝ		1	
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ		14	
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ-ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ		1	
ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ		4	
ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ		1	
ΥΕ		ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	1
		ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	14
		ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	2
		ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ	2
		ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	2
		ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ -ΑΠΟΘΗΚΗΣ	4
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ- ΑΔΡΕΥΣΗΣ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	5	
	ΕΡΓΑΤΩΝ- ΥΔΡΟΝΟΜΩΝ	5	
	ΘΥΡΩΡΩΝ	2	
	ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ	1	
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	2	
	ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	4	
	Σύνολο Οργανικού Προσωπικού		153

Πίνακας 41 Θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ

Ειδικότητες	Σύνολο Θέσεων
ΠΕ 7 ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
ΤΕ 4 ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
ΤΕ 4 ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ	1
ΤΕ 2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	2
ΔΕ 1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	1
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	1
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	1
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	3
ΔΕ 28 ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	2
ΔΕ 29 ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ	1
ΔΕ 38 ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ Η/Υ	2
ΔΕ 8 ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	1
ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	1
ΥΕ 16 ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	1
ΥΕ 16 ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	3
ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ	4
ΥΕ 15 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	2
Σύνολο	28

Πίνακας 42 Προσωρινές Θέσεις με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου

Ειδικότητες	Σύνολο Θέσεων
ΔΕ 15 Εισπρακτόρων	1
ΔΕ 14 Ελεγκτών Εσόδων-Εξόδων	1

Πρώτη Τροποποίηση Ο.Ε.Υ. 2013

Πίνακας 43 Οργανικές Θέσεις Προσωπικού Δήμου Μυλοποτάμου πρώτης τροποποίησης Ο.Ε.Υ. (2013)

Κατηγορία Εκπαίδευσης	Ειδικότητα/ Κλάδος	Καλυπτόμενες οργανικές Θέσεις	Προβλεπόμενες Οργανικές Θέσεις	Σύνολο Συνιστώμενων Οργανικών Θέσεων
ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2	0	2
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	1	0	1

	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2	0	2
	ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ - ΓΕΩΠΟΝΩΝ	2	0	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	0	1
	ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	1	1	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	0	1	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	0	1	1
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ- ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	0	1	1
ΤΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	1	2
	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	0	2	2
	ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	1	0	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1	0	1
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ	0	1	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ- ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	0	1	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ- ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ -ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	0	1	1
	ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ	0	1	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	0	1	1
	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ	0	1	1
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	0	1	1
	ΔΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2	0
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ -ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ		2	1	3
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ		11	2	13
ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ		1	0	1
ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΩΝ		1	2	3
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ		1	2	3
ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ		1	0	1
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ		1	0	1

	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	2	0	2
	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	0	1	1
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	0	1	1
	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	0	2	2
	ΜΑΓΕΙΡΩΝ	0	2	2
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ	0	1	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	0	1	1
	ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΑΡΧΩΝ	0	1	1
	ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΩΝ - ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΩΝ	0	1	1
	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	9	0
ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ		1	0	1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ		2	0	2
ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΑΠΟΘΗΚΗΣ		3	0	3
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ- ΑΡΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		4	0	4
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ		5	0	5
ΚΛΗΤΗΡΩΝ ΘΥΡΩΡΩΝ		2	0	2
ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ		0	1	1
ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ		0	1	1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ		0	1	1
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ)		0	1	1
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ		0	1	1
Σύνολο Οργανικού Προσωπικού		60	40	100

Περαιτέρω προσωρινές θέσεις που προέβλεπε ο αρχικός Ο.Ε.Υ. αποτυπώνονται στον επόμενο πίνακα και αφορούν στην δευτεροβάθμια βαθμίδα εκπαίδευσης.

Πίνακας 44 Προσωρινές Θέσεις με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - ΚΛΑΔΟΣ	Καλυπτόμενες οργανικές θέσεις	Προβλεπόμενες Οργανικές Θέσεις	Σύνολο Συνιστώμενων Οργανικών Θέσεων
ΔΕ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ	1	0	1
ΔΕ ΕΙΣΠΡΑΚΤΟΡΩΝ	1	0	1
ΣΥΝΟΛΟ	2	0	2

Επιπροσθέτως, ο Οργανισμός προέβλεψε είκοσι επτά (27) συνολικά θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.), ως εξής:

Πίνακας 45 Θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - ΚΛΑΔΟΣ	Καλυπτόμενες οργανικές Θέσεις	Προβλεπόμενες Οργανικές Θέσεις	Σύνολο Συνιστώμενων Οργανικών Θέσεων
ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	0	1
ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2	0	2
ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	2	0	2
ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ / ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	2	0	2
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	2	0	2
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	1	0	1
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	3	0	3
ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	2	0	2
ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ	1	0	1
ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Η/Υ	1	0	1
ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	1	0	1
ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	3	0	3
ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ	4	0	4
ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	2	0	2
ΣΥΝΟΛΟ	27	0	27

Τέλος, προβλέπονται Τριάντα Οκτώ (38) θέσεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ), διαφόρων ειδικοτήτων, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις

Δεύτερη Τροποποίηση Ο.Ε.Υ. 2017

Πίνακας 46 Οργανικές Θέσεις Νέου Ο.Ε.Υ. (ΦΕΚ 3215/Β/14-09-2017)

Κατηγορία Εκπαίδευσης	Ειδικότητα/ Κλάδος	Καλυπτόμενες οργανικές Θέσεις	Προβλεπόμενες Οργανικές Θέσεις	Νέες προβλεπόμενες οργανικές θέσεις	Σύνολο Συνιστώμενων Οργανικών Θέσεων
ΔΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2	0	0	2
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	2	1	0	3
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	10	3	0	13
	ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	0	3	0	1
	ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΩΡΩΝ	1	2	2	5
	ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	2	1	0	3
	ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	1	0	0	1
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ	2	0	0	2
	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	2	0	2	4
	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	0	1	0	1
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	0	1	0	1
	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ- ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	1	1	0	2
	ΜΑΓΕΙΡΩΝ	0	2	0	2
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Η/Υ	0	1	0	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	0	1	0	1
	ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	1	0	0	1
	ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΑΡΧΩΝ	0	1	0	1
	ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΩΝ- ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΩΝ	0	1	0	1
ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	7	2	3	12
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ	1	0	0	1
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	2	0	0	2
	ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΑΠΟΘΗΚΗΣ	2	1	0	3

ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	2	2	0	4
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ	1	4	0	5
ΚΛΗΤΗΡΩΝ - ΘΥΡΩΡΩΝ	1	1	0	2
ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	0	1	0	1
ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ	0	1	0	1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	0	1	0	1
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ)	0	1	0	1
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	0	1	0	1
Σύνολο Οργανικού Προσωπικού	40	34	7	79

Το 2017 έγιναν αλλαγές στην κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στην κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, με επτά (7) νέες προβλεπόμενες οργανικές θέσεις.

Τρίτη Τροποποίηση Ο.Ε.Υ. 2019

Το 2019 ο Δήμος Μυλοποτάμου προχώρησε σε νέα τροποποίηση του Ο.Ε.Υ.

Πίνακας 47 Οργανικές θέσεις νέου Ο.Ε.Υ. 2019 (ΦΕΚ 636/Β/27-2-2019)

Κατηγορία Εκπαίδευσης	Ειδικότητα/ Κλάδος	Καλυπτόμενες οργανικές θέσεις	Προβλεπόμενες Οργανικές Θέσεις	Νέες Προβλεπόμενες οργανικές θέσεις	Σύνολο Συνιστώμενων Οργανικών Θέσεων
ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1	0	0	1
	ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	2	0	0	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	0	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	0	1	1	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ- ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΤΝΟΣ	0	1	0	1
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	0	1	0	1
	ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	0	0	1	1
ΤΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	2	0	2

	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	0	2	0	2
	ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	1	0	0	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1	0	0	1
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ	1	0	0	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	0	1	0	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	0	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	0	
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0	1	0	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	1	0	0	1
	ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ	0	1	0	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	0	1	1	2
	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ	0	1	0	1
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	0	1	0	1
	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	0	0	1	1
	ΔΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2	0	0
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ		2	1	0	3
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ		9	4	0	13
ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ		0	1	0	1
ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΟΦΟΡΩΝ		2	3	0	5
ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ		2	1	1	4
ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ		1	0	0	1

	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ	2	0	0	2	
	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	2	2	0	4	
	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	0	1	0	1	
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	0	1	0	1	
	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ- ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	1	1	0	2	
	ΜΑΓΕΙΡΩΝ	0	2	0	2	
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Η/Υ	0	1	0	1	
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	0	1	2	3	
	ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	1	0	0	1	
	ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΑΡΧΩΝ	0	1	0	1	
	ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΩΝ - ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΩΝ	0	1	0	1	
	ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	0	0	4	4	
	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	5	7	0	12
		ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ	0	1	0	1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ		2	0	0	2	
ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΑΠΟΘΗΚΗΣ		2	1	0	3	
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		2	2	0	4	
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ		1	4	0	5	
ΚΛΗΤΗΡΩΝ - ΘΥΡΩΡΩΝ		1	1	0	2	
ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ		0	1	0	1	
ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ		0	1	0	1	
ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ		0	1	0	1	
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ)		0	1	0	1	

	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	0	1	9	9
Σύνολο Οργανικού Προσωπικού		44	58	20	120

Τέταρτη Τροποποίηση Ο.Ε.Υ. 2022

Πίνακας 48 Οργανικές Θέσεις νέου Ο.Ε.Υ. 2022 (ΦΕΚ 4666/Β/05-09-2022)

Κατηγορία Εκπαίδευσης	Ειδικότητα/ Κλάδος	Σύνολο Οργανικών Θέσεων
ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	4
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	3
	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2
	ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2
	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	2
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	1
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	2
	ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	1
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
ΤΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2
	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	2
	ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	2
	ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΥ	1
	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	2
	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ	1
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	2
	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	1

ΔΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	2
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	3
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	13
	ΟΔΗΓΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ	6
	ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	4
	ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	1
	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΥΔΡΕΥΛΙΚΩΝ	3
	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	4
	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1
	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	1
	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	2
	ΜΑΓΕΙΡΩΝ	2
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ	1
	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ - ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	3
	ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	1
	ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	4
	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ		1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ		2
ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΑΠΟΘΗΚΗΣ		2
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		4
ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ		3
ΚΛΗΤΗΡΩΝ - ΘΥΡΩΡΩΝ		1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ		1
ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ		1
ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ		1
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ)		1
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	9	
Σύνολο Οργανικού Προσωπικού		135

Περαιτέρω προσωρινές θέσεις που προέβλεπε ο αρχικός Ο.Ε.Υ αποτυπώνονται στον επόμενο πίνακα και αφορούν στην πανεπιστημιακή βαθμίδα εκπαίδευσης.

Πίνακας 49 Προσωρινές Θέσεις σε σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΩΝ
ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
ΣΥΝΟΛΟ	1

Επιπροσθέτως, ο Οργανισμός προέβλεψε είκοσι πέντε (25) συνολικά θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.), ως εξής:

Πίνακας 50 Θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - ΚΛΑΔΟΣ	Σύνολο Οργανικών Θέσεων
ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
ΠΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	1
ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ - ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2
ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	1
ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ / ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	3
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	2
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	2
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ	2
ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	1
ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Η/Υ	1
ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	1
ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	2
ΥΕ ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ	4
ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	2
ΣΥΝΟΛΟ	25

Προβλέπονται Τριάντα Οκτώ (38) θέσεις προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, διαφόρων ειδικοτήτων, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Πέμπτη Τροποποίηση Ο.Ε.Υ (2025)

Το 2025 ο Δήμος Μυλοποτάμου προχώρησε σε νέα τροποποίηση του Ο.Ε.Υ. Οργανισμός προέβλεψε είκοσι δύο (22) συνολικά θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.), ως εξής:

Πίνακας 51 Θέσεις προσωπικού σε σχέση εργασίας ΙΔΑΧ (ΦΕΚ 15/Β/10-01-2025)

ΚΛΑΔΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ
ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - -ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΠΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	1
ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - -ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	1
ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΠΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1

ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	1
ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΤΕ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	1
ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ- ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	5
ΔΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ Η/Υ	1
ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	3
ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	1
ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΥΕ ΣΥΝΟΔΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ	2
ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	1
ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	2
ΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	ΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	2
ΣΥΝΟΛΟ		22

Αποτύπωση Υφιστάμενης Στελέχωσης

Ο Δήμος Μυλοποτάμου στελεχώνεται με υπάλληλους διαφορετών ειδικοτήτων και σχέσεων εργασίας. Στους παρακάτω πίνακες αναφέρονται αναλυτικά ανά υπηρεσία το συνολικό προσωπικό του Δήμου Μυλοποτάμου παρουσιάζοντας παράλληλα στοιχεία όπως η ειδικότητα, το είδος σύμβασης και το επίπεδο εκπαίδευσης.

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΔΕ	ΔΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΑΧ	1	0

2. Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Δεν έχει στελεχωθεί

3. Νομική Υπηρεσία

Δεν έχει στελεχωθεί

4. Αυτοτελές Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας

Δεν έχει στελεχωθεί

5. Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

Δεν έχει στελεχωθεί

➤ ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας

Δεν έχει στελεχωθεί

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και ΠληροφορικήςΠροσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΠΕ	ΠΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΤΕ	ΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	2
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής ΑνάπτυξηςΠροσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ - ΓΕΩΠΟΝΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΥΕ	ΥΕ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ/ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ	ΙΔΟΧ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	2
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΙΔΑΧ	1	

1. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	0
ΠΕ	ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	ΙΔΟΧ	4	0
ΠΕ	ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΙΔΟΧ	2	0
ΤΕ	ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΙΔΟΧ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	ΙΔΑΧ	3	0
ΔΕ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	1
ΔΕ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	ΙΔΟΧ	20	0
ΔΕ	ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΙΔΟΧ	3	0
ΔΕ	ΔΕ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΤΡΟΧΟΝΟΜΟΣ	ΙΔΟΧ	4	0
ΔΕ	ΔΕ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ -ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΙΔΑΧ	2	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΙΔΟΧ	24	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΙΔΟΧ	8	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΤΕ	ΤΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΙΔΟΧ	0	2
ΤΕ	ΤΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΤΕ	ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	2

2. Τμήμα Μέριμνας τρίτης ηλικίας

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΠΕ	ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΙΔΑΧ	1	0

ΤΕ	ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	4	0
ΔΕ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΙΔΟΧ	2	0
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΥΕ	ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	ΙΔΑΧ	2	0
ΥΕ	ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΗΣ	3	0
ΥΕ	ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	9	0
ΔΕ	ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0

Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	1
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	3
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΙΔΑΧ	2	0
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΙΔΟΧ	3	0

Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΙΔΑΧ	1	

ΤΕ	ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	1
ΤΕ	ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΙΔΟΧ	1	
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	3	1
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΙΔΑΧ	4	
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1

Τμήμα ΚΕΠ

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	0
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	0

2. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, Περιβάλλοντος και Δόμησης:

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΙΔΑΧ	1	0

Τμήμα Τεχνικών, Ηλεκτρομηχανολογικών (Η/Μ) Έργων και Συγκοινωνιών
ΑποδέκτεςΠροσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΠΕ	ΠΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΠΕ	ΠΕ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	1
ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0

ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΠΕ	ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΤΕ	ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΤΕ	ΤΕ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	2
ΔΕ	ΔΕ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1

Τμήμα Άρδευσης

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΤΕ	ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΙΔΑΧ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΤΕ	ΤΕ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΑΡΔΕΥΣΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	4
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	3

Τμήμα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΔΕ	ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	5	2
ΔΕ	ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΔΕ	ΔΕ ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	0
ΥΕ	ΣΥΝΟΔΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ	ΙΔΑΧ	2	0

ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	2	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΙΔΟΧ	1	0
ΥΕ	ΣΥΝΟΔΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΙΦΟΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	3	6
ΥΕ	ΣΥΝΟΔΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΩΝ	ΙΔΟΧ	2	0
ΥΕ	ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΙΔΑΧ	1	0
ΥΕ	ΥΕ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ-ΚΛΗΤΗΡΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΥΕ	ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΔΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1

Τμήμα Δόμησης

Προσωπικό:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΚΕΝΗ
ΤΕ	ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΠΕ	ΠΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΗΣ	1	0
ΤΕ	ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	0	1
ΠΕ	ΠΕ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0
ΤΕ	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ	1	0

2.5.2 Υλικοτεχνική Υποδομή Δήμου

2.5.2.1 Μηχανήματα

Στον Δήμο Μυλοποτάμου καταγράφονται οχήματα και μηχανήματα ως εξής:

Πίνακας 52 Οχήματα Δήμου Μυλοποτάμου

A/A	Είδος οχήματος	Αριθ.κυκλοφ.	Εταιρεία	Ημερ/νία 1ης άδειας κυκλοφ.	Φορολ. Ισχύς	Είδος καυσίμου	Υπηρεσία
ΟΧΗΜΑΤΑ							
1	Απορριμματοφόρο	KTY3579	MERCEDES	1/7/2024	46	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
2	Απορριμματοφόρο	KHH 8163	MERCEDES	18/12/1997	72	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
3	Απορριμματοφόρο	KHH 8161	MERCEDES	15/12/1995	57	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
4	Απορριμματοφόρο	KHY 9792	DAIMLER CHRYSLER	28/8/2001	38	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
5	Απορριμματοφόρο	KHI 9357	IVECO	14/5/2007	35	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
6	Απορριμματοφόρο	KHI 4966	DAIMLER CHRYSLER	7/12/2005	38	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
7	Απορριμματοφόρο	KHH 8179	MAN	19/1/2021	48	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
8	Απορριμματοφόρο	KHH 6612	MAN	27/4/2017	41	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
9	Απορριμματοφόρο	KHY 4460	MERCEDES	1/7/1994	57	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
10	Απορριμματοφόρο	KHH 9478	MERCEDES	10/12/2023	45	Πετρέλαιο	Καθαριότητα
11	Φορτηγό	KHI 9380	MITSUBISHI	15/4/2010	18	Πετρέλαιο	Τεχνική
12	Φορτηγό	KHI 9392	MERCEDES	12/12/1995	17	Πετρέλαιο	Τεχνική
13	Φορτηγό	KHH 8178	IVECO	26/11/2020	77	Πετρέλαιο	Τεχνική
14	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	KHH 6615	MAZDA	24/4/1999	17	Βενζίνη	Άρδευση
15	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	KHI 4941	MITSUBISHI	22/1/2003	15	Βενζίνη	Άρδευση
16	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	KHY 4475	MAZDA	26/4/1999	17	Βενζίνη	Άρδευση
17	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	KHI 4955	MITSUBISHI	30/11/2004	17	Πετρέλαιο	Άρδευση

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ 2024-2028

Ενότητα Α: Στρατηγικός Σχεδιασμός

18	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	ΚΗΙ 4469	ΜΙΤΣΥΒΙΣΗ	14/10/2002	17	Πετρέλαιο	Άρδευση
19	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	ΚΗΗ 8175	ΜΙΤΣΥΒΙΣΗ	23/10/2020	15	Πετρέλαιο	Άρδευση
20	4Χ4 ΦΟΡΤΗΓΑΚΙ	ΚΗΗ 8176	ΜΙΤΣΥΒΙΣΗ	23/10/2020	15	Πετρέλαιο	Άρδευση
21	Τζιπ	ΚΗΥ 9763	ΔΑΙΗΑΤΣΥ	30/9/1999	9	Βενζίνη	Τεχνική
22	Τζιπ	ΚΗΥ 9793	ΜΙΤΣΥΒΙΣΗ	19/9/2001	14	Βενζίνη	Τεχνική
23	Επιβατικό	ΚΗΙ 9383	ΦΙΑΤ	30/8/2010	9	πετρέλαιο	Λοιπές
24	Επιβατικό	ΚΗΙ 4942	ΗΥΝΔΑΙ	27/1/2003	11	Βενζίνη	Κοινωνική
25	Επιβατικό	ΚΗΙ 4971	ΗΥΝΔΑΙ	16/1/2006	16	Βενζίνη	Κοινωνική
26	Επιβατικό	ΚΗΙ 4471	ΗΥΝΔΑΙ	12/11/2002	11	Βενζίνη	Διοικητική
27	Επιβατικό	ΚΗΙ 4970	ΗΥΝΔΑΙ	12/1/2006	16	Βενζίνη	Διοικητική
28	Επιβατικό	ΚΗΗ 6605	ΝΙΣΣΑΝ	10/7/2015	8	Βενζίνη	Διοικητική
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΡΓΟΥ							
1	Φορτωτής	ΜΕ 52931	ΚΑΣΕ	22/11/2000	167 (Πραγ.ισχύς)	πετρέλαιο	Καθαριότητα
2	Καταστροφέας	ΑΜ 51082	ΙΟΗΝ ΔΕΕΡΕ	27/3/1998	104,72 (πραγ.ισχύς)	πετρέλαιο	Τεχνική
3	Τσαπάκι	ΜΕ 41480	ΚΟΜΑΤΣΥ	17/9/1999	97 (πραγ. Ισχύς)	πετρέλαιο	Τεχνική
4	Τσαπάκι	ΜΕ142034	ΚΑΣΕ	6/7/2020	114 (πραγ. Ισχύς)	πετρέλαιο	Τεχνική
5	Πολυμηχάνημα	ΜΕ 109995	ΔΑΙΜΛΕΡ	13/8/2009	231 (πραγ.ισχύς)	πετρέλαιο	Τεχνική
6	Αποφρακτικό	ΜΕ 52989	ΜΑΝ	8/7/2003	180	πετρέλαιο	Τεχνική
7	Γκρέιντερ	ΜΕ 62947	ΚΑΤΕΡΠΙΛΛΑΡ	13/7/2001	125	πετρέλαιο	Τεχνική

Πίνακας 53 Μη Αυτοκινούμενα Μηχανήματα

ΜΗ ΑΥΤΟΚΙΝΟΥΜΕΝΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	
Γεννήτρια	6
Ξυλοκοπτικά/ Αλυσοπρίονα	9
Πυροσβεστική Αντλία	1
Χλοοκοπτικά	6
Ψεκαστικό	1
Σκουπάκι	1
Κοντραψάλιδο	1
Ασφαλτοκόπτης	1

2.5.3 Οικονομικά Στοιχεία

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) αποτελούν μία ιδιαίτερη κατηγορία οικονομικών μονάδων με σαφώς διακριτά χαρακτηριστικά, τα οποία διαφοροποιούνται σημαντικά από εκείνα του ιδιωτικού τομέα:

- Παρέχουν υπηρεσίες και υλοποιούν έργα υποδομής που συνιστούν τοπικά δημόσια αγαθά, τα οποία η ελεύθερη αγορά αδυνατεί να παράγει επαρκώς ή με την απαιτούμενη ποιότητα. Επιπλέον, η τιμολόγησή τους δεν μπορεί να ακολουθήσει τις συνήθεις εμπορικές μεθόδους.
- Δεν λειτουργούν με γνώμονα το κέρδος, όπως συμβαίνει στις ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- Ασκούν δημόσια εξουσία σε τοπικό επίπεδο, αποτελώντας πυλώνες της διοικητικής αποκέντρωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι οικονομικοί στόχοι των Ο.Τ.Α. εστιάζουν σε τρεις βασικές κατευθύνσεις

- 1) Την αποδοτική άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, με παροχή ποιοτικών υπηρεσιών και έργων τοπικού χαρακτήρα, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.
- 2) Τη διασφάλιση σταθερών και διαρκών πηγών εσόδων, προκειμένου να καταστεί εφικτός ο προγραμματισμός και η υλοποίηση δράσεων με συνέχεια και συνέπεια.
- 3) Τη δημιουργία πλεονάσματος, ώστε να εξυπηρετηθούν μεσοπρόθεσμοι αναπτυξιακοί στόχοι

Η οικονομική αποτύπωση του Δήμου Μυλοποτάμου βασίστηκε στη μελέτη των απολογισμών και των οικονομικών του καταστάσεων για τα έτη 2021-2023. Η ανάλυση εμπλουτίστηκε με τις επισημάνσεις των στελεχών και συνεργατών του Δήμου, καθώς και με την τεκμηρίωση που παρείχε η Οικονομική Υπηρεσία.

Μέσα από την αποτύπωση των εσόδων και εξόδων της τριετίας, καταγράφονται σαφώς οι δημοσιονομικές προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής, ο τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων της, καθώς και το εύρος και η φύση των δράσεων που υλοποιήθηκαν σε τοπικό επίπεδο.

2.5.3.1 Μεθοδολογία Οικονομικής Ανάλυσης

Απολογισμοί 2021 έως 2023

Ο νέος τύπος προϋπολογισμού / απολογισμού που ισχύει από το 2005 διαιρείται σε δύο μέρη. Το Μέρος Ι περιλαμβάνει τα έσοδα και το Μέρος ΙΙ τις δαπάνες, μαζί με το αποθεματικό.

Τα έσοδα ταξινομούνται σε έξι κύριες ομάδες, με κριτήριο την προέλευσή τους, οι οποίες υποδιαιρούνται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εσόδου με βάση το δεκαδικό σύστημα :

❖ Τακτικά έσοδα

Στα Τακτικά έσοδα περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι γενικοί λογαριασμοί.

- Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία.
- Πρόσοδοι από κινητή περιουσία.
- Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα (έσοδα ανά υπηρεσία).
- Έσοδα και λοιπά τέλη δικαιώματα και Π.Υ.
- Φόροι και εισφορές.
- Έσοδα από επιχορηγήσεις και λειτουργικές δαπάνες.
- Λοιπά τακτικά έσοδα.

❖ Έκτακτα έσοδα

Στα Έκτακτα έσοδα περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι γενικοί λογαριασμοί.

- Εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας.
- Επιχορηγήσεις έκτακτες και λειτουργικές δαπάνες.
- Επιχορηγήσεις για επενδύσεις.
- Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες.
- Προσαυξήσεις, πρόστιμα, παράβολα.
- Λοιπά έκτακτα έσοδα.

❖ Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε.), που βεβαιώνονται για πρώτη φορά

Στα έσοδα Π.Ο.Ε περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι γενικοί λογαριασμοί.

- Έσοδα Π.Ο.Ε. τακτικά.
- Έσοδα Π.Ο.Ε. έκτακτα.

Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από Π.Ο.Ε. (εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα κατά το παρελθόν τακτικά και έκτακτα έσοδα)

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι λογαριασμοί.

- Εισπράξεις από δάνεια.
- Εισπράξεις απαιτήσεων Π.Ο.Ε.

Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι γενικοί λογαριασμοί.

- Εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων.
- Επιστροφές χρημάτων

Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι γενικοί λογαριασμοί.

- Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενων χρήσεων.

Οι δαπάνες ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες για κάθε μία εκ των υπηρεσιών που προσφέρει ο Δήμος (π.χ. οικονομικές διοικητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού και άλλες) και ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία υποδιαίρεσης σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εξόδου. Για κάθε υπηρεσία εμφανίζονται οι ακόλουθες δαπάνες.

❖ Λειτουργικές δαπάνες χρήσης, έξοδα χρήσης (κωδικός 6)

Στις λειτουργικές δαπάνες περιλαμβάνονται.

- Αμοιβές και έξοδα προσωπικού.
- Αμοιβές αιρετών και τρίτων.
- Παροχές τρίτων.
- Φόροι τέλη.
- Γενικά έξοδα.
- Πληρωμές για εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης.
- Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων.
- Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους, παραχωρήσεις, παροχές, επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις, δωρεές.
- Λοιπά έξοδα

❖ Επενδύσεις (κωδικός 7)

- Κτίρια, απαλλοτριώσεις, πάγια
- Έργα.
- Μελέτες πειραματικές εργασίες και έρευνες.
- Τίτλοι πάγιας επένδυσης.

Επιπλέον εκτός των εξόδων ανά υπηρεσία η ταξινόμηση των δαπανών περιλαμβάνει και τις ακόλουθες κατηγορίες.

❖ Πληρωμές από υποχρεώσεις Π.Ο.Ε. - λοιπές αποδόσεις - προβλέψεις (κωδικός 8)

- Πληρωμές ΠΟΕ.
- Λοιπές αποδόσεις.
- Προβλέψεις.

❖ Αποθεματικό (κωδικός 9)

- Αποθεματικό.

Οι απολογισμοί αυτοί αποτυπώνουν με ακρίβεια τις οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές του Δήμου, αφού έχουν ενσωματώσει τις θεσμικές και νομοθετικές αλλαγές που έχουν μεσολαβήσει τα τελευταία χρόνια και επιπλέον έχουν υιοθετήσει σύγχρονες λογιστικές προδιαγραφές. Η ανάλυση τους παρέχει συγκεκριμένη εικόνα των προτεραιοτήτων και λειτουργιών του.

2.5.3.2 Ανάλυση εσόδων Δήμου Μυλοποτάμου

Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου Μυλοποτάμου κατά την περίοδο 2021-2023: Εισπραχθέντα Έσοδα

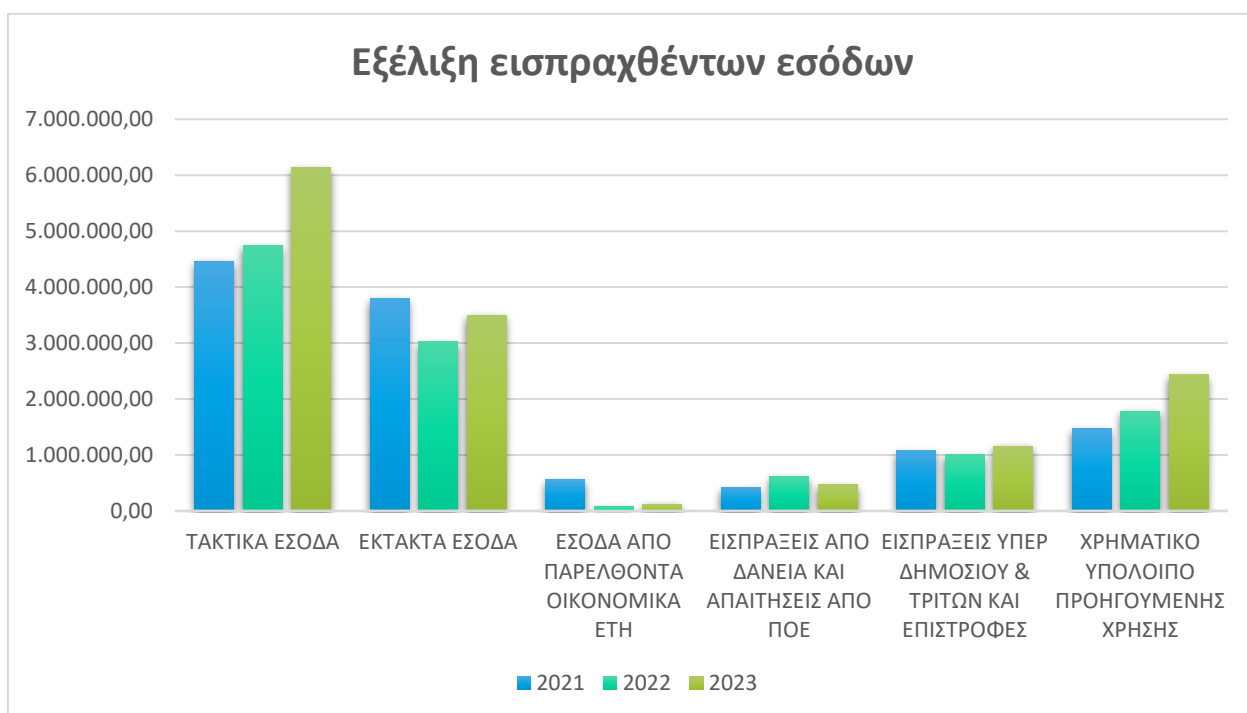
Ακολουθως παρουσιάζεται ο πίνακας των εισπραχθέντων εσόδων του Δήμου Μυλοποτάμου για τις διαχειριστικές χρήσεις 2021 έως 2023, σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία αντλήθηκαν από τους απολογισμούς των εσόδων του Δήμου.

Πίνακας 54 Εισπραχθέντα Έσοδα 2021-2023 Δήμου Μυλοποτάμου

Πίνακας 1: Εισπραχθέντα Έσοδα 2021-2023		2021	2022	2023
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	4.462.116,48	4.738.066,13	6.133.642,61
1	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	10.279,56	19.744,42	100,00
2	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	18.672,68	24.173,79	51.354,23
3	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.633.408,32	1.546.344,33	1.944.527,90
4	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	314.784,21	485.596,65	589.142,83
5	ΦΟΡΟΙ-ΕΙΣΦΟΡΕΣ	86.419,00	162.220,99	181.564,60
6	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.355.755,13	2.457.234,95	3.325.155,15
7	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	42.797,58	42.751,00	41.797,90
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	3.788.866,86	3.025.110,72	3.499.251,28
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,00	0,00	6,50
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	513.659,09	951.410,73	409.464,46
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	3.108.729,96	1.904.393,04	2.889.893,56
14	ΔΩΡΕΕΣ-ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ-ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	1.550,00	0,00	0,00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ-ΠΡΟΣΤΙΜΑ-ΠΑΡΑΒΟΛΑ	162.910,72	155.544,06	199.886,76
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2.017,09	13.762,89	0,00
2	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ	556.641,66	71.772,21	121.058,31
21	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΤΑΚΤΙΚΑ	554.113,66	71.772,21	121.058,31
22	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΕΚΤΑΚΤΑ	2.528,00	0,00	0,00
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	418.050,73	607.314,19	469.605,27
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00	0,00	0,00
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΠΟΕ	418.050,73	607.314,19	469.605,27

4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ	1.075.534,17	1.000.787,21	1.157.274,61
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	1.060.623,22	990.770,08	1.140.683,87
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	14.910,95	10.017,13	16.590,74
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	1.465.098,49	1.778.917,04	2.436.719,29
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	738.764,04	1.116.154,41	1.987.201,74
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	726.334,45	662.762,63	449.517,55
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	11.766.308,39	11.221.967,50	13.817.551,37

Γράφημα 16 Εξέλιξη εσόδων Δήμου Μυλοποτάμου 2021-2023

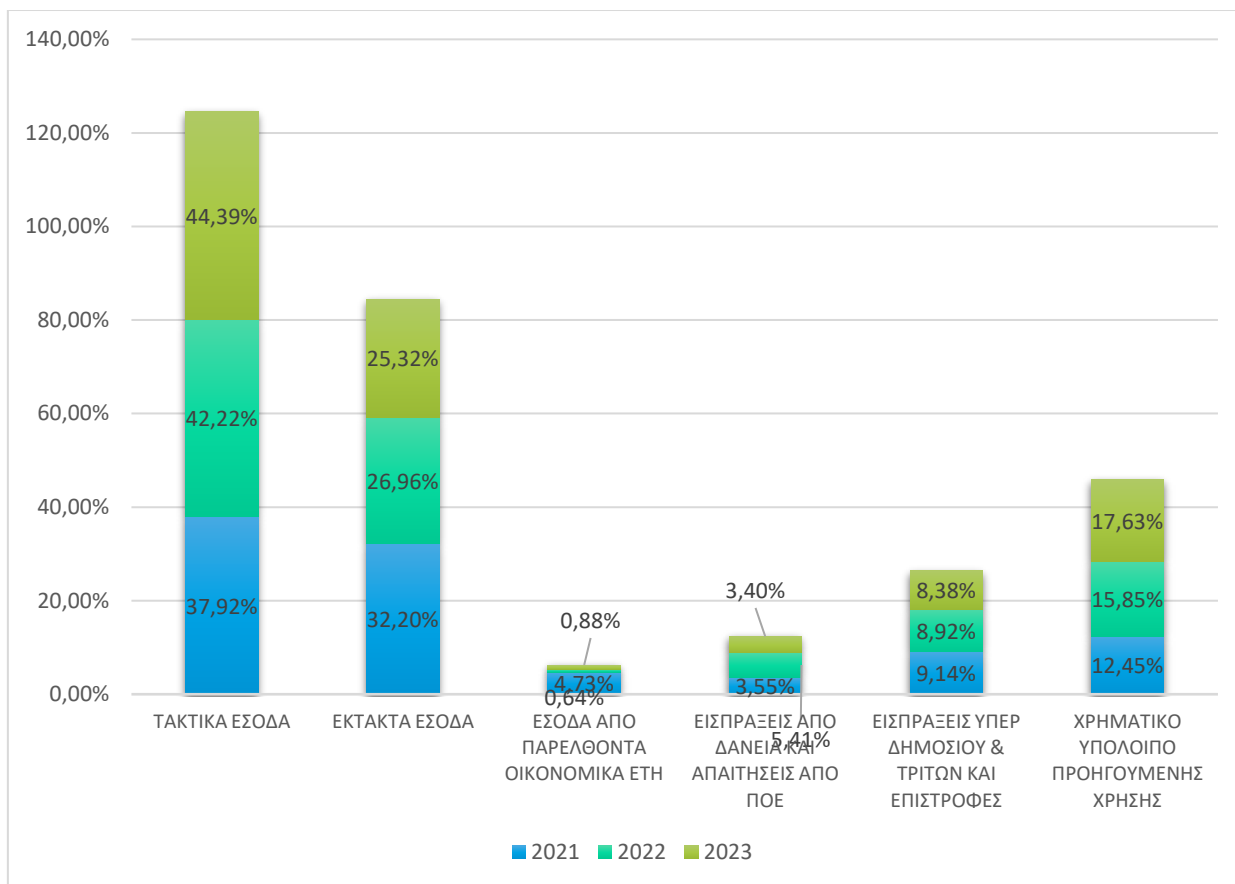

Πίνακας 55 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εσόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου

Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εσόδων στο σύνολο		2021	2022	2023
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	37,92%	42,22%	44,39%
1	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	0,09%	0,18%	0,00%

2	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	0,16%	0,22%	0,37%
3	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	13,88%	13,78%	14,07%
4	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2,68%	4,33%	4,26%
5	ΦΟΡΟΙ-ΕΙΣΦΟΡΕΣ	0,73%	1,45%	1,31%
6	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	20,02%	21,90%	24,06%
7	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	0,36%	0,38%	0,30%
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	32,20%	26,96%	25,32%
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,00%	0,00%	0,00%
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	4,37%	8,48%	2,96%
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	26,42%	16,97%	20,91%
14	ΔΩΡΕΕΣ-ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ-ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	0,01%	0,00%	0,00%
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ-ΠΡΟΣΤΙΜΑ-ΠΑΡΑΒΟΛΑ	1,38%	1,39%	1,45%
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	0,02%	0,12%	0,00%
2	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ	4,73%	0,64%	0,88%
21	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΤΑΚΤΙΚΑ	4,71%	0,64%	0,88%
22	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΕΚΤΑΚΤΑ	0,02%	0,00%	0,00%
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	3,55%	5,41%	3,40%
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00%	0,00%	0,00%
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ	3,55%	5,41%	3,40%
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ	9,14%	8,92%	8,38%
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	9,01%	8,83%	8,26%
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	0,13%	0,09%	0,12%
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	12,45%	15,85%	17,63%
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	6,28%	9,95%	14,38%
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	6,17%	5,91%	3,25%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	100,00%	100,00%	100,00%

Γράφημα 17 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εσόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου

2.5.3.3 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Εσόδων

Ιδιαίτερα σημαντικοί για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων ως από την αυτονομία του Δήμου σε συνδυασμό με την εισπρακτική του ικανότητα, είναι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες οι οποίοι παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 56 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Δήμου Μυλοποτάμου

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Εσόδων Δήμου Μυλοποτάμου				
Όνομασία Δείκτη	2021	2022	2023	Μ.Ο
Δείκτης Αυτονομίας	37,92%	42,22%	44,39%	41,51%
Δείκτης Λειτουργικής Αυτονομίας	47,21%	48,14%	45,79%	47,04%
Δείκτης Εξάρτησης	50,81%	47,34%	47,94%	48,70%

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ: Τακτικά από συνολικά εισπραχθέντα έσοδα

Η υψηλότερη τιμή στο δείκτη, αντιστοιχεί και σε μεγαλύτερη αυτονομία του Δήμου σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης.

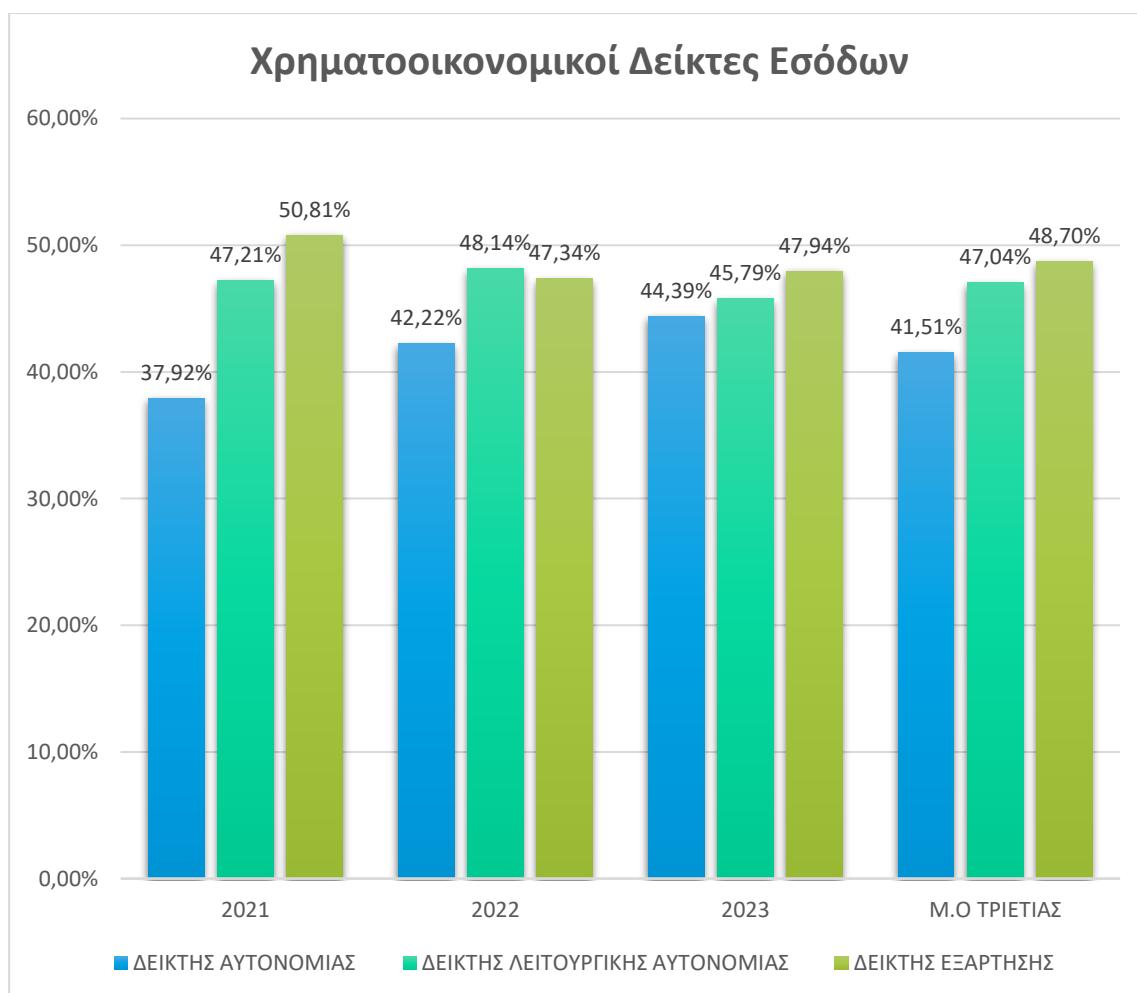
ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ: Ίδια τακτικά από συνολικά τακτικά εισπραχθέντα έσοδα

Στα ίδια τακτικά περιλαμβάνονται: πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών, φόροι – εισφορές και λοιπά τακτικά έσοδα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση του Ο.Τ.Α. από τακτικές επιχορηγήσεις από Κεντρικής Διοίκησης.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ: Σύνολο επιχορηγήσεων κεντρικής-περιφερειακής διοίκησης και από ΕΕ από συνολικά εισπραχθέντα έσοδα

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερο εξαρτάται από Ο.Τ.Α. από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων. Στον αριθμητή εντάσσονται οι τακτικές και οι έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες και οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις, ενώ στον παρονομαστή τα συνολικά έσοδα.

Γράφημα 18 Εξέλιξη Οικονομικών Δεικτών εσόδων Δήμου Μυλοποτάμου 2021-2023

2.5.3.4 Ανάλυση εξόδων Δήμου Μυλοποτάμου

Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου Μυλοποτάμου κατά την περίοδο 2021 έως 2023:

Πληρωθέντα έξοδα

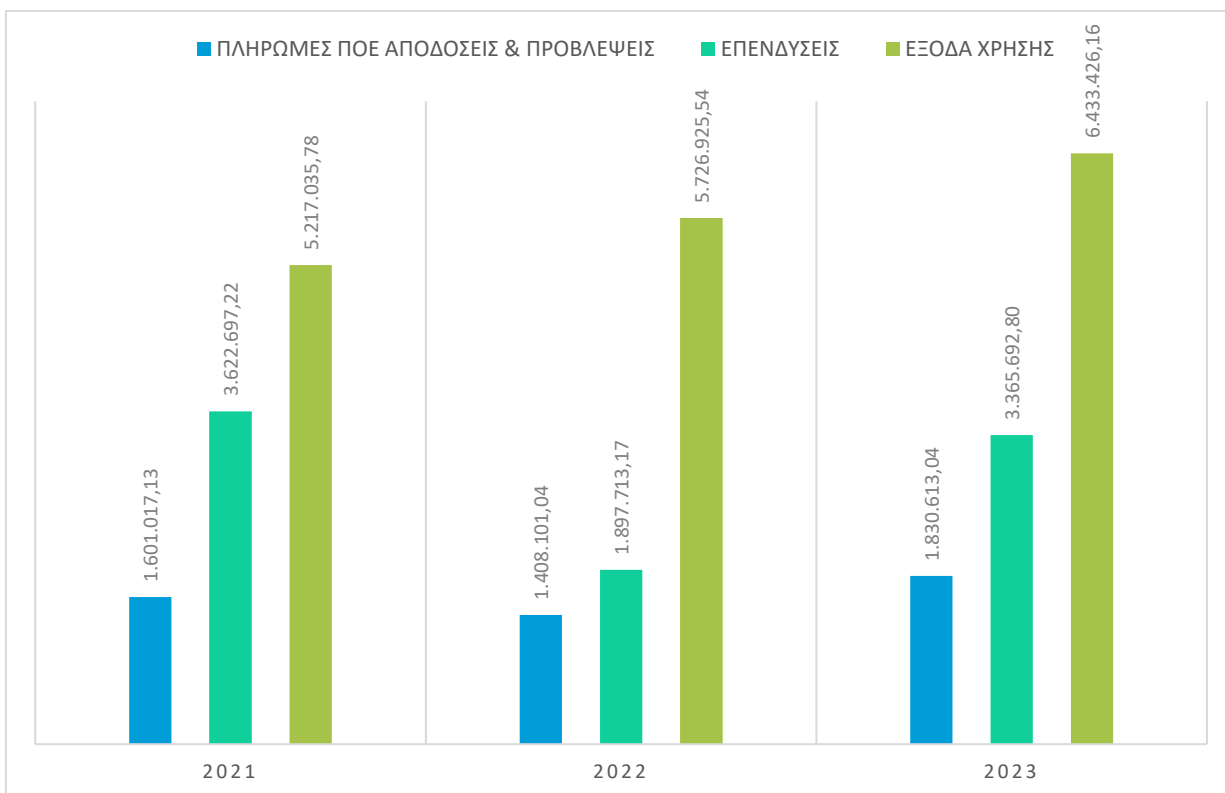
Η πραγματική κατάσταση του Δήμου ως προς τα έξοδα αποτυπώνεται στον εξόδων όπου παρουσιάζονται αναλυτικά τα πληρωθέντα έξοδα στην τριετία 2021 έως 2023 και η αναλογία τους ως προς τα συνολικά έξοδα.

Πίνακας 57 Πληρωθέντα έξοδα 2021-2023 Δήμου Μυλοποτάμου

Πληρωθέντα Έξοδα		2021	2022	2023
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	5217035,78	5726925,54	6433426,16
60	ΑΜΟΙΒΕΣ & ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	2346583,84	2351765,76	2573128,85
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ & ΤΡΙΤΩΝ	452512,18	508858,81	613798,60
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1352886,43	1572704,57	1674554,26
63	ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ	9396,12	9952,92	10019,02
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	27488,22	275819,14	172082,38
65	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ	62157,35	7107,58	7348,08
66	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ	431392,73	544894,25	547818,80
67	ΠΛΗΡΩΜΕΣ-ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ	490058,73	455582,70	834676,17
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	44560,18	239,81	0,00
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	3622697,22	1897713,17	3365692,80
71	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ	96527,73	111202,82	142736,94
73	ΕΡΓΑ	3440602,64	1603034,85	2958308,83

74	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ & ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	85566,85	183475,50	264647,03
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	1601017,13	1408101,04	1830613,04
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ	512658,80	384259,37	795324,65
82	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	1088358,33	1023841,67	1035288,39
85	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	0,00	0,00	0,00
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0,00	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΑ	10440750,13	9032739,75	11629732,00

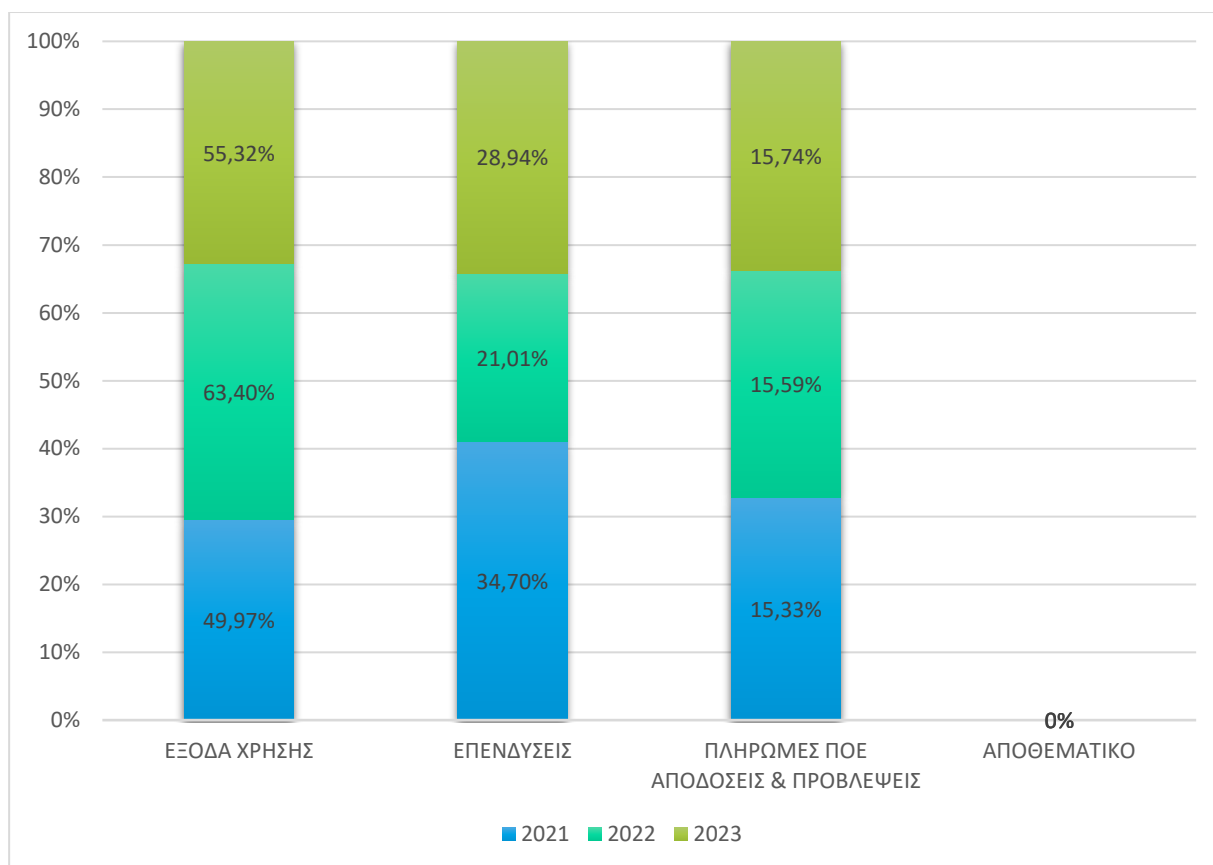
Γράφημα 19 Εξέλιξη Πληρωθέντων εξόδων 2021-2023 Δήμου Μυλοποτάμου

Πίνακας 58 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εξόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου

Πίνακας :Δήμος Μυλοποτάμου Πληρωθέντα Έξοδα		2021	2022	2023
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	49,97%	63,40%	55,32%
60	ΑΜΟΙΒΕΣ & ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	22,48%	26,04%	22,13%
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ & ΤΡΙΤΩΝ	4,33%	5,63%	5,28%
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	12,96%	17,41%	14,40%
63	ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ	0,09%	0,11%	0,09%
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	0,26%	3,05%	1,48%
65	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ	0,60%	0,08%	0,06%
66	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ	4,13%	6,03%	4,71%
67	ΠΛΗΡΩΜΕΣ-ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ	4,69%	5,04%	7,18%
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	0,43%	0%	0%
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	34,70%	21,01%	28,94%
71	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ	0,92%	1,23%	1,23%
73	ΕΡΓΑ	32,95%	17,75%	25,44%
74	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ & ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	0,82%	2,03%	2,28%
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	15,33%	15,59%	15,74%
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ	4,91%	4,25%	6,84%
82	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	10,42%	11,33%	8,90%
85	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	0%	0%	0%
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	0%	0%	0%
ΣΥΝΟΛΑ		100%	100%	100%

Γράφημα 20 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας εξόδων στο σύνολο Δήμου Μυλοποτάμου

2.5.3.5 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Εξόδων (2021-2023)

Στην ανάλυση των εξόδων κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθούν και να ερμηνευθούν δύο βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες οι οποίοι εστιάζουν στο κόστος του προσωπικού και σε ποιο βαθμό αυτό επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου.

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες εξόδων Δήμου Μυλοποτάμου				
Ονομασία Δείκτη	2021	2022	2023	Μ.Ο
Δείκτης Κόστους Ανθρώπινου Δυναμικού	26,81%	31,67%	27,40%	28,63%
Δείκτης Κάλυψης Κόστους Προσωπικού	83,83%	82,21%	80,74%	82,26%

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ:

Συνολικό κόστος απασχόλησης/ συνολικά πληρωθέντα έξοδα

Στο κόστος απασχόλησης εμπεριέχονται οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού και οι αμοιβές αιρετών και τρίτων. Ο δείκτης υποδηλώνει το βαθμό κατά τον οποίο οι δαπάνες προσωπικού συμμετέχουν στο σύνολο των εξόδων.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ:

Συνολικό κόστος προσωπικού (πληρωθέντα) / συνολικά τακτικά έσοδα (εισπραχθέντα)

Ο δείκτης αυτός υπολογίζει την αναλογία των τακτικών εσόδων του Δήμου η οποία κατευθύνεται στην κάλυψη του κόστους του προσωπικού, κι έχει ιδιαίτερη πρακτική σημασία αφού δείχνει το ποσοστό των εσόδων που απορροφούν οι λειτουργικές δαπάνες.

2.5.4 Νομικά Πρόσωπα Δήμου

2.5.4.1 Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μυλοποτάμου (Δ.Ε.Υ.Α.Μ.)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μυλοποτάμου (Δ.Ε.Υ.Α.Μ.) με ΦΕΚ σύστασης: 801/Β/10-05-2011 καλύπτει ανάγκες:

- i. αξιοποίησης και προστασίας υδάτινων πόρων
- ii. κατασκευής και εκμετάλλευσης σύγχρονων υδραγωγείων και δικτύων
- iii. κατασκευής δικτύων αποχέτευσης
- iv. επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων.

Αποδέκτες των υπηρεσιών του νομικού προσώπου είναι οι ιδιώτες καταναλωτές κάτοικοι του Δήμου και επιχειρήσεις και όλες οι ξενοδοχειακές μονάδες και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις.

Για τη λειτουργία των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης υπάρχουν τρεις (3) βιολογικοί καθαρισμοί στις τοπικές κοινότητες Περάματος, Πανόρμου και Μελιδονίου (οικ. Μπαλί), 81 γεωτρήσεις με αντλιοστάσια και 30 αντλιοστάσια λυμάτων. Η πληροφορική τεχνολογία αξιοποιείται με την χρήση 4 Η/Υ των οποίων η προμήθεια έγινε πρόσφατα καθώς και του αντίστοιχου λογισμικού. Για την εξυπηρέτηση των αναγκών λειτουργίας των υπηρεσιών του νομικού προσώπου υπάρχουν:

Στελέχωση (πίνακας προσωπικού, οργανόγραμμα)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΤΕ	ΤΕ ΒΟΗΘΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗ	ΙΔΑΧ	1
ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΗΣ	ΙΔΑΧ	1
ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ	ΙΔΑΧ	1
ΥΕ	ΥΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ-ΥΔΡΟΝΟΜΕΑΣ	ΙΔΑΧ	1

Υλικοτεχνική υποδομή

ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΔΕΥΑΜ	
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	ΑΡ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΜΙΤΣΥΒΙΣΗ	ΡΕΜ 9967
ΣΟΥΖΚΙ	ΡΕΝ 1354

MITSUBISHI	PEN 2091
MITSUBISHI	PEM 6495
SUZUKI	PEM 1490
CITROEN	PEH 5163
MITSUBISHI	ANM 4817
MITSUBISHI	PEN 6443
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΕΡΓΟΥ ΔΕΥΑΜ	
ΕΙΔΟΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ	ΑΡ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΦΟΡΤΩΤΗΣ	ΜΕ 131191
ΤΣΑΠΑΚΙ	ΜΕ 41476
ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΕΡΠΙΣΤΙΟΦΟΡΟΣ	ΜΕ 34934
ΤΣΑΠΑΚΙ ΕΡΠΥΣΤΡΙΟΦΟΡΟ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ	ΜΕ 125061
ΤΣΑΠΑΚΙ ΕΡΠΥΣΤΡΙΟΦΟΡΟ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	ΜΕ 138680
ΤΣΑΠΑΚΙ	ΜΕ 138677
ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΟ	ΜΕ 52989

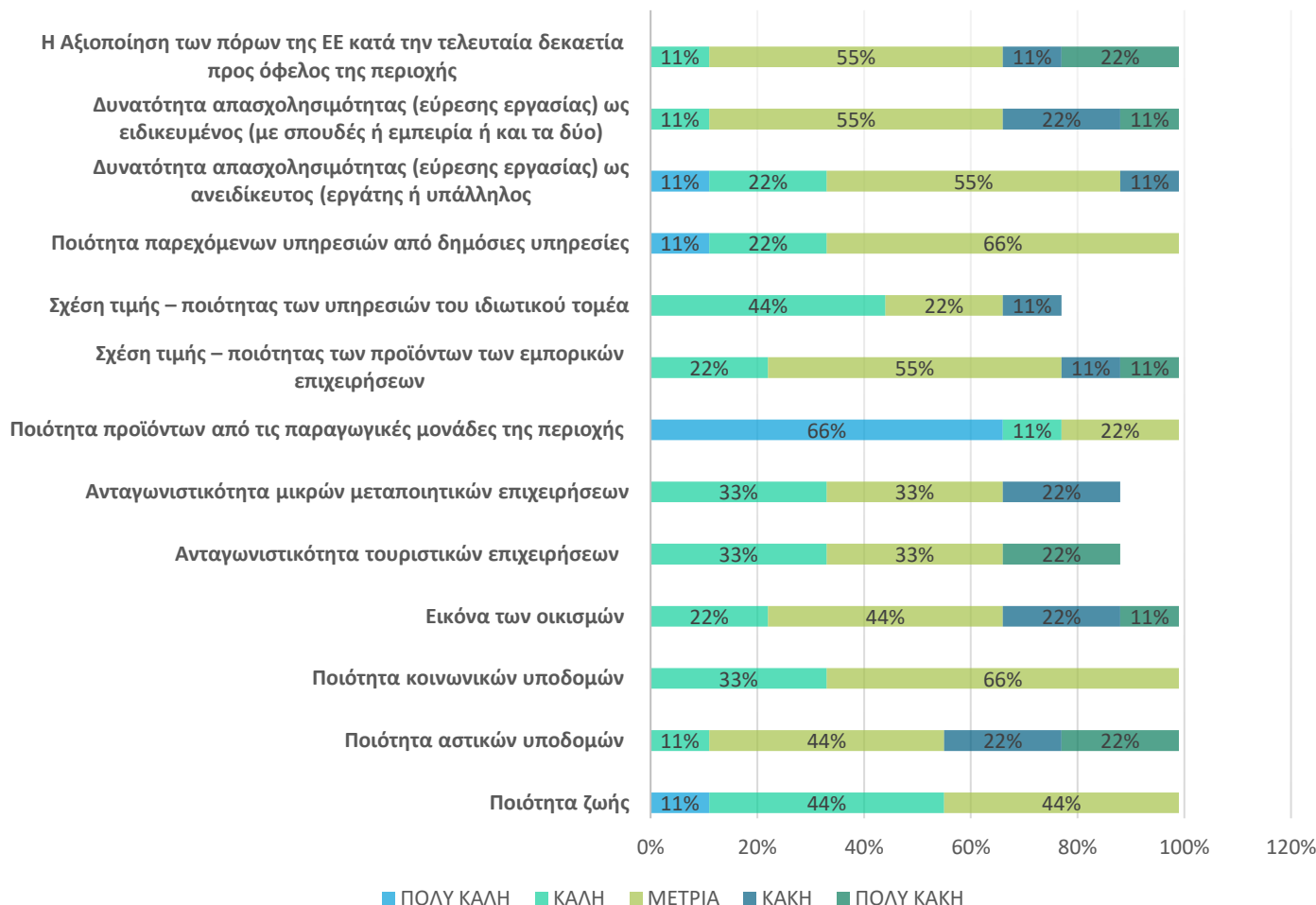
2.5.4.2 Σφαγεία Μυλοποτάμου Ρεθύμνης

Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Σφαγεία Μυλοποτάμου Ρεθύμνης Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.» συστάθηκε το 2010, με το ΦΕΚ σύστασης 14340ΑΕ/2/21-12-2010. Στην εταιρεία συμμετέχουν οι Δήμοι Ανωγείων, Γεροποτάμου και Κουλούκωνα. Σκοπός σύστασης της εταιρείας είναι η οργάνωση, διαχείριση και λειτουργία των σφαγείων των Δήμων Ανωγείων και Μυλοποτάμου.

2.6 Πίνακες αξιολόγησης προβλημάτων και αναγκών Κοινοτήτων του Δήμου Μυλοποτάμου

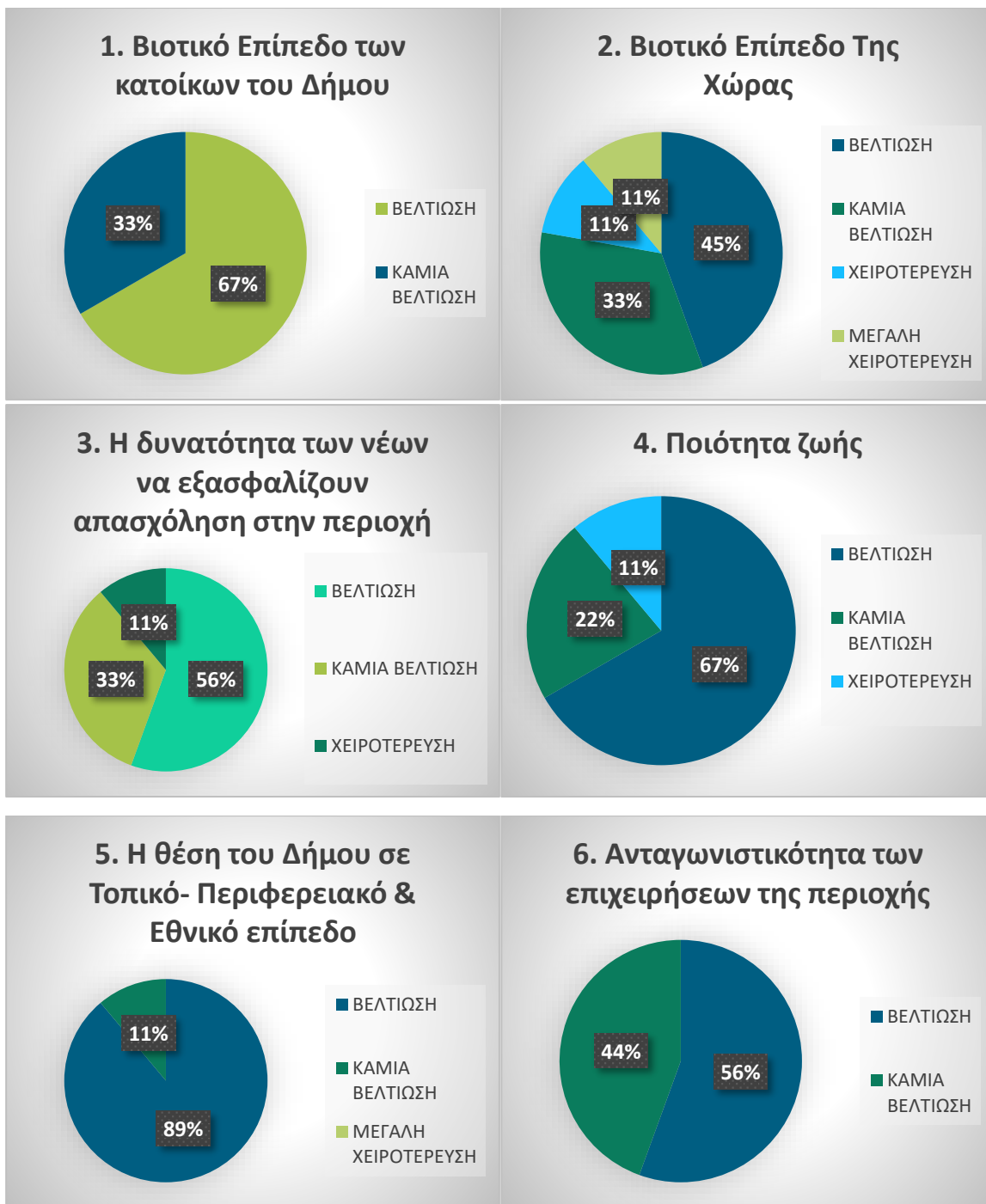
Για την ποιοτικότερη ανάλυση των γενικότερων αναγκών του Δήμου Μυλοποτάμου, ακολουθήθηκε μεθοδολογία πρωτογενούς έρευνας, κατά την οποία συντάχθηκαν και διαμοιράστηκαν ερωτηματολόγια σε εκπροσώπους της κάθε τοπικής Κοινότητας του Δήμου Μυλοποτάμου. Ακολούθως, καταγράφηκαν και αναλύθηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα των ερωτήσεων κλειστού τύπου, κατόπιν της σχετικής στατιστικής ανάλυσης, παρουσιάζονται στη διαγραμματική απεικόνιση που ακολουθεί, ενώ εκείνα των ερωτήσεων ανοικτού τύπου παρατίθενται σε πίνακα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

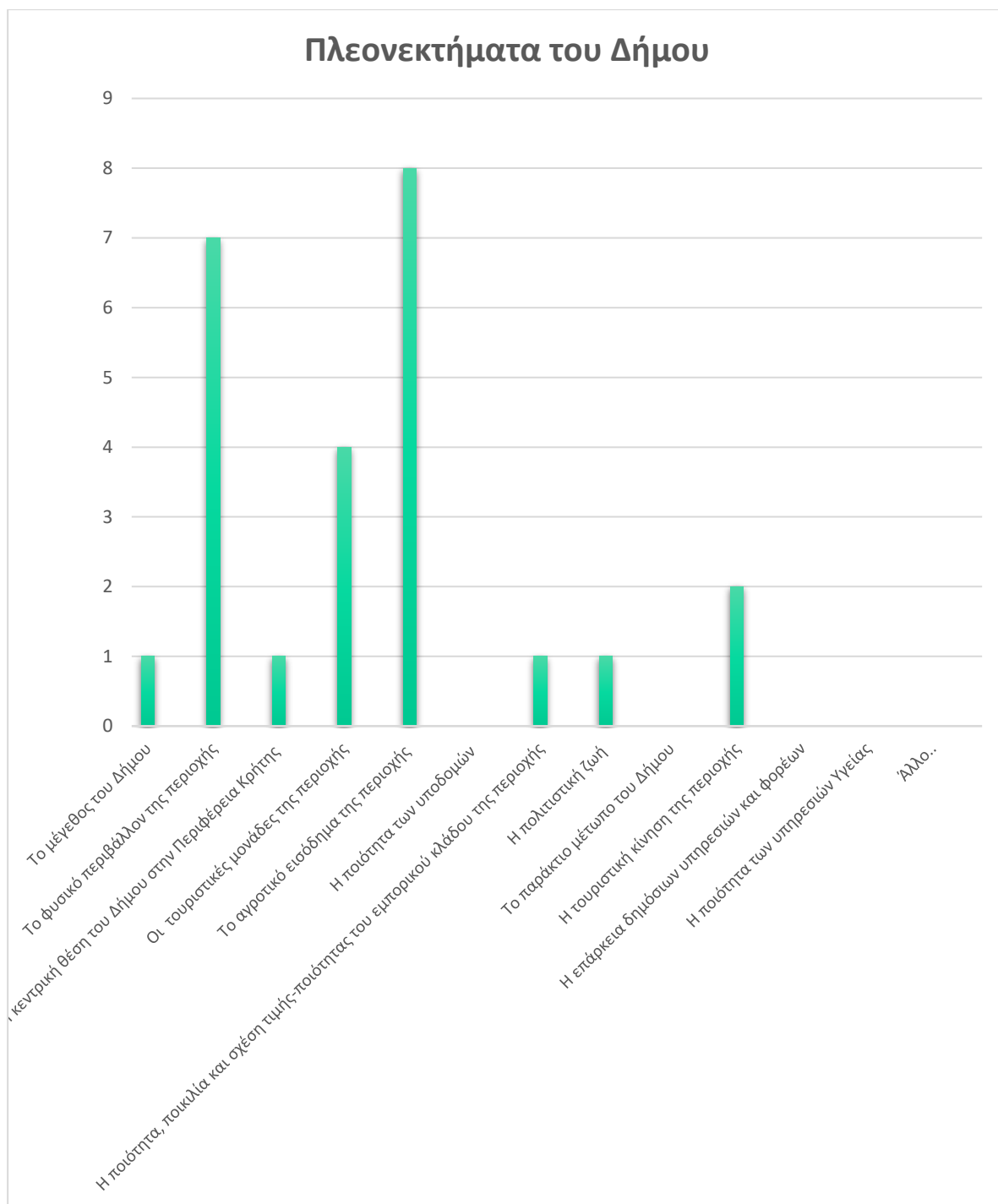

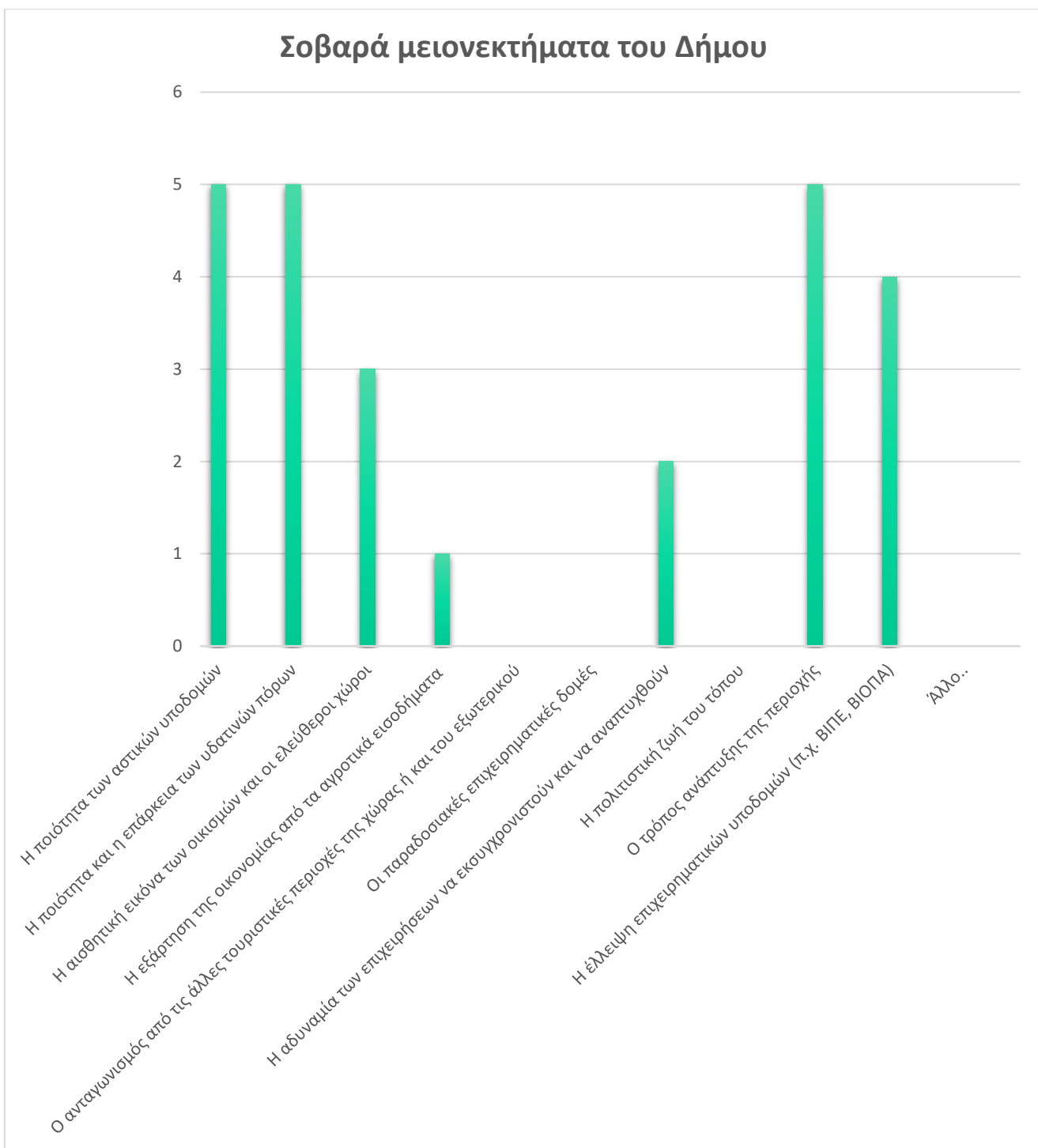
Προσδοκίες για την επόμενη πενταετία (2024-2028)

Στη συνέχεια και στα διαγράμματα που ακολουθούν, παρουσιάζονται τις προσδοκίες των ερωτώμενων, εκπροσώπων των Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου Μυλοποτάμου, και συγκεκριμένα εννέα (9) εκ των συνολικά τριάντα τριών (33) που εκλήθησαν, για την επόμενη πενταετία.

Ακολουθούν τα διαγράμματα που παρουσιάζουν τα Πλεονεκτήματα και τα Μειονεκτήματα, όπως οι ερωτώμενοι ζητήθηκαν να τα αξιολογήσουν. Είχαν την δυνατότητα να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις σε κάθε ερώτημα.

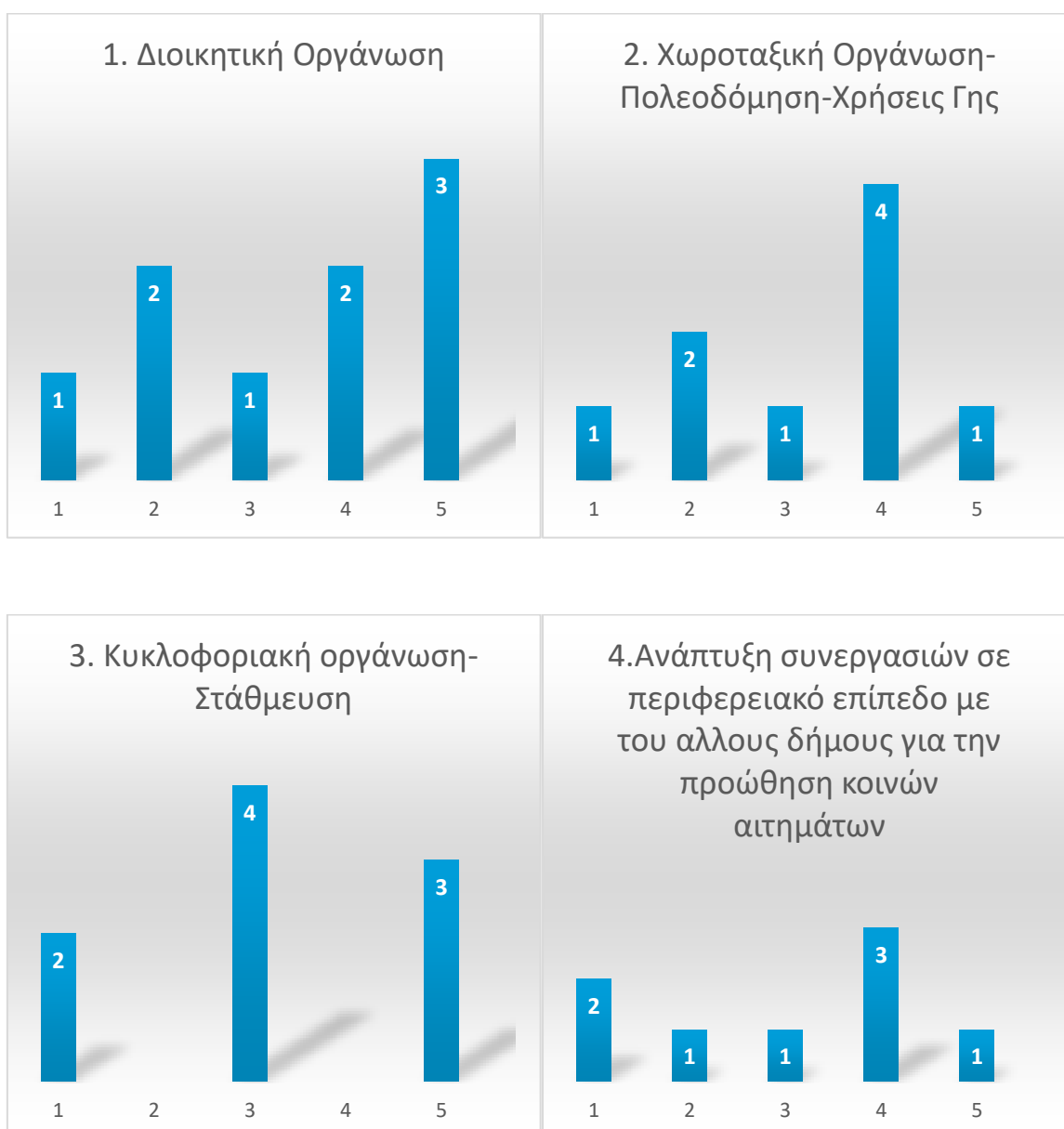

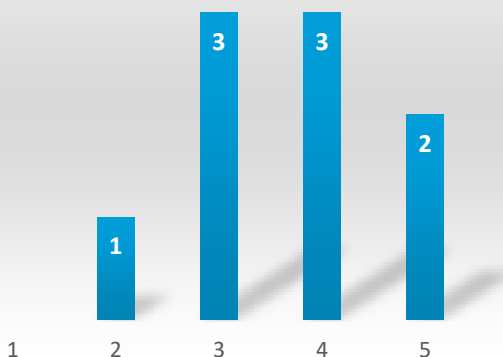
Αξιολόγηση επιμέρους τομέων του Δήμου Μυλοποτάμου

Ακολουθεί η ανάλυση ερωτήσεων οι οποίες αφορούν σε επιμέρους, γενικούς αλλά σημαντικούς για το Δήμο τομείς, όπως η Διοικητική Οργάνωση, η Χωροταξική Οργάνωση-Πολεοδόμηση-Χρήσεις Γης, η Κυκλοφοριακή οργάνωση-στάθμευση, η Ανάπτυξη συνεργασιών σε περιφερειακό επίπεδο με του άλλους δήμους για την προώθηση κοινών αιτημάτων κ.ο.κ..

Χρησιμοποιώντας Κλίμακα βαθμονόμησης από το 1 = η λιγότερο σημαντική έως το 5 = η πιο σημαντική, οι ερωτώμενοι εκλήθησαν να αξιολογήσουν τη σημασία των τομέων δράσεις που πρέπει να ακολουθήσει ο Δήμος στο σχετικό θέμα-τομέα έκαστης ερώτησης.

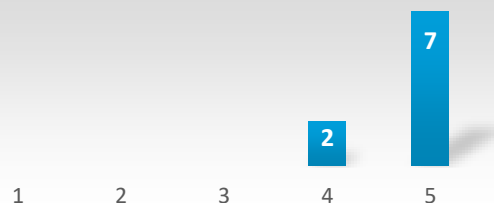

5.Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των οικισμών

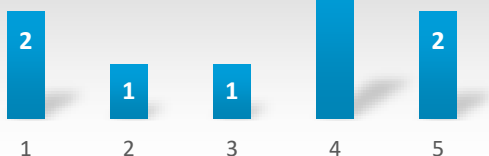

6. Ανάπτυξη υποδομών (δικτυα μεταφορών)

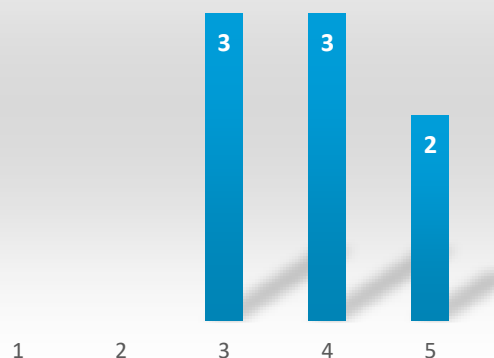
Ανάπτυξη Υποδομών (Δίκτυα μεταφορών, σχολεία, επέκταση βιολογικού, δίκτυα...

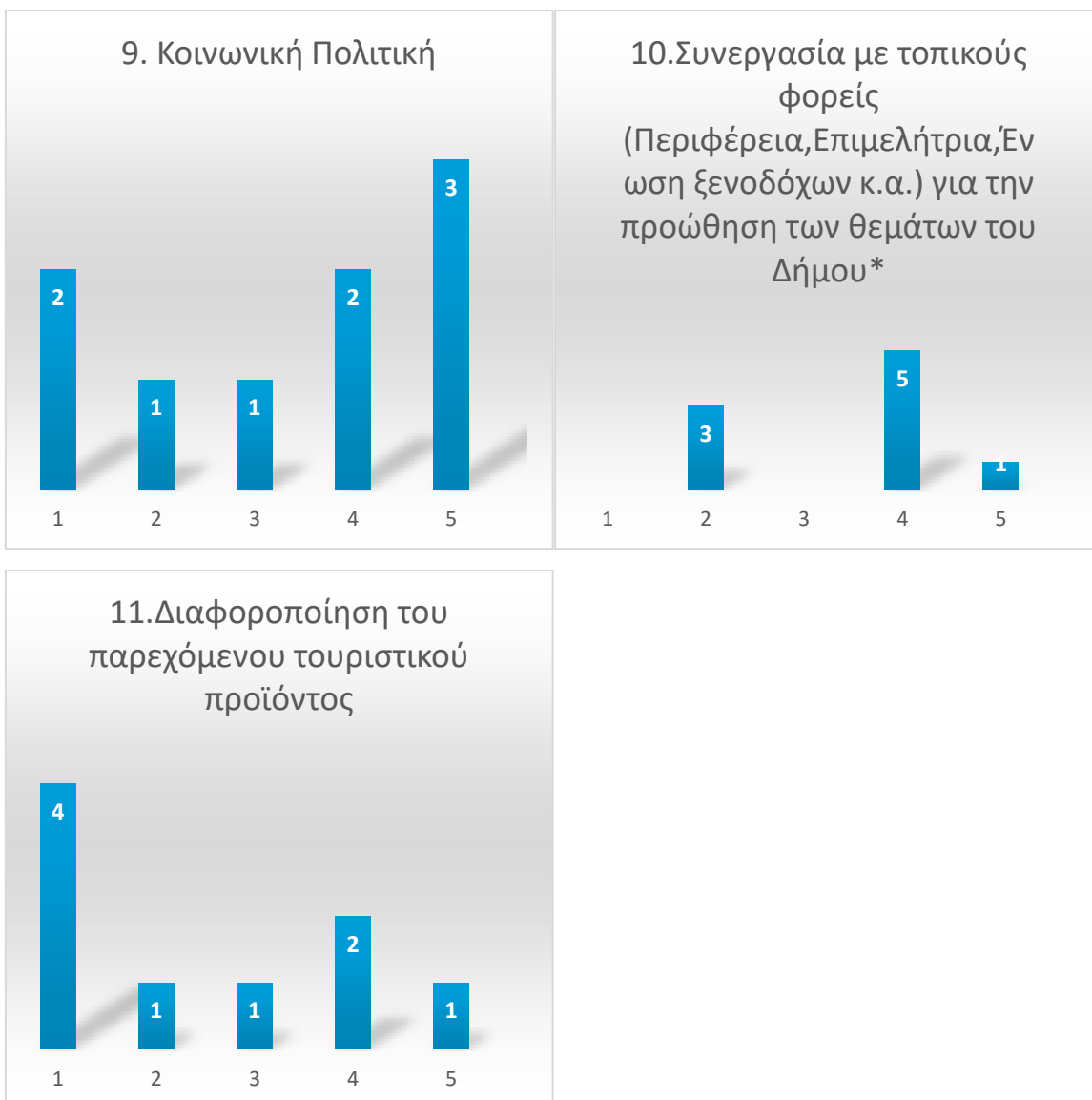

7.Ανάπτυξη Συνεργασιών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο με αντίστοιχους Δήμους για την ανταλλαγή εμπειριών, τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών*

8.Ανάπτυξη Πολιτισμού-Αθλητισμού-Παιδείας*

Επισημαίνεται ότι η εν λόγω μεθοδολογική προσέγγιση ακολουθεί πιστά το πρότυπα που ορίζει η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε) και η ελληνική νομοθεσία.

Τέλος, παρατίθεται η αναλυτική ανάπτυξη από τους εκπροσώπους των Δημοτικών Κοινοτήτων, όσον αφορά σε συγκεκριμένα κρίσιμα για τις Κοινότητές τους ζητήματα καθώς και προτάσεις για ανάληψη δράσεων και ανάγκες σε υλοποίηση έργων τοπικά και συνολικά για την περιοχή.

Κρίσιμα Ζητήματα και Προτάσεις Ανάπτυξης των κοινοτήτων του Δήμου Μυλοποτάμου	
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΪΜΟΝΑ	
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα	
Ανάπτυξη υποδομών στα δίκτυα ύδρευσης - άρδευσης	
Ποιότητα υποδομών, δρόμοι, πλατείες, σοκάκια	
Ψυχαγωγική ενασχόληση των παιδιών (παιδική χαρά, γήπεδο)	
Ανάδειξης της τοπικής ιστορίας (Πρόσωπα, γεγονότα, μνημεία)	
Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή	
Προβλήματα στις υποδομές παιδείας	
Προβλήματα υποδομών που υποστηρίζουν τη λειτουργία νοικοκυριών και επιχειρήσεων όπως δρόμοι, ύδρευση, αποχετεύσεις και ηλεκτρικά δίκτυα.	
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΑΜΑΒΟΛΟΥ	
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα	
Ασφαλτόστρωση και συντήρηση βασικών δρόμων του οικισμού και αγροτικής οδοποιίας.	
Αντικατάσταση και ενίσχυση του δικτύου ύδρευσης και εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου διαρροών.	
Ανάπτυξη του πολιτιστικού χώρου για εκδηλώσεις και δραστηριότητες της κοινότητας.	
Σήμανση τουριστικών διαδρομών και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του χωριού.	
Συστηματική αποκομιδή απορριμμάτων και τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης.	
Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή	
Βασικές υποδομές (ύδρευση, οδοποιία, φωτισμός, αγροτική οδοποιία)	
Στήριξη τοπικών επιχειρήσεων μέσω υποδομών	
Χωροταξική οργάνωση	
Περισσότερες δράσεις σύνδεσης τοπικής παραγωγής με τουρισμό	
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΖΩΝΙΑΝΩΝ	
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα	
Εγκατάσταση και αναβάθμιση δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης για κάλυψη των αναγκών των κατοίκων	
Καθορισμός και οργάνωση της αποκομιδής απορριμμάτων για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των ανεξέλεγκτων σκουπιδιών στους δρόμους	
Βελτίωση και συντήρηση των αγροτικών δρόμων για την ασφαλή και εύκολη μετακίνηση	
Ανακαίνιση των Δημοτικών κτιρίων και βελτίωση των σχολικών εγκαταστάσεων	
Δημιουργία αναβάθμισης χώρων πρασίνου και κοινόχρηστων χώρων αναψυχής	

Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή
<i>Έλλειψη βασικών υποδομών όπως δίκτυο ύδρευσης και αποχέτευσης γεγονός που Δυσκολεύει την κάλυψη βασικών αναγκών.</i>
<i>Κακή κατάσταση αγροτικών δρόμων</i>
<i>Σκουπίδια στους δόμους</i>
<i>Ανακαίνιση δημοτικών κτιρίων και σχολικών εγκαταστάσεων</i>
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΛΦΑΣ
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα
<i>Βελτίωση Υποδομών</i>
<i>Περιπατητικές Διαδρομές</i>
<i>Ανάδειξη Μοναδικών Χαρακτηριστικών</i>
<i>Ιστορία Οικισμών</i>
Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή
<i>Υποδομές</i>
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΓΕΛΙΑΝΩΝ
Αναφορά Δράσεων/ Έργων που θεωρείτε σημαντικά
<i>Ανάπλαση πλατείας των Αγγελιανών</i>
<i>Επισκευή πλακόστρωτων δρόμων εντός οικισμού Αγγελιανών</i>
<i>Βελτιστοποίηση του ήδη υπάρχων Δημοτικού φωτισμού στον οικισμό</i>
<i>Βελτίωση αγροτικών δρόμων στην Δ.Κ. Αγγελιανών καθώς και των οικισμών της</i>
Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή
<i>Βελτίωση και επέκταση σχολικών υποδομών</i>
<i>Βελτίωση κυκλοφοριακού περιοχής</i>
<i>Βελτίωση αποκομιδής απορριμμάτων</i>
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΑΚΙΟΥ
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα
<i>Υδροδότηση του οικισμού</i>
<i>Βελτίωση των αγροτικών δρόμων</i>
<i>Καθαριότητα οικισμού</i>
<i>Παιδική χαρά</i>
Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή
<i>Περισσότερη αντιπροσώπευση μικρών οικισμών στα έργα ανάπτυξης και συντήρησης.</i>
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα
<i>Κυκλοφοριακή Μελέτη</i>
<i>Πολιτιστικό Κέντρο</i>

Αθλητικό Κέντρο
Κολυμβητήριο
Μελέτες για Άρδευση - Υδρευση
Ζητήματα που απασχολούν την περιοχή
Καθαριότητα
Αθλητικές εγκαταστάσεις
Κυκλοφοριακό
Πολιτική Προστασία
Άρδευση
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΥΒΟΥ
Σημαντικές Δράσεις/ Έργα
Ασφαλτόστρωση σε όλα τα στενά του χωριού
Συντήρηση - επισκευή αγροτικών δρόμων με μπετόν σε σημεία που είναι απαραίτητο
Κατασκευή παιδικής χαράς στον προαύλιο χώρο του Δημοτικού σχολείου
Επιδιόρθωση και αντικατάσταση ασφάλτου στο Δημοτικό δρόμο προς Αόρη (Ψηλορείτης)
Διάνοιξη αγροτικών δρόμων

2.7 SWOT ANALYSIS

2.7.1 Η χρησιμότητα της SWOT Analysis

Η ανάλυση SWOT αποτελεί εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο χρησιμοποιείται στην παρούσα ενότητα για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου. Μέσω της ανάλυσης SWOT προσδιορίζονται τα δυνατά (Strengths) και αδύνατα (Weaknesses) σημεία του Δήμου, οι ευκαιρίες (Opportunities) και οι απειλές (Threats).

Ειδικότερα, οι δύο πρώτες παράμετροι της SWOT Analysis (Δυνατά και αδύνατα σημεία) σχετίζονται με το «εσωτερικό περιβάλλον» και καθορίζονται από την ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της υπό μελέτη περιοχής. Οι συγκεκριμένες παράμετροι αφορούν αποκλειστικά στον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων που πηγάζουν από την το υφιστάμενη υποδομή, την οικονομική διάρθρωση, τα στοιχεία που διαμορφώνουν το οικονομικό περιβάλλον και το γενικότερο προφίλ της περιοχής παρέμβασης. Η συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία των φυσιογνωμικών, οικονομικών και λοιπών στοιχείων, που έχει προηγηθεί, είναι κομβική για την ορθή αξιολόγηση και τη σύνοψη των συμπερασμάτων σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία που σκιαγραφούν την ταυτότητα του Δήμου.

Τελικά λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συγκροτούν το εσωτερικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης, εντοπίζονται και εξειδικεύονται οι παράμετροι που συνιστούν τα δυνατά σημεία, τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν στην περιοχή, καθώς και τα αδύνατα σημεία, τα οποία θα πρέπει να περιοριστούν, ώστε να μην αποτελούν εμπόδιο ή ανασταλτικό παράγοντα στη αναπτυξιακή πορεία του

Δήμου. Με ανάλογο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος, προσδιορίζονται τα βασικότερα από εκείνα τα σημεία που διαφαίνεται να αποτελούν ευκαιρίες για ανάπτυξη και τα οποία θα πρέπει να εκμεταλλευτεί ο στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου, καθώς και οι κίνδυνοι (απειλές) που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον.

Στόχος της SWOT Analysis είναι, αρχικά, ο εντοπισμός και η καταγραφή των ισχυρών σημείων ή στρατηγικών πλεονεκτημάτων πάνω στα οποία θα στηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία του Δήμου καθώς και ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει την επόμενη πενταετία. Ακόμη, ο εντοπισμός, η καταγραφή και η κατανόηση των «αδύνατων σημείων» είναι ζωτικής σημασίας ώστε να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν οι αντίστοιχες πολιτικές και δράσεις που θα συμβάλουν στην αντιμετώπισή τους και θα οδηγήσουν στην αποφυγή των περιορισμών που δημιουργούν. Επιπρόσθετα, στο ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον που υπάρχει σήμερα, παρουσιάζονται συνεχείς ευκαιρίες και κίνδυνοι, που θα πρέπει να αξιολογούνται, να λαμβάνονται υπόψη και να αξιοποιούνται ή αντιμετωπίζονται κατά το σχεδιασμό των όποιων παρεμβάσεων πολιτικής υπέρ του Δήμου.

Ειδικότερα, οι δύο πρώτες παράμετροι της SWOT Analysis (Δυνατά και αδύνατα σημεία) σχετίζονται με το «εσωτερικό περιβάλλον» και καθορίζονται από την ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της υπό μελέτη περιοχής. Οι συγκεκριμένες παράμετροι αφορούν αποκλειστικά στον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων που πηγάζουν από την υφιστάμενη υποδομή, τις οικονομικές διαρθρώσεις, τα στοιχεία που διαμορφώνουν το οικονομικό περιβάλλον και το γενικότερο προφίλ της περιοχής παρέμβασης. Η συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία των φυσιογνωμικών, οικονομικών και λοιπών στοιχείων, που έχει προηγηθεί, είναι κομβική για την ορθή αξιολόγηση και τη σύνοψη των συμπερασμάτων σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία που σκιαγραφούν το χαρακτήρα του Δήμου Μυλοποτάμου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συγκροτούν το εσωτερικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης, εντοπίζονται και εξειδικεύονται οι παράμετροι που συνιστούν τα δυνατά σημεία, τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν στην περιοχή, καθώς και τα αδύνατα σημεία, τα οποία θα πρέπει να περιοριστούν, ώστε να μην αποτελούν εμπόδιο ή ανασταλτικό παράγοντα στη αναπτυξιακή πορεία του Δήμου Μυλοποτάμου. Με ανάλογο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος, προσδιορίζονται τα βασικότερα από εκείνα τα σημεία που διαφαίνεται να αποτελούν ευκαιρίες για ανάπτυξη και τα οποία θα πρέπει να εκμεταλλευτεί ο στρατηγικός σχεδιασμός της περιοχής μελέτης, καθώς και οι κίνδυνοι (απειλές) που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον.

2.7.2 Πίνακας Ανάλυσης SWOT

Πλεονεκτήματα	
Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	
Ικανοποιητική κατάσταση των υποδομών και του εξοπλισμού των υφιστάμενων καταλυμάτων και των επιχειρήσεων εστίασης.	
Ευνοϊκό κλίμα	
Φυσικό περιβάλλον με πλούσια γεωποικιλότητα και βιοποικιλότητα.	
Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη (μέλος του Δικτύου Παγκόσμιων Γεωπάρκων UNESCO)	
Ύπαρξη προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.	
Εύκολη οδική σύνδεση του Δήμου, παρουσία του ΒΟΑΚ	
Σχέδιο ενεργειακής απόδοσης κτιρίων (Σ.Ε.Α.Κ.)	
Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)	
Σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (Σ.Φ..Η.Ο.)	
Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας	
Διαβίωση: Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία, Παιδεία, Κοινωνική πολιτική	
Σημαντικός αριθμός Αρχαιολογικών, Ιστορικών, Πολιτιστικών και Θρησκευτικών μνημείων, καθώς και μνημείων αγροτικής και φυσικής κληρονομιάς.	
Πλήθος χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών	
Πλούσια άυλη πολιτιστική κληρονομιά-ανθρωπογενές περιβάλλον, διοργάνωση πλήθους πολιτιστικών εκδηλώσεων διαφορετικής θεματολογίας καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου (γαστρονομία, μουσική, αθλητισμός)	
Δραστηριοποίηση πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων	
Λειτουργία δομών κοινωνικής μέριμνας (π.χ. Βοήθεια στο σπίτι, βρεφονηπιακοί σταθμοί κ.α.)	
Τοπική Οικονομία - Ανάπτυξη - Απασχόληση	
Υψηλό επίπεδο κοινωνικής συνοχής και αίσθηση της κοινής ταυτότητας.	
Ύπαρξη εντός των ορίων του Δήμου, αλλά και σε γειτονικές περιοχές, δημοφιλών παραλιών	
Ύπαρξη παραδοσιακών αγροτικών καλλιεργειών και δυνατότητα ανάπτυξης εξειδικευμένων μορφών τουρισμού.	
Γεινίαση με χώρους πολύ υψηλής επισκεψιμότητας (αρχαιολογικοί χώροι, αστικά κέντρα)	
Σημαντική αγροτική παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και βιολογικής αξίας	
Ευνοϊκές κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων	
Δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και έλξη νέων ομάδων τουριστών με την αξιοποίηση του πλούσιου πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος και των τοπικών αγροτικών προϊόντων για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου	
Σημαντικό ποσοστό καλλιεργήσιμων εκτάσεων σε σχέση με την συνολική έκταση του Δήμου	
Διακυβέρνηση και οικονομική λειτουργία του Δήμου	
Χρήση τεχνολογικών-τεχνικών μέσων για την βελτιστοποίηση των εργασιών	

Αδυναμίες

Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Έλλειψη πολεοδομικών και χωροταξικών μελετών και εφαρμογών σε πολλούς οικισμούς

Ανεπαρκής άρδευση και ύδρευση κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες

Πεπαλαιωμένο δίκτυο ύδρευσης και αποχέτευσης σε αρκετά σημεία.

Μέτρια κατάσταση του δημοτικού οδικού δικτύου της περιοχής και ελλιπής διασύνδεση τις γειτονικές περιοχές.

Ο πληθυσμός του Δήμου είναι εξαρτημένος από τη χρήση αυτοκινήτου για τις μετακινήσεις του εντός του Δήμου

Διαβίωση: Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία, Παιδεία, Κοινωνική πολιτική

Μη ικανοποιητικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών υγείας στην περιοχή λόγω της έλλειψης κονδυλίων (ανεπαρκής στελέχωση, εφοδιασμός και λειτουργία των υφιστάμενων δομών υγείας)

Χαμηλό ποσοστό αποφοίτων Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ειδικότερα εξειδικευμένου και καταρτισμένου προσωπικού στους τομείς της Διοίκησης επιχειρήσεων και του τουρισμού.

Απουσία οργανωμένων υπηρεσιακών δομών κατάρτισης- επιμόρφωσης

Τοπική Οικονομία - Ανάπτυξη - Απασχόληση

Εποχικότητα δραστηριοτήτων στον τουρισμό αλλά και τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα

Περιορισμένη επιστημονικά υποστηριζόμενη προσπάθεια εξωστρέφειας των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων.

Αγροτικός τομέας σοβαρά προβλήματα, όπως ο μικρός και οικογενειακός χαρακτήρας των εκμεταλλεύσεων, η γήρανση του πληθυσμού και η έλλειψη εκπαίδευσης και κατάρτισης. Υπάρχει περιορισμένη συνεργασία, χαμηλή παραγωγικότητα, υψηλό κόστος, περιορισμένη ανταγωνιστικότητα, ανεπαρκής προώθηση προϊόντων και έλλειψη εκσυγχρονισμού και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Οικονομική στέρηση και ατελής παραγωγικής βάση στις αγροτικές κοινότητες

Η μετακίνηση πληθυσμού από τις αγροτικές προς τις αστικές περιοχές οδηγεί σε σταδιακή εγκατάλειψη της υπαίθρου, αποδυναμώνοντας τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό των τοπικών κοινοτήτων.

Ελλιπής και αποσπασματική οργάνωση δράσεων διασύνδεσης των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων της περιοχής με τον τουρισμό της Κρήτης.

Χαμηλή διασύνδεση των τοπικών επιχειρήσεων με τα ελληνικά και διεθνή δίκτυα διανομής.

Βασικά προβλήματα του δευτερογενούς τομέα είναι ο μικρός και οικογενειακός χαρακτήρας των επιχειρήσεων, η απουσία σύγχρονης οργάνωσης και διοίκησης, η έλλειψη συνεργασιών και δικτύων προώθησης, η περιορισμένη σύνδεση με την έρευνα και η εξάρτηση από συμβατικές μορφές ενέργειας.

Ιδιαίτερα περιορισμένη ενσωμάτωση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών στη παραγωγική διαδικασία και στις εσωτερικές λειτουργίες των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

Συνεχώς αυξανόμενη ανεργία και έλλειψη πόρων για την εφαρμογή παρεμβάσεων για την ενίσχυση της απασχόλησης

Σοβαρές ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό

Ευκαιρίες

Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας

Χρηματοδοτικές ευκαιρίες διαρθρωτικών ταμείων και ανταγωνιστικών προγραμμάτων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2024-2028 για όλους τους τομείς (προστασία – ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, βιώσιμη τοπική ανάπτυξη βελτίωση της ποιότητας ζωής, υγείας και πρόνοιας κ.α.)
Ολοκλήρωση πολεοδομικών μελετών και αστικών παρεμβάσεων
Υπο ολοκλήρωση μονάδας αφαλάτωσης
Κατασκευή του νέου οδικού άξονα Ηράκλειο - Ανώγεια ο οποίος αναμένεται να βελτιώσει την ασφάλεια και να μειώσει την διάρκεια του ταξιδιού
Αναβάθμιση του Β.Ο.Α.Κ. ο οποίος αναμένεται να βελτιώσει την ασφάλεια και να μειώσει την διάρκεια του ταξιδιού
Διαβίωση: Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία, Παιδεία, Κοινωνική πολιτική
Συνεργασία με φορείς υγείας της Περιφέρειας Κρήτης 7η ΥΠΕ (Νοσοκομεία κ.α.) για την ανάπτυξη δράσεων προαγωγής και πρόληψης της δημόσιας υγείας του πληθυσμού
Αξιοποίηση ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου
Πρώθηση και ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού μέσω ενεργοποίησης της τοπικής κοινωνίας και της ανάπτυξης εθελοντικών δικτύων
Τοπική Οικονομία - Ανάπτυξη - Απασχόληση
Αξιοποίηση των περιφερειακών στρατηγικών για την έξυπνη εξειδίκευση, καταπολέμηση της φτώχειας και κοινωνικής ένταξης
Δυναμική τουριστική αγορά στις γειτονικές περιοχές, τόσο στις ορεινές (π.χ. Ανώγεια) όσο και στις πεδινές (π.χ. βόρειο παραλιακό μέτωπο Κρήτης).
Υψηλό ποσοστό νέων που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα και δύναται να αντιληφθούν την αξία και να ενεργοποιηθούν προς την κατεύθυνση της διασύνδεσης των επιχειρήσεων τους με τον τουρισμό.
Ενίσχυση της θετικής εικόνας του τοπικού τουριστικού προϊόντος κυρίως όσον αφορά την ποιότητα υπηρεσιών και την ποικιλία σχετιζόμενων δραστηριοτήτων
Αξιοποίηση της διεθνούς τάσης και της αύξησης της ζήτησης για εναλλακτικά τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες
Διασύνδεση του αγροτικού και αλιευτικού τομέα με τον τουρισμό
Εισαγωγή καλλιεργητικών μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον
Παραγωγή ποιοτικών και παραδοσιακών τοπικών προϊόντων (ελαιόλαδο, κρασί, ρακί, τυριά κ.α.) τα οποία σε συνδυασμό με την διεθνή τάση προς ένα διατροφικό μοντέλο μεσογειακής διατροφής μπορούν να αποτελέσουν την βάση για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού.
Διαρκής ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών οι οποίες συμβάλλουν στην αυτοματοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών μιας επιχείρησης και στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας.
Διαρκείς καινοτομίες στους τρόπους δικτύωσης των επιχειρήσεων οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της αποτελεσματικότητας των επιχειρήσεων.
Διακυβέρνηση και οικονομική λειτουργία του Δήμου
Αξιοποίηση του μηχανισμού για την παρακολούθηση της αγοράς εργασίας
Αξιοποίηση ΤΠΕ και εισαγωγή τεχνολογίας για την ανάπτυξη συστημάτων αντιμετώπισης περιβαλλοντικών κινδύνων
Αξιοποίηση ΤΠΕ για την ανάδειξη πολιτιστικού αποθέματος
Αξιοποίηση / ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των Υπηρεσιών
Οργάνωση υπηρεσιών – εισαγωγή και εφαρμογή προτυποποιημένων διαδικασιών

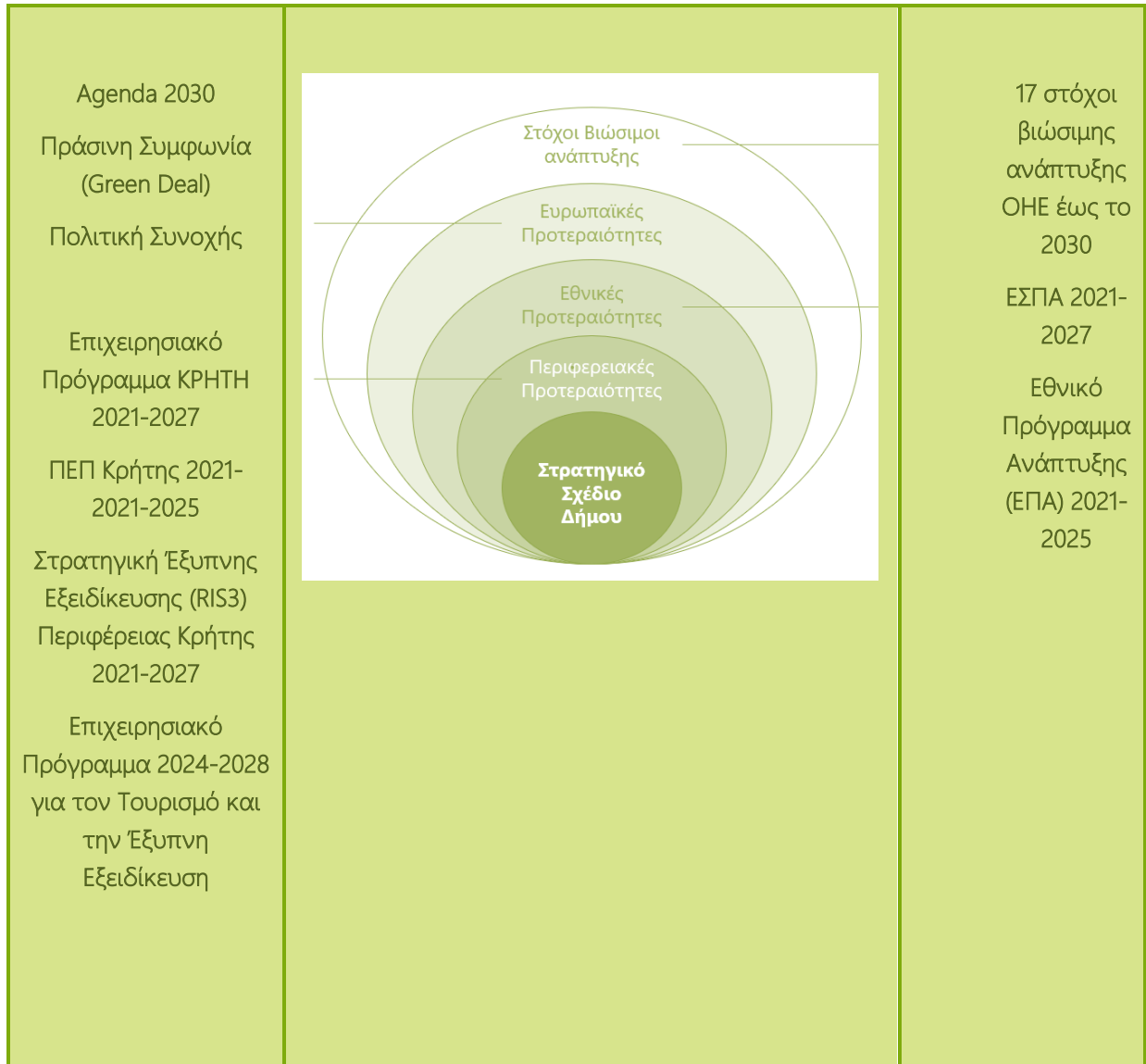
Αντικατάσταση-εμπλουτισμός μηχανοτεχνικού εξοπλισμού
Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
Δυνατότητα συμμετοχής σε ευρωπαϊκά και διακρατικά προγράμματα συνεργασίας και μεταφοράς γνώσης εμπειρίας και καλών πρακτικών
Αξιοποίηση ευκαιριών χρηματοδότησης για την ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021- 2027

Απειλές
Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής
Υποβάθμιση και αλλοίωση του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος.
Έλλειψη περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των πολιτών του Δήμου με συνέπεια την υποβάθμιση της ελκυστικότητας του Δήμου
Αναποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας
Κίνδυνος περαιτέρω υποβάθμισης των περιβαλλοντικών πόρων και της κατάστασης των οικοσυστημάτων
Αύξηση-μεγέθυνση συνεπειών της κλιματικής αλλαγής (πχ. Διάβρωση ακτών, αύξηση της θερμοκρασίας, μείωση υδάτινων πόρων)
Χρονοβόρες διαδικασίες για την έγκριση περιβαλλοντικών σχεδίων και μελετών
Παγκόσμιες Περιβαλλοντικές πιέσεις λόγω της αύξησης του πληθυσμού
Διαβίωση: Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία, Παιδεία, Κοινωνική πολιτική
Μειωμένοι εθνικοί πόροι για την υγεία την εκπαίδευση και την κοινωνική πρόνοια
Περαιτέρω γήρανση πληθυσμού και εγκατάλειψη της ενδοχώρας του Δήμου
Έλλειψη συλλογικής πολιτιστικής δράσης για την ανάδειξη της τοπικής κληρονομιάς του δήμου
Τοπική Οικονομία - Ανάπτυξη - Απασχόληση
Αύξηση του διεθνούς ανταγωνισμού στην τουριστική βιομηχανία.
Περαιτέρω αύξηση του κόστους παραγωγής των προϊόντων του πρωτογενή τομέα και κατά συνέπεια και κατά συνέπεια μείωση της ανταγωνιστικότητας στην τοπική, εθνική και διεθνή αγορά
Αυξημένα επίπεδα γραφειοκρατίας στη χώρα η οποία δυσχεραίνει την προσέλκυση Ελλήνων και ξένων επενδυτών.
Αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων λόγω της μείωσης της αγοραστικής δύναμης με επιπτώσεις στην εγχωρία ζήτηση τοπικών προϊόντων
Ισχυρός ανταγωνισμός των τοπικών προϊόντων από φθηνότερα εισαγόμενα προϊόντα
Συνεχιζόμενη οικονομική κρίση που, εκτός των άλλων, επηρεάζει το επενδυτικό ενδιαφέρον στην περιοχή.
Διακυβέρνηση και οικονομική λειτουργία του Δήμου
Αναστολή / Περιορισμός προσλήψεων
Μείωση επιχορηγήσεων / χρηματοδοτήσεων/ Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων

3 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 Υπερκείμενος σχεδιασμός: Ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο Στρατηγικής

Εικόνα 15 Διεθνές, Ευρωπαϊκό & Περιφερειακό Στρατηγικό Πλαίσιο

3.2 Μεθοδολογία εκπόνησης της Στρατηγικής

Η Στρατηγική αναφέρεται στον καθορισμό των βασικών μεσο-μακροπροθέσμων στόχων και σκοπών ενός οργανισμού, στην υιοθέτηση μιας σειράς πράξεων και στον προσδιορισμό των αναγκαίων μέσων και πόρων για την πραγματοποίηση αυτών των σκοπών. Η στρατηγική λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες που επικρατούν στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον του οργανισμού πριν καθορίσει την αποστολή του, του αντικειμενικούς στόχους, τις στρατηγικές του επιλογές και τον τρόπο υλοποίησης και αξιολόγησης αυτών.

Η μεθοδολογία εκπόνησης της Στρατηγικής του Δήμου Μυλοποτάμου για την περίοδο 2024 – 2028 βασίζεται στις υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού και εμπνέεται από τις αρχές του ενιαίου σχεδιασμού, της συμμετοχής και της αξιολόγησης, ώστε να καλύψει τις ανάγκες για βιώσιμη και μακροχρόνια ανάπτυξη του Δήμου. Η διεθνής εμπειρία καταδεικνύει συνεχώς, μέσα από μελέτες και πρακτικές εφαρμογές, ότι η έννοια αλλά και η πρακτική της «ανάπτυξης» στηρίζεται πλέον στο στρατηγικό σχεδιασμό, την έρευνα, την αναζήτηση καινοτομικών στοιχείων και τον προσδιορισμό του είδους της ανάπτυξης που επιδιώκει να πετύχει η κάθε περιοχή. Οι τρεις κύριοι άξονες της διερεύνησης για την εκπόνηση της Στρατηγικής είναι οι εξής:

1. προσδιορισμός των χαρακτηριστικών και του επιπέδου ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται ο Δήμος κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο,
2. προσδιορισμός του στόχου, δηλαδή σε ποιο τύπο ή επίπεδο ανάπτυξης επιδιώκει να φτάσει,
3. προσδιορισμός του τρόπου, δηλαδή ποια μέσα θα χρησιμοποιήσει ο Δήμος για να φτάσει στο επίπεδο ανάπτυξης που επιδιώκει.

Επιπλέον, η μεθοδολογική προσέγγιση για την εκπόνηση της Στρατηγικής στηρίζεται κυρίως σε δύο αρχές:

- Στην κατανόηση της φιλοσοφίας, των αρχών και των διαδικασιών υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.
- Στην ενδελεχή έρευνα των ιδιαιτεροτήτων και στην κατανόηση της ταυτότητας του Δήμου.

Η ανάπτυξη της Στρατηγικής βασίζεται σε ένα ενιαίο αποδεκτό μεσο-μακροπρόθεσμο όραμα του Δήμου. Το στρατηγικό όραμα παρέχει μια ποιοτική περιγραφή του επιθυμητού μέλλοντος και κατευθύνει την ανάπτυξη του καταλλήλου πλαισίου μέτρων σχεδιασμού. Το όραμα εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι δείχνουν τον τύπο της επιθυμητής αλλαγής. Οι αλλαγές και οι επιπτώσεις είναι μετρήσιμες και συσχετίζονται με την ιεραρχία των στόχων, εστιάζοντας σε κατάλληλα επιλεγμένους δείκτες επιδόσεων. Η διαδικασία της θέσπισης των Στρατηγικών Στόχων στηρίζεται σε ένα γενικό πλαίσιο κανόνων που πρέπει να διέπουν το περιεχόμενό τους. Συγκεκριμένα οι στόχοι θα πρέπει να είναι υλοποιήσιμοι, συγκεκριμένοι, να είναι φιλόδοξοι, να είναι μετρήσιμοι και να στηρίζονται από τους πολίτες.

Στην διατύπωση του οράματος και των στρατηγικών στόχων και εν τέλει στην διαμόρφωση της Στρατηγικής, καθοριστικό ρόλο παίζει η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου, ο

καθορισμός των βασικών προβλημάτων, των προκλήσεων και κύριων αναπτυξιακών αναγκών, καθώς και ο προσδιορισμός των βασικών δυνατοτήτων (συγκριτικών πλεονεκτημάτων) και προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής, πάνω στα οποία θα στηριχθεί η οποιαδήποτε ανάπτυξη.

Η επιλογή των στρατηγικών αξόνων, των μέτρων παρέμβασης, των στόχων και των επιμέρους δράσεων/έργων που θα ενταχθούν στη Στρατηγική του Δήμου βασίζεται όχι μόνο στην αποτελεσματικότητά τους, αλλά και στην οικονομική τους αποδοτικότητα. Ειδικά στην παρούσα ασφυκτική εθνική χρηματοδοτική πολιτική λόγω της οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα, καθώς και στα περιορισμένα άκρως ανταγωνιστικά κονδύλια από τα χρηματοδοτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, είναι σημαντικό οι πόροι που δαπανώνται να χρησιμοποιούνται με την μέγιστη δυνατή αποδοτικότητα. Αυτό απαιτεί μία βασική αξιολόγηση των επιλογών με γνώμονα τα κόστη και τα οφέλη, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των οποίων δεν μπορούν εύκολα να μετρηθούν ή να αποτιμηθούν.

Επιπλέον το Όραμα, οι στρατηγικοί στόχοι και οι παρεμβάσεις που θα περιλαμβάνει η Στρατηγική πρέπει να υποστηρίζονται από τους πολίτες και τους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς του Δήμου : «Ο σχεδιασμός για τους ανθρώπους προϋποθέτει σχεδιασμό με τους ανθρώπους». Μέσω της συμμετοχής των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, οι αποφάσεις υπέρ ή κατά των δράσεων / έργων που σχεδιάζονται μπορούν να αποκτήσουν ένα σημαντικό επίπεδο «δημόσιας νομιμότητας». Για αυτό κατά την διάρκεια εκπόνησης της Στρατηγικής διενεργείται εκτεταμένη διαδικασία διαβούλευσης και επαφών, τόσο σε επίπεδο υπηρεσιών του Δήμου (Δημοτικό Συμβούλιο, προσωπικό του Δήμου), όσο και με τους πολίτες τους επιχειρηματίες και τους τοπικούς κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Γενικότερα, η διαδικασία αυτή τροφοδοτεί διάφορα επιμέρους κεφάλαια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, τόσο με στοιχεία όσο και με γενικότερο προβληματισμό και προτάσεις.

Με βάση και τα παραπάνω, το επιχειρησιακό σχέδιο συγκροτείται σε τέσσερις επιμέρους διαδοχικές ενότητες όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα και αναλύεται στην συνέχεια.

3.3 Η Αποστολή, το Όραμα και οι Αρχές του Δήμου Μυλοποτάμου

Ο Δήμος Μυλοποτάμου ως πρωτοβάθμιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ασκεί αρμοδιότητες σε τοπικό επίπεδο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Η Δημοτική Αρχή διευθύνει και ρυθμίζει όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας

ζωής της τοπικής κοινωνίας, συνεπικουρούμενη από τα Νομικά Πρόσωπα που έχει συστήσει ή/ και συμμετέχει.

Η **Αποστολή του Δήμου**, ως ΟΤΑ α΄ βαθμού, καθορίζεται από τον Κώδικα Δήμων και αναφέρεται στη «διευθέτηση και ρύθμιση όλων των Τοπικών Υποθέσεων, και την παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, σύμφωνα με τις αρχές της Επικουρικότητας και της Εγγύτητας, με στόχο την προστασία του Περιβάλλοντος, την Ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της Ποιότητας Ζωής της Τοπικής Κοινωνίας» (Ν. 3463/06, άρθρο 75, παρ.1).

Το όραμα αποτελεί τη γενική κατεύθυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής που επιλέγει να εφαρμόσει ο Δήμος, διατυπώνοντας συνοπτικά την μελλοντική επιθυμητή κατάσταση του Δήμου, ως γεωγραφικής μονάδας και ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο.

Το **Όραμα του Δήμου Μυλοποτάμου** για την περίοδο 2024-2028, το οποίο έχει ως στόχο να επιτύχει την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση, διατυπώνεται ως εξής:

« Στόχος μας είναι η Δημιουργία:

Ενός Δήμου που συνδυάζει με αρμονία το παρελθόν με το μέλλον και αξιοποιεί τις δυνατότητες του φυσικού, ιστορικού, και πολιτιστικού του πλούτου, της τοπικής του ταυτότητας και της τουριστικής του δυναμικής, με τρόπο καινοτόμο και ανθεκτικό

Ενός Δήμου όπου οι ανάγκες (κατοίκων, επαγγελματιών και επισκεπτών) διαμορφώνουν τις δράσεις και τις πολιτικές

Ενός Δήμου με κοινωνική συνοχή, συμμετοχή, και αλληλεγγύη.

Με όραμα:

Έναν τόπο ανοικτό, λειτουργικό και συμμετοχικό, που στηρίζει την επιχειρηματικότητα και συνδυάζει τους παραγωγικούς του τομείς, προστατεύει και αξιοποιεί τους φυσικούς του πόρους, και εδραιώνει ένα ανθεκτικό μέλλον, με σεβασμό στις αξίες, την ιστορία και τη μοναδικότητά του ».

Οι **γενικές αρχές** πάνω στις οποίες θα στηρίξει ο δήμος το όραμα και την αποστολή του είναι:

1. Ανθρώπινη Ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής

- Η διαρκής αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, με έμφαση στην καθημερινότητα, την προσβασιμότητα και τις υποδομές.
- Η ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των πολιτών, χωρίς διακρίσεις, με σεβασμός στην ποικιλομορφία και τις ανάγκες κάθε ομάδας.

2. Κοινωνική Συνοχή και Αλληλεγγύη

- Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα από τη διεύρυνση των κοινωνικών δομών και την ανάπτυξη ενός δικτύου αλληλεγγύης που απαντά στις προκλήσεις της εποχής.
- Η προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης και η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό του τόπου.

3. Πολιτισμός, Περιβάλλον και Ταυτότητα

- Η ευαισθητοποίηση των κατοίκων για την αξία του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου του Δήμου, αναγνωρίζοντας αυτά τα στοιχεία ως μοχλούς ανάπτυξης.
- Η αναβάθμιση του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος μέσα από στενευμένες παρεμβάσεις στο δημόσιο χώρο και το κτιριακό απόθεμα.
- Η ανάδειξη της αυθεντικής ταυτότητας του Δήμου, μέσα από τη διατήρηση της τοπικής φυσιογνωμίας και την έξυπνη προβολή των συγκριτικών του πλεονεκτημάτων

4. Συμμετοχική Διακυβέρνηση και Διαφάνεια

- Η ενεργοποίηση των πολιτών και η ενίσχυση της συμμετοχής τους στις δημοτικές διαδικασίες
- Η υπεύθυνη και διαφανής διαχείριση των οικονομικών και της περιουσίας του Δήμου

5. Τοπική Ανάπτυξη και Επιχειρηματικότητα

- Η βιώσιμη τοπική ανάπτυξη και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της αξιοποίησης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, του τουρισμού και της αγροτικής παραγωγής.
- Η τόνωση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, με έμφαση στην "έξυπνη εξειδίκευση" και τη σύνδεση των επιχειρήσεων με στρατηγικούς τομείς.
- Η ανάπτυξη συνεργειών με τοπικούς και υπερτοπικούς κοινωνικούς, πολιτιστικούς και οικονομικούς φορείς.

3.4 Καθορισμός της Στρατηγικής του Δήμου Μυλοποτάμου 2024-2028

Η Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Δήμου Μυλοποτάμου για την περίοδο 2024-2028 διαμορφώνεται ως ένα συνεκτικό και τεκμηριωμένο πλαίσιο κατευθύνσεων, πολιτικών και παρεμβάσεων, με στόχο την υλοποίηση της αποστολής του Δήμου και την προσέγγιση του αναπτυξιακού του οράματος. Βασίζεται σε στοχευμένες εσωτερικές επιλογές, οι οποίες απαντούν στις σύγχρονες προκλήσεις και αξιοποιούν τις υφιστάμενες δυνατότητες για βιώσιμη τοπική ανάπτυξη.

Η εκπόνηση της στρατηγικής στηρίζεται:

- ❖ στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης,
- ❖ στη συστηματική SWOT ανάλυση (Δυνατότητες – Αδυναμίες – Ευκαιρίες – Απειλές),
- ❖ στην καταγραφή και αξιολόγηση των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης,
- ❖ καθώς και στη συμβολή των αποτελεσμάτων της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης, με συμμετοχή θεσμικών και κοινωνικών εταίρων, επιχειρηματικών φορέων και πολιτών.

Η παραπάνω διαδικασία ανέδειξε με σαφήνεια τα δομικά προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιοχή, τις ενδογενείς αναπτυξιακές δυνατότητες, αλλά και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου, τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ως εφελτήριο για την ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης. Παράλληλα, καταγράφηκαν θετικές ενδείξεις ανάκαμψης, καθώς και νέες ευκαιρίες που δημιουργούνται στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών εργαλείων και των περιφερειακών πολιτικών ανάπτυξης.

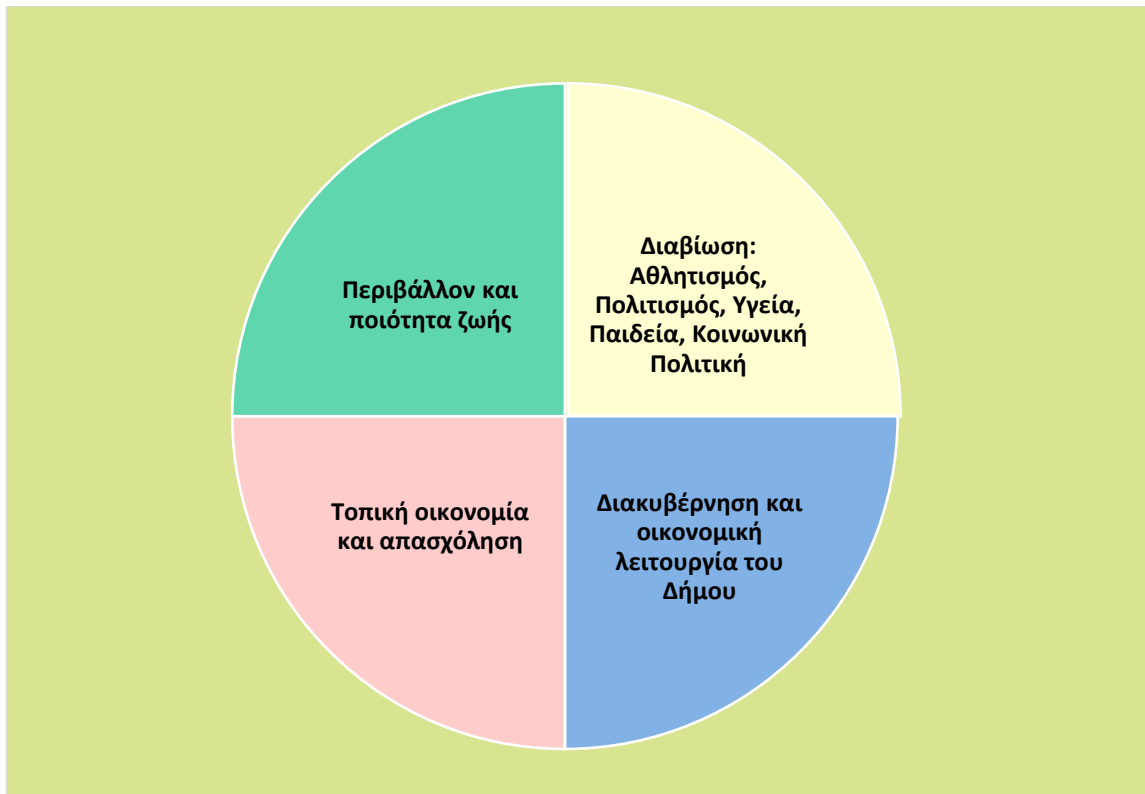
Ο Δήμος Μυλοποτάμου καλείται να καταρτίσει και να υλοποιήσει τον στρατηγικό και επιχειρησιακό του σχεδιασμό εντός ενός πολυπαραγοντικού περιβάλλοντος, διεθνείς οικονομικές αβεβαιότητες συνδυάζονται με βελτιωμένα τοπικά δεδομένα, ενισχυμένες χρηματοδοτικές δυνατότητες, αυξανόμενη κινητικότητα σε αναπτυξιακά έργα, αλλά και διευρυμένες αρμοδιότητες στο πλαίσιο των πρόσφατων διοικητικών μεταρρυθμίσεων. Το σύνολο των παραπάνω συντελεί στη διαμόρφωση ενός απαιτητικού πλαισίου, εντός του οποίου ο Δήμος οφείλει:

- ❖ αφενός, να συμβάλει ενεργά στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών της κρίσης και στην αναθέρμανση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης,
- ❖ και αφετέρου, να ενισχύσει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα και τον θεσμικό του ρόλο, προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες των πολιτών.

Με γνώμονα τα ανωτέρω, η στρατηγική του Δήμου για την προγραμματική περίοδο 2024-2028 εστιάζει στις παρακάτω βασικές προτεραιότητες:

1. Ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της περιοχής.
2. Ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών και των αποδεκτών των δημοτικών υπηρεσιών.
3. Αναβάθμιση της διοικητικής και οργανωτικής ικανότητας του Δήμου.
4. Βελτίωση της οικονομικής διαχείρισης και ενίσχυση της χρηματοδοτικής βιωσιμότητας.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες εξειδικεύονται σε συγκεκριμένους άξονες στρατηγικού σχεδιασμού, οι οποίοι θα αποτελέσουν τη βάση για τον καθορισμό των στόχων, των μέτρων πολιτικής και των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Άξονας 1: Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Το περιβάλλον αποτελεί αναπόσπαστη συνιστώσα οποιασδήποτε ολοκληρωμένης αναπτυξιακής προσπάθειας συντελείται σε τοπικό ή υπερτοπικό επίπεδο με όρους αειφορίας. Με την έννοια «Περιβάλλον» σχετίζονται άμεσα όλα τα θέματα που αφορούν κυρίως την ενέργεια, την κλιματική αλλαγή, τους φυσικούς πόρους, τα υγρά και στερεά απόβλητα και το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό. Η ποιότητα πρέπει να αποτελέσει κεντρική συνιστώσα των δράσεων που στοχεύουν στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων προς όφελος των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και στην παροχή υψηλού επιπέδου τουριστικών υπηρεσιών, αξιοποιώντας και αναβαθμίζοντας τις υφιστάμενες υποδομές και αξιοποιώντας με τον απαιτούμενο σεβασμό τον φυσικό πλούτο, την ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Άξονας 2: Διαβίωση: Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία, Παιδεία, Κοινωνική Πολιτική

Ο συγκεκριμένος άξονας είναι πολύ μεγάλης σημασίας για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος οποιουδήποτε Δήμου. Στοχεύει στην ενίσχυση της κοινωνικής μέριμνας, στην υιοθέτηση πολιτικών εθελοντισμού, μέτρων για την υγεία, την παιδεία, τον αθλητισμό, τη διαβίωση και τον Πολιτισμό. Η ενίσχυση και βελτίωση των παραπάνω τομέων με την

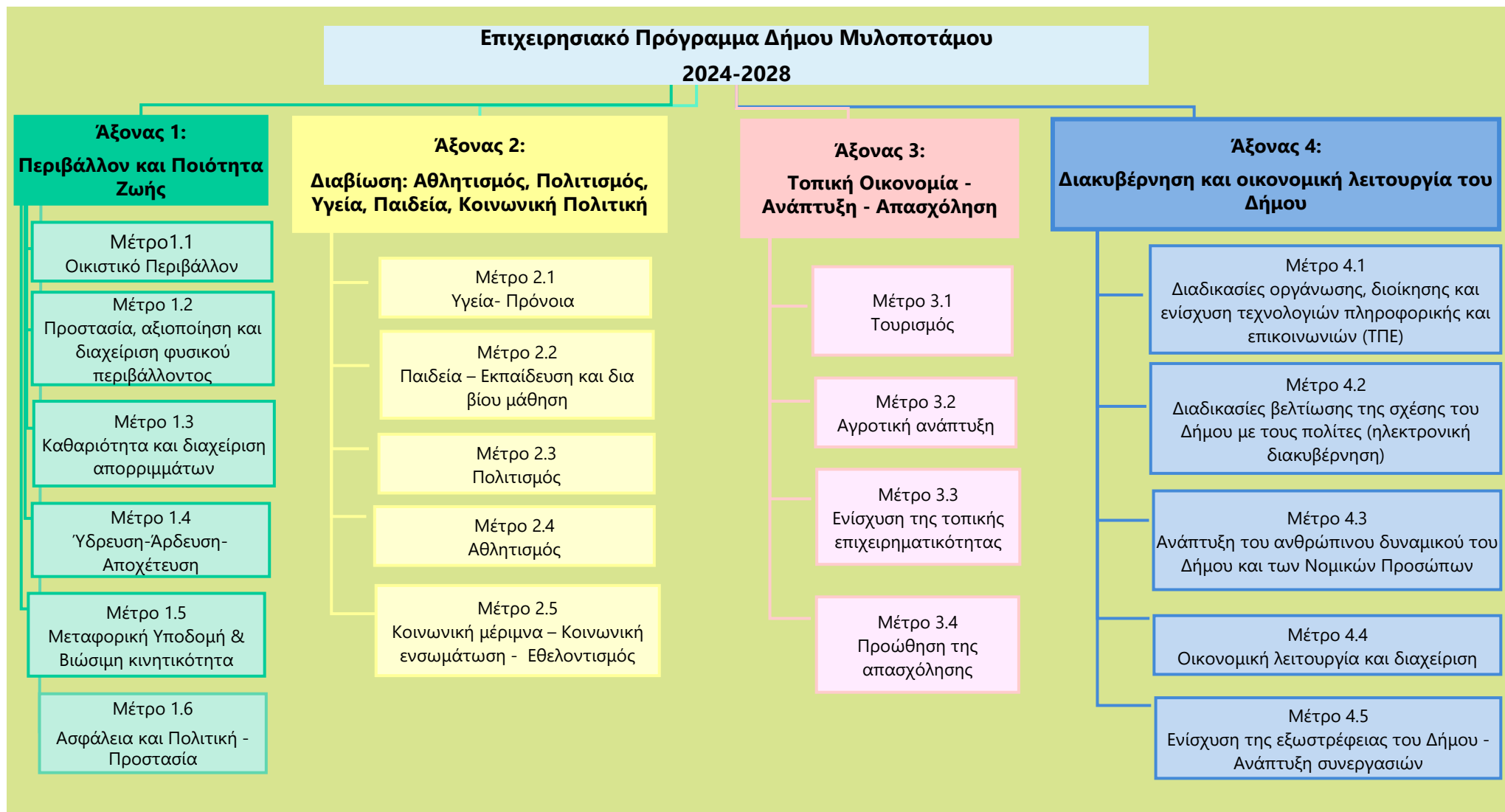
παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τους πολίτες, θα οδηγήσει σε πολίτες οι οποίοι θα ζουν σε ένα δήμο που προσφέρει υψηλή ποιότητα ζωής και στους οποίους θα δίνεται η δυνατότητα να αναπτυχθούν και να ολοκληρωθούν σαν άνθρωποι.

Άξονας 3: Τοπική οικονομία και απασχόληση

Η σημασία του άξονα αυτού γίνεται άμεσα κατανοητή αν αναλογιστούμε τις συνέπειες της βαθιάς οικονομικής κρίσης στην οποία βρίσκεται η χώρα μας, η οποία έχει ως συνέπεια το κλείσιμο μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων, τη συρρίκνωση της τοπικής και εθνικής οικονομίας αλλά και την εκτόξευση της ανεργίας σε πολύ μεγάλα ποσοστά. Τα μέτρα του άξονα αυτού στοχεύουν στην τοπική βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσέλκυση επενδύσεων, στην αύξηση θέσεων εργασίας και στη δημιουργία ενός θελκτικού περιβάλλοντος επιχειρηματικότητας και απασχόλησης. Με την επίτευξη των παραπάνω στόχων ο Δήμος Μυλοποτάμου θα εξελιχθεί σε ένα Δήμο ο οποίος θα προσφέρει ευημερία αλλά και οικονομική και επαγγελματική ασφάλεια στους Δημότες του αυξάνοντας έτσι και τη δυναμική του.

Άξονας 4: Διακυβέρνηση και οικονομική λειτουργία του Δήμου

Περιλαμβάνει τη γενική οργάνωση και λειτουργία του δήμου ως οργανισμού καθώς και το επίπεδο συνεργασιών και ανάπτυξης δράσεων στρατηγικού χαρακτήρα με τα υπόλοιπα νομικά του πρόσωπα. Στοχεύει στην ισόρροπη ανάπτυξη δημοτικών κοινοτήτων, στην βελτίωση της λειτουργικότητας των δημοτικών υπηρεσιών και την προσαρμογή τους στις κοινωνικοοικονομικές διεθνείς και εθνικές συνθήκες. Ακόμη στοχεύει σε οριζόντιες δράσεις και υποστηρικτικές λειτουργίες για τη βελτίωση των σχέσεων με τους πολίτες αλλά και τους υπολοίπους εξυπηρετούμενους φορείς, όπως επιχειρήσεις και άλλου είδους συλλογικότητες και στην ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους Ο.Τ.Α. και φορείς.

3.5 Οι Άξονες Προτεραιότητας και τα Μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής			
A.A	ΜΕΤΡΑ	A.A	ΣΤΟΧΟΙ
1.1.	Οικιστικό Περιβάλλον	1.1.1	Ολοκλήρωση Χωροταξικού και Πολεοδομικού σχεδιασμού
		1.1.2	Ολοκληρωμένες πολεοδομικές παρεμβάσεις και αστικές αναπλάσεις
		1.1.3	Βελτίωση, επέκταση κοινόχρηστων – ελεύθερων χώρων (χώροι πρασίνου, πλατείες, βιοκλιματικός σχεδιασμός, κλπ)
		1.1.4	Βελτίωση, ενεργειακή αναβάθμιση, νομιμοποίηση – τακτοποίηση δημοσίων κτιρίων και εγκαταστάσεων.
		1.1.5	Αποκατάσταση και ανάδειξη υποβαθμισμένων περιοχών
1.2.	Προστασία, αξιοποίηση και διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος	1.2.1	Προστασία, έλεγχος και οριοθέτηση ρεμάτων
		1.2.2	Αξιοποίηση ΑΠΕ, εξοικονόμηση ενέργειας, διαχείριση υδάτινων πόρων
		1.2.3	Προστασία διαχείριση και ανάδειξη οικολογικά ευαίσθητων περιοχών (NATURA 2000, οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας).
		1.2.4	Προστασία, ορθολογική διαχείριση και ανάδειξη του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ακτών.
		1.2.5	Προστασία δασικής, βοσκοτόπων και γεωργικής γης
		1.2.4	Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση πληθυσμού σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος
		1.2.4	Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης
1.3.	Καθαριότητα και διαχείριση απορριμμάτων	1.3.1	Εναρμόνιση με τον ΠΕΣΔΑ Κρήτης
		1.3.2	Εκσυγχρονισμός και βελτίωση των υποδομών καθαριότητας και εξοπλισμού διαχείρισης απορριμμάτων
		1.3.3	Δημιουργία – επέκταση υποδομών και εξοπλισμού για την τριτοβάθμια επεξεργασία αποβλήτων
		1.3.4	Μείωση – επαναχρησιμοποίηση – ανακύκλωση στερεών αποβλήτων
		1.3.4	Ενημέρωση – Ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης
		1.3.5	Μείωση κόστους συλλογής και διαχείρισης αστικών αποβλήτων.

1.4	Υδρευση-Άρδευση-Αποχέτευση	1.4.1	Ορθολογική διαχείριση υδάτινων πόρων – Εξασφάλιση επάρκειας και ποιότητας νερού.
		1.4.2	Βελτίωση, επέκταση και εκσυγχρονισμός δικτύων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης
		1.4.3	Δημιουργία – επέκταση υποδομών και εξοπλισμού για την ολοκληρωμένη και ασφαλή διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
1.5	Μεταφορική Υποδομή & Βιώσιμη κινητικότητα	1.5.1	Βελτίωση και συντήρηση συγκοινωνιακών συνδέσεων – υποδομών
		1.5.2	Πρωώθηση βιώσιμων μεταφορών, ενίσχυση προσπελασιμότητας και βιώσιμης κινητικότητας.
		1.5.3	Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικότητας, τηλεπικοινωνιακών υποδομών
		1.5.4	Ενίσχυση μέσων μαζικής μεταφοράς – δημιουργία δημοτικής και διαδημοτικής συγκοινωνίας
		1.5.5	Βελτίωση και συντήρηση δημοτικού δικτύου.
		1.5.6	Αντιμετώπιση προβλημάτων, κυκλοφορίας, οδικής ασφάλειας και στάθμευσης.
1.6	Ασφάλεια και Πολιτική προστασία	1.6.1	Διαχείριση κινδύνων, έκτακτων καταστάσεων και φυσικών καταστροφών
		1.6.2	Ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών πολιτικής προστασίας
		1.6.3	Ενσωμάτωση του στοιχείου της ασφάλειας στην αστική πολιτική και διακυβέρνηση.
Άξονας 2 : Διαβίωση: Αθλητισμός, Πολιτισμός, Υγεία, Παιδεία, Κοινωνική Πολιτική			
A.A	ΜΕΤΡΑ	A.A	ΣΤΟΧΟΙ
2.1	Υγεία-Πρόνοια	2.1.1	Αναβάθμιση υποδομών, εξοπλισμού και υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
		2.1.2	Ανάπτυξη δράσεων πρόληψης και προαγωγής της δημόσιας υγείας του πληθυσμού σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς υγείας της Περιφέρειας Κρήτης
2.2.	Παιδεία – Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση	2.2.1	Δημιουργία σύγχρονων, βιοκλιματικών υποδομών εκπαίδευσης
		2.2.2	Συντήρηση - αναβάθμιση υφιστάμενων σχολικών μονάδων

		2.2.3	Εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών.
		2.2.4	Υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων - προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων
2.3	Πολιτισμός	2.3.1	Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση αρχαιολογικών χώρων και μνημείων
		2.3.2	Προβολή της τοπικής ιστορικής, πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης του Δήμου
		2.3.3	Βελτίωση υποδομών πολιτισμού
		2.3.4	Ενίσχυση σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας - Καθιέρωση νέων πολιτιστικών θεσμών – ενίσχυση των υφιστάμενων
2.4	Αθλητισμός	2.4.1	Ανάπτυξη και βελτίωση υπηρεσιών και υποδομών αθλητισμού
		2.4.2	Διάδοση Μαζικού Αθλητισμού και προώθηση της δια βίου άθλησης
		2.4.3	Εξασφάλιση οικονομικής βιωσιμότητας αθλητικών εγκαταστάσεων και δράσεων και περαιτέρω ενίσχυσής τους.
2.5	Κοινωνική μέριμνα – Κοινωνική ενσωμάτωση - Εθελοντισμός	2.5.1	Δημιουργία νέων και βελτίωση – επέκταση των υφιστάμενων δομών και υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και μέριμνας
		2.5.2	Εφαρμογή πολιτικών και συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στην μέριμνα, υποστήριξη, φροντίδα και κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών κοινωνικών ομάδων
		2.5.3	Ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας για την ανάπτυξη της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού - Ανάπτυξη δικτύων εθελοντισμού και συνεργασίας φορέων
		2.5.4	Δράσεις για την ισότητα των φύλων και την προστασία οικογένειας και παιδιού
		2.5.5	Δράσεις συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής στήριξης των πολιτών
Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία- Ανάπτυξη- Απασχόληση			

A.A	ΜΕΤΡΑ	A.A	ΣΤΟΧΟΙ
3.1	Τουρισμός	3.1.1	Ανάπτυξη – προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
		3.1.2	Ενίσχυση του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
		3.1.3	Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή και τη βελτίωση της ελκυστικότητας του Δήμου ως τουριστικού προορισμού
		3.1.4	Αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση της παράκτιας ζώνης
		3.1.5	Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων, καθώς και των τοπικών προϊόντων για την ανάπτυξη του τουρισμού
3.2	Αγροτική ανάπτυξη	3.2.1	Δημιουργία και βελτίωση αγροτικών υποδομών και προσβάσεων.
		3.2.2	Σύνδεση τουρισμού με αγροτική παραγωγή και πρωτογενή τομέα – Προβολή, προώθηση και αξιοποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων
		3.2.3	Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός του αγροτικού τομέα και της αγροτικής οικονομίας της περιοχής.
		3.2.4	Ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων του αγροτικού πληθυσμού
3.3	Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας	3.3.1	Στήριξη της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας
		3.3.2	Στήριξη επιχειρηματικότητας γυναικών, νέων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων
		3.3.3	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
		3.3.4	Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
		3.3.5	Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας

		3.3.6	Πρώθηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών με την δημιουργία δομών και συνεργασιών με ερευνητικά ιδρύματα και σύνδεση με τη στρατηγική και τις κατευθύνσεις της Έξυπνης Εξειδίκευσης
3.4	Πρώθηση της Απασχόληση	3.4.1	Συμμετοχή του Δήμου σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (π.χ. Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, κοινωφελής εργασία)
		3.4.2	Ανάπτυξη συνεργασίας του Δήμου με τις τοπικές επιχειρήσεις και παραγωγικού φορείς για την αντιμετώπιση της ανεργίας.
Άξονας 4 : Διακυβέρνηση και οικονομική λειτουργία του Δήμου			
A.A	ΜΕΤΡΑ	A.A	ΣΤΟΧΟΙ
4.1	Διαδικασίες οργάνωσης, διοίκησης και ενίσχυση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)	4.1.1	Πραγματοποίηση δράσεων για την απλούστευση και βελτίωση των εσωτερικών διαδικασιών και λειτουργιών των υπηρεσιών
		4.1.2	Δράσεις για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, αποτελεσματικότητας και συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων του Δήμου
		4.1.3	Αναβάθμιση των διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων του Δήμου
		4.1.3	Επέκταση και αναβάθμιση των υποδομών Τεχνολογιών Πληροφορικής και επικοινωνιών και πληροφοριακών συστημάτων
		4.1.4	Ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών – ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακού περιεχομένου για συνεχή ενσωμάτωση των ΤΠΕ
4.2	Διαδικασίες βελτίωσης της σχέσης του Δήμου με τους πολίτες (ηλεκτρονική διακυβέρνηση)	4.2.1	Αποτελεσματικότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επισκεπτών μέσω της αξιοποίησης ψηφιακών δεδομένων και υπηρεσιών
		4.2.2	Ανάπτυξη συστημάτων αλληλεπίδρασης Δήμου – Δημοτών στη λογική των «Έξυπνων» Πόλεων
4.3		4.3.1	Κατάρτιση και συνεχής επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού

	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής του Δήμου και των Νομικών Προσώπων	4.3.2	Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των κτιριακών εγκαταστάσεων, λοιπών υποδομών και του μηχανολογικού εξοπλισμού
4.4	Οικονομική λειτουργία και διαχείριση	4.4.1	Δράσεις για την αποδοτικότερη και καλύτερη οικονομική διαχείριση του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και υιοθέτηση διαδικασιών συστηματικού ελέγχου και αξιολόγησης των χρηματοοικονομικών λειτουργιών
		4.4.2	Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας του Δήμου
4.5	Ενίσχυση της εξωστρέφειας του Δήμου - Ανάπτυξη συνεργασιών	4.5.1	Αύξηση της συμμετοχικότητας σε δίκτυα και ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωνικούς φορείς σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο

